

M. BALANDŽIO 20 D., ANTRADIENIS

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9.05 val.)

2. Darbotvarkė

Pirmininkas. – Atsižvelgdamas į pastaruosius padėties pokyčius, taip pat į politinių frakcijų susitarimą, norėčiau pasiūlyti šiuos trečiadienio posėdžio darbotvarkės pakeitimus. Tai nauji pakeitimai, ne tie, kuriuos priėmė vakar 17.30 val. Tai papildomi pakeitimai.

Pirma, išbraukiame iš darbotvarkės klausimų valandą (klausimai Tarybai). Taryba man pranešė, kad dėl šią savaitę atsiradusių oro eismo sutrikimų Diego López Garrido turės išvykti iš Strasbūro trečiadienį 18.00 val., taigi negalėsime vakare turėti klausimų valandos. Antra, išbraukiame iš darbotvarkės S. A. Ticaū pranešimą dėl pastatų energetinio efektyvumo, nes pirmadienį komitete jis nebuvo priimtas. Trečia, trečiuoju darbotvarkės klausimu, kurį svarstysime rytoj po pietų iš karto po diskusijų dėl tarptautinės atsiskaitymo sistemos SWIFT ir keleivių duomenų įrašų, įtraukiame klausimą dėl draudimo naudoti gavybos technologijas, kuriose naudojamas cianidas. Taigi posėdis trečiadienį baigsis 19.00 val. Labai trumpai pasakysiu dar kartą: išbraukėme iš darbotvarkės klausimus, kurių negalėsime svarstyti, todėl trečiadienį posėdį baigsime ne 24.00 val., bet 19.00 val. Pakartosiu, kad dėl šių darbotvarkės pakeitimų tartasi su frakcijų pirmininkais.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Pone pirmininke, noriu tik paklausti, ar ketvirtadienį rūmuose posėdžiai tebevyks, ar tebevyks, pvz., Mokslinių ir technologinių sprendimų vertinimo (STOA) skyriaus ir kitų komitetų posėdžiai, ar posėdžiuose talkins vertėjai, taip pat ar į rūmus ketvirtadienį bus įleidžiamos lankytojų grupės?

Pirmininkas. – Kaip tik rengiu el. pranešimą, kurį asmeniškai pasirašysiu ir išsiųsiu visiems Parlamento nariams. Kai kurie iš mūsų net nepasiekė Strasbūro, bet jie taip pat nori gauti šią informaciją. El. pranešimas, kuriame bus atsakyta į kuo daugiau klausimų, į kuriuos atsakymai jau žinomi, bus išsiųstas apie 11.00 val.

Ketvirtadienį visų komitetų posėdžiai tebevyks, bet nebus balsuojama. Europos Parlamento tarnybos bus čia. Plenarinio posėdžio nebus. Viskas, išskyrus plenarinį posėdį, vyks kaip įprasta. Į Strasbūrą atvykstančios Parlamento lankytojų grupės – grupės, atvykstančios mūsų kvietimu – tebebus priimanamos, jos galės lankytis Parlamente, bus įleidžiamos į plenarinių posėdžių salę, bet jokie posėdžiai joje nevyks.

Vienintelis skirtumas nuo įprastos tvarkos yra tas, kad nevyks joks plenarinis posėdis ir nebus balsuojama. Visa kita ketvirtadienį vyks kaip įprasta.

Ketvirtadienį ir penktadienį galima bus pasirašyti dalyvių sąrašą.

Likusi informacija bus pateikta el. pranešimu, kurį gausite vėliausiai prieš pietus.

Vakar įvyko Pirmininkų sueigos posėdis, taip pat biuro posėdis. Išspręsta gana daug klausimų. Nuo šiandien pradeda dirbti darbo grupė, į kurią įtraukti Parlamento tarnybų atstovai. Ši darbo grupė nuolat palaiko su manimi ryšį, o aš palaikau ryšį su frakcijų pirmininkais, nes privalome palaikyti nuolatinį ryšį visais klausimais, susijusiais su sprendimais dėl šios savaitės ir ateinančių savaitių. Nepamirškite, kad Europos Parlamento komitetai kitą savaitę posėdžiaus. Negalime trukdyti įprasto komitetų darbo ir privalome kaip visada pasirengti posėdžiui Briuselyje. Sprendimai dėl to dar nepriimti, bet tai bus padaryta artimiausiomis dienomis.

Laukite glaustos informacijos iš manęs apie viską, dėl ko nuspręsta, ir dėl to, ką planuojame ateityje.

3. Sutrikęs oro eismas Europoje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl sutrikusio oro eismo Europoje.

Kaip visiems mums žinoma, sprendimus dėl artimiausių dienų priima Europos institucijų vykdomoji valdžia. Tai, žinoma, bus Komisijos ir Ministrų Tarybos užduotis. Kaip žinoma, ir Komisija, ir Taryba šiuo klausimu

dirba bent jau nuo sekmadienio, bet mes, EP nariai, taip pat turime savo pareigas. Jos susijusios su ilgalaikiu atsaku į šią krizę. Norėsime į šį darbą įtraukti Parlamento komitetus. Taip pat privalome pagalvoti mėnesinėje sesijoje Briuselyje apie tai, kaip reaguoti į esamą padėtį. Galbūt reaguosime priimdami rezoliuciją. Kalbu apie skirtingus reagavimo būdus. Norėčiau visų jūsų paprašyti, kad savo kalbose taip pat atkreiptumėte dėmesį tai, kaip Parlamentas gali prisidėti sprendžiant šiuo metu kilusias problemas. Tai pirmiausia yra mūsų piliečių, Europos gyventojų problemos. Mes, žinoma, susiduriame su sunkumais norėdami patekti į Strasbūrą ar Briuselį, bet tai mūsų problema ir tikrai neturėtume jos sureikšminti. Turėtume pasirengti aptarti, kaip išspręsti europiečių problemas, su kuriomis jie susidūrė visiškai sustojus oro transporto eismui. Svarbiausia yra tai, ką mes, EP nariai, galime padaryti per ateinančias savaites, kad padėtis pagerėtų. Tačiau kadangi pirmosiomis valandomis ir dienomis didžiausia atsakomybė tenka vykdomajai valdžiai, norėčiau padėkoti ir Tarybos, ir Komisijos atstovams, kad yra su mumis.

Diego López Garrido, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (ES) Pone pirmininke, kaip visiems žinoma, oro transportas turi strateginę reikšmę. Jis daro didelį poveikį visuomenei, mūsų piliečių kasdieniam gyvenimui ir jų teisei laisvai judėti – o tai yra viena iš pagrindinių teisių – ir neabejotinai daro lemiamą įtaką ekonominei veiklai.

Kilus problemoms dėl oro transporto, atsiradus oro eismo sutrikimams, kurie veikia daugiau nei vieną šalį, strateginė oro transporto reikšmė tampa dar akivaizdesnė ir patiriama dar didesnė žala.

Kai šie sutrikimai paveikia daugumą Europos Sąjungos valstybių narių, kaip kad šiuo atveju, tai tampa labai rimta problema, iš tikrųjų krize. Tai, žinoma, netikėta ir precedento neturinti krizė, kurią būtina tinkamai spręsti. Be to, paradoksalu, kad sprendžiamo klausimą, kurio atžvilgiu Europos Sąjunga neturi daug galių, tiesą sakant, turi daug mažiau galių nei kitose srityse, tačiau vis tiek ji turi reaguoti, turi imtis veiksmų.

Šios oro eismo Europoje krizės metu susidarė dvi aplinkybės – paaiškėjo, kad ši krizė iš tikrųjų labai rimta ir kad Europos Sąjungos tiesioginė teisinė kompetencija veikti šioje srityje labai ribota. Taigi tokiomis aplinkybėmis Europos Sąjungai veikti nelengva. Nepaisant to, mes ėmėmės veiksmų ir sureagavome.

Dabar pereisiu prie antrosios savo pareiškimo dalies: kokių veiksmų imtasi šiuo atveju. Pirmiausia, valstybės narės, oro uostų administracijos taikė galiojantį protokolą atsižvelgdamos į Londone esančio Vulkaninių pelenų konsultacinio centro parengtą žemėlapi, kuriame rodomas vulkaninių pelenų poveikis. Tai mokslinis vertinimas, kuriuo remiantis nuspręsta, kad skrydžiai oro erdvėje turėtų būti automatiškai uždrausti. Būtent tai padaryta pirmiausia. Šio veiksmo imtasi laikantis atsargumo, saugumo ir mažiausios rizikos principo ir remiantis tuo pirmuoju Eurokontrolės indėliu, kuris, savo ruožtu, grindžiamas tuo, ką pasakė prieš daugelį metų Londone įsteigtas Vulkaninių pelenų konsultacinis komitetas.

Tačiau ši padėtis, savaime aišku, susidarė ir už valstybių narių ribų, todėl Europos Sąjunga ir jos institucijos ėmėsi darbo jau iš pat pradžių. Kalbant konkrečiau, pastarosiomis dienomis įvyko nemažai techninių susitikimų, kurių rezultatas – vakar transporto ministrų priimtas politinis sprendimas.

Visą savaitgalį Taryba, Tarybai pirmininkaujanti Ispanija, Komisija, ypač Komisijos narys S. Kallas, kuriam dėkoju už norą bendradarbiauti ir sunkų darbą visą šį laikotarpį, ir Eurokontrolė dirbo siekdamas parengti daug tikslesnį, daug tinkamesnį atsaką į padėtį, kuri jau pradėjo labiau panašėti į ilgalaikę krizę, darančią labai rimtą poveikį visai Europos Sąjungai ir šalims už jos ribų.

Remdamasi per pastarąsias dienas atliktu darbu, Eurokontrolė parengė rekomendaciją, kuri buvo vieningai priimta, pirmiausia vakar Briuselyje įvykusiame Eurokontrolės, Komisijos, Tarybos, oro uostų administracijų, už oro eismą atsakingų organizacijų ir visų susijusių sektorių atstovų susitikime dėl būtinybės Eurokontrolei nustatyti tris zonas pagal vulkano poveikio laipsnį ir pradėti jau šiandien. Pirmoji zona būtų zona, kurioje pelenų tankis didžiausias ir kurioje skrydžiai būtų visiškai uždrausti, antroji zona, priešingai, būtų zona, kurioje pelenų visiškai nėra ir todėl skrydžiai joje nebūtų ribojami, o trečioji zona būtų tarpinė zona, kurioje pelenų tankis nedidelis ir kurioje skrydžiai būtų leidžiami be jokios rizikos. Nacionalinės valdžios institucijos nuo šiandien turėtų suderinti šią zoną atsižvelgdamos į kas dieną kas šešias valandas Eurokontrolės pateikiamus duomenis, kad nustatytų, ar joms būtina nustatyti oro transporto koridorius ar zonas, kuriose skrydžiai būtų leidžiami.

Ši Eurokontrolės parengta ir pasiūlyta techninė rekomendacija vakar vieningai priimta visų 27 Europos Sąjungos valstybių, taigi joje pateikiamas europinis prioritetas ir europinis požiūris į tai, ko šiuo metu reikia.

Kitaip sakant, Europos Sąjunga priima sprendimą ir todėl siūlo, kad valstybės narės pagal jį veiktų. Europos valstybių narių vyriausybės ir Komisija vieningai sutarė veikti pagal Eurokontrolės pateiktą pasiūlymą.

Taigi prioritetinė užduotis yra išlaikyti saugumą. Dėl to negali būti jokio kompromiso, kaip teigia Komisijos narys S. Kallas – tą jis pasakė šį savaitgalį – taigi yra zona, kurioje skrydžiai draudžiami, susitarta dėl visiško skrydžių draudimo. Daug tikslesnį vaizdą apie tikrą riziką galėsime susidaryti gavę visus duomenis, kuriuos ketina naudoti Eurokontrolė, ne tik iš Londono, bet ir tuos, kurie bus gauti atlikus bandomuosius skrydžius be keleivių, taip pat duomenis, kuriuos pateiks Kelne įsikūrusi Europos aviacijos saugos agentūra. Į visus šiuos duomenis bus atsižvelgta nustatant zonas, dėl kurių transporto ministrai vakar susitarė pirmininkaujančios Ispanijos sušauktame neeiliniame Tarybos susitikime.

Taigi tai yra evoliucionuojantis modelis, dinamiškesnis ir tikslesnis už iki šiol taikytą. Jis grindžiamas, pirma, moksliniais duomenimis, antra, techniniu Eurokontrolės sprendimu ir, galiausiai, valstybių narių sprendimu dėl tarpinės zonos, kurios atžvilgiu valstybių narių veiksmams turės būti derinami.

Pone pirmininke, Transporto ministrų taryba savo ruožtu vakar priėmė labai aiškią poziciją, kad valstybės narės turėtų daryti viską, ką gali, kad visuomenei būtų pasiūlyti alternatyvūs transporto būdai siekiant sureguliuoti labai rimtą padėtį, dėl kurios ribojamas Europos ir kitų šalių piliečių judumas. Transporto ministrai taip pat ėmėsi spręsti klausimą dėl labai rimtų ekonominių šios padėties padarinių – apie tai paaiškins Komisijos narys S. Kallas – ir sudarė darbo grupę, grupę, kuriai vadovauti pavesta Komisijos Pirmininko pavaduotojui, Komisijos nariui S. Kallasui bei Komisijos nariams J. Almunia ir O. Rehnui, ir kuri kitą savaitę pateiks pranešimą dėl visų ekonominių aspektų. Galiausiai susitarta kuo skubiau surengti kitą Transporto ministrų tarybos susitikimą, kuriame visi šie klausimai bus aptarti.

Taigi, pone pirmininke, priimtas sprendimas, kuriuo pateikiama europinė perspektyva ir suderintas europinis požiūris į tai, kas vyksta, grindžiami būtinybe išlaikyti saugumą ir veikti kuo efektyviau ir tiksliau priimant sprendimą dėl skrydžių, kartu užtikrinant piliečių teisių apsaugą. Man labai džiugu, pone J. Buzekai, kad Europos Parlamentas pasiūlė labai išsamiai aptarti šį klausimą. Tiesą sakant, per šias diskusijas paaiškėjo, kad jūs akivaizdžiai pasirengę nedelsdami imtis veiksmų, kaip ir dera rūmams, kurie atstovauja Europos tautoms, ir kad ketinate svarstyti ilgalaikius veiksmus, kurių reikėtų imtis reaguojant į šią visiškai nenumatytą ir visiškai naują krizę, kuri daro neeilinį ir labai rimtą poveikį Europos piliečių gyvenimui.

Pirmininkas. – Norėčiau patikinti Ministrų Tarybą ir jai pirmininkaujančią Ispaniją ir prašau perduoti jiems mano žodžius, kad Europos Parlamentas visada pasirengęs bendradarbiauti ir kad esame atviri diskusijoms šiais klausimais komitete. Esame pasirengę priimti Europos Komisijos ir Tarybos atstovus ir aptarti šias problemas. Norime dalyvauti jas sprendžiant. Esame iš įvairių Europos Sąjungos regionų, buvome išrinkti jiems atstovauti tiesioginiu balsavimu, esame atsakingi už Europos Sąjungos gyventojus, todėl mūsų dalyvavimas būtinas. Esame tam pasirengę. Žinoma, galėsime padaryti tik tai, ką gali padaryti įstatymų leidžiamoji valdžia. Negalime priimti vykdomosios valdžios sprendimų, bet norime padėti ir Komisijai, ir Tarybai. Esame tam pasirengę. Būtent todėl čia vyksta ši diskusija.

Siim Kallas, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – Pone pirmininke, labai džiaugiuosi galėdamas pranešti Parlamentui apie veiksmus, kurių ėmėsi Komisija reaguodama į *Eyjafjallajökull* ugnikalnio išsiveržimo sukeltos oro eismo krizės Europos oro erdvėje padarinius. Šiems rūmams žinoma, kad sutrikus eismui atšaukta 84 000 skrydžių ir kad dėl to nukentėjo tūkstančiai keleivių.

Kaip jums žinoma, pirmadienio rytą Eurokontrolė mūsų iniciatyva surengė telekonferenciją, o vakar popietę Komisija aktyviai dalyvavo neeiliniame Transporto ministrų tarybos susitikime. Mano nuomone, yra keturios svarbios žinios, kurias po Tarybos susitikimo norėčiau pateikti.

Pirma, visi transporto ministrai pasisako už suderintą europinį atsaką į krizę. Nacionaliniai sprendimai nėra veiksmingi sprendžiant tokios rūšies problemas, kurios paveikia oro erdvę visuotiniu mastu. Turiu pabrėžti, kad transporto ministrų susitikime buvo labai juntama bendradarbiavimo dvasia, taip pat keletą kartų kalbėjomės su transporto ministrais telefonu ir visi jie pareiškė esą pasirengę priimti atsakomybę ir bendradarbiauti.

Antra svarbi žinia ta, kad pirmoje vietoje yra saugumas. Dėl saugumo prioriteto negali būti jokio kompromiso. Tai yra ir bus mūsų pagrindinis rūpestis. Turime užtikrinti savo piliečiams aukščiausio lygio saugumą.

Trečia, ministrai susitarė dėl laipsniško ir suderinto Europos oro erdvės atvėrimo, kartu užtikrinant saugumą. Šis procesas pradėtas šį rytą 08.00 val. vadovaujant Eurokontrolėi. Į šį sprendimą įtrauktos trijų rūšių zonos pagal užterštumo lygį. Pirmoji iš šių zonų yra taršos židinyje, joje ir toliau bus visiškai draudžiama vykdyti bet kokias transporto operacijas, nes saugumo šioje oro erdvės zonoje užtikrinti neįmanoma.

Antroji zona – tai zona, kuri, iš esmės, nesudarys kliūčių vykstančiam oro transporto eismui nepaisant to, kad ji tebėra užteršta pelenais. Dėl šios zonos bus reikalingas patvirtinimas ir sprendimus dėl transporto operacijų suderintai priims atitinkamos valstybių narių valdžios institucijos.

Trečioji zona nėra paveikta pelenų, todėl joje leidžiama vykdyti bet kokios rūšies operacijas. Eurokontrolė kas šešias valandas pateikia žemėlapius, kuriuose yra nacionalinėms valdžios institucijoms svarbi informacija.

Ketvirta, taikydami šias priemones galiausiai tikimės įgyvendinti bendro Europos dangaus programą ir pirmiausia įdiegti tinklo valdytojo funkcijas. Po sėkmingo antrojo bendro Europos dangaus priemonių paketo priėmimo praėjusiais metais žinau, kad galiu pasikliauti tvirta Parlamento parama.

Jums žinoma ir tą minėjo ministras, kad sudaryta darbo grupė, Komisijos narių grupė, kuriai pavesta apsvarstyti klausimą dėl valstybės pagalbos. Vakar kalbėjausi su oro linijų bendrovių atstovais ir jie pasakė, kad paprasčiausiai nėra pasirengę įvertinti patirtus nuostolius. Dėl visų ekonominių padarinių dabar jiems svarbiausia atnaujinti skrydžius. Skrydžių atnaujinimo modelis yra svarbiausias dalykas. Neturėtume panikuoti dėl valstybės pagalbos ir bet kokių kitų pagalbos oro transporto sektoriui priemonių.

Dar vienas svarbus klausimas – keleivių teisės. Privalome užtikrinti keleivių teisių įgyvendinimą. Galiojančios taisyklės yra tinkamos ir visi šiai nuomonei pritaria. Taigi svarbiausia užtikrinti, kad jų būtų laikomasi, o tai vėl yra valstybių narių rankose. Iš tikrųjų turėtume atkakliai to siekti ir turime keletą minčių, kaip galėtume geriau užtikrinti, kad taisyklių būtų laikomasi.

Dabar norėčiau pasidalyti pastabomis, susijusiomis su tuo, ką laikau tyčinėmis pastangomis įnešti painiavos dėl to, kas už ką turėtų būti atsakingas, kas ką padarė ir pagal kokius modelius veikiama. Akivaizdu, kad kai kuriose šalyse artėja rinkimai ir t. t., bet visi sprendimai, priimti po ugnikalnio išsiveržimo, grindžiami esamais sutartais tokios rūšies problemų sprendimo modeliais.

Šis modelis yra tarpvyriausybiniis, o klausimai, susiję su oro erdve, priklauso nacionalinei kompetencijai. Ne Komisija duoda įsakymus – yra taisyklės, apimančios mūsų nacionalines sistemas ir mūsų modelį, kurios, pakartosiu, grindžiamos esama informacija ir esamomis vertinimo išvadomis. Nieko netinkamo šiame modelyje nėra. Dabar galime pagalvoti, kaip galėtume jį šiek tiek pakeisti. Vakar pradėjome šį klausimą svarstyti. Neteisinga teigti, kad europinis modelis visiškai nepasiteisino. Tai buvo ir yra neeilinis įvykis. Tokio ugnikalnio išsiveržimas ir vulkaninių pelenų debesies išplitimas yra labai retai pasaulyje pasitaikantis reiškinys. Tai ne sniegas ar panašūs dažni reiškiniai.

Jau savaitgalį buvo aišku, kad padėtis tampa labai išskirtinė, ir tomis dienomis kelis kartus svarstyta, kaip reikėtų šį klausimą spręsti. Teigti, kad transporto ministrams derėjo įsikišti nedelsiant, visiškai priešinga mūsų supratimui to, kaip reikalai turėtų būti tvarkomi Europoje. Tokios rūšies sprendimus priima nepriklausomi ekspertai ir nepriklausomi organai. Sekmadienį kartu su Komisijos nariu Diegu Lópezu Garrido lankėmės Eurokontrolėje, taip pat buvau susisiekęs su visų didesnių valstybių narių transporto ministrais. Buvome pasirengę imtis atsakomybės ir klausėme, ką turėtume padaryti, kad padėtis būtų sureguliuota. Tačiau tokie sprendimai negali būti priimami savavališkai, juos turi priimti specialus organas. Toks organas sekmadienį surengė posėdį ir mes su juo surengėme diskusijas. Šios diskusijos buvo labai sudėtingos, nes buvo svarstomas klausimas, susijęs su žmonių gyvybe.

Pirmadienio rytą buvo sušauktas neeilinis Eurokontrolės tarybos posėdis, kuriame susitarta dėl vadinamojo „laisvų zonų“ modelio. Mums labai džiugu, kad Eurokontrolė noriai bendradarbiavo. Pakartosiu, kad šis klausimas visiškai nepriklauso Bendrijos kompetencijai, bet įvykiai parodė, kad nacionalinis požiūris pasenęs. Dabar neabejotinai turime didesnę akstiną sukurti europietiškesnį požiūrį į šios rūšies įvykius ir tokiais atvejais kontroliuoti padėtį. Taip pat, žinoma, turime įvertinti padarinius ir pasekmes.

Svarbiausias dalykas, dėl kurio sutarė visi, įskaitant oro linijų bendroves – tai atnaujinti skrydžius. Kalbant apie keleivius, svarbiausia užtikrinti galimybę žmonėms grįžti namo ar pasiekti paskirties vietą. Tai pagrindinis klausimas, kurį vakar svarstėme.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad labai įtemptai dirbame kartu su Taryba ir Eurokontrolė vykdydami padėties stebėseną ir esame pasirengę esant būtinybei priimti naujus sprendimus. Dabar numatytas modelis visiškai tinkamas tam, kad būtų atnaujinta didžioji dauguma skrydžių.

Corien Wortmann-Kool, PPE frakcijos vardu. – (NL) Pone pirmininke, dėkoju Komisijai ir Tarybai už pateiktą informaciją apie Europos aviacijos sektorių ištikusią krizę. Pastarųjų dienų įvykiai akivaizdžiai parodė, kad be aviacijos ne tik mūsų Parlamentas atsiduria keblioje padėtyje, didžiulių problemų taip pat patiria mūsų europinis bendradarbiavimas ir mūsų ekonomika. Būtent todėl labai svarbu, kad šiandien Parlamente dėl

šios kraštutinės padėties diskutuojame. Keleiviai liko įstrigę oro uostuose, skaudų smūgį patyrė visos oro linijų bendrovės, turizmo verslas ir įmonės, priklausomos nuo oro transporto, ir visa tai įvyko ekonomikos krizės sąlygomis.

Šiomis aplinkybėmis svarbiausia užtikrinti saugumą. Dėl to negali būti jokių ginčų. Keleiviai turi būti vežami saugiai, bet akivaizdu, kad nebuvo pakankamai pasirengę šioms išskirtinėms aplinkybėms. Oro erdvės uždarymas pirmą dieną buvo skubi reakcija į problemą, su kuria Europoje iki šiol nebuvo susidūrę, ir ši problema – vulkaninių pelenų debesis. Bet kas vyko po to? Kompiuteriniai modeliai rodė mums, kad skrydžiai turėtų būti uždrausti, bet bandomieji skrydžiai buvo vykdomi be jokių problemų. Leiskite man pakartoti, kad labai svarbu iš naujo atverti Europos oro erdvę remiantis faktais ir teisingomis prielaidomis, nors saugumas, žinoma, turi būti pirmoje vietoje. Būtina atlikti daugiau darbo, pritaikyto prie mūsų konkrečių aplinkybių. Gera žinia ta, kad vakar padaryti pirmieji žingsniai einant link to ir šį darbą turime atlikti greitai. Turime imtis ryžtingų veiksmų. Saugumas privalo būti pirmoje vietoje, bet taip pat turime užsitikrinti galimybę vėl kuo skubiau pradėti skrydžius saugiose zonose.

Be to, mums reikia struktūrinių priemonių. Bendras Europos dangus, priemonė, kuriai taip priešinosi valstybės narės, taip pat galėtų padėti mums padidinti aviacijos sektoriaus veiklos efektyvumą.

Oro linijų bendrovės patyrė didžiulių ekonominių nuostolių. Didelių išlaidų patirta ne tik dėl to, kad pats oro eismas buvo sustabdytas, bet ir dėl to, kad šios bendrovės turėjo suteikti pagalbą oro uostuose įstrigusiems keleiviams. Draudimo įmonės šių išlaidų nedengia ir kyla abejonių, ar galima pateisinti tai, kad visa išlaidų našta gula ant oro linijų bendrovių pečių. Todėl raginu jus įvertinti patirtų išlaidų, patirtos žalos mastą ir pagalvoti, kokią kompensaciją galbūt galėtume suteikti. Pvz., galime įvertinti oro linijų bendrovių patirtas išlaidas ir nustatyti, kokia parama nelaimių atveju turėtų būti suteikiama, remdamiesi Europos direktyva dėl keleivių teisių. Ar nebūtų logiška išsiaiškinti, ar šiuo nenumatytų aplinkybių atveju iš tikrųjų galėtume išmokėti kompensaciją Europos biudžeto lėšomis?

Pone Komisijos nary J. Almunia, davėte suprasti, kad būtumėte linkę pritarti valstybės pagalbos teikimui, bet turiu įspėti jus, kad tokiu atveju bus būtina pasirūpinti tuo, kad valstybės narės negalėtų panaudoti šios pagalbos siekdamos paremti savo pirmaujančias bendroves. Todėl labai svarbu, kad visa tai būtų derinama Europos lygmeniu. Kalbu ne tik apie valstybės pagalbai taikomas gaires, bet ir apie veiksmingą valstybės pagalbos teikimą. Būtent tą raginu jus užtikrinti.

Martin Schulz, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad šiai krizei būdingas žmogiškasis aspektas, kurį neabejotinai šiandien turime aptarti. Visame pasaulyje liko įstrigę daugybė žmonių, skaičiuojamų dešimtimis tūkstančių, laukiančių, kada galės grįžti namo. Manau, šį rytą turėtume pagalvoti apie šiuos žmones. Beveik visi iš mūsų, daugybė Parlamento narių pastarosiomis savaitėmis buvome atsidūrę panašioje padėtyje. Esame privileijuoti Europos Parlamento nariai, galintys pasinaudoti esama infrastruktūra. Tačiau daugybė žmonių liko įstrigę atokiuose pasaulio kraštuose. Jie negali išvykti ir grįžti į darbą, jų vaikai negali eiti į mokyklą, nes pasibaigus atostogoms jie negali grįžti namo ir liko įstrigę neturėdami jokios pastogės ir pinigų. Dar kartą norėčiau pasakyti, kad šį rytą užuojautą reiškiu būtent šiems žmonėms. Tikiuosi, greitai atsiras galimybė grąžinti juos namo.

Oro linijos yra labai svarbi mūsų transporto sistemos dalis, svarbi ne tik keleivių, bet ir krovinių gabenimo požiūriu. Dėl ugnikalnio išsiveržimo patirti finansiniai nuostoliai gerokai viršija nuostolius, patirtus dėl 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių. Todėl raginu Komisiją vadovautis lanksčiu požiūriu duodant leidimą skirti nacionalinę pagalbą oro linijų bendrovėms, kurios atsidūrė pavojuje padėtyje, jeigu tokios rūšies pagalba iš tikrųjų turi būti suteikta.

Galiausiai turime suprasti, kad oro transportas sudaro vieną Europos labai pažeidžiamos infrastruktūros dalį. Jeigu oro skrydžių vykdyti nebebus įmanoma, negalėsime tinkamai kompensuoti šios dalies. Todėl manau, kad prieš dvidešimt metų mūsų pradėtas transeuropinių tinklų ir pirmiausia geležinkelio transporto plėtros projektas yra patikima ir svarbi alternatyva, kuri, kaip dabar matome, yra gyvybiškai svarbi mūsų ekonomikos išlikimui. Labai svarbu, kad dabar šį faktą dar kartą pripažintume.

Mano kolega S. El Khadraoui kalbės kitais šio klausimo aspektais, bet aš tik norėčiau pasakyti vieną dalyką. Mums dar nepavyko užtikrinti skirtingų šalių geležinkelių tinklų sąveikos. Neįmanoma tarp miestiniais greitaisiais Vokietijos traukiniais sugrąžinti Vokietijos piliečių iš Ispanijos, taip pat neįmanoma Prancūzijos greitaisiais traukiniais nukeliauti iki Budapešto. Vadinasi, dar negalime to, ką turėtume galėti. Nors Parlamente priėmėme ne vieną tinkamą rezoliuciją, manau, mums nereikėtų periodiškai griebtis tokių staigių veiksmų. Užuoat staiga puolę veikti, turėtume šiuos naujus principus įgyvendinti metodiškai ir nuosekliai.

Gesine Meissner, *ALDE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, S. Kallasai, D. Lópezai Garrido, šiuo atveju pamatėme, kad gamta iš tikrųjų galingesnė už visas mūsų naudojamas technologijas. Tam tikra prasme gavome pamoką. Tačiau kartu svarbu pažymėti, jog šios aplinkybės parodė mums, kad Europoje dar nepadarėme tiek pažangos, kiek turėtume būti padarę.

Apie vidaus rinką transporto sektoriuje ir bendrą Europos dangų jau kalbame dvidešimt metų. Šios priemonės, žinoma, nebūtų užkirtusios kelio ugnikalnio išsiveržimui, bet galbūt būtų leidusios veikti efektyviau ir greičiau.

Jau seniai reikalaujame, kad būtų sukurtas bendras Europos dangus, koordinuojamas Eurokontrolės, bet ši priemonė dar neįgyvendinta. Lygiai taip pat – šiuo požiūriu juda ta pačia kryptimi kaip ir kolega M. Schulz – neturime geležinkelių tinklo sąveikos. Dar neįmanoma nusipirkti bilieto, kurį turint galima būtų patekti iš Šiaurės Europos į Pietų Europą keliaujant per visą žemyną. Šiuo atveju taip pat tampa aišku, kad daug kas yra tik popieriuje, kad daugeliu šių klausimų ne kartą diskutuota, bet tikrovėje daugybės dalykų, kurių reikia, nėra.

Akivaizdu, kad Europos atsakas piliečių požiūriu buvo nepatenkinamas. Žinoma, padėtis buvo labai sudėtinga ir pavienių šalių transporto ministrai neabejotinai negalėjo atverti savo oro erdvės, kai Londone įsikūręs institutas pradėjo siųsti išpėjimus apie tai, kad skristi nesaugu. Tačiau nepriimtina, kad nebuvo atlikta jokių faktinių matavimų naudojant, pvz., balionus, bet remtasi statistinėmis ekstrapoliacijomis. Daugelį Europos piliečių tai papiktino. Oro linijų bendrovių pozicija taip pat suprantama. Jos patyrė finansinių nuostolių ir būtų norėjusios matyti skubesnį atsaką.

Oro linijų bendrovės patyrė finansinių nuostolių ir, žinoma, labai svarbu, kad keleiviai būtų grąžinti namo kuo skubiau. Privalome apginti jų teises. Tačiau siekiant užtikrinti Europoje piliečių teises, būtina, kad jiems būtų suteiktos galimybės naudotis transportu ir keliauti. Todėl manau, kad Europos transporto sistemai gyvybiškai svarbu turėti oro linijas ir kitas transporto galimybes, kuriomis keleiviai galėtų pasinaudoti. Tai reiškia, kad mums būtina nuodugniau apsvarstyti, kaip turėtume tvarkytis tokiais aplinkybėmis, kaip galėtume paremti oro linijų bendroves dabar transporto sektoriaus jau patiriamos krizės sąlygomis ir kaip galėtume išlaikyti ir užtikrinti Europos piliečių judumą – vieną iš svarbių mūsų laimėjimų.

Kalbant apie nuostolių kompensavimą, nėra prasmės bandyti priartėti prie ugnikalnio, kaip jau žinome, tai mūsų niekur nenuves. Gamta turi savo dėsnius, bet turime pasistengti reaguoti į juos Europos piliečių labui. Todėl, manau, labai gerai, kad sudaroma darbo grupė, kuriai vadovaus S. Kallas. Tai labai svarbu ir mes toliau diskutuosime, kokias išvadas ateičiai galime padaryti iš krizės pateiktų pamokų.

Michael Cramer, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, per pastarąsias šešias dienas judėjimas Europoje patyrė esminių pokyčių. Pagrindinis veiksnys, lėmęs šiuos pokyčius, šiuo atveju nebuvo rimta avarija, kovos su klimato kaita priemonės ar aukšta aviacijoje naudojamų degalų kaina. Šiuo atveju lemiamą vaidmenį atliko pati gamta.

Islandijos ugnikalnis dar kartą parodė žmonijai tikrąją gamtos galią. Turime išmokti šią pamoką ir padaryti išvadas ateičiai. Žmonija nėra ir niekada nebus visagalė. Europa pasielgė teisingai sureaguodama į šį ugnikalnio išsiveržimą. Kadangi vulkaniniai pelenai gali patekti į lėktuvų variklius ir juos sustabdyti, taip pat užteršti lėktuvų langus ir sumažinti matomumą, Europos oro navigacijos saugos organizacija, Eurokontrolė, pasielgė atsakingai savo prioritetu nustatydamą keleivių saugumo užtikrinimą.

Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso vardu norėčiau nuoširdžiai padėkoti Eurokontrolėi ir Eurokontrolę parėmusiems transporto ministrams, ypač Vokietijos transporto ministrui Peteriui Ramsaueriui. Taip pat turėtume paremti Vokietijos pilotų sąjungą „Cockpit“, kuri atsisakydama vykdyti skrydžius Europos oro erdvėje pagal vizualiųjų skrydžių taisykles pasielgė atsakingiau už oro linijų bendrovių vadovybę, nes mano, kad toks žingsnis būtų neatsakingas. Galiausiai nesvarbu, pagal kokias taisykles lėktuvai skrenda ar pagal kokias taisykles jie dūžta.

Todėl Žaliųjų frakcija norėtų kuo griežčiau pasmerkti tas oro linijų bendroves, kurios norėjo teikti pirmenybę pelnui, o ne saugumui. Reikalaujame, kad Europos oro erdvė būtų vėl atverta tik tada, kai nebus jokios rizikos. Raginame visus politikus nepasiduoti oro linijų bendrovių daromam spaudimui ir neperduoti atsakomybės už saugumą, pvz., pilotams.

Per pastarąsias dienas skausmingai sužinojome apie pastaraisiais dešimtmečiais vykdomos nacionalinės ir europinės transporto politikos trūkumus. Įgyvendinant šią politiką, geležinkelių sistema nebuvo ir daugeliu atvejų šiandien nėra rūpinamasi. Visas dėmesys skiriamas oro transportui. Kasmet Europos oro linijų bendrovėms Europos mokesčių mokėtojai sumoka 14 mlrd. EUR, nes priešingai geležinkelių transporte

naudojamų degalų atveju, žibalas neapmokestinamas. Dėl to laikini oro linijų bendrovių pajamų nuostoliai pateikiami perspektyvoje.

Tačiau yra viena išvada, kurią turime iš viso to padaryti. Geležinkelis yra ne tik saugiausia transporto priemonė, ši transporto rūšis yra būtina siekiant užtikrinti judumą ir sustabdyti klimato kaitą. Todėl norėčiau padėkoti visoms Europos geležinkelių bendrovėms, kurios padėjo keleiviams pasiekti jų paskirties vietas.

Ugnikalnio išsiveržimas Islandijoje visiems mums turėtų būti įspėjimas. Tai, ką dabar patiriame, yra transporto ateities tikrovė. Tačiau transporto ateitis bus sėkminga tik tuo atveju, jeigu būtinųjų priemonių nereikės imtis skubiai. Todėl raginame visas Europos Sąjungos valstybes nares pakeisti savo nacionalinės ir tarptautinės transporto politikos prioritetus. Geležinkelių transportui turi būti teikiamas prioritetas, ne tik žodžiais, bet ir finansiniais veiksmais, kad ateityje vėl netektų patirti panašios krizės.

Peter van Dalen, *ECR frakcijos vardu*. – (NL) Pone pirmininke, mums dar kartą tenka patirti, kokią didelį poveikį transportui gali turėti oro ir klimato sąlygos. Islandijoje išsiveržia ne itin didelis ugnikalnis ir oro eismas daugelyje Europos dalių keletui dienų sustabdomas. Tai, kad šiandien mums pavyko bent iš dalies atnaujinti skrydžius, vertinu tik teigiamai. Taip pat manau, kad šių veiksmų ėmėms pagrindai ir kad tą padaryti mums pavyko, nes bandomieji skrydžiai parodė, kad skrydžiai gali būti vykdomi, tik, žinoma, jeigu tą daryti leidžia matomumo sąlygos, kurios šiuo metu yra geros.

Tačiau manau, kad pasielgėme nelanksčiai iš karto sustabdydami visą oro eismą. Pernelyg paskubėjome lyginti esamą padėtį su padėtimi, į kurią pateko oro linijų „KLM“ lėktuvas 1989 m., virš Aliaskos patekęs į vulkaninių pelenų debesį, susidariusį išsiveržus ugnikalniui *Mount Redoubt*, taip pat oro linijų „British Airways“ lėktuvas, patekęs į vulkaninių pelenų debesį virš Indonezijos 1982 m. Nepamirškime, kad abiem šiais atvejais lėktuvai buvo tiesiog apgaubti vulkaninių dulkių, nes ugnikalniai buvo išsiveržę tiesiog beveik prieš pat skrydį ir lėktuvai skrido santykinai nedideliu atstumu nuo išsiveržusių ugnikalnių. Abiem minėtais atvejais pelenų dalelių tankio ir temperatūros lygis buvo nepalyginimai didesnis nei šiuo atveju.

Todėl pritariu požiūriui, kad būtina atsižvelgti į vulkaninių pelenų koncentracijos skirtumus. Jei vadovaujamasi šiuo požiūriu, o taip, regis, ir yra, atverdami oro erdvės dalis, žinoma, tik tam tikruose koridoriuose ir tam tikruose aukščio lygiuose, elgiamės teisingai. Vėl atverti oro erdvę žūtūtinai reikia, nes dėl Islandijos vulkano pelenų mūsų oro linijų bendrovės patiria grynųjų pinigų stygių. Galimybė, kad kelios šios krizės sąlygomis dėl išlikimo kovojančios oro linijų bendrovės bankrutuos, man nekelia didelio rūpesčio. Tačiau negalime leisti, kad bankrutuotų pagrindinės gerą reputaciją turinčios bendrovės, kurios pirmiausia rūpinasi saugumu. Tokiu atveju kyla pavojus prarasti pernelyg dideles pinigų sumas ir pernelyg daug darbo vietų.

Be to, turime vadovautis realistiniu požiūriu, kai atsižvelgiama į pelenų dalelių koncentraciją. Sprendimas šiandien atverti kai kurias oro erdvės dalis yra teisingas. Šį pragmatinį požiūrį turėtume taikyti ir ateityje, nes jis suteikia galimybę teisingai ir atsakingai suderinti saugumo ir ekonominius aspektus.

Lothar Bisky, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, už aviacijos saugą atsakingų valdžios institucijų priimtas sprendimas nerizikuoti keleivių saugumu buvo visiškai teisingas, net jei tai reiškė, kad Europos oro erdvė kelioms dienoms turės būti uždaryta ir oro linijų bendrovės patirs finansinių nuostolių. Mano nuomone, neatsakinga prašyti pilotų skristi savo rizika. Ką šiuo atveju žodžiai „savo rizika“ reiškia?

Palankiai vertinu tai, kad Komisija svarsto galimybę leisti skirti specialią valstybės pagalbą oro linijų bendrovėms, kurios dėl šiuo metu susidariusios padėties kitaip patirs rimtų finansinių sunkumų. Vėliau kalbėsime apie padėtį užimtumo srityje Europos Sąjungoje. Jeigu ES ir valstybės narės gali padėti bent jau užkirsti kelią tolesniam šios padėties blogėjimui, valstybės pagalbą būtų teisinga suteikti. Tačiau mainais už valstybės pagalbą oro linijų bendrovės turi įsipareigoti nemažinti etatų ir darbo užmokesčio. Jos taip pat turi užtikrinti, kad nebus mažinami atostoginiai ar atskaitomi pinigai už dienas, kai darbuotojai dėl transporto eismo sutrikimų negalėjo atvykti į darbą.

Pats laikas Komisijai įdiegti nuolatinę bendrą Europos aviacijos saugos stebėsenos sistemą. Ši stebėsenos sistema turėtų būti konkrečiai skirta socialinio dempingo prevencijai. Norėčiau visiems priminti apie valstybės pagalbą, skirtą bankams, kurie iš šios pagalbos pelnosi, bet neįsipareigojo laikytis atitinkamų socialinių principų. Negalima leisti, kad pirmenybė būtų teikiama konkurencijai ir pelno vaikymuisi, o ne žmonių gyvybių saugumui.

Francesco Enrico Speroni, *EFD frakcijos vardu*. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, mano nuomone, padėtis, kurią sukėlė ugnikalnio išsiveržimas, valdoma vangiai ir neveiksmingai. Pirmasis tikrasis operatyvinis

susitikimas įvyko tik vakar, pirmadienį, nors ugnikalnis išsiveržė ketvirtadienio rytą, taigi praėjo keturios dienos, kol buvo priimtas operatyvinis sprendimas.

Tiesa, kad kai kurie apribojimai, ypač apribojimai, susiję su saugumu, galbūt buvo pernelyg griežti. Kam drausti skrydžius Belgijoje, jeigu debesys yra virš Norvegijos? Kam drausti skristi lėktuvams su varikliais, turinčiais tik vieną stūmoklį, 500 metrų aukštyje, jeigu pelenai susitelkę 8 000 aukštyje?

Galbūt šiuo atveju buvo vadovaujamasi taisykle, kurią aviatoriai seniai žino, būtent kad saugiausias skrydis yra toks, kai pilotas sėdi bare, o lėktuvas stovi angare. Tačiau taip nedera reaguoti į kraštutines aplinkybes, taigi manau, kad sumanymas imtis šių priemonių buvo tinkamas atsižvelgiant į pareigą užtikrinti keleivių ir lėktuvo įgulos saugumą, bet jų imtasi praėjus pernelyg daug laiko po šių aplinkybių atsiradimo.

Todėl ateityje pirmiausia turėsime pasirūpinti saugumo reikalavimais, bet taip pat atsižvelgti į kitus reikalavimus ir suderinę juos būtent su saugumo reikalavimais nedrausti beatodairiškai visų skrydžių, o imtis priemonių, atitinkančių tikrąją, o ne statistinę padėtį, kad visai ekonomikai gyvybiškai svarbaus sektoriaus labui galėtume išvengti tokių neigiamų ekonominių padarinių ir tokių pasekmių, kokių po 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių patyrė ne tik oro transporto sektorius, bet ir visa ekonomika.

Taigi raginu imtis skubių ir rimtų veiksmų, kurie būtų grindžiami nuodugniu visų faktų įvertinimu.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmenybė turi būti teikiama saugumui. Negalime rizikuoti ir leisti skraidinti keleivius, jeigu yra pavojus, kad variklis suges ir dėl to lėktuvas galės sudužti nukrisdamas apgyvendintoje teritorijoje. Norėčiau visiems priminti 1982 m. įvykį, kai oro linijų „British Airways“ lėktuvas pateko į pelenų debesį skirsdamas į Naująją Zelandiją, taip pat labai rimtą atvejį, kai oro linijų „KLM“ lėktuvas pateko į labai tankų vulkaninių pelenų debesį. Abiem atvejais tik per plauką pavyko išvengti nelaimės.

Žmogaus gyvybė neįkainojama. Palankiai vertinu sprendimą uždaryti oro erdvę šios krizės metu ir taip užtikrinti, kad pilotams netektų prisiimti atsakomybės už jiems patikėtų keleivių gyvybių saugumą. Buvo vykdomi bandomieji ir tiriamieji skrydžiai, bet tik tam tikrame aukštyje ir tik pagal vizualiųjų skrydžių taisykles. Šių skrydžių metu negalėjo būti atlikta jokia tikra analizė ar gauta kokių nors reikšmingų rezultatų.

Dėl skrydžių pagal vizualiąsias skrydžių taisykles turiu dar vieną pastabą. Oro linijų „KLM“ lėktuvo atveju pelenų debesys nebuvo matomas. Gamta mus moko pagarbos, kartu akivaizdžiai parodydama, kad globalizacija turi ribas. Mums visiems gerai žinoma apie rimtus finansinius padarinius. Tačiau žmogaus gyvybė verta daug daugiau nei prekės. Todėl atsižvelgdama į minėtus atvejus norėčiau paraginti elgtis kuo atsakingiau ir apdairiau, taip pat skirstant oro erdvę į tris zonas.

Mathieu Grosch (PPE). – (DE) Pone pirmininke, D. Lópezai Garrido, S. Kallasai, šios krizės aplinkybėmis uždraudus skrydžius vėl grįžome prie išsamių diskusijų saugumo tema, kurios dažnai vyko Parlamente ir per kurias teigėme, kad mes, turio galvoje Parlamentą, taip pat, manau, Komisiją, galėtume ir turėtume šioje srityje Europos lygmeniu nustatyti taisykles, jeigu valstybės narės to panorėtų. Šiuo klausimu dažnai diskutuodavome kalbėdami ne tik apie oro transporto sektorių, bet taip pat apie geležinkelio transportą ir kitas sritis. Todėl šiandien šį klausimą turėtume pateikti organams, kurie gali į jį atsakyti: pirmiausia atitinkamų šalių aviacijos institucijoms ir, žinoma, organizacijoms, atsakingoms už veiksmų derinimą Europos lygmeniu. Ši derinimo veikla vyko išskirtinai sklandžiai.

Pagrindinis prioritetas, mano nuomone, yra keleivių saugumas. Finansinis aspektas mažiau svarbus, nors jo pamiršti neturime. Pavienės šalys priėmė teisingą sprendimą. Tikiuosi, ateityje sprendimus priims Eurokontrolė ir nacionalinės aviacijos saugos agentūros, o ne pavienės oro linijų bendrovės, nes vėl matome, kad ekspertų nuomonės išsiskiria. Todėl turime būti itin apdairūs.

Vertinant ekonominiu požiūriu, tai, kas atsitiko, žinoma, yra nelaimė pramonei, kuri po rugsėjo 11 d. įvykių ir ekonomikos krizės dabar patiria trečią krizę. Todėl turėtume imtis priemonių ne nacionaliniu, bet Europos lygmeniu ir pasiūlyti šiam sektoriui pagalbos priemonių paketą, kurie būtų suderinami Europos mastu ir kurie neiškraipytų rinkos, kaip kad dažnai praеityje atsitikdavo. Pagalba reikalinga, bet ne nacionaliniu lygmeniu.

Keleiviai dabar yra tokioje padėtyje, kad pagal įstatymą tokiu pavidalu, kokiu jis dabar galioja, jiems neteikiama visa pagalba, kurią jie galėtų tikėtis gauti. Šiuo klausimu pagrįstai ne kartą diskutuota Parlamente. Tačiau manau, kad oro linijų bendrovės ir kitos dėl šios krizės nukentėjusios įmonės suteiks galimybę keleiviams reikalauti, kad būtų užtikrintos jiems tebe priklausiančios teisės.

Ateitį sieju su bendru Europos dangumi. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad per ateinančius dvejus metus šiuo klausimu Europos Parlamente dažnai diskutuosime.

Saïd El Khadraoui (S&D). – (NL) Pone pirmininke, ponios ir ponai, šias diskusijas, manau, sudaro trys svarbūs elementai. Pirmasis elementas – parama įstrigusiems keleiviams ir jų grąžinimas. Šis klausimas neabejotinai turi būti prioritetas visoms valdžios institucijoms visais lygmenimis. Šiuo atžvilgiu galime sutikti, kad pagal Europos keleivių teisių reglamentą daugeliui jų užtikrinami bent būtinieji patogumai ir būtinoji parama. Tačiau tikrovėje, kaip jums gerai žinoma, mes, žinoma, patyrėme gan daug problemų: chaosas oro uostuose, informacijos stygius ir pan. Todėl siūlau bendradarbiaujant su oro linijų bendrovėmis ir visomis kitomis susijusiomis šalimis atlikti apklausą siekiant išsiaiškinti, kokią pagalbą tokiomis aplinkybėmis galėtume suteikti.

Taip pat raginu Komisijos ir valstybių narių lygmeniu sudaryti tam tikrą darbo grupę, kuri būtų atsakinga už kuo skubesnį įstrigusią keleivių grąžinimą. Žinau, kad tai oro linijų bendrovių užduotis, bet atokiose vietose neabejotinai likę užstrigusieji žmoniai, kurie turės laukti, kol juos sugrąžins, net jeigu oro erdvė ir bus atverta. Turime jais pasirūpinti.

Antrasis elementas, antroji dalis, jei taip galima pasakyti, susijusi su skrydžių draudimo procedūra. Šiuo atveju vėl girdėjome prašymų dėl geresnio bendradarbiavimo ir koordinavimo Europos lygmeniu. Šiuo požiūriu bendras Europos dangus ateityje labai pasitarnaus ir apie tai buvo minėta. Tiesa, kad šiuo metu Europos Sąjunga neturi galių priimti sprendimų, susijusių su valstybių narių oro erdve ar Eurokontrolės veikla, ir dėl to labai sudėtinga priimti veiksmingus ir suderintus sprendimus.

Tačiau tiesa ir tai, kad iki vakar vakaro Europos lygmeniu iš tikrųjų taikėme gana konservatyvų matematinį modelį. Iš esmės šis modelis grindžiamas blogiausiu scenarijumi, o tai reiškia, kad nedidelis vulkaninių pelenų kiekis pateiktas kaip didžiulis vulkaninių dulkių debesis, reikalaujantis uždrausti skrydžius, kas ir buvo padaryta. Mums žinoma, kad JAV taiko kitokį modelį, pagal kurį skrydžiai draudžiami tik tiesiogiai virš paties ugnikalnio esančioje oro erdvės zonoje ir visa operacinė rizika tenka oro linijų bendrovėms. Tai kitoks modelis. Tarpinis šių dviejų kraštutinių modelių variantas, dėl kurio dabar jau susitarta – kalbu apie variantą su trimis zonomis – yra tinkamas modelis. Pasvarstykime, kaip iš tikrųjų galime integruoti į šį modelį saugumą ir efektyvumą.

Trečiasis svarbus klausimas – kaip tvarkomės su ekonominiais padariniais. Sumanymas sudaryti įvairių galimybių sąrašą geras, bet mums reikia europinio metodo. Baigdamas norėčiau tik pridurti, kad neturėtume klaidinti žmonių leisdami jiems manyti, kad galėsime visiems jiems kompensuoti patirtus nepatogumus. Tai tiesiog neįmanoma.

Dirk Sterckx (ALDE). – (NL) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau kai ką pasakyti ministrui, einančiam Tarybos Pirmininko pareigas. Ne jums asmeniškai, bet visiems, kurie kada nors ėjo šias pareigas, ir galbūt kai kuriems iš tų, kurie kada nors ateityje bus šiame poste. Kaip gali būti, kad taip ilgai buvo trukdoma tokiam europiniam metodui atsirasti? Komisija ir Parlamentas ne kartą ragino Tarybą, kad būtų pasiektas susitarimas, bet visi bandymai susitarti visais atvejais baigiasi silpnu kompromisu. Kodėl Taryba visada mąsto tarpvyriausybiniu ir nacionaliniu mastu, bet ne europiniu mastu? Tai viena iš šios krizės pateiktų pamokų, kurią turime išmokti. Kolega S. El Khadraoui jau kalbėjo apie tai, kad būtina geriau bendradarbiauti ir ne tik oro erdvės valdymo srityje. Nacionalinės valdžios institucijos taip pat galėtų geriau bendradarbiauti, bet jūs pats pasakėte, pone Tarybos Pirmininke, kad šiuo metu Europa neturi galių pagerinti padėtį šioje srityje. Tad pagaliau suteikime Europai šias galias! Tuomet bus daug paprasčiau šiuos klausimus išspręsti.

Kitas dalykas, apie kurį norėčiau pakalbėti, susijęs su moksline informacija. Turime bendrą centrą Londone, kuris specializuojasi tik kai kuriose srityse ir kuris kartu su Eurokontrole nusprendė, kad saugumas turi būti pirmoje vietoje. Šis sprendimas iš tikrųjų teisingas, bet ar vien jo pakanka? Ar neturėtume sustiprinti europinio modelio įtraukdami į jį kelias skirtingas specializacijos sritis ir sukurdami tikrai europinį aviacijos saugos centrą? Šis ugnikalnis dar neužgeso. Kai ugnikalnis išsiveržė pirmą kartą ir tai įvyko prieš 200 metų, jis buvo aktyvus visą dešimtmetį. Taigi turime pasiręmti tam. Manau, mums reikia sustiprinti europinį modelį ir šis klausimas Parlamentui labai svarbus, taip pat privalome užtikrinti keleivių teisių apsaugą ir tai, kad valstybės pagalba visiems būtų teikiama vienodomis sąlygomis.

Isabelle Durant (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, net jeigu šiandien tūkstančiai žmonių atsidūrė labai keblioje padėtyje, šio ugnikalnio išsiveržimas, manau, yra tikras signalas, raginantis mus pakeisti savo požiūrį į oro sąlygas transporto sektoriuje ir pirmiausia susimąstyti dėl mūsų pernelyg didelės priklausomybės nuo oro transporto, kuris laipsniškai ir kartais mums net nepastebint išstūmė visų kitų rūšių transportą. Tai ypač

svarbu šiandien, kai niekas, žinoma, negali pasakyti, kada šis ugnikalnis užges ar kaip šis pelenų debesis judės ateinančiomis savaitėmis ir ateinančiais mėnesiais.

Tai reiškia, kad pirmiausia privalome – šiuo atžvilgiu palaikau ir Komisiją, ir Tarybą – toliau laikytis atsargumo ir saugumo principų. Dar daugiau, mane stebina, kad vienu metu farmacijos sektoriuje atsargumo principu pasinaudota siekiant priversti valstybes nares ir Europą prisiimti išlaidas, kurios, mano nuomone, šiek tiek neapgalvotos. Šiandien, regis, kitas sektorius taip pat nori užginčyti ar sukritikuoti atsargumo priemones, kurių imasi valstybės narės ir Europos Vadovų Taryba. Man tai nesuprantama. Atsargumas visada kainuoja. Saugumas ir bendra gerovė yra prioritetas.

O dėl kitko – manau, kad geležinkelių transportas, žinoma, turi būti plėtojamas. Tai pagrindinis prioritetas ir, kaip sakė mano kolega, akivaizdu, kad šiuo atžvilgiu turime viziją, kokia mūsų transporto sistema turėtų būti, kitaip sakant, geležinkelių transportas turi susigrąžinti kelionių trumpais ir vidutiniais nuotoliais rinką. Taip pat manau, kad transporto ir transporto rūšių įvairinimas yra svarbus. Šiuo klausimu, beje, bus išleista baltoji knyga, kurią komitete turėsime parengti.

Artimiausiu metu svarbiausia, žinoma, sugrąžinti žmones namo ir galbūt pamąstyti, kaip galima būtų padėti oro linijų bendrovėms, bet tokia pagalba turėtų būti griežtai tikslinė. Kalbant konstruktyviai, manau, taip pat turime daug aktyviau remti telekonferencijos priemonę. Telekonferencijos tebėra labai retai rengiamos ir nėra laikomos svarbia ryšio priemone ne tik Parlamente, bet ir apskritai. Manau, parama tokiai praktikai padėtų sumažinti mūsų priklausomybę nuo oro transporto.

Galiausiai manau, nes Pirmininkas paprašė mūsų, kad Europos Parlamentas galbūt galėtų pats pakeisti savo darbo tvarką ir dvi savaites dirbti, pvz., penkias dienas, o ne tris ar tris su puse dienų per savaitę. Tuo taip pat parodytume pavyzdį, kaip galima organizuoti savo darbą ir sumažinti priklausomybę nuo oro transporto, kuris, žinoma, yra labai pažeidžiamas ir, kaip gamta šiandien mums rodo, priklausomas nuo nežinomų aplinkybių, kurių valdyti negalime.

Iš tiesų kalbama apie tai, kad reikėtų persvarstyti visą sistemą. Rengdami baltąją knygą, taip pat Europos Parlamente turėsime galimybę persvarstyti savo pačių taikomą kitų transporto priemonių rėmimo būdą, įskaitant ir tvarką, pagal kurią dirbame.

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pone pirmininke, labai apgailestauju, kad daug čia kalbėjusių kolegų EP narių prieš pateikdami savo nuomonę, regis, nepasikonsultavo su profesionalais, žmonėmis, kurie praleido kelis tūkstančius valandų prie lėktuvų valdymo pulto. Man susidarė įspūdis, kad ši diskusija labai politizuota ir kad norima apkaltinti Tarybą, nors ši jokia būdu nėra atsakinga už ugnikalnius. Galima pasakyti padėjus ranką ant širdies, kad Eurokontrolė priėmė pernelyg skubotą sprendimą ir tą teigiu labai kategoriškai, nes viskas buvo sumesta į vieną katilą. Visiškai nebuvo atsižvelgta į sąlygų skirtumus. Esame atsakingi už nuolatinio oro eismo valdymo sistemą ir manau, kad šie įvykiai pateikė mums pamoką, kurią turėtume išmokti. Tačiau esu visiškai tikras, kad jau priimti sprendimai skirti labai ilgam laikotarpiui, taip pat esu įsitikinęs, kad jie tikrai galėjo būti kitokie.

Jacky Hénin (GUE/NGL). – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad tokiais momentais kaip šis privalome tarti paguodos ir užuojautos žodžius visiems tiems, kurie vienaip ar kitaip nukentėjo ar tebepatiria sunkumų dėl sutrikusio oro eismo, taip pat tarti užuojautos žodžius oro linijų bendrovių darbuotojams, kurie savo žinioje turėdami ribotus išteklius bandė reaguoti į keleivių reikmes.

Nenorime prisijungti prie tų, kurie tik kritikuoja, bet patys beveik nieko nepasiūlo ir audrai praūžus tebetvirtina vieninteliai žiną tiesą. Šiuo atžvilgiu norėtume pasakyti, kad keleivių saugumo principas turi būti dar kartą patvirtintas kaip prioritetas. Nepatenkintas, bet gyvas keleivis yra geriau nei skrydžio metu, deja, žuvęs keleivis.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad Europa kenčia dėl pernelyg mažo tarpusavio pasitikėjimo. Glaudesnis bendradarbiavimas ir didesnis sutarimas tikriausiai būtų reikšę geresnį bendravimą, geresnį paaiškinimą mums ir geresnį bandymą padėti tiems, kuriems tiesiog reikėjo informacijos.

Mūsų nuomone, labai svarbu sustiprinti Europos aviacijos saugos agentūros galias ir leisti jai visada remtis moksline informacija, kuria visomis aplinkybėmis ji galėtų pagrįsti savo sprendimus. Dėl ateities – apie tai jau kalbėta, bet, manau, tą reikėtų dar kartą pabrėžti – turime atlikti dar daugiau darbo ir užtikrinti, kad

Europos teritoriją kertančios transporto priemonės viena kitą papildytų. Šiuo požiūriu taip pat turime pasistengti užtikrinti didesnį transporto priemonių tarpusavio suderinamumą.

Galiausiai, pone pirmininke, jei leisite, idant būtų išsklaidyti galimi įtarimai, norėčiau pasiūlyti, kad šiuo klausimu būtų sudarytas Europos Parlamento tyrimo komitetas.

Anna Rosbach (EFD). – (DA) Pone pirmininke, turiu dvi svarbias pastabas. Pirmą, gaila, kad Europa sustojo ir todėl negali konkuruoti globaliu mastu, bet tas pats taikytina Amerikos ir Azijos oro linijoms, nes jų lėktuvai negali leistis ES.

Antra, norėčiau padėkoti visoms susijusioms šalims už pastangas.

Sprendimas, ar oro linijų bendrovėms turėtų būti išmokėta finansinė kompensacija, dar nepriimtas. Šiuo klausimu bus diskutuojama ir apsispręsta ateinančiomis dienomis. Malonu girdėti, kad dabar parengtas trijų žingsnių planas. Dėl to džiaugiuosi. Dienraštyje „Financial Times“ politikai kritikuoja už tai, kad saugumo sumetimais tiesiog viską sustabdė, ir siūloma Europoje vadovautis JAV taikoma strategija, pagal kurią oro linijų bendrovėms pačioms leidžiama apsispręsti, vykdyti skrydžius ar ne. Tikiuosi, kad mes Parlamente tokį modelį iš karto atmesime. Keleiviams būtų pražūtinga, jeigu oro linijų bendrovė, bijodama gresiančio bankroto, nuspręstų skrydį vykdyti tik siekdama pelno.

Mums reikia perspektyvinės strategijos: turime sukurti geresnius matavimo oro erdvėje prietaisus, leisiančius prognozuoti atmosferos pokyčius, ir efektyviau degalus naudojančius bei labiau nuo išorės poveikio apsaugotus lėktuvų variklius. Lėktuvai labai imlūs energijai ir taršūs. Saulės energiją ar elektrą naudojančių krovinių ar keleivinių lėktuvų sukurti neįmanoma, bet galime pagaliau pradėti plėtoti greitųjų traukinių transportą ir sukurti tiesiogines greitųjų traukinių tinklo jungtis su visais didžiausiais Europos miestais. Geležinkelių transportas gali būti padarytas daug ekologiškesnis nei oro transportas ir traukiniai iš tikrųjų gali konkuruoti su lėktuvais dėl paskirties vietų Europos viduje.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Pone pirmininke, šiandien žinome geriau nei prieš savaitę, kad dangus be reaktyvinių lėktuvų skrydžių brangiai kainuoja. Oro linijų bendrovėms tai kainuoja daugiau nei tik prarastas pajamas. Kiti sektoriai taip pat nukentėjo, nors yra ir tokių, kuriems ši padėtis naudinga. Svarbu ir tai, kad ši nauja nelaimė smogė tuo metu, kai Europos ekonomika ir taip labai pažeidžiama ir reikalauja fiskalinio konsolidavimo.

Norėčiau pateikti du klausimus.

Pirmasis susijęs su valstybės pagalba. Valstybės pagalbos teikimas oro linijų bendrovėms siekiant kompensuoti jų patirtus nuostolius turi precedentą, kai bendrovei „American Airlines“ po rugsėjo 11 d. įvykių buvo pasiūlyta pagalba siekiant išvengti šios bendrovės bankroto. Europos Komisija taip pat gali pasiūlyti skubias valstybės pagalbos teikimo procedūras ir tą vertiname. Bet norėčiau paklausti Komisijos, ar mums žinoma, kokio dydžio bus ši nauja našta nacionaliniams biudžetams, kurie ir taip turi didžiulį deficitą ir skolą ir kurių laukia fiskalinio konsolidavimo išbandymas. Ar valstybės pagalbos teikimas nacionalinių biudžetų lėšomis yra geriausias sprendimas? Ar Europos Komisija nesvarsto kitų galimybių?

Antrasis klausimas susijęs su Europos Sąjungos gebėjimu valdyti krizes. Girdėjome, kad atsiradus aplinkybėms, apėmusioms 80 proc. Europos oro erdvės, per pirmąsias kelias dienas atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos visiškai tarpusavyje nesikonsultavo ir nederino veiksmų. Galiu patikinti jus, pone Komisijos nary, kad galima būti visiškai nepriklausomam ir vis tiek derinti veiksmus.

Galimas dalykas, netrukus taip pat išgirsime, kad bendradarbiaudami būtume galėję rasti ir įgyvendinti geresnį sprendimą, taigi, mano nuomone, atėjo laikas ES daryti pažangą krizių valdymo srityje. Akivaizdžiai matome, kad nelaimės, paveikiančios mūsų piliečius, taip pat gali atsitikti už ES teritorijos ribų Europos ekonominėje erdvėje ar net už EEE ribų. Taigi norėčiau paklausti Komisijos štai ko: kokias išvadas Komisija ketina padaryti iš šios nelaimės siekdama padidinti Europos Sąjungos gebėjimą valdyti krizes? Galiu patikinti jus, kad mes Europos Parlamente paremsime visas jūsų pastangas padaryti taip, kad galėtume valdyti krizes veiksmingiau ir efektyviau.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Pone pirmininke, per pastarąsias kelias dienas keliaudamas automobiliu iš Belgrado į Vieną, o po to važiuodamas traukiniu iš Vienos į Strasbūrą pamačiau ir patyriau, kad Europoje yra alternatyvų oro transportui. Nors keliaujant automobiliu susiduriama su problemomis, automobilių kelių infrastruktūra santykinai gerai išplėtotą, net kaimyniniuose Europos regionuose. Tačiau padėtis geležinkeliuose tebėra pasibaisėtina. Tai nepriimtina.

Kur šiandien būtume, jei būtume įgyvendinę vadinamojo Delorso plano nuostatas? Jau turėtume transeuropinius tinklus ir daugiau greitųjų traukinių geležinkelių linijų bei greitųjų traukinių. Praėjus tik kelioms valandoms tualetais traukinyje naudotis jau buvo neįmanoma, nors tai buvo šiuolaikinis keleivinis vagonas, nes traukiniai buvo perpildyti, daugybė žmonių keletą valandų turėjo važiuoti stovėdami ar sėdėdami ant grindų, todėl įranga buvo perkrauta.

Todėl norėčiau paraginti S. Kallasą duoti naują akstiną geležinkelių modernizavimui labiau išplėtojant greitųjų traukinių sistemą ir numatant pajėgumų rezervus. Mums reikia turėti tam tikrą kiekį rezervų. Ne tik nelemto ugnikalnio išsiveržimo atveju, bet ir žiemą. Pamatėme, kad turime per mažai rezervų ir kad nepakanka galvoti vien tik apie rentabilumą. Taip pat turime labiau pasirūpinti patogumu.

Izaskun Bilbao Barandica (ALDE). – (ES) Pone pirmininke, D. Lópezai Garrido, S. Kallasai, labai dėkoju už pateiktus paaiškinimus ir atliktą darbą.

Sutinku su jumis, kad pirmiausia būtina užtikrinti saugumą ir kad krizė, kurią patyrėme, sudėtinga, bet praėjo pernelyg daug laiko, kol pradėjome teikti informaciją, nes tą padarėme praėjus penkioms dienoms po pirmojo bandymo.

Tačiau siekdami atitikti tai, ko iš mūsų dabar tikisi žmonės, Europos visuomenė, šiose diskusijose turime padaryti aiškias, paprastas ir, o tai dar svarbiau, praktines išvadas. Jos taip pat turi iš karto duoti rezultatų, kuriuos visi galėtų matyti.

Taigi mokesčių mokėtojai, kurie taip pat turės sumokėti už šią krizę, neabejotinai turi teisę reikalauti, kad jiems būtų užtikrinti bent trys dalykai: pirma, didesnis skaidrumas sprendimų uždaryti oro uostus ir informavimo apie padėtį atžvilgiu. Prasidėjus krizei jie informuoti pavėluotai, o tai, manau, daugelyje oro uostų sukėlė daugiau problemų ir sumažino galimybę daugeliui keleivių kitaip suplanuoti kelionę. Taigi dabar, kai nustatytos trys zonos, mums taip pat reikės daugiau skaidrumo. Norime žinoti, kokios tos zonos ir ką jos reikš.

Antra, mokesčių mokėtojai turi teisę reikalauti visapusiškos pagarbos keleivių teisėms. Mums reikia aiškumo. Turime apibrėžti, kas atsakingas už keleivių teises, kokia šių teisių taikymo sritis ir koks galutinis terminas, iki kurio šiomis teisėmis galima naudotis. Sutinku su Komisijos nariu S. Kallasu, kad taip pat reikės stebėti procesus, kuriuos oro linijų bendrovės ketina taikyti siekdamos užtikrinti šias teises.

Paskutinis dalykas, kurį užtikrinti jie turi teisę reikalauti, yra valstybės pagalba oro linijų bendrovėms. Prašau jūsų aiškiai apibrėžti, kokia ši valstybės pagalba bus ir pagal kokius kriterijus ji bus teikiama. Taip pat prašau, kad būtų vykdoma galimo šios krizės poveikio oro linijų bendrovių darbuotojams stebėseną ir kontrolę. Taip pat būtina kuo labiau sugriežtinti kontrolės priemones siekiant užkirsti kelią oro linijų bendrovėms pasinaudojus tokiais aplinkybėmis be pagrindo ar pernelyg daug koreguoti savo darbuotojų skaičių.

Ši krizė labai akivaizdžiai parodė, kad būtina toliau plėtoti europinį bendradarbiavimą ir sąveiką.

Philip Bradbourn (ECR). – Pone pirmininke, kaip minėta, niekas negalėjo numatyti iš anksto pastarųjų įvykių Islandijoje. Oro linijų bendrovėms tenka įveikti labai nenuspėjamų aplinkybių, turiu galvoje ugnikalnio išsiveržimą, padarinius, ir, žinoma, turėtume nepamiršti bendrų ekonominių aplinkybių. Todėl imdamiesi tokių kraštutinių priemonių kaip visos Europos oro erdvės uždarymas turėtume remtis tinkamais moksliniais duomenimis, taip pat užtikrinti, kad oro eismo trikdžiai būtų kuo mažesni ir kad informacija būtų teikiama veiksmingai.

Šiuo požiūriu Eurokontrolė ir nacionalinės valdžios institucijos prisidėjo prie nusivylimo prastu šios krizės valdymu. Skrydžių Europos oro erdvėje draudimas kas šešias ar aštuonias valandas buvo nuolat pratęsimas, todėl keleiviai negalėjo suplanuoti savo kelionių kitomis transporto priemonėmis, o pačios oro linijų bendrovės buvo priverstos laukti, kol reikalai pajudės. Tokiomis aplinkybėmis gali pasitarnauti turimi kompiuterinio modeliavimo metodai ir palydovinė technologija, bet net ir turėdami visas šias technologijas mes, regis, tesugebėjome vos ne paseilinė ir iškėlę pirštą bandyti nustatyti vėjo kryptį. Bent jau taip mano piliečiai. Tai buvo nelaimė visoms tiesiogiai susijusioms šalims. Sprendimai turi būti priimami remiantis ilgalaikėmis prognozėmis, o ne automatiškai skelbiamais oficialiais pranešimais. Reikia ilgalaikių prognozių, o ne kokių nors nepagrįstų sprendimų.

Christine De Veyrac (PPE). – (FR) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad dauguma Europos šalių vyriausybės pasielgė protingai ir atsakingai nusprendamos laikytis atsargumo principo ir laikinai saugumo sumetimais uždaryti savo oro erdvę.

Mūsų piliečių saugumas yra svarbiau nei bet kurie kiti argumentai ir tokiomis aplinkybėmis kai kurių oro linijų bendrovių reikalavimai nedelsiant atverti visą oro erdvę remiantis teigiamais rezultatais, gautais atlikus vieną ar du bandomuosius skrydžius, atrodo, švelniai tariant, nepadorūs.

Manau, apie transporto papildomumą, pirmiausia geležinkelius, ką tik kalbėjo J. Hénin ir pasinaudojusi šia proga norėčiau išreikšti apgailestavimą dėl to, kad padėti sutrikus oro eismui dar labiau pablogino traukinių eismo sutrikimai dėl streikų. Sprendimas organizuoti streikus tokiomis aplinkybėmis yra ir neatsakingas, ir nesuprantamas.

Grįždama prie mūsų diskusijų temos, norėčiau pasakyti, kad palankiai vertinu Komisijos sprendimą leisti skirti valstybės pagalbą dėl šių oro eismo sutrikimų nukentėjusioms oro linijų bendrovėms. Tai teisingas sprendimas krizės akivaizdoje, tačiau ši pagalba turi būti laikoma išimtinė.

Šiuo atžvilgiu norėčiau, kad kriterijai, pagal kuriuos šios lėšos bus skiriamos, apimtų reikalavimą dėl pavyzdinio oro linijų elgesio, kurį šios turėtų parodyti kompensuodamos savo klientams dėl atšauktų skrydžių patirtą žalą. Iš tikrųjų nepriimtina, kad kai kurios oro linijų bendrovės piktnaudžiauja išlyga dėl nenumatytų aplinkybių vengdamos Reglamente (EB) Nr. 261/2004 nustatytos prievolės kompensuoti keleiviams patirtą žalą. Keleiviai nukentėjo dėl šių aplinkybių ir jeigu jiems nebuvo pasiūlyta jokių alternatyvių sprendimų, jie neturėtų dėl to patirti finansinių išlaidų.

Nuo prievolės kompensuoti keleiviams už neįvykusius skrydžius atleistos ir kelionių organizavimo agentūros. Tai taip pat neteisinga. Oro linijų bendrovės, kaip ir kelionių organizavimo agentūros, yra apsidraudusios nuo tokių išskirtinių atvejų kaip pastarųjų dienų įvykiai, todėl privalome užtikrinti, kad keleiviams būtų tinkamai kompensuota už skrydžius, kurie buvo atšaukti.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Kasmet ES-27 valstybėse narėse oro transporto paslaugomis pasinaudoja apie 2 mln. keleivių – 22 proc. keliaudami savo šalies viduje, 44 proc. ES viduje ir 34 proc. už ES ribų.

Ugnikalnio Islandijoje išsiveržimas išryškino Europos transporto sistemos silpnąsias vietas. Per pastarąsias šešias dienas atšaukta daugiau nei 17 000 skrydžių ir dėl to milijonai keleivių liko užstrigę įvairiose vietose ir ES viduje, ir už jos ribų. Tokiomis aplinkybėmis keleiviams būtinai turėjo būti skubiai suteikta tiksli informacija.

Keleivių saugumas turi būti mūsų pagrindinis rūpestis. Todėl turėtų būti sukurta, pirmiausia Europos Sąjungos viduje, veiksminga sistema, pagal kurią keleiviai būtų nukreipiami kitur sudarant jiems sąlygas pasinaudoti kitų rūšių transportu: geležinkeliais, vandens transportu ar kelių transportu. Jeigu tokia sistema būtų veikusi, 66 proc. keleivių, kurie šiuo laikotarpiu negalėjo skristi ir kurie keliavo valstybės narės ar pačios ES viduje, būtų pasiekę paskirties vietą kitomis transporto priemonėmis.

Tampa aišku, kad mums gyvybiškai svarbu išplėtoti transeuropinį transporto tinklą ir skirti tam būtinų lėšų, kad greitaisiais traukiniais galima būtų susisiekti ne tik su visomis valstybių narių sostinėmis, bet ir su kitais Europos didmiesčiais. Dar vienas aspektas, tampantis vis svarbesnis – būtinybė plėtoti vidaus vandens kelius ir Europos jūros transporto koridorius. Tad parodykime politinę valią ir laikykimės mūsų šūkio: „Užtikrinkime judėjimą Europoje!“

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui S. Kallasui ir transporto ministrams už pastangas sprendžiant šią problemą.

). – Nepaisant to, kad gyvename technologijų amžiuje, pastarieji įvykiai, manau, priminė mums, kad dabar labiau nei bet kada anksčiau esame priklausomi nuo motinos gamtos.

Esu iš šalies – Airijos – kurioje susikerta du oro transporto iš žemyninės Europos dalies keliai. Žinau, kad mes ir žmonės, kuriems aš atstovauju, pajutome šių aplinkybių poveikį galbūt labiau nei bet kurie kiti piliečiai kitose valstybėse narėse. Vakar vakare paskelbta informacija suteikė tikros vilties, kad padėtis pagerės. Tačiau per naktį padėtis vėl pakito ir draudimas vykdyti skrydžius buvo pratęstas iki šios dienos 13.00 val.

Daugybė keleivių dabar yra įstrigę įvairiose šalyse, ne tik Europoje, bet ir daugelyje pasaulio dalių, ir pirmiausia turime pasistengti padėti žmonėms, kurių šeimose yra mirčių ir kurie negali pasiekti namų. Tokiems žmonėms oro linijų bendrovės turėtų teikti pirmenybę, neignoruoti jų ir elgtis su jais taip pat, kaip su visais kitais keleiviais.

Ekonominis poveikis didžiulis ir man džiugu, kad Komisijos narys vadovaus darbo grupei, kuri įvertins ekonominius šios krizės padarinius. Žinoma, labai svarbu – manau, tai tikrai būtina – kad po šios krizės būtų

sustiprintas Eurokontrolės vaidmuo, nes ugnikalniai nepaiso ekonominių, geografinių ar politinių sienų. Tokiais atvejais padėtis turi būti valdoma centralizuotai. Sutinku, kad strategija, pagal kurią sprendimus tokiomis aplinkybėmis priima 27 šalys, nėra sėkminga. Viena iš didžiausių problemų, su kuria šiandien tenka susidurti keleiviams, yra painiava...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Vicky Ford (ECR). – Pone pirmininke, pelenų debesis sukrėtė ir traumavo tūkstančius keleivių ir daugelis įmonių patyrė finansinių nuostolių. Iš tikrųjų, daugelis iš mūsų kolegų šią savaitę liko įstrigę atokiuose Europos kampeliuose. Pirmininkui derėtų padėkoti už pritarimą minčiai, kad be jų balsuoti būtų nedemokratiška – tie iš mūsų, kurie atstovauja atokioms šalims, dažnu atveju jaučiamės nustumiami Vidurio Europos šalių aljansų naudai.

Ugnikalnis taip pat priminė mums, kad nesame šios planetos šeimininkai ir neturime atsakymų į visus klausimus. Akivaizdu, kad mums reikia daug geriau ištirti vulkaninius pelenus ir dujas bei skatinti mokslinius tyrimus šioje srityje.

Be to, ugnikalnis mums priminė apie tai, kokie priklausomi tapome nuo oro transporto. Žinome, kad ateinančiais metais privalome šią priklausomybę sumažinti. Turėtume palankiai vertinti investicijas į pažangias ryšių sistemas, leidžiančias rengti virtualius susitikimus, taip pat investicijas į greitųjų traukinių sistemą.

Galiausiai palankiai turėtų būti vertinami ir planai sumažinti nebūtinų kelionių skaičių. Tai viena iš sričių, kurioje Parlamentas akivaizdžiai galėtų parodyti pavyzdį.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Tokių išskirtinių reiškinių kaip ugnikalnio išsiveržimas Islandijoje, deja, dar negalima prognozuoti. Netinkama reakcija tokiais atvejais gali būti pateisinta, bet tik vieną kartą. Privalome nuodugniai išanalizuoti tai, kas įvyko, ir pasirengti veiksmingai į tokias aplinkybes reaguoti, jeigu toks reiškinys pasikartos. Apie ugnikalnio išsiveržimo pasekmes nebuvo tinkamai informuota. Šiandien, praėjus beveik savaitei po šio chaoso atsiradimo, mes dar nežinome, kiek ilgai šis reiškinys tęsis ir kokią pavojų jis iš tikrųjų kelia.

Būtina įsteigti centrą, kuris atliks tinkamą stebėseną, kad ir kiek tai kainuotų, kad visos susijusios šalys, bendrovės ir keleiviai turėtų galimybę imtis būtinųjų priemonių. Bendrovės reagavo į šias aplinkybes pavėluotai ir nesuderintai, o dėl to keleiviams kilo didelių problemų. Bendrovės nepabandė bendradarbiauti, kad keleivių srautai būtų valdomi suderintai ir kad kuo didesnis keleivių skaičius galėtų būti nukreiptas kitais maršrutais, kuriais skristi dar buvo galima. Vienintelė logiška priemonė, kurios turėtume imtis siekdami pašalinti šį trūkumą – tai sukurti bendrą Europos dangų ir centralizuotą eismo valdymo sistemą, kuriai vadovauti turėtų būti pavesta vienam organui.

Pone Tarybos Pirmininke, praeitais metais buvau pranešėjas bendro Europos dangaus iniciatyvos klausimu ir man teko įveikti daug sunkumų, kol po labai sunkių derybų su Taryba buvo pasiektas susitarimas dėl iniciatyvos tokiu pavidalu, koku ji dabar patvirtinta. Šiais metais lygiai taip pat sunkiai sprendžiamas klausimas dėl Europos krovinio transporto koridorių.

Manau, valstybės narės turėtų kuo suprasti iš to, kas dabar įvyko. Valstybių narių reakcija buvo netinkama, nebuvo sudarytos galimybės pasinaudoti alternatyviomis transporto priemonėmis. Šiuo metu Europoje neįmanoma civilizuotu būdu įsigyti traukinio bilieto. Neabejotinai būtina įsteigti europinį centrą, kuris būtų atsakingas už įsikišimą ir veiksmų derinimą stichinių nelaimių atvejais. Geležinkelių transporto modernizavimas taip pat yra prioritetas, apie kurį daug kalbama, bet per mažai daroma.

Tikiuosi, valstybės narės suprato vieną labai svarbų dalyką: nepakanka būti pasirengusiems tik savo kieme, tokios pačios sąlygos turi būti užtikrintos visoje Europos Sąjungoje. Tai, ko mums reikia, yra veiksmų derinimas, atsakomybė ir institucija, atsakinga už sprendimų priėmimą, ir visa tai turi būti daroma Europos Sąjungos lygmeniu.

Stavros Lambrinidis (S&D). – (EL) Pone pirmininke, kapitono gebėjimai išryškėja siaučiant audrai. Prasidėjus vulkaninių pelenų audrai, kuri smogė Europai, Europos Sąjunga delsė prognozuoti, delsė reaguoti ir delsė užkirsti kelią problemų, su kuriomis teko susidurti Europos piliečiams, išplitimui. Lygiai taip pat delsėme reaguoti į audrą ekonomikos srityje, bet tai kita istorija.

Šiandienos diskusijose svarbūs du klausimai.

Pirma, tai klausimas dėl skrydžių draudimo ir veiksmų derinimo. Akivaizdu, kad ne oro linijų bendrovės turi vertinti riziką gyvybei lygindamos ją su ekonominiais nuostoliais ir spręsti, kada ir kur jų lėktuvams skristi. Tą turi spręsti kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos. Vienintelis teigiamas laimėjimas per pastarąsias dienas yra tas, kad nėra aukų, nes mes nerizikavome žmonių gyvybėmis. Tačiau susidarius aplinkybėms, kurios paveikė ne tik Europą, būtent nacionalinės valdžios institucijos turėjo suderinti savo veiksmus su Eurokontrole ir meteorologais ir tą padaryti iš karto, kad galėtų nustatyti, ar gali atverti koridorius, kuriuos šiandien, kaip sakoma, atveriamo – mano nuomone, deja – finansiškai spaudžiami bendrovių. Tai mane baugina.

Antra, nepriimtina, kad tokio chaoso sąlygomis kyla abejonių dėl Europos reglamento dėl žalos kompensavimo keleiviams taikymo. Šis reglamentas tokiomis aplinkybėmis turėtų būti aktyvuotas automatiškai. Ar žinote, kad tik nedaugeliui įstrigusių keleivių jų bendrovės pažadėjo sumokėti už nakvynę ir kad daugelis jų šiuos pinigus gavo, nes tą sunkiai išsiderėjo iš bendrovių, o dauguma kitų keleivių nieko negavo? Manau, Europos Parlamentas turėtų įvertinti bendrovių reakciją ir nustatyti, ar nebuvo pažeistos reglamento nuostatos ir keleivių teisės.

Ivo Belet (PPE). – (NL) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, labas rytas. Kalbama apie aplinkybes, kurios, žinoma, yra labai išskirtinės. Oro transporto eismo sutrikimai šį kartą daug rimtesni nei rugsėjo 11 d. įvykių atveju, bet akivaizdu, kad nebuvome pasirengę tokiai kraštutinei padėčiai taip gerai, kaip galėjome. Nepaisant kelionių agentūrų ir oro linijų bendrovių personalo pastangų, daugelis keleivių buvo palikti likimo valiai ir turėjo patys paskubomis ieškoti kito sprendimo. Akivaizdu, kad turime padaryti išvadas ir imtis atitinkamų priemonių.

Pone pirmininke, Komisijos nary, pirmiausia neturime kito pasirinkimo, tik parengti veiksmų esant kritinei padėčiai planą, Europos mastu suderintą planą. Šiuo požiūriu svarbiausia, kad šis planas padėtų užtikrinti ne tik keleivių saugumą, o tai, žinoma, svarbiausia, bet ir tai, kad jiems būtų teikiama informacija ir pagalba, kad dėl tokių aplinkybių nukentėję keleiviai turėtų į ką kreiptis ir kad jiems būtų suteikta pastogė. Turime pasimokyti iš šių įvykių, kad keleiviais, jeigu panašūs įvykiai ateityje pasikartos, būtų daug geriau pasirūpinta. Dar vienas dalykas, kuris pastarosiomis dienomis tapo aiškus, yra tas, kad Europoje turime gerokai daugiau investuoti į tarpvalstybinį greitųjų traukinių geležinkelio tinklą, nes tai puiki aplinkos neteršianti alternatyva akivaizdžiai pažeidžiamam oro transporto tinklui. Tad raginu iš tikrųjų pasistengti ir įtraukti į strategiją „Europa 2020“ svarbų investicinį geležinkelių projektą, kuris bus naudingas piliečių, aplinkos ir užimtumo požiūriu.

Jo Leinen (S&D). – (DE) Pone pirmininke, Aplinkos, tarsi numatęs šiuos įvykius iš anksto, Visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas, taip pat atsakingas už civilinę saugą, ėmėsi rengti pranešimą savo iniciatyva dėl Bendrijos stichinių nelaimių prevencijos koncepcijos. Pranešėjas yra J. Ferreira. Dėl šio pranešimo balsuosime kitą sesiją, tuomet turėsime progą aptarti mūsų patirti, susijusią su vulkaninių pelenų debesimi. Plenariniame posėdyje labai greitai galėsime suformuluoti Parlamento poziciją šiais klausimais.

Sutinku su EP nariais, kurie teigia, kad esame prastai pasirengę stichinėms nelaimėms. Laimei tokie reiškiniai Europoje nėra dažni. Turime mažai patirties šioje srityje ir akivaizdu, kad mūsų krizių valdymas prastas. Mano nuomone, sureaguota pernelyg pavėluotai. Penkios dienos, kurių prisireikė, kol buvo atliktas bandomasis skrydis ir pradėta rinkti faktinius duomenis, yra tiesiog pernelyg ilgas laiko tarpas. Turime pasimokyti iš šių įvykių. Nenorių nieko kaltinti, bet patirtis rodo, kad kitą kartą tokiomis aplinkybėmis privalome veikti tinkamiau.

Šis atvejis su vulkaninių pelenų debesimi parodė, kad mums reikia daugiau Europos. Pone S. Kallasai, pasakėte, kad už šią sritį atsakingos nacionalinės valdžios institucijos. Tačiau dėl šio debesies nukentėję žmonės pagalbos nesulaukė. Mums reikia daugiau Europos civilinės saugos srityje ir bendros transporto politikos srityje. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai mums atsiranda daugiau galimybių. Kaip ir kolegė D. M. Hübner, norėčiau sužinoti, kaip ketinate pasinaudoti Lisabonos sutartimi suteikiamomis galimybėmis krizių valdymo ir civilinės saugos srityje. Padėtį šioje srityje būtina pagerinti.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Pone pirmininke, žurnalistai nestokoja žodžių, apibūdinančių padėtį uždarius Europos oro erdvę, vadindami ją „jovalu“, „paralyžiumi“, „chaosu“, „kakofonija“, „katastrofa“ ir „nelaime“.

Nekalbėsiu daug apie tai, apie ką jau buvo minėta, būtent apie didžiulius, net galima būtų pasakyti neišmatuojamus tiesioginius ir netiesioginius šios krizės finansinius padarinius. Nors palankiai vertinu galimybę paremti oro transporto sektorių, kuris ir taip labai nukentėjo po 2001 m. rugsėjo 11 d., tai, kaip Europa elgėsi vykstant šiems įvykiams, mane vis tiek glumina.

Pirma, žinodami, kad dėl šių įvykių nukentėjo 750 000 Europos keleivių, kurių daugybė tebėra įstrigę įvairiose pasaulio dalyse, ir žinodami, kad ekonominiai nuostoliai laikui bėgant sparčiai didėja, kaip galime paaiškinti, kodėl surengti susitikimą naudojantis telekonferencijos priemone, suderinti veiksmus ir priimti sprendimą dėl oro erdvės padalijimo į skirtingas zonas transporto ministrams prireikė ne vienos, ne dviejų, ne trijų ar keturių, bet penkių dienų?

Antra, niekas neabejoja būtinybe, visišku prioritetu – pabrėžiu žodį „prioritetas“ – taikyti atsargumo principą. Tačiau šiandien, kai nesikeičiant oro sąlygoms laipsniškai vėl leidžiama vykdyti skrydžius saugiose zonose, kai ugnikalnis tebėra aktyvus, pagrįstai kyla klausimas, kokių papildomų saugumo garantijų pirmiau negalėjome suteikti skubiau.

Trečia, parengtas veiksmų planas, grindžiamas orų prognoze, bet padėtis ir vulkano aktyvumas bet kurią valandą gali pasikeisti, tad kas toliau tikslins, ar oro koridoriai saugūs? Kas turės atlikti šiuos bandomuosius skrydžius – civilinės aviacijos organizacijos ar oro linijų bendrovės? Baigdama norėčiau pasakyti, kad jeigu ši padėtis užsitęs, pablogės ar vėl pasikartos, o tai visai tikėtina, nustatytas valdymo metodas turi apimti glaudesnių valstybių narių bendradarbiavimą ir veiklos procedūras, grindžiamas faktiniais duomenimis ir geresniu kitų transporto priemonių derinimu atsiradus išskirtinėms aplinkybėms. Tačiau šiame metode taip pat turi būti atsižvelgta į būtinybę derinti pagalbą, kad dešimtys tūkstančių įstrigusių keleivių galėtų būti grąžinti namo. Jie taip pat turi teisę gauti informaciją ir pagalbą. Tačiau kol kas imtasi tik pavienių nacionalinių iniciatyvų.

Inés Ayala Sender (S&D). – (ES) Pone pirmininke, palankiai vertinu galimybę prisiimti atsakomybę, kuri mums suteikta šiose diskusijose.

Siekiant įveikti esamą krizę, nacionalinio matmens ir tarpvyriausybinių sprendimų nepakanka, kaip nepakanka ir paprastų sprendinių, net jei jie ir grindžiami statistiniais modeliais.

Derėtų pripažinti uolumą, kurį parodė Tarybai pirmininkaujanti Ispanija praėjus dienai po oro erdvės uždarymo įžvelgusi galimybę taikyti europinį požiūrį siekiant rasti išeitį iš chaoso, kuris jau išplito peržengdamas nacionalines ribas ir dėl kurio, o tai dar svarbiau, tūkstančiai keleivių mūsų teritorijoje ir už jos ribų atsidūrė beviltiškoje padėtyje. Jų sugrąžinimas turėtų būti mūsų prioritetas.

Nors iš karto imtasi tinkamų priemonių veikiant pagal atsargumo ir saugumo užtikrinimo visiems keleiviams – ir jau skrendantiems, ir laukiantiems, kada bus nustatytas jų skrydžio maršrutas – principą, dėl neaiškių ateities perspektyvų ir augančios įtampos, atsiradusios priėmus sudėtingus tarpvyriausybinius sprendimus, kilo klausimas, kuris visada kyla: ką Europa daro? Turime pripažinti, kad bendromis Komisijos nario ir pirmininkaujančios Ispanijos pastangomis pavyko per rekordinį laiką – visada skundžiamasi, kad tam prisireikia pernelyg daug laiko, bet turime būti sąžiningi ir pripažinti, kad, atsižvelgiant į sunkumus, tą jie padarė per rekordinį laiką – pakeisti požiūrį. Nors šis požiūris grindžiamas atsargumo principu, o taip ir turi būti, dėl jo kyla svarbių klausimų.

Išvados tokios: keleivių teisių taikymas išskirtinėmis aplinkybėmis vertintinas ypač kritiškai. Europos ir nacionaliniu lygmenimis dedamų pastangų nepakako. Artimiausiu metu turime sugrąžinti įstrigusius keleivius ir pateikti skubius sprendimus, bet vidutiniu laikotarpiu turime patobulėti.

Išorės veiksmų tarnyba taip pat turėtų būti pajėgi reaguoti į tokias kritiškas aplinkybes ir kai kuriais atvejais dirbti savaitgaliais.

Oro transporto sektorius, kelionių agentūros, turizmo verslas, logistikos sektorius ir kt., kurie pamatė tik krizės pabaigą, patyrė tikrą smūgį ir džiaugiuosi, kad čia yra Komisijos narys J. Almunia, kuris bus atsakingas už klausimą dėl sektoriui reikalingos pagalbos.

Šią krizę įveikti mums padės ir kuo skubesisnis viso šio netikrumo išsklaidymas. Galiausiai mums akivaizdžiai reikia turėti oro transportui alternatyvią sistemą, net ir tada, kai bus sukurtas bendras Europos dangus. Geležinkelių, kelių ir vandens transporto sektoriai kartu nesugebėjo atstoti oro transporto sektoriaus.

Artur Zasada (PPE). – (PL) Pone pirmininke, Komisijos narys S. Kallasai, mes neabejotinai turime reikalą su kritine padėtimi. Oro transporto eismas Europoje sumažėjo 70 proc., uždaryta 80 proc. oro uostų. Bet aš vis dėlto tikiu, kad sugebėsime padaryti kelias konstruktyvias išvadas. Pirma, Komisija turėtų padaryti viską, kas įmanoma, kad dėl ugnikalnio išsiveržimo Europos oro vežėjai, ir taip esantys katastrofiškoje finansinėje padėtyje, nebankrutuotų. Sakau tai atsižvelgdamas į vakar įvykusias diskusijas dėl oro eismo saugumo finansavimo ir Tarybos priešinimosi su saugumu susijusių griežtesnių priemonių finansavimui.

Antra, eksperimentai su tokiomis naujomis nepatikrintomis technologijomis kaip kūno ir skysčių skeneriai, žinoma, nepadės padidinti saugumo, bet jie neabejotinai atsilieps Europos oro vežėjų finansinei padėčiai.

Trečia, klausimas dėl keleivių. Manau, sprendimas uždrausti skrydžius rūpinantis keleivių saugumu buvo teisingas. Tačiau rūpinimasis keleivių saugumu neturėtų tuo ir baigtis, jis taip pat turėtų apimti pagalbą tiems, kurie ne dėl savo kaltės liko įstrigę oro uostuose. Šiais klausimais jau ne kartą diskutuota Europos Parlamento posėdžiuose ir ypač Transporto ir turizmo komiteto posėdžiuose. Tačiau paradoksalu, kad tik išsiveržus ugnikalniui Islandijoje visi suvokėme, koks svarbus aviacijos sektorius tinkamam Europos Sąjungos ūkio funkcionavimui, ir tai ypač pasakytina apie tuos ES institucijų atstovus, kurie dėl šios priežasties negalėjo sekmadienį dalyvauti laidotuvsė Krokuvoje.

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Pone pirmininke, Komisijos nary S. Kallasai, D. Lópezai Garrido, ponios ir ponai, manau, kad Europos Sąjunga ir valstybės narės sureagavo į šią krizę visiškai tinkamai ir kad padaryta viskas, kas įmanoma. Jos veikė pagal principą, kad svarbiausia yra saugumas. Galime diskutuoti, ar derėjo ištirti pelenų debesį greičiau. Manau, tai būtų įmanoma, bet tai, kas buvo padaryta, iš esmės, priimtina.

Dabar turime aptarti ir nuodugniai apmąstyti, ką turėtume padaryti, kad padėtume žmonėms, Europos piliečiams, kurie liko įstrigę. Vakar man skambino trys į tokią padėtį patekę žmonės. Pirmasis atvejis susijęs su šeimos nariais, kurie laukia oro uoste Tailande ir kuriems pasakyta, kad jie tikriausiai galės išskristi balandžio 29 d. Oro uoste jie praleido jau visą savaitę. Antrasis atvejis susijęs su jaunais žmonėmis Niu Jorke, kuriems pasakyta neišeiti iš viešbučio bent savaitę, nes bet kuriuo metu galės būti atvažiuota jų pasiimti. Trečiasis atvejis susijęs su pensininkų šeima, įstrigusia Norvegijos jūros saloje, kuri nebeišgali mokėti už savo būstą, bet negali išvykti.

Tai klausimai, kuriuos Europos Parlamente turime apmąstyti ir apsvarstyti. Privalome pasiūlyti šioms žmonėms sprendimus, suteikti jiems paramą ir pateikti naudingų pasiūlymų. Negalime palikti bėdoje tokioje padėtyje atsidūrusių Europos piliečių, privalome jiems padėti.

Pirmininkas. – Labai jums dėkoju, ponios ir ponai. Galime sakyti, kad padėtis ypatinga, nes klausimas, kuriuo diskutuojame, yra toks neatidėliotinas ir toks kankinantis daugybei žmonių, ypač visuomenei, kad prašymų kalbėti pagal procedūrą „prašau žodžio“ turime daugiau nei bet kada anksčiau.

Tai rekordinis skaičius, nes, manau, turime trylika ar penkiolika prašymų, ir nors Parlamento nariai tebeprašo būti įtraukti, mes, aišku, negalime suteikti žodžio dvidešimčiai žmonių.

Tačiau pasistengsime, be kitų dalykų, kiekvienam suteikti galimybę kalbėti, kol atvyks Pirmininkas, nes jis trumpam turėjo pasiūlyti ir aš jį pavaduoju ekspromtu. Kadangi nenoriu pradėti kitos diskusijos, dabar bus kalbama pagal procedūrą „prašau žodžio“, kol pirmininkui „išvarvės akys“ ar kol baigs kalbėti visi užsirašę.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas Komisijos nariui ir pirmininkaujančios Ispanijos ministrui už jų kalbas ir atliktą darbą.

Nemanau, kad gali kilti abejonų dėl to, kad šiomis kritinėmis aplinkybėmis saugumo užtikrinimas yra prioritetas. Saugumas buvo užtikrintas, nes įvykus šiai nelaimei, šiam netikėtam gamtos reiškiniui, nė vienas lėktuvas nepatyrė avarijos dėl debesies.

Taigi tikslas užtikrinti saugumą pasiektas ir dėl to galime tik džiaugtis. Šiandien dar liko dvi problemos. Pirmoji susijusi su laiko veiksnium. Ar galima buvo veikti skubiau? Ar galima buvo imtis veiksmų anksčiau? Ar galima buvo įsikišti greičiau ir greičiau iš naujo atverti oro erdvės zoną, kurioje sąlygos oro eismui buvo saugiausios, atsižvelgiant į didžiulius ekonominius šios nelaimės padarinius, didžiulį jos ekonominį poveikį oro eismui ir oro linijų bendrovėms? Ar negalėjo būti imtasi veiksmų anksčiau? Į šiuos klausimus turi būti atsakyta.

Antroji problema yra ta, kad tūkstančiai keleivių tebėra įstrigę ir priversti likti viešbučiuose, keisti...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Pirmininke, šiose diskusijose kalbėjo daug transporto srities specialistų. Tiesa, kad labai didelį dėmesį skyrėme ekonomikos problemoms, kurias šios išskirtinės ir neprognozuojamos aplinkybės sukėlė.

Yra ir žmogiškųjų aspektų, kaip buvo kalbėta, ir aš labiau linkęs matyti šią padėtį piliečių, kaip vartotojų, kurių šimtai tūkstančių šiuo metu liko kažkur įstrigę negalėdami grįžti namo, gynėjo akimis. Man labiau rūpi jie ir ypač tie, kurie daugiau nebeišgali būti ten, kur yra, kurie yra įstrigę ir neturi kitos išeities.

Kalbant apie šią tuščią oro erdvę ir apie šiuos oro uostus, perpildytus bėdoje atsidūrusių žmonių, kyla mintis, kad galbūt reikėtų persvarstyti direktyvas dėl transporto, ypač oro transporto. Direktyva dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų tikriausiai bus persvarstyta. Ar negalėtume – apie tai dar nekalbėjome – pagalvoti apie privalomąjį draudimą, kad tokiems žmonėms būtų padengtos išlaidos nenumatytų aplinkybių atvejais ir ypač kad jie nebūtų palikti bėdoje?

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE). – (PL) Pone pirmininke, esama padėtis verčia mus suvokti ir byloja apie tai, kad esame bejėgiai prieš gamtos jėgas. Tačiau Europos Sąjunga, kaip rimta organizacija, turėtų būti geriau pasirengusi tokiems atvejams ir ypač turėtų būti geriau pasirengusi skubiais atvejais reaguoti veiksmingai. Žinoma, sunku pasirengti kažkam, kas gali neįvykti ar įvykti kartą per 150 metų, bet šiandien matome, kad Europos geležinkelių infrastruktūra ir jungčių tinklas yra visiškai nepatenkinami. Turime čia atsakyti į klausimą, kaip pagerinti padėtį.

Kiti klausimai, kuriuos turėtume aptarti, yra pirmiausia klausimas dėl to, kokia valstybės pagalba bus suteikta įmonėms, kurioms iškilo grėsmė? Žinome, kad reikės didžiulių sumų, kad šių įmonių finansinė padėtis būtų atitaisyta. Dar vienas klausimas – kaip turėtume parengti strategiją, kuri padės mums ateityje būti pasirengusiems reaguoti ir padaryti geresnių patobulinimų...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Antonio Masip Hidalgo (S&D). – (ES) Pone pirmininke, Komisijos narys kalbėjo apie tai, kad šiuo metu galiojančios procedūros yra absurdiškos ir pasenusios. Taigi laikykimės nuoseklumo principo.

Praleidome pernelyg daug progų, pernelyg daug sutarčių, kada galėjome suteikti Bendrijai galių Europos oro erdvės atžvilgiu. Nepaisant to, kad nesugebėjome veikti kaip derėjo danguje, tą galime padaryti žemėje. Pvz., galime vykdyti padėties keleivių teisių srityje stebėseną, taip pat tarpininkauti įvairiuose žemės transporto sektoriuje vykstančiuose darbo ginčuose ar prašyti, kad jie būtų nutraukti. Neturi būti apsiribota tik būtiniausiomis paslaugomis, visiems turi būti suteikta kuo daugiau paslaugų.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Pone pirmininke, tikiuosi, kad esama sudėtinga padėtis Europos transporto sektoriuje nesitęs pernelyg ilgai ir nevirs tikra transporto krize. Patirtis, kurią dabar įgyjame, pernelyg brangiai kainuoja, bet yra labai pamokoma. Turėtume padaryti teisingas išvadas ir kai kurias jų galime padaryti nedelsdami. Pirma, transporto saugumas ir kokybės srityje, ir galimybių piliečiams keliauti požiūriu yra mūsų bendras prioritetinis įsipareigojimas. Antra, būtina subalansuotai plėtoti visų rūšių transportą, bet ypač neturėtume apleisti geležinkelių transporto. Trečia, efektyviai dirbantis transporto sektorius yra ekonomikos šerdis. Prekių vežimas ir darbo jėgos judumas turi lemiamos reikšmės vystymuisi ir to neturėtume užmiršti, ypač ekonomikos krizės metu. Galiausiai reikia tinkamų procedūrų, veiksmų derinimo, atskiros paramos oro linijų bendrovėms, tarpusavio pagalbos ir europinio solidarumo mūsų piliečių labui.

Piotr Borys (PPE). – (PL) Pone pirmininke, S. Kallasai, ši katastrofa parodė mums, kad Europos Sąjungoje neturime procedūrų, skirtų tokių katastrofų kaip ši, kurią sukėlė ugnikalnio išsiveržimas, atvejams.

Pirma, Europos Sąjunga turėtų derinti klausimus, susijusius su saugumu, ir spręsti, ar lėktuvai gali skristi. Šie klausimai neturi priklausyti išimtinai tik valstybių narių kompetencijai. Antra, turime apsvarstyti klausimą dėl ekonominės atsakomybės. Manau, europinė draudimo nuo tokios rūšies aplinkybių sistema ar galbūt nacionaliniai draudimo planai turėtų būti sprendimas. Trečia, kalbant apie keleivių, kurie įstrigo kelyje tarp konkrečių šalių, logistiką, nebuvo tikro mobilumo transporto, TNT ir greitųjų traukinių tinkluose. Galiausiai manau, kad keleivių, kurie liko įstrigę už Europos Sąjungos ribų, atveju Europos išorės veiksmų taryba privalo turėti apibrėžtas procedūras, kad šiems žmonėms būtų suteikta pagalba. Tikiuosi, tokios skubios procedūros bus nustatytos.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pastarųjų kelių dienų precedento neturintys įvykiai sujaukė mūsų gyvenimus. Lėktuvai, nuo kurių esame priklausomi ir kuriais keliaujame iš savo regionų į Briuselį ir Strasbūrą ir atgal, daugiau nebeskraidė. Suirutė buvo didelė, turėjome keliauti traukiniu, laivu, autobusu, kelionė užtruko daug ilgiau ir daugybei EP narių vos pavyko atvykti čia.

Tačiau per tas pastarąsias dienas pamatėme, kad esame visiškai priklausomi nuo oro transporto, pamatėme, kad yra alternatyvių priemonių, bet esama geležinkelio infrastruktūra Europoje netinkama, ji neatitinka šiuolaikinių reikalavimų. Galbūt galime įsivaizduoti Europos Sąjungą, išraizgytą greitųjų traukinių tinklų, Europą, kurioje mažesniais nei 1 000 km atstumais visada keliaujama traukiniu, o lėktuvais naudojamosi tik kai reikia keliauti toliau?

Oro transporto poveikis klimatui Europos Sąjungoje didžiulis. Jis daro didesnę poveikį nei naftos perdirstimo įmonės ar plieno liejyklos...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Magdalena Alvarez (S&D). – (ES) Pone pirmininke, manau, priemonės, kurių dabar galime imtis, tik sušvelnins esamą padėtį, bet neužkirs kelio jai pasikartoti.

Transporto srityje nėra trumpų kelių, nėra trumpalaikių sprendimų ir šia padėtimi turėtume pasinaudoti kaip galimybe – ypač dabar, kai rengiama baltoji knyga – įtraukti, pasiūlyti ir nustatyti būtinas priemones, kurios padėtų sumažinti pernelyg didelę mūsų priklausomybę nuo oro transporto. Turime užtikrinti transporto rūšių pusiausvyrą remdami ir stiprindami alternatyvas, kurios šiuo metu, palyginti su oro transportu, labai prastai išplėtos, kaip antai geležinkeliai ir jūrų transportas.

Todėl manau, kad ir S. Kallas, ir M. Grosch, pranešėjas, atsižvelgs į visų EP narių prašymus dėl būtinybės stiprinti geležinkelių transportą ir transeuropinius geležinkelių tinklus.

Bendt Bendtsen (PPE). – (DA) Pone pirmininke, diskusijose ši rytą išsakyta daug protingų minčių, bet manau, kad turime šiek tiek daugiau pagalvoti apie ateitį. Tai, ką patyrėme, gali vėl pasikartoti. Specialistai Islandijoje sako, kad nesvarbu, ar bus tolesni išsiveržimų, svarbu tik žinoti, kada tai įvyks. Todėl turime žvelgti šiek tiek toliau į ateitį ir suplanuoti, kaip elgtis tokioje padėtyje, kai ateityje ji vėl pasikartos. Manau, rengdamiesi tam turime pradėti galvoti apie tai, kaip greitųjų traukinių linijomis sujungti Europos sostines ir kaip užtikrinti reikiamą tinklų sąveiką.

Tanja Fajon (S&D). – (SL) Ponios ir ponai, mums visiems, žinoma, aišku, kad keleivių saugumas turi būti mūsų didžiausias prioritetas ir kad šiandien šiuo klausimu diskutuojame pirmiausia todėl, kad gamta mums priminė apie tai. Skrydžiai uždrausti beveik visoje Europoje, keleiviai priversti laukti neapibrėžtą laiką, oro bendrovių linijos klimpsta į įsiskolinimus, oro transporto sektoriaus darbuotojai baiminasi dėl savo darbo vietų, patiriami milžiniški ekonominiai nuostoliai. Oro linijų bendrovės, aišku, turi teisę galvoti, kad jeigu ūkininkai gali reikalauti, kad jiems būtų kompensuota žala, patirta dėl gamtos stichijų, jie taip pat turi teisę gauti kompensaciją. Kalbant apie aplinką, mes neabejotinai padarėme jai didžiulę paslaugą per pastarąsias dienas.

Sujungimas – lai tai būna pamoka, kad Europa turi geriau integruoti oro, geležinkelių ir kelių transporto eismą, kad turime skirti lėšų greitųjų traukinių tinklui plėtoti ir kad turime sumažinti taršą. Turime reaguoti nedelsiant, atsakingai ir pirmiausia galvodami apie keleivių saugumą.

Judith A. Merckies (S&D). – (NL) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau išreikšti savo užuojautą visiems, kas dėl šios krizės nukentėjo. Šiuo metu žodį „krizė“ girdime pernelyg dažnai: ekonomikos krizė, finansų krizė, transporto krizė ir visos kitos krizės pasaulyje. Viena aišku – mūsų visuomenė labai neapsaugota nuo šios rūšies krizių. Mums reikia minimalios socialinės paramos sistemos. Esame linkę daug kalbėti apie aplinkos neteršiančią visuomenę, bet tokia visuomenė taip pat turi apimti aplinkos neteršiantį transportą ir šiuo požiūriu mūsų darbas akivaizdžiai dar nebaigtas.

Daug kalbėjusių mano frakcijos narių, taip pat nariai iš kitų frakcijų jau tą pasakė: turime neatidėliotinai investuoti į aplinkos neteršiantį transportą ir geresnį bei greitesnį susisiekimą ES teritorijoje – ir, žinoma, į geresnį ir greitesnį susisiekimą už ES ribų, jeigu galime ten daryti kokią nors įtaką – geležinkeliais, taip pat laivais, o kodėl gi ne, jei jau taip? Tai būtų naudinga ekonomikos požiūriu, naudinga klimato požiūriu, taip pat naudinga šios visuomenės stabilumo požiūriu, nes būtent to jai labai reikia.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Pone pirmininke, tapo aišku, kad svarbiausi visame šiame reikale yra keleiviai. Norime, kad keleiviai iš Europos būtų vežami saugiai. Norime saugumo, bet taip pat transporto alternatyvų. Manau, mums reikia visų šiuo metu turimų transporto priemonių. Mums reikia lėktuvų, nes pakeisti jų kitomis transporto priemonėmis negalime. Daug pasakyta apie greituosius traukinius. Žinoma, būtų gerai turėti jų daugiau, bet kokia nauda iš greitojo traukinio, jeigu jis turi sustoti prie sienos?

Todėl, manau, turime eiti žingsnis po žingsnio. Pirmiausia turime sujungti Europos geležinkelių sistemas, taip pat sukurti bendrą Europos dangų. Kadangi visos partijos viešai pasisakė už didesnę valstybių narių veiksmų derinimą, norėčiau visus dar kartą paraginti imtis veiksmų, nes būtent partijos valstybėse narėse stabdo pažangą šioje srityje. Pasirūpinkite, kad visos partijos jūsų valstybėje narėje iš tikrųjų palaikytų transporto tinklų atvėrimą Europoje. Jeigu sugebėsime įtikinti savo šalių partijas, padėtis ateityje pagerės.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Pastarosiomis dienomis labai daug kalbama apie milžiniškus finansinius nuostolius, kurių patiria oro linijų bendrovės, ir tai tikras faktas. Tampa aišku, kad reikia sukurti pagalbos teikimo šioms bendrovėms mechanizmą, ypač atsižvelgiant į tai, kad ši krizė, kurią sukėlė ugnikalnio Islandijoje išsiveržimas, gali užsitęsti.

Tačiau manau, kad svarbiau už viską turi būti keleivių saugumas ir vartotojų apsauga. Skirtingų šalių ar bendrovių elgesys keleivių atžvilgiu labai nevienodas ir tai sukėlė didžiulį keleivių nepasitenkinimą. Akivaizdu, kad šioje srityje taikoma praktika turi būti standartizuota. Keleiviams, kurie šiuo metu keliauja iš vienos vietos į kitą nežinodami, kada oro erdvė vėl bus atverta, tai reikštų didelį žingsnį pirmyn.

Gilles Pargneaux (S&D). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, šių pastarųjų dienų krizė taip pat parodė – ir apie tai nepakankamai kalbėta – kad pastarąjį dešimtmetį Europos Sąjungos įgyvendinta Lisabonos strategija nepasiteisino.

Ši nesėkmė, kurią lėmė reguliavimo mažinimas ir didžiulė konkurencija, šiandien rodo – ir apie tai byloja ši krizė – kad Europos Sąjunga nesugebėjo duoti būtino suderinto atsako, kuris būtų leidęs ne tik apsaugoti tuos, kurie yra įstrigę šiuose oro uostuose, bet taip pat suplanuoti tolesnius veiksmus, pvz., leidžiant oro linijų bendrovėms atlikti bandomuosius skrydžius. Todėl raginu Europos Sąjungą susiimti.

Mums sakoma, kad reikia daugiau Europos. Tokioje svarbioje srityje kaip oro transporto sektorius iš tikrųjų turi būti teikiamos Europos Sąjungos remiamos viešosios paslaugos.

Elisa Ferreira (S&D). – (PT) Pone pirmininke, tai buvo, žinoma, nenumatyta krizė ir atsargumo principas, savaime aišku, turi būti prioritetas. Tačiau ši krizė pateikė pamokų, kurias turėtume išmokti, ir pirmoji yra ta, kad penkias dienas nesigirdėjo pakankamai stipraus ir politiškai atsakingo Europos balso. Šio balso negirdėjome, kai reikėjo apginti keleivių interesus, išaiškinti jiems jų teises, ieškoti transporto alternatyvų ir derinti sprendimus.

Antroji išvada yra ta, kad pastangos rasti išeitį iš krizės neturi eiliniam piliečiui atrodyti kaip kova dėl valdžios tarp tų, kurie nori išvengti ekonominių nuostolių, ir tų, kurie nori laikytis atsargumo principo. Sąlygos, kuriomis išeinama iš tokios padėties, kai visa Europos oro erdvė uždaryta, turi būti visiškai skaidrios ir objektyvios. Todėl mokslinių bandymų tobulinimas, taip pat jų derinimas...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Robert Goebbels (S&D). – (FR) Pone pirmininke, atsargumo principas virto neatsakingumo principu. Mažiausios rizikos akivaizdoje atsargumo principas virto kvietimu nusikratyti visos atsakomybės. Vadinamosios atsakingosios šalys nebedrįsta prisiimti atsakomybės.

Kilo gripo epidemijos grėsmė? Iš karto tūkstančiai žmonių raginami skiepytis. Išsiveržė ugnikalnis? Iš karto uždaroma visa Europos oro erdvė, nors patirtis ir parodė, kad vulkaniniai pelenai iš tikrųjų nėra tokie pavojingi, išskyrus atvejus, kai tenka skristi pro tirštą šių pelenų debesį.

Tačiau atsargumo principas lėmė, kad dabar mūsų įmonės patiria nuostolių dėl atsakingųjų šalių negebėjimo prisiimti atsakomybės, dėl ekspertų silpnumo ir dėl bejėgiškos politikos, kuri privedė prie to, kad dabar pradėta taikyti apie būtinybę sumažinti pernelyg didelę mūsų priklausomybę nuo oro transporto ir daugiau investuoti į geležinkelio tinklus, galbūt net išplečiant juos iki Azijos, Amerikos, Afrikos ir Okeanijos ir nutiesiant geležinkelio linijas tarp visų šalių.

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

Diego López Garrido, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, manau, visi neabejotinai sutinka, kad pirmiausia turime susitelkti ties gamtos aspektu. M. Cramer jį išdėstė labai aiškiai ir su juo sutinku, nes šie įvykiai – tai svarbi žinia mums visiems. Taip pat, žinoma, turime įvertinti Europos Sąjungos veiksmus reaguojant į krizę, europinės svarbos krizę, dėl kurios labai rimtai nukentėjo milijonai piliečių iš Europos ir kitų šalių už Europos Sąjungos ribų, taip pat pagrindiniai Europos ūkio sektoriai.

Iš karto tapo aišku, kad valstybės narės, kurios turi galių spręsti klausimą dėl oro uostų atidarymo, nespėja reaguoti į įvykius, todėl Europos Sąjunga nusprendė nedelsdama įsikišti. Kartoju, pone F. Speroni ir ponai E. Ferreira, veiksmų imtasi nedelsiant. Penktadienį tapo aišku, kad padėtis rimta, todėl Europos Komisija kartu su Taryba pirmininkaujančia Ispanija ir Eurokontrole iš karto ėmėsi darbo ir sekmadienį – kaip S. Kallas

pirmiau minėjo – Komisija ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė – S. Kallas ir aš – padarėme viešą pareiškimą, kuriame paaiškinome susidariusią padėtį ir pranešėme, kokių veiksmų ketinama imtis. Tie veiksmai – tai vakarykštis Eurokontrolės posėdis ir sprendimas, priimtas vakar įvykusiame neeiliniame Tarybos susitikime, kurį sušaukė Ispanijos Vyriausybė ir kuriam pirmininkavo Ispanijos viešųjų darbų ministras.

Taigi veiksmų imtasi. Veiksmų imtasi siekiant rasti sprendimą, duoti krizei atsaką, grindžiamą europiniu metodu, europine perspektyva. Vakarykščiame neeiliniame Ministrų Tarybos susitikime priimtas sprendimas šiandien įgyvendinamas. Šį rytą 08.00 val. Eurokontrolė nustatė keturias zonas. Nustatyta zona, kurioje saugumo sumetimais jokių skrydžių vykdyti neleidžiama, taip pat zonos, kuriose skrydžiai gali būti vykdomi, jeigu valstybės narės tarpusavyje susitars ir derins savo veiksmus. Taigi oro erdvė laipsniškai atveriamą, bet tolesnė šio proceso eiga priklausys, žinoma, nuo oro sąlygų ir gamtos. Savaiame suprantama, esame priklausomi nuo šių veiksmų, bet vakar priimtas sprendimas šiandien jau įgyvendinamas ir visais atvejais, žinoma, taip pat bus laikomasi atsargumo ir saugumo principų.

Manau, viena, kas iš karto tapo aišku, yra tai, kad europinis metodas šiuo atveju reiškė galimybę priimti daug geriau subalansuotą sprendimą. Europinis metodas reiškė, kad galėjo būti atsižvelgta į įvairius veiksnus, į kuriuos visada derėtų atsižvelgti, kai įvyksta kažkas neeilinio, kaip kad šiuo atveju. Pirmą, tai reiškia, kad rizikos vertinimo modelis yra daug tikslesnis. Pone D. Sterckx, atsakydamas į jūsų šiuo klausimu išsakytas mintis, noriu pasakyti, kad Eurokontrolė atsižvelgia į sprendimus, kuriuos priėmė Vulkaninių pelenų konsultacinis centras Londone, bet ji taip pat ketina atsižvelgti į bandomųjų skrydžių rezultatus, į informaciją, kurią pateiks nacionalinės valdžios institucijos, lėktuvų gamintojai, taip pat Europos aviacijos saugos agentūra Kelne, kuri, sutinku, turėtų būti sustiprinta. Į visa tai bus atsižvelgta siekiant sudaryti kuo tikslesnį žemėlapi, o tai šiuo metu ir daroma – Eurokontrolė rengia techninį pasiūlymą remdamasi moksliniais duomenimis.

Europinis metodas reiškia, kad kartu gali būti atsižvelgta į saugumą, o saugumo principas yra pagrindinis ir svarbesnis už visus kitus, todėl sutinku su visais, kurie tą pabrėžė. Jis reiškia, kad gali būti atsižvelgta į ekonominius padarinius ir Komisija sudarė darbo grupę – šią žinią taip pat labai gerai priėmė – kuri kitą savaitę pateiks ataskaitą dėl aspektų, susijusių su ekonomika. Šis metodas taip pat reiškia, kad gali būti atsižvelgta į piliečių teises ir piliečių judumą. Būtent todėl dar kartą raginu visas Europos Sąjungos vyriausybes padėti įstrigusiems žmonėms grįžti namo, panaudoti visas galimas susisiekimo priemones ir dėti ypatingas, neeilines pastangas, kad tai būtų padaryta, nes tai pagrindinė piliečių teisė: teisė grįžti namo, teisė laisvai keliauti. Todėl raginame šią jų teisę į laisvą judėjimą gerbti.

Ši krizė, manau, duoda peno labai išsamioms diskusijoms, kurios bus naudingos ateičiai, ir Europos Parlamentas yra būtent ta vieta, kurioje šios diskusijos turėtų vykti. Šiose diskusijose turės būti aptarta šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis kilusi keleivių teisių problema ir būtinybė parengti veiksmų planą, skirtą ypatingų aplinkybių atvejams, ir šiuo atveju taip pat būtina, kaip kalbėjo I. Bilbao, kad Europos Sąjungos veiksmai būtų skaidrūs, nes to reikia, kad būtų įgyvendintos struktūrinės reformos, kuriomis būtų sustiprinti transeuropiniai geležinkelių tinklai Europoje. Tai tampa visiškai strateginiu tikslu, kuris, viską apsvačius, reiškia tiesiog Europos struktūrizavimą, nes istoriškai šiuolaikinės valstybės struktūra suformuota plėtojant susisiekimo sistemą, kelius, geležinkelius, taip pat susisiekimo jūra sistemą. Ateityje Europos, XXI a. Europos struktūrizavimas nebus baigtas, jei tai nebus daroma susisiekimo infrastruktūros, šiuo atveju pirmiausia geležinkelių infrastruktūros, pagrindu.

Šie du dalykai neatsiejami ir transporto infrastruktūros plėtojimas yra labai politinis, simbolinis ir praktinis klausimas, tampantis vienu iš svarbiausių XXI a. Europos tikslų. Šiuo atžvilgiu manau, kad H. Swoboda, M. Schulz, M. Álvarez ir kiti kalbėtojai tinkamai pasirinko būtent šią vietą ir būtent šį laiką paminėti šias reformas, nes tai neabejotinai vienas iš elementų, būtinų ateičiai, kurios Europos Sąjunga turi siekti.

Gay Mitchell (PPE). – Pone pirmininke, ar galėčiau su visa pagarba paprašyti, kad šios diskusijos būtų pratęstos, nes šis pasikeitimas nuomonėmis vyksta pernelyg mandagiai. Su žmonėmis traukinių stotyse ir oro uostuose elgiamasi kaip su šiukšlėmis. Esame pernelyg mandagūs. Taryba ir Komisija turi pasinaudoti ES įgaliojimais ir pareikalauti, kad būtų atidaryti informacijos punktai. Briuselio centrinėje stotyje yra šeši informacijos punktai, keturi iš jų uždaryti.

Šios diskusijos turėtų būti gerokai ilgesnės ir jose turėtų būti leista dalyvauti didesniai EP narių skaičiui. Nesu patenkintas Tarybos ir Komisijos veiksmais. Keleiviai nebuvo tinkamai pasirūpinti, todėl daugybė jų dabar priversti nakvoti geležinkelių stotyse.

Pirmininkas. – Apie tai ne kartą šiandien kalbėta. Visi prieš jus kalbėję Europos Parlamento nariai šiuos klausimus kėlė.

Siim Kallas, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – Pone pirmininke, noriu padėkoti visiems gerbiamiems EP nariams už visas jų išsakytas pastabas. Norėčiau pridurti dar keturias pastabas.

Pirma, šie įvykiai davė daug peno apmąstymams, susijusiems su mūsų strateginiais planais. Vienas iš įdomiausių ir svarbiausių klausimų yra klausimas dėl galimybės lanksčiai derinti skirtingas transporto priemones ir galimybės naudoti geležinkelius kaip tam tikros rūšies alternatyvą. Netrukus šį klausimą svarstysime, kai diskutuosime dėl pirmojo geležinkelių transporto paketo pakeitimų ir baltosios knygos dėl transporto politikos ateities.

Tai labai rimtas klausimas. Vakar jį taip pat aptarėme su Ministrų Taryba. Galiu pažadėti jums, kad apie tai labai rimtai galvosime, taip pat labai rimtai galvosime apie galimybę dirbti nuotoliniu būdu ir kitus veiksnius, galinčius padėti sumažinti nebūtinių kelionių skaičių ir apriboti transporto naudojimą.

Dėl ekonominių padarinių. Atsižvelgsime į visus aspektus ir pateiksime pasiūlymų. Tačiau turime būti atsargūs. Pinigai iš dangaus nekrenta ir visų ūkio subjektų atžvilgiu turime elgtis sąžiningai. Turime vadovautis labai subalansuotu požiūriu. Čia negali būti jokių stebuklų.

Dėl keleivių teisių. Taisyklės labai aiškos. Kai kurie EP nariai kėlė klausimą dėl šių taisyklių ir jų persvarstymo. Nemanau, kad turėtume persvarstyti taisykles, kurias patvirtino Europos sprendimų priėmėjai, įskaitant ir Europos Parlamentą. Jos tinkamos. Kitas dalykas – jų įgyvendinimas ir vykdymas, o už tą atsakingos valstybės narės. Turime aiškų planą, ką toliau daryti siekiant užtikrinti šių taisyklių vykdymą ir kaip daryti įtaką valstybėms narėms. Aiškiai žinome, kas šiandien turi būti padaryta keleivių teisių srityje.

Dar vienas klausimas, nors tai nėra tokia didelė problema: daug kolegų pasakė ir tokių pastabų yra spaudoje, kad sureagavome pavėluotai ir kad buvome nepasirengę. Na, aš buvau aktyvus visą laiką. Buvau Eurokontrolės būstinėje. Palaikiau ryšį su ministrais. Šioje salėje šiandien kilo ta pati dilema, kurią teko spręsti visiems tiems ekspertams ir sprendimų priėmėjams, bet šį klausimą sprendžia ekspertai ir už saugą atsakingos valdžios institucijos, o ne politikai. Tai ta pati dilema: saugumas palyginti su lankstumu.

Buvome pasirengę ugnikalnio išsiveržimui, bet turėjome kitokią informaciją apie pavojų išsiveržus ugnikalniui. Apie tai čia taip pat minėta. Vienas oro linijų „British Airways“ lėktuvas ir vienas oro linijų „KLM“ lėktuvas buvo pakliuvę į bėdą dėl vulkaninių pelenų, taigi buvo nustatytos taisyklės remiantis tuo, kad tokiomis aplinkybėmis kyla rimtas pavojus. Valdžios institucijos veikė remdamosi prielaida, kad skristi tokiomis sąlygomis labai pavojinga ir kad skrydžiai turėtų būti atšaukti.

Dabar susitarta dėl labiau diferencijuoto požiūrio. Sekmadienį buvo atlikta dauguma bandomųjų skrydžių ir gauta informacija iš Eurokontrolės, kur aptarėme šiuos klausimus – bandomuosius skrydžius ir galutinius jų rezultatus. Dabar turime galimybę veikti lanksčiau ir šis reikalas tebėra valstybių narių rankose. Judame pirmyn Europos bendro dangaus, labai perspektyvaus europinio projekto, klausimu ir ministrai sutaria, kad būtent šiuo keliu turėtų būti einama geriau derinant veiksmus Europos lygmeniu.

Dabar tam turime puikią galimybę. Štai tokiomis pastabomis norėjau su jumis pasidalyti. Norėjau pasakyti, kad, kalbant apie informavimą, ketvirtadienį ir penktadienį Komisija pateikė pranešimus spaudai dėl keleivių teisių. Pasakėme, kad keleivių teisių klausimas turi būti vertinamas labai rimtai. Informaciją apie keleivių teises Komisija pateikė iš karto, nuo sekmadienio pradėta teikti platesnę informaciją visais klausimais ir iki vakarykštės dienos jau visais klausimais išsamiai informuota.

Štai tokia padėtis. Aišku, į normalias vėžes dar negrįžta. Dar turime palaukti bent tris ar keturias dienas, kol bus atnaujinta dauguma skrydžių. Ekonomikos ir keleivių požiūriu labai svarbu, kad skrydžiai būtų atnaujinti ir oro linijų bendrovės galėtų sugrąžinti keleivius namo ar nuskraidinti juos ten, kur jie ketino vykti. Padėtis tebėra sudėtinga ir dar tenka įveikti padarinius.

Dėkoju už jūsų pastabas. Dar turėsime progą šį klausimą dar kartą aptarti.

Pirmininkas. – Diskusijos, kurias dabar baigiame, yra neabejotinai svarbiausias mūsų darbotvarkės klausimas. Vien dėl jo buvo verta susitikti čia, Strasbūre. Šios diskusijos yra tai, ko mūsų piliečiai iš mūsų tikisi – kad mes imtumėmės spręsti visas šias problemas, ir būtent apie tai nuo pat ryto kalbėjome. Tai svarbiausia tema.

Taip pat norėčiau padėkoti už tai, kad mūsų galutinėse diskusijose dalyvavo keturiolika Europos Komisijos narių. Labai svarbu, kad jie išklusė jūsų pastabas.

Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Kinga Göncz (S&D), raštu. – (HU) Dėkoju aviacijos administracijai už išikišimą, dėl vulkaninių pelenų debesies, laimei, niekas nežuvo, tačiau informavimo ir veiksmų derinimo požiūriu Europos pastangas vertinu nepatenkinamai. Uždarius oro erdvę, šimtai tūkstančių europiečių pateko į labai keblią padėtį negalėdami nuvykti ten, kur ketino. Visi stengėsi kaip nors spręsti šią netikėtai kilusią problemą, bet padėtį pablogino prastas informavimas. Dažnu atveju nebuvo pasirūpinta tinkamai informuoti keleivius telefonu ar internetu. Prie visos šios sumaišties prisidėjo ir tai, kad aviacijos administracija ir oro linijų bendrovės skelbė prieštarinę informaciją. Taip pat nebuvo derinami oro transporto ir žemės transporto sektorių veiksmai. Asmeniškai patyrėme, kaip svarbu būtų modernizuoti viešojo transporto jungtis tarp valstybių narių ir išplėtoti transeuropinius transporto tinklus. Palankiai vertinu Komisijos ryžtingus krizės valdymo žingsnius. Šiuo tikslu sudaryta darbo grupė turėtų padėti aviacijos ir oro eismo kontrolės administracijoms geriau derinti savo veiksmus, taip pat vertėtų išsiaiškinti, ar devintajame dešimtmetyje patvirtintos saugumo priemonės tebėra pagrįstos. Rekomenduoju, kad panašių krizių atvejais Europos Parlamentas nekomplikuotų ir taip chaotiškos transporto sistemos nuolat važinėdamas tarp Briuselio ir Strasbūro. Plenariniai posėdžiai, manau, turėtų vykti Briuselyje.

Filip Kaczmarek (PPE), raštu. – (PL) Pone pirmininke, mūsų diskusijos dėl padėties Europos aviacijos sektoriuje neturėtų apsiriboti nereikšmingu klausimu, kaip atvykti į Europos Parlamento sesiją Strasbūre. Pernelyg didelis dėmesys šiam klausimui sudarys nepagrįstą Europos Parlamento narių egocentriškumo įspūdį. Pasitelkime vaizduotę. Socialiniai, ekonominiai ir net politiniai padariniai, kurių patirsime, įeigu Europos oro erdvę bus uždaryta ilgesnį laiką, galės tapti didžiuliu iššūkiu visai Europai. Lenkijoje kai kuriems politikams ir žurnalistams kyla klausimų, pvz., kodėl vieni atvyko į Krokuvą sekmadienį, o kiti nesugebėjo, taip pat kodėl buvo neįmanoma sekmadienį atvykti į Krokuvą kelių transportu ar traukiniu, bet buvo įmanoma šiomis transporto priemonėmis pirmadienį atvykti į Strasbūrą. Ugnikalnio Islandijoje išsiveržimo padariniai taip pat turės labai stiprų visuotinį matmenį. Įprastai nesusimąstome apie didžiulę oro transporto svarbą. Vien Etiopijos nuostoliai, kurių ši šalis patiria dėl to, kad negali eksportuoti gėlių į Europą, siekia 3 mln. EUR per dieną. Privalome atlikti labai rimtą tyrimą ir išsiaiškinti, kokį poveikį oro erdvės uždarymas turės darbo rinkai, mūsų konkurencingumui ir visai ekonomikai ir kaip jis paveiks eilinių žmonių gyvenimą. Kas žino – galbūt šis nereikšmingas įvykis Islandijoje nulems Europos Sąjungos ateitį. Labai dėkoju.

Ádám Kósa (PPE), raštu. – (HU) Dėl to, kad išsiveržus ugnikalniui Islandijoje kelioms dienoms buvo apribota oro erdvė ir atšaukti skrydžiai, tūkstančiai žmonių įstrigo oro uostuose ir atsidūrė labai keblioje padėtyje. Nepaisant to, kad lėktuvai labai vėlavo (skrydžiai trumpesniu nei 1 500 km nuotoliu užtrunka ilgiau nei dvi valandas), oro linijų bendrovės labai mažai pasistengė ar visiškai nepasistengė padėti keleiviams, taip pat nesuteikė jiems tikslios informacijos apie galimybes pasiekti galutinę paskirties vietą kitomis transporto priemonėmis. Oro linijų bendrovės nesudarė sąlygų įstrigusiems keleiviams pasinaudoti nemokamomis telefono, fakso ar interneto ryšio paslaugomis, nepasirūpino jos ir keleivių perkėlimu ar apgyvendinimu, nors pagal galiojančius ES reglamentus keleiviai turi teisę gauti tokią paramą. Tokiais išskirtinių aplinkybių atvejais keleiviai su negalia, pagyvenę asmenys ir šeimos su mažais vaikais atsiduria dar pažeidžiamesnėje padėtyje ir taip atsitiko ir šiuo atveju. Ši netikėta krizė parodė, kad keleivių teisės, kurios anksčiau buvo gerbiamos, gali būti vos ne akimirksniu panaikintos ir kad mums tiesiog būtina turėti Keleivių teisių chartiją, kurią priimti aš taip pat raginau, kad tokie atvejai kaip šis, kai keleiviai nesulaukė jokios pagalbos iš oro linijų bendrovių ir atitinkamų organų, nesikartotų. Taip pat rekomenduoju nustatyti reikalavimą, kad atsiradus bet kokiems nenumatytiems pokyčiams visi keleiviai iš karto būtų informuojami ir kiekvienam iš jų mobiliaisiais telefonais atsiunčiamos žinutės su informacija apie alternatyvias galimybes pasiekti paskirties vietą.

Jacek Olgierd Kurski (ECR), raštu. – (PL) Dėl vulkaninių pelenų debesies, susidariusio išsiveržus Eyjafjöll ugnikalniui Islandijoje, oro transporto eismas virš Europos pastarosiomis dienomis sutrūko. Dešimtys tūkstančių skrydžių atšaukta, keleiviai negali niekur vykti. Visai Europai, nacionalinėms ir ES valdžios institucijoms tai pamoka, ateičiai turime padaryti išvadą, jas turime padaryti ir siekdami, kad dėl panašių įvykių Europos Vadovų Tarybos ar mūsų asamblėjos darbas nebūtų paralyžiuotas. Dėl šios krizės nukentėjusių žmonių gretose taip pat yra Europos Parlamento narių, kurie, kaip aš, negalėjo šią savaitę atvykti į mėnesinę sesiją Strasbūre. Šios savaitės posėdyje Strasbūre kilo daug sumaišties, nes kai kurie EP nariai tiesiog negalėjo atvykti iš savo rinkimų apygardų. Iki paskutinės minutės nežinojome, ar mėnesinė sesija iš viso vyks. Ateityje visiems mums būtų gerai turėti darbo išskirtinių aplinkybių atvejais tvarką, kad būtume tokiems atvejams pasirengę.

Tiziano Motti (PPE), raštu. – (IT) Pone pirmininke, jau pripratome per žinias girdėti pranešant apie nelaimės, sukeltas gamtos ar tyčinių veiksmų, kurios parklupdo šalies struktūras ir visuomenę ant kelių, sutrikdydamos transporto ir tiekimo sistemų darbą. Jau įgijome patirties, tad Europos biudžeto lėšomis sudaryti fondai ir

įvairių civilinės saugos organų veiksmų derinimas jau vyksta. Tačiau tokios kritiškos padėties, kurią sukėlė ugnikalnio Islandijoje išsiveržimas, niekada nesitikėjome. Mūsų piliečiai nepamirš oro uosto švieslenčių, kuriose rodoma, kad visi skrydžiai atšaukti, oro uosto tranzito zonų, tų kalėjimų, taip pat begalinių eilių stotyse, automobilių nuomos įmonėse ir taksi stovėjimo vietose. Oro linijų bendrovės patyrė didžiulį finansinių nuostolių. Piliečiai rizikuoja būti apmulkinti: negana to, kad jie patyrė nepatogumų ir nenumatytų išlaidų, kurias bus sudėtinga susigrąžinti, oro linijų bendrovės dar galės padidinti mokesčius, kad padengtų patirtus nuostolius. Negalima leisti, kad taip atsitiktų. Kaip ir stichinių nelaimių atveju, Europos Sąjunga turės reaguoti kompensuodama piliečiams, kurie patyrė nenumatytų išlaidų, kad sumažintų jų nepasitenkinimą, taip pat oro linijų bendrovėms, bet darydama tą ES turi vengti rizikos, kad ši kompensacija galės būti pateikta kaip valstybės pagalba, nes tokiu atveju valstybės pagalba būtų neteisėta. Pirmiausia piliečiai turi būti patikinti, kad Europos Sąjunga jiems padės, kad jie galėtų jaustis apsaugoti ir tiesiogiai, ir netiesiogiai. Iki šiol daugelis iš jų dar negali pasakyti, kad jaučiasi apsaugoti. Iš Parlamento, kuris labai ištuštėjo dėl to, kad daug EP narių negali čia atvykti, raginame skubiai parengti ir patvirtinti europinį nacionalinių vyriausybių ir organų veiksmų derinimo ir organizuotos piliečių apsaugos veiksmų planą. Toks planas leistų mums pateikti tą skubų atsaką į piliečių poreikius, kurio vyriausybės, keista, šiandien nesugeba užtikrinti.

Ślawomir Witold Nitras (PPE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, pastarosiomis dienomis visi esame oro uostų beveik visoje Europos žemyno teritorijoje blokados liudininkai. Padėtis labai neįprasta, nes ją lėmė ne streikai, bet stichinė nelaimė, kurią sukėlė ugnikalnio Islandijoje išsiveržimas. Šio paralyžiaus, į kurį visi tam tikru mastu esame įtraukti, padariniai labai rimti, kaip antai finansinės oro linijų bendrovių problemos ir didėjanti sausumos ir jūrų transporto svarba. Būtent į tai norėjau atkreipti jūsų dėmesį. Pastaraisiais metais oro transportas, palyginti su kitomis transporto priemonėmis, akivaizdžiai pirmauja pagal populiarumą. Ši transporto priemonė greitesnė, saugesnė ir patogesnė keleiviams. Tačiau, esant tokiai padėčiai, būtina patvirtinti priemones, kurios leistų sausumos ir jūrų transportui geriau kompensuoti nepatogumus, kurių patyrėme dėl oro transporto paralyžiaus.

Cristian Dan Preda (PPE), raštu. – (RO) Būtinybei užtikrinti oro eismo saugumą jokio pagrindimo nereikia. Nuo tada, kai Islandijoje išsiveržė ugnikalnis, keliauti oro transportu, regis, yra ne tik nepatikima, bet ir beveik neįmanoma. Esu įsitikinęs, kad labiau suderinti veiksmai Europos lygmeniu būtų padėję ES piliečiams, kurie dabar įstrigo oro uostuose įvairiose pasaulio šalyse ar visiškai negali vykti į suplanuotą kelionę. Tikiuosi, ateis diena, kai bendras Europos dangus taps tikrove.

Kaip visiems gerai žinoma, dėl to, kad pastarosiomis dienomis visi skrydžiai buvo uždrausti, mūsų Parlamentas taip pat nukentėjo, tiksliau sakant, sutriko jo plenarinių sesijų eiga. Mano nuomone, nepateisinama, kad balsavimas atidėtas ir sesija sutrumpinta viena diena, net jeigu pirmadienio vakarą, balandžio 19 d., sesijoje dalyvavo tik apie 65 proc. EP narių. Manau, kad sesija turi vykti įprasta tvarka.

4. Komisijos 2010 m. teisėkūros ir darbo programa (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Europos Komisijos Pirmininko J. M. Barroso pareiškimas dėl Komisijos 2010 m. teisėkūros ir darbo programos.

Norėčiau pabrėžti, kad salėje šiandien taip pat yra nemažai Komisijos narių. Taigi Europos Komisijai šiandien labai gausiai atstovaujama, nes klausimas, kuriuo ketiname diskutuoti, nepaprastai svarbus mums visiems. Dėl pakeitimų darbotvarkėje turėjome šiek tiek sutrumpinti šioms diskusijoms skirtą laiką. Išklause J. M. Barroso, suteiksime žodį frakcijų pirmininkams, kurie pateiks politinę nuomonę dėl to, ką Komisija 2010 m. siūlo. Po to paprašysime J. M. Barroso vėl tarti žodį ir atsakyti į frakcijų pirmininkų pastabas.

Pirmininkas. – Pone Komisijos Pirmininke J. M. Barroso, dėkoju, kad čia atvykote. Mums visiems nebuvo lengva pasiekti Strasbūrą. Daug EP narių dar neatvyko į Europos Parlamentą, taigi dalyvavimo lygis šiandien nelabai aukštas. Nusprendėme šioje mėnesinėje sesijoje nebalsuoti, nes galimybė balsuoti turi būti suteikta kiekvienam, bet kai kurie EP nariai visiškai neturėjo galimybės atvykti į Strasbūrą. Taigi šiai mėnesinei sesijai nustatėme keletą visiškai naujų taisyklių.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, man tenka garbė ir malonumas pristatyti jums šiandien pirmąją šios Komisijos darbo programą. Tai taip pat pirmoji darbo programa po Lisabonos sutarties įsigaliojimo. Man tenka garbė ir malonumas pristatyti ją kartu su praktiškai visa savo komanda, Europos Komisija, ir tai yra pagarbos jūsų Parlamentui ženklas.

Ši programa pateikiama Europai lemiamu metu, nes būtent dabar privalome veikti. Ši programa – tai tiesioginis mūsų politinio dialogo rezultatas. Po intensyvių konsultacijų dėl politinių gairių, kurias pateikiau ateinančiam

penkerių metų laikotarpiui, rugsėjį šis Parlamentas patikėjo man šį antrąjį mandatą. Pasibaigus nuodugniems klausymams, kurie leido mums susidaryti bendrą pasiūlytų veiksmų viziją, vasario mėn. kolegija, kaip visuma, gavo jūsų pasitikėjimo balsą. Kitaip sakant, ši darbo programa labai atitinka jūsų institucijos politinius prioritetus. Taigi ji suteikia tvirtą pagrindą siekti plataus užmojo rezultatų.

Mūsų pats pirmasis prioritetas turi būti krizės įveika ir pamatų klojimas tvariam ir naujų darbo vietų kūrimą skatinančiam augimui. Pirmiausia turime spręsti neatidėliotinos skubos klausimus: neseniai aptarėme Europos Vadovų Tarybos susitikimo rezultatus. Pasiūlytas finansinės paramos Graikijai mechanizmas galutinai patvirtintas balandžio 11 d. Komisija atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant šį mechanizmą, kuris bus paleistas Graikija paprašius jį aktyvuoti. Tai logiška, nes Komisija nuo pat pradžių labai aktyviai dalyvauja ieškant būdų išspręsti finansines problemas, su kuriomis susidūrė Graikija, ir išsaugoti stabilumą euro zonoje. Mūsų dalyvavimas visada grindžiamas ne tik solidarumo, bet taip pat atsakomybės principu.

Tačiau privalome padaryti daugiau ir savęs paklausti, kodėl šios problemos kilo ir kaip ateityje jų išvengti. Būtent todėl šiuo metu persvarstome Stabilumo ir augimo pakta siekdami sustiprinti ekonominę priežiūrą ir išplėsti jos taikymo sritį, kuri neturėtų apsiriboti vien tik deficito klausimu. Mums reikia ilgalaikio krizės įveikos mechanizmo. Trumpai tariant, turime parodyti, kad Europos Sąjunga ir ypač euro zona geba reaguoti į nūdienos iššūkius, ir šiuo požiūriu privalome išnaudoti visas Lisabonos sutartimi suteikiamas galimybes.

Todėl viena iš pirmųjų svarbių iniciatyvų, kurias Komisija ketina pateikti ateinančių mėnesių, bus komunikatas dėl didesnio ekonomikos politikos sričių derinimo. Visi žinome, kad bendram Europos interesui šioje srityje iškilo grėsmė. Europos Sąjunga privalo sustiprinti sistemą ir atsižvelgti į visą rizikos veiksnių ir ekonominių skirtumų spektrą. Turime patobulinti vidaus mechanizmus. Apsiginklavusi tvirtesnėmis struktūromis ir labiau suderintu požiūriu, Europa galės nustatyti naują viešųjų finansų sektoriaus perspektyvią kryptį ir sukurti sistemą, palankią platesnio masto tvariam ekonomikos atkūrimui.

Ponios ir ponai, per pastaruosius aštuoniolika mėnesių padarėme didžiulę pažangą kurdami etiškesnę, tvirtesnę ir patikimesnę finansų sistemą. Šiuo keliu turime eiti toliau, pašalinti likusias spragas reglamentuose ir užtikrinti, kad mūsų priežiūros struktūros ir toliau būtų suderintos su sektoriumi, kuris nuolat plėtojasi.

Esu įsitikinęs, kad netrukus bus priimtas sprendimas dėl mūsų pasiūlymo dėl rizikos draudimo fondų ir privataus kapitalo. Komisija mano, kad įstatymų leidžiamoji valdžia pritars mūsų bendram tikslui – užtikrinti, kad naujoji europinė finansų sektoriaus priežiūros struktūra pradėtų visapusiškai veikti kitų metų pradžioje.

2010 m. Komisija ketina pateikti keletą pasiūlymų tokiose svarbiose srityse kaip išvestinių finansinių priemonių rinka, indėlių garantijų sistemos ir piktnaudžiavimas rinka. Eilinių finansinių paslaugų vartotojų apsaugai bus skiriamas ypatingas dėmesys. Taip pat spręsimė kitus svarbius klausimus, susijusius su kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandoriais (angl. CDS) ir vadinamuoju „meškos“ principu grindžiamu spekuliaciniu akcijų pardavimu, ir netrukus pasiūlysimė gaires dėl fondų naudojimo sprendžiant bankų bankroto klausimą

Komisijos Pirmininkas. – Pone pirmininke, gerbiami Parlamento nariai, ši Komisija iš karto ėmėsi darbo. Tik pradėję eiti pareigas pateikėme strategiją „Europa 2020“, kuria paruošėme dirvą Europos grįžimui į senas vėžes – į pažangaus, tvaraus ir viską apimančio augimo kelią. Dabar mes – Europos Parlamentas, valstybės narės ir Komisija – turime dirbti išvien, kad šiam procesui būtų suteiktas ir išlaikytas pagreitis.

Tam, kad tvarios socialinės rinkos ekonomikos vizija iki 2020 m. taptų tikrove, reikės daug pastangų visais sprendimų priėmimo lygmenimis ir visais visuomenės lygmenimis. Europos lygmeniu turėsime siekti sukurti tikrai europinę prodėtinę vertę. Štai pavyzdinės iniciatyvos, kurias numatėme strategijoje „Europa 2020“ ir kurias sieksime įgyvendinti: „Skaitmeninė Europos darbotvarkė“, „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“, „Europinis mokslinių tyrimų ir inovacijų planas“, „Tausiai išteklius naudojanči Europa“, „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“, „Judus jaunimas“ ir „Europos kovos su skurdu planas“. Tai būtent tos sritys, kuriose Europa gali pakeisti padėtį.

Taigi įgyvendindami šias iniciatyvas skatinsime perėjimą prie tausiai išteklius naudojančio ir klimato kaitai atsparaus ūkio. Kova su klimato kaita ir vidaus, ir visuotiniu mastu ir toliau bus prioritetinis mūsų darbotvarkės klausimas. Šiais metais ypač daug dėmesio skirsime energetikos ir transporto sektoriams – abiem šiems sektoriams tenka lemiamas vaidmuo paverčiant iššūkį sukurti tvarią Europą mūsų konkurenciniu pranašumu.

Viena bendra rinka, kaip vidaus rinka, turinti 500 mln. darbo vietų palaikančių vartotojų, konkurencingumas ir prieinamos kainos bei vartotojų poreikius atitinkanti prekių pasiūla ir toliau sudarys Europos ūkio pagrindą. Jo potencialas turi būti visapusiškai išnaudotas ir tai ypač svarbu mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios yra svarbiausias darbo vietų kūrimo variklis Europos Sąjungoje.

Turėti XXI a. veikiančią vieną bendrą rinką yra Komisijos prioritetas ir šioje srityje Komisija iki 2012 m. pateiks naujų pasiūlymų. Be to, šiuo klausimu paprašiau Mario Mončio parengti pranešimą, kuris netrukus bus pateiktas.

Noriu pabrėžti socialinės įtraukties svarbą įgyvendinant mūsų strategijoje numatytą 2020 m. Europos viziją. Tikroji visuomenės stiprybė glūdi jos gebėjime suteikti galimybių silpniausioje padėtyje esantiems jos piliečiams. Turime išnaudoti visas galimybes skatinti užimtumą ir socialinę sanglaudą. Tai reiškia, kad turime būti pasirengę išnaudoti sparčiai besivystančius naujus sektorius, kuriuose bus kuriama naujų darbo vietų. Tai reiškia, kad turėsime suteikti žmonėms galimybę įgyti tinkamų įgūdžių, kad būtų užtikrintas ir išlaikytas aukštas užimtumo lygis ir palengvintas perėjimas prie naujo ūkio modelio. Tai reiškia, kad turėsime dirbti, kad būtų įveikti krizės padariniai jaunimo užimtumo srityje, palengvindami jauniems žmonėms perėjimą iš švietimo ir profesinio rengimo sistemos į darbo rinką. Šiuo tikslu šiais metais, kurie paskelbti Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais, bus sukurta Europos kovos su skurdu platforma. Ši darbotvarkė, žinoma, yra mūsų indėlis į ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos principų įgyvendinimą.

Europos piliečių gerovė ir interesai visada buvo ir bus Komisijos dėmesio centre. Būtent todėl įgyvendinant išsamų Stokholmo programos veiksmų planą, kurį Komisija vėliau šiandien patvirtins, pirmiausia bus siekiama užtikrinti, kad Europos integracijos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje teikiama nauda taptų apčiuopiamesnė piliečiams.

Šiuo veiksmų planu Komisija vadovausis kaip išsamia savo darbo laisvės, saugumo ir teisingumo srityje programa. Šia programa siekiama padidinti piliečių galimybę naudotis specialiomis teisėmis ir taip užtikrinti, kad piliečiai būtų visos mūsų politikos dėmesio centre. Ja taip pat siekiama sukurti atvirą ir saugią Europą, ypatingą dėmesį skiriant kovai su tarptautiniu nusikalstamumu, taip pat bendrai imigracijos ir prieglobsčio politikai.

Laisvės, saugumo ir teisingumo srityje Europos Sąjunga per pastarąjį dešimtmetį nuėjo kelią nuo laisvo judėjimo teisės taikymo iki bendros politikos. Iki šiol pasiekti laimėjimai iš tiesų labai įspūdingi, bet dabar, šios krizės įveikos laikotarpiu, labiau nei bet kada anksčiau būtina propaguoti ir ginti Europos vertybes ir, žinoma, pirmiausia išnaudoti visą dabar turimą potencialą, sukurtą Lisabonos sutartimi. Veiksmų plane numatytos išsamios priemonės, padėsiančios mums įgyvendinti šioje srityje jau apibrėžtus prioritetus ir Europos, ir visuotiniu lygmenimis.

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai mums suteiktos priemonės parodyti didesnę užmoją. Svarbesnis šio Parlamento vaidmuo, efektyvesnis sprendimų priėmimas Taryboje, didesnės valstybių narių darnos priimančios Europos Vadovų Tarybos sprendimus perspektyva ir objektyvus priimtų sprendimų vertinimas Teisingumo Teisme sustiprins Europos Sąjungos ryžtą dirbti mūsų piliečių labui sprendžiant jų problemas ir stengiantis pateisinti jų lūkesčius.

Žvelgdami į ateitį, į 2020 m., taip pat turime pagalvoti apie ilgalaikes tendencijas, kurios daro tiesioginį poveikį mūsų piliečių kasdieniam gyvenimui. Veiksmai, kurių imsime dabar, duos dividendų ateityje. Pvz., Komisija surengs viešas diskusijas dėl pensijų ateityje ir išnagrinės galimybes užtikrinti pensijų sistemų tvarumą ir tinkamumą. Tokioje srityje kaip ši dauguma svertų, žinoma, yra valstybių narių rankose, bet tai neturėtų mūsų sulaukyti nuo siekio užtikrinti, kad Europos Sąjunga prie to kuo daugiau prisidėtų.

Išorės veiklos srityje, kurioje dabar turime naują Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos Pirmininko vaidmenį ir kurioje pradės veikti Išorės veiksmų tarnyba, taip pat turėsime galimybių suformuoti tvirtesnę ir darnesnę ES išorės politiką. Ketiname nustatyti strateginius prekybos politikos prioritetus, tęsti prekybos derybas ir spręsti kartu su partneriais daugybę klausimų – nuo klausimo dėl patekimo į rinką iki klausimų dėl reguliavimo sistemos ir pasaulyje visuotiniu mastu esamų skirtumų. Strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžtus tikslus, kurių numatome siekti pasaulio rinkoje, galėsime pateikti, pvz., dalyvaudami G20 procese.

Komisija taip pat spęs klausimus, susijusius su geopolitiniais energetikos iššūkiais, kurie labai svarbūs siekiant užtikrinti stabilų saugios, tvarios ir pigios energijos tiekimą.

Dar viena prioritetinė Komisijos užsibrėžta užduotis – toliau įgyvendinti tarptautinę vystomąją darbotvarkę ir pasiūlyti ES veiksmų planą, skirtą pasirengimui 2015 m. aukščiausiojo lygio susitikimui dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Remdamasi šia iniciatyva, Europos Vadovų Taryba birželio mėn. susitikime parengs bendrąją ES poziciją dėl rugsėjo mėn. vyksiančio Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikimo Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) klausimu, kuriame ketinama patvirtinti visuotinį 2015 m. užsibrėžtų Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimo veiksmų planą. Norime Europos, kuri yra atvira ir konkrečiais veiksmais rodo savo solidarumą su tais pasaulyje, kurie yra pažeidžiamiausi.

Galiausiai, kaip sutarta su Parlamentu, šių metų trečiąjį ketvirtį paskelbsime biudžeto peržiūros išvadas. Jose išdėstysime pagrindinius principus ir kriterijus, kurie, mūsų nuomone, padės užtikrinti kuo efektyvesnį Europos Sąjungos finansinių išteklių naudojimą, visapusiškai atsižvelgdami į strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžtus tikslus. Taip pat nuodugniau įvertinsime pagrindines sritis, įskaitant žemės ūkio ir sanglaudos sritis. Galiu jus patikinti, kad visuose biudžeto peržiūros proceso etapuose su Parlamentu bus palaikomas glaudus ryšys.

Prieš baigdamas norėčiau trumpai paaiškinti apie darbo programoje esančias naujoves. Šia programa, taip pat būsimomis programomis, turi būti suteiktas tinkamas pagrindas institucijoms pasiekti tvirtą sutarimą dėl to, kam Europa turėtų skirti didžiausią dėmesį. Todėl turime būti politiškesni, taip pat apgalvoti daugiamečio mūsų planuojamų tokio užmojo iniciatyvų įgyvendinimo iššūkį. Manau, kad tai, kaip rengsime darbo programas ateityje, turėtų būti konkretus ypatingos partnerystės, kurią aš ir Komisija norime užmegzti su Europos Parlamentu šio mandato galiojimo laikotarpiu, įrodymas.

Šioje programoje nustatytos 34 strateginės iniciatyvos, kurias esame įsipareigoję pateikti iki gruodžio mėn. pabaigos. Esu tikras, pritarSITE, kad ateinančių aštuonių mėnesių darbotvarkė tikrai plataus užmojo.

Programa taip pat apima daug kitų iniciatyvų, kurias ketiname įgyvendinti iki 2010 m. ir vėlesniu laikotarpiu. Šį orientacinį sąrašą sudaro iniciatyvos, prie kurių Komisija artimiausiu laikotarpiu susitelks. Nebūtinai bus taip, kad visos šios iniciatyvos virst konkretiais pasiūlymais. Turime vadovautis sumanaus reguliavimo principu ir nuodugniai įvertinti, kurios iniciatyvos turėtų būti plėtojamos toliau ir kokių pavidalu.

Kiekvienais metais darbo programa bus peržiūrima siekiant nustatyti poreikį naujoms strateginėms iniciatyvoms atsižvelgiant į galimus pokyčius ir, jeigu bus reikalinga, atitinkamai priderinti prie jų ilgamečius tikslus. Šis „ciklinės peržiūros“ metodas leis mums užtikrinti visiems suinteresuotiesiems subjektams didesnę skaidrumą ir nuspėjamumą, kartu išlaikant būtiną galimybę veikti lanksčiai reaguojant į nenumatytus pokyčius. Viena pamoka, kurią pastaraisiais metais išmokome – kad visada būtina numatyti tai, kas nenumatoma. Pastarieji metai parodė, kad strateginiai planai negali būti galutiniai – jie turi kisti prisitaikdami prie tikrovės.

Gerbiami Parlamento nariai, Komisijos 2010 m. darbo programa, kurią didžiuojamės galį šiandien jums pristatyti, yra plataus užmojo, bet ja taip pat pateikiama Europos politikos formavimo ateinančių laikotarpiu koncepcija, kurią būtina ir galima įgyvendinti. Ją bus galima įgyvendinti, jeigu visos institucijos bus pasirengusios suvienyti jėgas ir bendradarbiauti siekdamos laiku pateikti piliečiams rezultatus. Ją būtina įgyvendinti, nes dirbdami įprasta tvarka negalėsime pasiekti, kad 2010 m. taptų lūžio metais. Ji yra plataus užmojo, nes dabar labiau nei bet kada anksčiau būtina turėti stiprią Europą, gebančią pateikti piliečiams sprendimus, kurių jie laukia. Jie to iš mūsų tikisi ir privalome dirbti jų klestėjimo ir gerovės labui.

Pirmininkas. – Dėkoju, pone J. M. Barroso, už labai išsamų ateinančiam aštuonių mėnesių laikotarpiui numatytų svarbiausių Komisijos iniciatyvų pristatymą.

Norėčiau tik pabrėžti, kad strateginė partnerystė, apie kurią kalbėjote, mums labai svarbi. Mes skiriame vykdomąją ir įstatymų leidžiamąją valdžią, bet mūsų bendradarbiavimas labai svarbus mūsų piliečiams, todėl mus buvo labai malonu girdėti jus kalbant apie būtinybę Komisijai ir Parlamentui palaikyti kuo glaudesnius ryšius. Jūsų ir Komisijos narių dalyvavimas šiame posėdyje yra geriausias įrodymas, kad Komisijos ketinimai ir veiksmai nesiskiria. Labai jums už tai dėkoju.

József Szájer, PPE frakcijos vardu. – (HU) Pone pirmininke, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, kurios vardu kalbu, teigiamai vertina tai, kad Komisija energingai ėmėsi darbo ir pristatė savo 2010 m. darbo programą. Džiaugiamės, kad Komisija šiandien čia atvyko, kad visi jos nariai yra čia, ir vertiname tokį Komisijos parodytą pagarbos Parlamentui, rimto požiūrio į Parlamentą ženklą. Tačiau apgailestaujame, kad šiais metais prarasta daug laiko, nes dėl užtrukusio Lisabonos sutarties ratifikavimo suderinti teisėkūros programos ir sudaryti biudžeto šiais metais jau nespėsime. Esame visiškai tikri, kad įveikę smulkias kliūtis šį procesą 2011 m. galėsime atnaujinti.

Lisabonos sutartis jau galioja, taigi nei mes, Europos Parlamento nariai, nei Komisija ar Taryba dabar nebeturime jokios pateisinamos priežasties nesiimti ryžtingų veiksmų ir nepradėti darbo – įgyvendinti tai, kas nustatyta Lisabonos sutartyje, ir įvykdyti tai, ko nori piliečiai, didžiausią dėmesį mūsų politikos planuose skirdami būtent jiems.

Komisijos planų atžvilgiu Europos liaudies partija parengė du sąrašus. Nusiuntėme jums išsamius sąrašus dar net negavę sutikimo. Šie du sąrašai, apie kuriuos trumpai norėčiau pakalbėti – tai tiesiog sąrašas dalykų,

kurių Komisija neturėtų daryti, ir dalykų sąrašas, kuriame išdėstoma tai, ką Komisija, mūsų nuomone, turėtų padaryti.

Pirmiausia norėtume paprašyti, kad Komisija nesivadovautų iki šiol taikytu darbo metodu, antraip šios diskusijos bus beprasmiškos, turiau galvoje būtent tai, kad iki spalio mėn. pateikėte tik 40 proc. šiems metams planuotų pasiūlymų dėl teisės aktų. Jeigu taip bus dirbama ir ateityje, nėra prasmės tokių diskusijų rengti. Parlamentas negali pasinaudoti teise daryti įtaką Komisijai jai sprendžiant, kokius pasiūlymus teikti. Būtent dėl šios priežasties manome, kad svarbu, jog šie pasiūlymai dėl teisės aktų ar darbo programos nebūtų svarstomi lygiai taip, kaip būdavo daroma senais komunistų valdymo laikais svarstant penkmečio planus, kuriuose viskas nuo pradžios iki galo buvo netikra. O tai, kas galiausiai būdavo pasiekta, visiškai neturėjo nieko bendra su galutiniais tikslais.

Kiti dalykai, kurių prašome Komisijos – netoleruoti melo ir apgavystės. Šiuo metu keletas Europos šalių patiria krizę, nes jos slėpė tikruosius faktus ir melavo dėl biudžeto deficito dydžio. Jos nuslėpė šią informaciją nuo kitų, tačiau visi esame vienoje valtyje ir tokie dalykai kenkia daugybei žmonių. Taip buvo Vengrijoje, taip atsitiko ir Graikijoje. Tokiais atvejais tikimės iš Komisijos, kad ši neatsitrauks, bet aiškiai įvardys ir sugėdins tokias šalis, kitaip vėliau neišvengsime dar didesnių bėdų.

Grafas F. Széchenyi, įžymus XIX a. vengrų mąstytojas, gyvenęs Vengrijos reformų amžiuje, pasakė, kad tas, kas dangsto negeroves, jas didina. Taigi neturėtume šios negerovės dangstyti, bet viešai pareikšti savo nuomonę ir ryžtingai imtis atitinkamų būtinų veiksmų. Šiuo atžvilgiu Komisija privalo pasinaudoti savo kompetencija. Nesupraskite manęs neteisingai. Nesakau, kad dėl šių krizių kalta Komisija. Už šias krizes atsakingos šių šalių vyriausybės. Tačiau dėl bendros gerovės turėjome ryžtingiau ir garsiau reikšti savo nuomonę, kad dabar galėtume matyti rezultatus.

Dabar norėčiau pereiti prie to, ką Komisija, mūsų nuomone, turėtų daryti. Visų pirma ji galiausiai turėtų imtis veiksmų ir priimti sprendimus, taip pat parengti plataus užmojo darbo vietų kūrimo programą. Visos jos veiklos dėmesio centre turi būti piliečiai. Darbo vietos, darbo vietos ir dar kartą darbo vietos – štai kas turi būti mūsų pagrindinis principas. Šiuo požiūriu pirmiausia norėčiau pasakyti, kad kreipdamiesi į piliečius, žinoma, turime kalbėti jiems suprantama kalba. Kai sakome 2020 m., man – EP nariui iš buvusios komunistinės šalies – vėl kyla asociacijų su penkmečio planu ar su koku nors numeriu, kurį komunistinio režimo laikais priskirdavo kaliniams. Kodėl mums nepavadinus 2020 m. programos Europos Sąjungos darbo vietų kūrimo programa, kodėl nepavadinus Stokholmo programos – šio pavadinimo, beje, niekas, išskyrus mus, tai pat nesupranta – Europos piliečių saugumo programa? Noriu pasakyti, kad žodžiai, kuriuos vartojame, taip pat yra svarbi šio viso proceso pradžios dalis.

Manome, kad svarbu, jog mažosios ir vidutinės įmonės aktyviai dalyvautų darbo vietų kūrimo procese. Jos nenorėtų, kad 2020 m. darbo vietų kūrimo programa Parlamentui būtų primesta įėga. Ši programa turi būti išsamiai aptarta, ne tik čia, šiame Parlamente, bet taip pat nacionaliniuose parlamentuose, ir šiose diskusijose taip pat privalo dalyvauti nacionalinės sprendimus priimančios institucijos. Pasimokykime iš nesėkmės, kurią patyrė Lisabonos programa – dar vienas pavadinimas, kurio niekas nesupranta! Dirbkime dėl savo piliečių saugumo ir imkimės šiuo atžvilgiu būtinų veiksmų. Pone pirmininke, ir dar viena pastebėjimas: žmogus ne vien duona gyvas – stiprinti mūsų bendras vertybes taip pat svarbu. Tikimės, kad Komisija tęs šias vertybėmis grindžiamas programas, susijusias su komunizmu, tautinių mažumų sambūviu ir Europos bendra praeitimi. Europos liaudies partija parems jus, bet taip pat griežtai kritikuos, jeigu nukrypsite nuo pirminės programos.

Hannes Swoboda, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, J. M. Barroso, ponai Komisijos nariai, norėčiau padėkoti jums, kad šiandien taip gausiai dalyvaujate mūsų posėdyje. Deja, to paties negaliu pasakyti apie savo kolegas EP narius. Man gėda sakyti, bet ne visų, kurių šioje salėje nėra, iš tikrųjų čia nėra. Jie Strasbūre, bet šiuose rūmuose, kuriuose jie turėtų būti, jų nėra. Mane tai labai liūdina.

Kadangi neturime bendros rezoliucijos, pateiksime jums savo pastabas atskirai ir galėsite jas nuodugniai įvertinti. Pone J. M. Barroso, sutinkame su jumis, kad pagrindinis klausimas yra konkurencingumas ir socialinė apsauga tvarioje Europoje. Žinoma, didžiausią dėmesį turime skirti tolesnei kovai su skurdu ir nedarbu, kurio lygis tebeauga kai kuriuose regionuose ar bent jau tebėra nepriimtina aukštas. Norėčiau padėkoti jums už tai, kad tai paminėjote, nes kai kurie vyriausybės vadovai, regis, tuo nėra įsitikinę. Kaip galime užtikrinti, kad tai įvyktų biudžetinio konsolidavimo eroje? Nereikia nė sakyti, kad privalome konsoliduoti savo biudžetus. Tačiau tai turi būti daroma proporcingai – norėčiau paprašyti Komisijos į tai atkreipti dėmesį – ir chronologine tvarka, kad kiti mūsų užsibrėžti svarbūs tikslai, kitaip sakant, kova su nedarbu ir skurdu, nebūtų sužlugdyti.

Pasinaudojęs šia galimybe norėčiau pasakyti, koks šis klausimas svarbus atsižvelgiant į pastaruosiu metu Kordoboje įvykusį aukščiausiojo lygio susitikimą romų klausimu, kuriame jūs nedalyvavote, bet dalyvavo du Komisijos nariai – V. Reding, Komisijos Pirmininko pavaduotoja, ir L. Andor, Komisijos narys, atsakingas už užimtumą, socialinius reikalus ir įtrauktį. Pastaruosiu metu lankiausi romų gyvenvietėse Serbijoje ir buvau apstulbintas pamatęs, kad tokių vietų dar esama Europoje. Raginu Komisiją padaryti viską, kas jos galioje, kad šiame regione su skurdo ir nedarbo problema būtų kovojama.

Kita pastaba, kurią norėčiau pateikti, susijusi su biudžeto konsolidavimu. Mums reikia daugiau investicijų. Šiuo klausimu anksčiau ryte diskutavome su S. Kallasu. Pernelyg mažai investavome, pvz., į transeuropinius tinklus. Dabar turime galimybę išsiaiškinti, kur kilo problemų, nes dar neįgyvendinome to, kas pasiūlyta vadinamajame Delors'o plane. Kalbėjote apie partnerystę, pone J. M. Barroso, ir norėčiau paprašyti jūsų nepamiršti, kad mums reikia šios partnerystės, ypač sprendžiant biudžeto klausimą ir planuojant biudžetą ateityje, nes yra aišku, kad Taryba jau ketina sumažinti asignavimus smulkesnėms išlaidoms Europos lygmeniu. Negalime to toleruoti.

Pone J. M. Barroso, minėjote pranešimą, kurį rengia M. Monti. Tai neabejotinai svarbus pranešimas ir gerai, kad paprašėte M. Mončio jį parengti, nes jis šios srities žinovas. Tačiau kalbėdami apie vieną bendrą rinką taip pat turime paminėti socialinę rinkos ekonomiką. Šiuo atžvilgiu ypač viešosios paslaugos mums labai svarbios. Sutikote pateikti pasiūlymų dėl pagrindų direktyvos. Nenorime čia ir dabar gilintis į visus pavienius aspektus, bet manau, kad turėsime remtis šiomis paslaugomis įtvirtindami europinę tapatybę, ypač transporto sektoriuje, kur kilo problemų, kurios rodo, pvz., kokios svarbios yra viešosios geležinkelio transporto paslaugos. Neatsižvelgiant į tai, kas šias paslaugas teikia – privatusis ar viešasis sektorius, jos turi būti reguliuojamos ir užtikrintos bendra Europos politika viešųjų paslaugų srityje.

Dabar norėčiau pakalbėti paskutiniu ir lemiamu klausimu. Kalbėjote apie ekonomikos krizę, taip pat apie Graikiją ir kitas šalis, patiriančias sunkumų. Ankstesnėse diskusijose su H. Van Rompuy nustatėme, kad veiksmai, kurių Europos Taryba šiuo atveju ėmėsi, nėra geriausias pavyzdys to, ką Europa gali pasiūlyti. Jeigu visa tai būtų buvę padaryta prieš du ar tris mėnesius, Graikijai nereikėtų mokėti didelių palūkanų. Tą minėjote, bet manau, kad mums reikia daugiau nei paminėjimas. Mums reikia, kad Komisija reikalautų šių dalykų galingu balsu.

Sutinku su jumis, kad kalbama ne apie įsikišimą tada, kai jau susiklostė labai kritinė padėtis ir deficitas labai išaugo, nes šis faktas dažnu atveju netinkamai suprantamas. Kalbama apie būtinybę užkirsti kelią tokiems dalykams, kiek tai įmanoma, vykdant ekonominių ir biudžetinių pokyčių stebėseną. Vėl girdžiu vyriausybes sakant, kad negalime susipažinti su jų statistika ar biudžetinėmis procedūromis. Tai nepriimtina. Jeigu norime, kad tai, kas įvyko pastaraisiais mėnesiais ir metais, nepasikartotų, privalome tą padaryti. Kodėl vyriausybės turi laikyti savo statistiką ir biudžetines procedūras paslaptį? Žinoma, vyriausybės privalo turėti tam tikrą laisvę. Jos privalo turėti šią laisvę ir, ypač euro zonoje, ji turi atitikti Europos siekius ir tikslus.

Pone J. M. Barroso, esame pasirengę ypatingai partnerystei, kurią minėjote. Tačiau ši partnerystė turi būti grindžiama tvirta abiejų partnerių – Parlamento ir Komisijos – pozicija. Artimiausiomis dienomis derėsime dėl bendrojo susitarimo. Jame išsamiai išdėstyti kai kurie klausimai, bet lemiamos įtakos turės tai, kokia dvasia bus bendradarbiaujama. Taigi Komisija taip pat turės aiškiai pareikšti kai kuriems vyriausybių vadovams, kurie nori netinkamai pasinaudoti Lisabonos sutartimi siekdami sustiprinti savo poziciją, kad Lisabonos sutarties tikslas yra sustiprinti Europą. Todėl Komisijos balsas turi būti tvirtas. Šiuo atveju pritarsime jums ir jus paremsime, net jeigu mūsų nuomonės pavieniais klausimais skiriasi. Tačiau abi mūsų institucijos privalo kovoti už stiprią Europą. Tai labai svarbu, ypač atsižvelgiant į tai, kaip kai kurie vyriausybių vadovai pastaruosiu metu elgiasi.

Marielle De Sarnez, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, Komisijos Pirmininke, mano vertinimu, atsižvelgiant į šiandien vykstančius poslinkius ir kilusius iššūkius, ši programa galbūt pernelyg nedrąsi. Manau, turime teisę tikėtis iš Komisijos platesnio užmojo, juolab kad patys esate dėl to įsipareigoję.

Pirmiausia noriu pakalbėti finansų sistemos reguliavimo klausimu ir pasakyti, kad visiškai suprantu, ko siekia M. Barnier. Einama teisinga kryptimi, bet manau, kad galėjome būti pažengę toliau ir apsvarstę kitus kelius, pvz., galimybę atskirti bankininkystės veiklą, apmokestinti finansinio kapitalo judėjimą ar tiesiog visiškai uždrausti išvestines finansines priemones, kaip šiuo metu svarstoma Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Tačiau manau ir tam tebeikiu daugiau svarbos, kad privalome daryti viską, ką galime, kad būtų skatinama realioji ekonomika ir ilgalaikės investicijos, kurios, priešingai nei esama nuo finansinių paslaugų labai priklausoma ekonomika, iš tikrųjų skatina naujų darbo vietų kūrimą. Labai norėčiau turėti galimybę

bendradarbiauti su jumis plėtojant konkrečius projektus, kurie padėtų mums eiti šia kryptimi. Tačiau šiandien jūsų pristatytoje programoje tokių projektų nematau.

Taip pat manau, kad mums reikia į tolimą ateitį orientuotų projektų. Jeigu kada ir buvo palankus metas atgaivinti geležinkelių Europos idėją, tai būtent šiandien, kai patyrėme krizę. Šiuo metu skrydžių skaičius per dieną Europos Sąjungoje siekia 28 000. Dabar iš tikrųjų tinkamas laikas atgaivinti šią geležinkelių Europos idėją, apie kurią kalbėta dešimtmečiais.

Tačiau manau, kad be tikro ekonominio koordinavimo ir ekonominio valdymo nieko nepasieksime. Šiuo atžvilgiu apgailestauju, kad Tarybai pavesta sudaryti darbo grupę šiuo klausimu. Man labiau norėtųsi, kad šį klausimą spręstų jūsų Komisija.

Būtinai turime derinti veiksmus biudžeto, ekonomikos ir pramonės srityse. Turime įsteigti Europos valiutos fondą, taip pat įgyvendinti priemones, kurios padėtų stabilizuoti valstybių narių finansinę padėtį. Nors šis žodis daugiau nebevartojamas, turime siekti finansinės konvergencijos. Šiuo atžvilgiu konkrečiai turiu galvoje klausimą dėl įmonių apmokestinimo sistemos. Be to, turėsime spręsti klausimą dėl ES biudžeto nuosavų išteklių sistemos. Manau, kad tai būtų stiprūs veiksmai, kurių ėmęsi, visai galimas dalykas, grįžtume į augimo kelią.

Norėčiau pasakyti dar vieną dalyką apie būsimą 2020 m. Europos Sąjungos strategiją ekonomikos srityje: neatsisakykite skurdo mažinimo ir švietimo srityse užsibrėžtų kiekybinių tikslų. Šiuo atžvilgiu, manau, turite viso Europos Parlamento paramą. Juk kalbama apie Europos socialinį modelį, kuris mums labai patinka ir kurį norime įgyvendinti.

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, J. M. Barroso, ponai Komisijos nariai, aš taip pat norėčiau, kad Parlamentas būtų atsakęs į jūsų parodytą pagarbos ženklą gausesniu dalyvavimu. Turėsime spręsti šį klausimą.

Jūsų pristatyta darbo programa yra labai plataus masto ir, sprendžiant pagal antraštes, joje užsibrėžta siekti labai plataus užmojo tikslų. Net įvadinė dalis turi antraštę „Naujoji era“. Tačiau nesu tikra, kad išsamus turinys po šiomis pagrindinėmis antraštėmis iš tikrųjų atitinka šį teigiamai nuteikiantį požiūrį. Mums vis dar tenka spręsti problemas, susijusias su klimato krize, taip pat su finansų ir ekonomikos krize. Graikijos atvejis dar kartą parodė, kad didėja atotrūkis tarp šalių ne tik ekonominiu, bet taip pat socialiniu požiūriu, nes Europos piliečių gyvenimo sąlygos pietuose, rytuose ir šiaurės vakaruose labai skiriasi. Tai reiškia, kad mūsų laukia dideli iššūkiai.

Turiu sutikti su kolegos H. Swobodos išsakytomis mintimis dėl socialinės Europos ir didesnės pažangos teisingumo srityje. Šią sritį bus būtina peržiūrėti. Nesame visiškai tikri, kad to, kas šiandien pasiūlyta, pakanka kovojant su didėjančiu skurdu Europos Sąjungoje.

Ar padarėme teisingas išvadas iš finansų krizės ir paskesnės ekonomikos krizės? Manome, kad sprendžiant finansinės ir ekonominės integracijos klausimą, būtų tinkama pateikti naujų pasiūlymų dėl įmonių apmokestinimo sistemos pakeitimų. Mes Žaliųjų frakcijoje / Europos laisvajame aljanse visada pasisakome už tai, kad šis klausimas būtų toliau sprendžiamas. Taip pat remiame pasiūlymą dėl energijos apmokestinimo. Galėsite mūsų parama pasikliauti, jeigu galiausiai apsispręsite šiuos pasiūlymus įgyvendinti. Tačiau, atsižvelgdami į finansų krizės metu įgytą patirtį, manome, kad dar neturime apibrėžę aiškaus tikslo dėl finansinių sandorių apmokestinimo. Žinoma, galime pasakyti, kad laukiame valstybių narių, tačiau manau, kad kartais jūs privalote pateikti konkretesnių ir tikslesnių reikalavimų ir po to kovoti dėl jų, ir apie tai taip pat kalbėjo J. Szájer. Akivaizdu, kad mūsų reakcija į padėtį Graikijoje buvo netinkama. Nemanome esant priimtina tai, kad dabar nepateikta jokių pasiūlymų dėl euroobligacijų.

Pone J. M. Barroso, savo rinkimų antrai kadencijai kampanijos metu labai pabrėžėte visuotinės svarbos paslaugas. To taip pat jūsų prašė Parlamento frakcijos. Tačiau tai, ką kalbėjote apie viešąsias paslaugas, ir tai, kas rašoma dalyje antraštė „Piliečių darbotvarkė, pagal kurią Europos veiksmai pirmiausia būtų vykdomi piliečių labui“ dėl jų reguliavimo, visiškai neatitinka jūsų ankstesnių žodžių. Vadinas jau laužote vieną iš savo svarbiausių pažadų.

Kalbant apie klimato apsaugą, įvairūs generaliniai direktoratai, kurie šiuo metu sprendžia klimato apsaugos klausimą, rengia scenarijus, kuriuose numatomi skirtingi tikslai 2050 m. Transporto sektoriaus atveju nustatytas 70 proc. ilgalaikis taršos mažinimo tikslas, bet energetikos atveju jis siekia 75 proc. Komisijos narės C. Hedegaard žmonės dar neapsisprendė. Tačiau aišku, kad Balio susitarimas ir dviejų laipsnių tikslas nei vienam iš šių generalinių direktoratų nėra svarbūs. Kokia nauda iš visų šių kalbų apie naują svarbią Europos diplomatijos klimato srityje iniciatyvą, jeigu akivaizdžiai atsisakome Balio susitarimo ir susitarimų,

kuriuos sudarė G8 šalys? Programoje pateiktų pasiūlymų nepakaks, kad galėtume pasiekti sėkmingų rezultatų Bonoje, Kankune ar Pietų Afrikoje. Dar daug ką reikia padaryti.

Timothy Kirkhope, *ECR frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, kalbant apie šias darbo programas, reikėtų prisiminti 1992 m. programos pamokas: kad galėtų pasiekti rezultatų, Komisija turi nustatyti vieną prioritetą ir konkrečiu laikotarpiu susitelkti ties viena politikos sritimi. Vertėjo susitelkti ties tinkamu tikslu sukurti vieną bendrą rinką, kuri visos susijusios šalys ir, kas svarbiausia, visuomenė būtų neabejotinai supratęsios, bet nuo tada pernelyg dažnai matėme, kaip Komisija ėmėsi vienos iniciatyvos po kitos neatsižvelgdama į tai, ar Europa yra tinkamas forumas ir ar šios iniciatyvos iš tikrųjų gali duoti apčiuopiamų rezultatų, bergždžiai tikėdamasi, kad dėl šių iniciatyvų ji taps populiari. Toks metodas netinkamas ir jis nepasiteisino. Todėl palankiai vertiname naująją kryptį, kurią išplėtojo Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso.

Europos ekonomika tebėra gilioje krizėje ir tik ėmėsi nuoseklių veiksmų galėsime pakeisti padėtį. Kalbu ne tik apie krizę, kurią tiesiogiai paskatino bankų sistemos žlugimas, ar papildomus sunkumus, atsiradusius dėl suirutės transporto sektoriuje. Turiu galvoje užslėptą krizę, kuri lėmė, kad dabar Europos ekonomika atsilieka nuo konkurencingos ir pažangios daugybės Atlanto vandenyno regiono ir Azijos šalių ekonomikos. Todėl tvirtai palaikome pagrindinę šios Komisijos iniciatyvą ir tai yra 2020 m. strategija. Nors manome, kad joje reikėtų padaryti smulkių papildymų ir pakeitimų, bendra politinė kryptis tinkama. Europai reikia strategijos pažangiam, tvariam ir viską apimančiam augimui, kuris gali užtikrinti aukštą užimtumo, produktyvumo ir socialinės įtraukties lygį – teisingai! Tai turi būti pagrindinis prioritetas, charakterizuojantis šią Komisiją.

Mūsų būsimas ekonomikos klestėjimas ir nauda, kurią turėsime pasiekti, priklauso nuo sėkmingai dirbančių įmonių ir verslininkų. Būtent jie sukurs gerovę ir tvarias bei produktyvias darbo vietas. Tai pati geriausia iki šiol sugalvota kovos su skurdu strategija. Komisija turi būti jų sąjungininkė, o ne priešininkė. Todėl palankiai vertiname įsipareigojimus atnaujinti vieną bendrą rinką ją išplėčiant, pabrėžti sumanaus reguliavimo svarbą, užtikrinti, kad taisyklės būtų nuosekliai ir sąžiningai įgyvendinamos visoje Europos Sąjungoje, gerokai sumažinti administracinę naštą ir biurokratijos mastą bei šalinti esamas kliūtis, taip pat įsipareigojimus keistis gerąja patirtimi mokymo srityje, modernizuoti darbo rinką ir šalinti prekybos kliūtis.

Jeigu imamasi iniciatyvos sukurti aktyvią ir dinamišką Europos ekonomiką, Pirmininkas J. M. Barroso turės mūsų paramą. Žinoma, mums ne viskas patinka. Mums kelia rūpestį tai, kad įgyvendinant kai kurias priemones, susijusias, pvz., su piliečių Europos sąvoka ar kai kuriais Stokholmo programos aspektais, galės būti pažeistos valstybių narių teisės ir pareigos. Esame padrąsinti bendros žemės ūkio politikos ir žuvininkystės politikos reformavimo perspektyvos, bet mums kelia rūpestį tai, kad šiomis reformomis galės būti veikiau sukurta daugiau biurokratijos, nei iš tikrųjų deramai padėta ūkininkams ir žvejams. Galiausiai nepritariame tam, kad Komisija perimtų iš Tarybos visas bendras iniciatyvas, kurių valstybės narės imasi užsienio reikalų srityje.

ECR frakcija įsteigta siekiant remti subsidiarumo principą. Norime tokios Europos, kuri pagrindinį dėmesį skiria jai prideramoms pagrindinėms funkcijoms ir teikia tikrą naudą, ir tikimės, kad Pirmininkas J. M. Barroso ir jo Komisija – kurios visi nariai yra čia, šiandien mūsų čia po lygiai – išnaudos pateiktoje darbo programoje akivaizdžiai matomą galimybę Europai atlikti savo vaidmenį atkuriant ekonomiką ir galės pakloti pamatus mūsų ilgalaikiam klestėjimui ateityje, kuri bus kupina sunkių išbandymų ir iššūkių.

Miguel Portas, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (PT) Pone pirmininke, programa, kurią šiandien svarstome, pavadinta „Laikas veikti“. Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Sąjungos ministrams prireikė penkių dienų vaizdo konferencijai surengti, galiu tik pagirti jūsų humoro jausmą, pone J. M. Barroso. Tačiau kodėl dabar laikas veikti? Todėl, kad iki šiol dar niekas nesiėmė veiksmų ir programos pavadinimą reikėtų suprasti kaip savikritiką? Ar todėl, kad šis pavadinimas, kaip ir visi mūsų biurokratinių komunikatų pavadinimai, yra tik tušti pažadai, dangstomi daugybe žodžių?

Pateiksiu pavyzdį. Šie metai paskelbti Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais, nors tie, kas kenčia skurdą, to nežino. Jūsų dokumente kalbama apie iniciatyvą – cituoju – „užtikrinti, kad augimo ir darbo vietų kūrimo teikiama nauda būtų plačiai dalijamasi“. Ar vėl juokaujate? Kas tai per iniciatyva ir kaip ja galės būti kompensuota socialinė parama, kurią valstybės narės dabar atšaukia dėl savo programų stabilumo?

Kaip Komisija ketina dalytis nesamų dalykų – ekonominio augimo – teikiama nauda? Kaip ji ketina sumažinti skurdą kenčiančių žmonių skaičių nepaliesdama turtingų ir labai turtingų piliečių pajamų? Mes nesutariame su jumis dėl politikos. Grįžę prie deficito diktatūros tik įstumsime valstybių narių ekonomiką į spąstus, paskatinsime darbo užmokesčio, socialinių pašalpų karpymą ir valstybės kapitalo investicijų atsisraukimą. Tai nedarbo didinimo receptas.

Nors iš tikrųjų laikas veikti, Komisija mano, kad Europos Sąjungai galų gale pavyko suvienyti jėgas kovojant su krize. Paklauskite graikų, ką jie mano, ar jie mano, kad reagavome skubiai ir elgėmės su jais sąžiningai. Kada įsteigsime Europos kredito reitingų agentūrą? Paklauskite portugalų, kurių skolos palūkanos kiekvieną kartą išauga, kai tik kuris nors Komisijos narys nusprendžia kalbėti apie ekonomiką. Paklauskite Europos visuomenės. Paklauskite Europos visuomenės, piliečių, kodėl yra taip, kaip yra, ir jie tik nusišypsos, nes humoro jausmas galų gale nėra apmokestinamas.

Fiorello Provera, EFD frakcijos vardu. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms, kurios sudaro 99 proc. visų Europos gamybos sektoriuje veikiančių įmonių, reikia keturių pagrindinių dalykų: geresnės galimybės gauti kreditų, didesnio darbo rinkos lankstumo, mažiau biurokratijos ir galiausia apsaugos nuo nesąžiningos konkurencijos.

Vertiname Komisijos pastangas praeitą kadenciją supaprastinti Europos teisę panaikinant 1 600 teisės aktų ir remiamo pasiūlymus, kuriuos pateikė Edmundo Stoiberio vadovaujama aukšto lygio grupė.

Kitas verslo konkurencingumui svarbus elementas – padėtis tarptautinės prekybos srityje. Šiuo krizės metu svarbu sustiprinti Europos Sąjungos prekybos apsaugos sistemą. Įmonės negali konkuruoti su socialinio ir aplinkos apsaugos dempingo strategijomis, kurias įgyvendina kai kurios sparčiai besivystančios šalys, pvz., Kinija, kuriose darbo jėga labai pigi ir kuriose nėra socialinės apsaugos normų, taigi ir susijusių išlaidų, ar griežtų aplinkos apsaugos standartų.

Kita sritis, į kurią Komisija turėtų agresyviau įsikišti – kova su klastojimu ir intelektinės nuosavybės teisių apsauga.

Trumpai sakant, nematau Komisijos darbo programoje iniciatyvų dėl Lisabonos sutartyje nustatytų sanglaudos politikos gairių įgyvendinimo.

Pirmą kartą Steigimo sutartyje, jos 174 straipsnyje, pripažįstamas ypatingas vaidmuo, tenkantis kalnų regionams, kurie sudaro 40 proc. mūsų teritorijos ir kuriuose gyvena per 90 mln. Europos piliečių. Todėl raginu jus įtraukti į kitą Komisijos teisėkūros programą pasiūlymą dėl kalnų regionams skirtos bendrosios programos, kad šiems regionams būtų suteikta vystomoji parama, kad jie būtų apsaugoti ir kad būtų visapusiškai panaudotas kalnų teikiamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių potencialas.

Andrew Henry William Brons (NI). – Pone pirmininke, Komisijos 2010 m. darbo programoje teigiama, kad Europos Sąjunga turi pasirengti ilgalaikiams iššūkiams, kaip antai globalizacija, ir vėl tapti konkurencinga. Problema ta, kad ES nepasirengė globalizacijai: ES ją tiesiog įsileido. Ji leidžiasi būti užtvindyta importo iš besivystančių šalių, kuriose darbo užmokestis tesudaro tik menką dalelę darbo užmokesčio, mokamo Europoje. Vienintelis būdas, kaip galbūt galėtume vėl tapti konkurencingi, būtų sumažinti savo darbo užmokesčio lygį iki jų lygio.

Aš net, žinoma, nesu už narystę Europos Sąjungoje. Tačiau net jeigu būčiau už narystę, vis tiek apkaltinčiau jos vadovus išdavus ekonominius jos piliečių interesus. Tarčiau, ES nėra Europos Sąjunga, o labiau visuotinė sąjunga, siekianti visų prekių ir paslaugų judumo visuotiniu mastu.

Manau, suverenios nacionalinės valstybės turėtų pertvarkyti savo gamybinę bazę ir tada apsaugoti savo rinkas bei savo piliečių darbo vietas. Tačiau noriu pasakyti, ir ši žinia taip pat skirta eurofilams, kad Europai, kaip visumai ar pavienėms šalims, nepavyks apsaugoti savo gamybos sektoriaus ir žemės ūkio nuo trečiojo pasaulio šalių konkurencijos savo rizika. Globalizacijai būtina priešintis, pavieniui ar bendrai, kitaip ji visus mus sužlugdys.

Komisijos dokumente kalbama apie tariamą būtinybę toliau plėtoti teisėtą imigracijos politiką siekiant sumažinti demografinio senėjimo keliamus pavojus. Nėra abejonių, kad gyventojų senėjimo reiškinys kelia rūpestį daugelyje šalių. Tačiau turime išsiaiškinti, kodėl šios problemos atsirado. Daug moterų renkasi nepertraukiamą karjerą ir pačios nenori turėti vaikų – šią teisę jos tikrai turi – bet daugybė kitų renkasi karjerą, nes tai būtina joms ekonominiu požiūriu. Jos dirba, kad galėtų apmokėti sąskaitas, o ne todėl, kad kratosi motinystės.

Nėra abejonės, kad tai turėjo įtakos gimstamumo rodikliams, kurių augimas buvo dirbtinai sulaikomas ekonominių jėgų prašymu. Tačiau neturime vadovautis nesikišimo į ekonominių jėgų veiklą požiūriu. Įsikišę galėsime pakeisti šias ekonomines jėgas, o šie pokyčiai atneš atitinkamų pokyčių šeimos demografijoje. Mintis, kad galime importuoti gausias šeimas iš trečiojo pasaulio šalių kaip Europoje negimusių vaikų pakaitalą, grindžiama labai pražūtinga ir klaidinga prielaida, kad žmonės galima pakeisti ir kad įvažiavimo

punkte trečiojo pasaulio kultūrą pasienyje galime nusimesti tarsi paltą ir pakeisti ją Europinės kultūros paltu, išduodamu kartu su pilietybės dokumentais ir leidimu nuolat gyventi Europoje.

Tokių imigrantų vaikai yra tik tariamai tokie pat europiečiai, kaip ir vietos gyventojai, bet tikrovėje taip nėra. Skirtingas kultūras kuria skirtingi žmonės, o ne atvirkščiai. Nesame savo kultūrų produktas: mūsų kultūros yra mūsų žmonių produktas. Europiečių pakeitimas žmonėmis iš trečiojo pasaulio šalių reikš, kad pati Europa bus pakeista trečiuoju pasauliu. Europoje lėtai, bet užtikrintai vykdomas etninis europiečių valymas.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – (FR) Pone pirmininke, apskritai – nekalbame apie tuos, kurie atvirai ir sąžiningai pareiškė esą prieš Europos Sąjungą ir narystę joje – manau galys teigti, kad mūsų ką tik pristatyta programa šiuose rūmuose sulaukė plataus pritarimo.

Jeigu ir pastebėjau vieną bendrą vardiklį daugumos frakcijos atstovų kalbose, tai tas vardiklis – užmojis. Europa turi parodyti platesnį užmoį. Šiuo atžvilgiu norėčiau pakomentuoti keletą čia išsakytų minčių, kurioms, galėčiau pridurti, ypač pritariu.

Mūsų draugas J. Szájer kalbėjo apie būtinybę vengti iš tikrųjų komunistinių režimų penkmečio planų modelio. Būtent todėl norime išlaikyti šį lankstumą, nes tai svarbu tam, kad galėtume prisitaikyti prie kintančių sąlygų.

Taip pat norėčiau dar kartą patvirtinti atsakydamas J. Szájerui, bet taip pat H. Swobodai, kad jie teisūs ragindami ES imtis daugiau veiksmų ekonomikos ir finansų srityse, teisūs kalbėdami apie valstybių narių priešinimąsi, pvz., aktyvesniam Komisijos vaidmeniui nacionalinių valstybės lėšų sąskaitų priežiūros srityje.

Pirmoji Komisija, kurios Pirmininku man teko garbė būti, pateikė pasiūlymą dėl konkretaus reglamento, kuriuo Eurostatui būtų suteikti didesni audito įgaliojimai, ir šis pasiūlymas buvo atmestas kai kurių valstybių narių, kurios nenorėjo, kad Komisija atliktų šį vaidmenį.

Todėl tikiuosi, kad padarysime išvadą iš šios krizės, kuri parodė, kad tampame vis labiau vieni nuo kitų priklausomi ir kad ekonomikos politika Europoje nėra vien tik nacionalinis reikalas. Tai nacionalinis reikalas, žinoma, bet taip pat bendrų Europos interesų reikalas, todėl mums reikia daugiau koordinavimo. Šiuo atžvilgiu manau, kad J. Szájer, H. Swoboda, M. De Sarnez ir visi kiti pritaria būtinybei daugiau koordinuoti ekonomikos politiką.

Taip galėsime daryti pažangą ir šiuo požiūriu ypač norėčiau pabrėžti mintis, kurias išsakė H. Swoboda ir už kurias jam dėkoju, kad turime siekti glaudesnės Komisijos ir Europos Parlamento partnerystės sprendžiant finansinės perspektyvos klausimą, taip pat kad būtina priešintis tam tikriems tarpvyriausybės požiūriu grindžiamiems aiškinimams, kurių šiandien galima išgirsti. Tokie aiškinimai stebina, nes Lisabonos sutartis, tiesą sakant, yra kaip tik priešinga tarpvyriausybiskumui: ja stiprinamas europinis matmuo.

Tikiuosi, sugebėsime padaryti teisingas išvadas iš šios krizės ir judėsime link to, kad turėtume daugiau, o ne mažiau Europos. Vienas pavyzdys, kurį minėjo M. De Sarnez – finansinio reguliavimo klausimas. Vis dėlto keista, jeigu nepasakyti – ironiška, kad po tokios daugybės kai kurių valstybių narių prašymų imtis priemonių finansų reguliavimo srityje valstybės narės vieningai susitarė sumažinti Komisijos po J. de Larosière'io pranešimo pateiktų pasiūlymų užmoį.

Taigi šis pavyzdys rodo, kad kartais atsiranda atotrūkis tarp to, kas kalbama, ir to, kas iš tikrųjų nusprendžiama. Tikiuosi mes, Europos Parlamentas ir Komisija, kartu sugebėsime užpildyti šį atotrūkį ir pasistengsime pasiekti šiek tiek daugiau nuoseklumo Europos lygmeniu, nes to užmojo mums iš tikrųjų reikia.

Dabar svarbu – ir tą norėčiau pabrėžti – užtikrinti, kad subsidiarumo principas būtų tinkamai suprantamas. Aš esu už subsidiarumą. Šiuo požiūriu, pone T. Kirkhope'ai, taip pat trokštu išreikšti savo pritarimą šiai subsidiarumo idėjai, bet svarbu teisingai suprasti, ką ji reiškia. Subsidiarumas reiškia, kad turėsime spręsti, koks sprendimų priėmimo lygmuo tinkamiausias.

Kalbant apie šią oro eismo krizę, tai, kas vyksta, vis dėlto kelia nuostabą. Šiandien skaičiau spaudoje – ne tik euroskeptiškos ar eurofobiškos pakraipos spaudoje, bulvarinėje spaudoje, bet ir rimtos spaudos leidiniuose – kad Europos Sąjunga dabar pripažįsta priėmusi klaidingą sprendimą uždrausti skrydžius. Neįtikėtina!

Jei ir yra viena sritis, priklausanti nacionalinei jurisdikcijai, tai ta sritis yra Europos oro eismo kontrolė. Sprendimą priėmė kiekvienas Europos nacionalinis reguliuotojas. Tačiau būtent tie, kurie pasisako prieš įgaliojimus Europos lygmeniu, dabar protestuoja prieš Europą. Netrukus bus prieita prie kalbų, kad dėl ugnikalnio išsiveržimo Islandijoje kalta Europos Komisija ir kaltas Briuselis. Visa tai iš tiesų gana keista.

(Plojimai)

Turime aiškiai suprasti, kad yra skirtingi atsakomybės lygmenys: nacionaliniai ir europiniai. Kiekvienu atveju turime išsiaiškinti, koks lygmuo tinkamiausias. Galiu pasakyti jums, kad Komisija pasirengusi priimti savo atsakomybės dalį, bet manau, kad turime sudaryti su Europos Parlamentu aljansą, kad galėtume aiškiai pareikšti, už ką esame atsakingi ir kas nėra mūsų atsakomybė.

Be šio aljanso visada turėsime šį instinktyvų poreikį – o mes žinome, kad krizės laikais patogiausiai griebtis nacionalistinės, populistinės retorikos – priskirti Europai, kartais vadinamai Briuseliui ar galbūt taip pat Strasbūru, atsakomybę už tai, už ką, atvirai sakant, atsakingos valstybės narės.

Būkime šiek tiek konkretesni! Susitelkime prie to, ką galime padaryti Europos lygmeniu srityse, kuriose savo veiksmais galime sukurti pridėtinę vertę, kartu, žinoma, gerbdami savo valstybės nares, demokratiškas valstybės nares. Vadovaudamasi 2020 m. darbotvarke, Europa, manau, galės susitelkti prie to, kas svarbiausia.

Dabar mums reikia augimo, bet ne bet kokio augimo, kokį turėjome praityje, mums reikia teisingesnio, atviresnio, tvaresnio ir pažangesnio augimo, kuris orientuotas į ateitį.

Turime sukurti naujus augimo šaltinius, kad galėtume sėkmingai spręsti savo didžiausią problemą, kurią aptarsime šiandien po pietų, būtent nedarbo, o kalbant konkrečiau, jaunimo nedarbo problemą. Tiesą sakant, tai būtent ta sritis, kurioje turime sudaryti šį Europos institucijų aljansą, taip pat sąžiningai ir lojaliai dirbti su savo valstybėmis narėmis, kad galėtume pateikti savo piliečiams konkrečių rezultatų.

Šiuo požiūriu, manau, turime tvirtą pagrindą savo darbui ateinančiu laikotarpiu ir po šių diskusijų jaučiuosi padrąsintas – mano kolegos, manau, taip pat – jūsų paramos žodžių ir kai kuriais atvejais – jūsų reikalavimų. Stengsimės pateisinti esą pajėgūs atlikti darbą, kurį dabar mums patikite.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Labai dėkoju, pone J. M. Barroso, už šį pareiškimą. Norėčiau pasakyti, kalbant apie Europos Komisijos pastangas dirbti mūsų Europos bendrijos labui, kad Komisija gali pasikliauti Europos Parlamento parama. Dauguma EP narių remia šias pastangas, taip pat Komisijos požiūrį, kad ji turėtų imtis didesnės atsakomybės, ypač esant krizei, apie kurią pirmiau kalbėjome, nes būtent tokiais atvejais suprantame, kaip mums reikia Europos Sąjungos ir veiksmų Komisijos lygmeniu. Dabar, kai Lisabonos sutartis jau galioja, Europos Parlamentui taip pat tenka gero kaudidės atsakomybė. Manome, kad tai naudinga europiečiams, naudinga mūsų piliečiams. Dabar turime priimti šią didesnę atsakomybę ir išnaudoti visas Lisabonos sutartimi suteikiamas galimybes. Norėčiau dar kartą jus patikinti, pone J. M. Barroso, kad jūs ir Europos Komisija čia turite sąjungininkų, ir šiuos žodžius tariau daugumos Europos Parlamento narių vardu.

Diego López Garrido, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, norėčiau tik pasveikinti Komisiją ir jos Pirmininką José Manuelį Durão Barroso parengus šiandien čia pristatytą plataus užmojo, labai europinę programą, kuri atitinka Europos Sąjungai pirmininkaujančios Ispanijos užsibrėžtus tikslus ir trijų pirmininkaujančių valstybių – Ispanijos, Belgijos ir Vengrijos – programą.

Galiu pasakyti, kad Taryba bendradarbiauja su Komisija, taip pat su Europos Parlamentu, kurį taip pat sveikinu konstruktyviomis kalbomis parėmus Komisijos teisėkūros programą.

Komisija dirbo labai įtemptai. Visi žinome, kad naujoji Komisija – vadinama antrąja J. M. Barroso Komisija – turėjo pradėti eiti pareigas lapkričio 1 d., bet dėl įvairių priežasčių tai įvyko po keleto mėnesių, tad dabar Komisija įtemptai dirba stengdamasi konstruktyviai ir teigiamai kompensuoti šį prarastą laiką ir pirmininkaujanti Ispanija jai už tai dėkinga. J. M. Barroso ir visa Komisija – Pirmininko pavaduotojai ir Komisijos nariai – taip pat žino, kad bendradarbiaujame su Komisija, mano nuomone, labai teigiamai, ir šiuo atžvilgiu Komisijos pastangas vertiname.

Pirmininkaujanti Ispanija taip pat dėkinga Europos Parlamentui. Diskutuojant šiais klausimais Europos Parlamentas visada laikosi labai konstruktyvaus požiūrio. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir dar kartą paprašyti Europos Parlamento, kad šios teisėkūros iniciatyvos – šiandien kalbama pirmiausiai apie teisėkūros iniciatyvas – būtų patvirtintos ir tai padaryta kuo skubiau, kad galėtume kompensuoti prarastą laiką, apie kurį minėjau. Esu tikras, Parlamentas taip pat prisidės.

Pirmininkas. – Dėkoju už šį Tarybos vardu padarytą pareiškimą ir už jūsų paramą Komisijos programai. Norėčiau dar kartą padėkoti J. M. Barroso, visiems Komisijos Pirmininko pavaduotojams ir Komisijos nariams už dalyvavimą. Gausus Komisijos dalyvavimas byloja apie tai, kad Komisija teikia didelę svarbą bendradarbiavimui su Parlamentu, ir to mes taip pat tikėjomės.

Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Oana Antonescu (PPE), raštu. – (RO) Europos Komisijos 2010 m. darbo programa yra plataus užmojo ir lanksti daugiametė programa, kurioje nustatyti šie pagrindiniai tikslai: įveikti krizę ir remti Europos socialinės rinkos ekonomikos plėtojimą, parengti piliečių darbotvarkę, pagal kurią Europos veiksmai pirmiausia būtų vykdomi piliečių labui, parengti plataus užmojo ir nuoseklią užsienio politikos darbotvarkę, turinčią visuotinį matmenį, ir galiausiai, bet ne mažiau svarbu, persvarstyti Europos Sąjungos naudojamas priemonės ir taikomus darbo metodus. Vienas svarbus piliečių darbotvarkės elementas – 2009 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime patvirtinta Stokholmo programa, kuria siekiama sukurti atvirą ir saugią Europą, kuri tarnautų piliečių labui ir užtikrintų jų apsaugą. Norėčiau pasveikinti Komisiją ėmusiai iniciatyvos pateikti Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planą, kuris leis mums užtikrinti, kad piliečiai iš tikrųjų galėtų džiaugtis laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės teikiama nauda. Įgyvendinant šią programą, didžiausias dėmesys bus teikiamas kovai su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir bendros imigracijos ir prieglobsčio politikos, apimančios pirmiausia tokias sritis, kaip kova su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu ir kitomis grėsmėmis, darnesniai įgyvendinimui gerinant policijos ir teismų institucijų bendradarbiavimą.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), raštu. – (LT) Šiuo metu Europa susiduria su nuolat didėjančiu nedarbu, ir jau beveik 17 proc. Europos gyventojų yra žemiau skurdo ribos. Daugelis europiečių, net ir turintys darbą, kiekvieną dieną kovoja su skurdu ir neturi galimybės džiaugtis visavertišku gyvenimu, nes recesija skurdo link pastūmėjo daugelį net vidutines pajamas turėjusių žmonių. Taigi, pirmiausia, ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į dirbančiųjų skurdo problemą. Didinant užimtumą būtina kurti naujas darbo vietas – ne bet kokio darbo vietas, bet stengtis užtikrinti visišką aukštos kokybės užimtumą, atsižvelgiant į darbo rinkos reikalavimus. Daugiausia dėmesio turėtume skirti vienai iš skaudžiausių visuomenės problemų – didėjančiam jaunimo nedarbui. Jei jauniems žmonėms nebus suteiktos galimybės patekti į darbo rinką, tuomet Europai iškilis grėsmė prarasti visą jaunų žmonių kartą! Demografinė Europos situacija jau seniai verčia kalbėti ir apie vyresniojo amžiaus žmonių užimtumą. Būtina numatyti užimtumą skatinančius darbo santykius, užtikrinti mokymosi visą gyvenimą galimybę. Norėčiau pažymėti, kad taip pat reikėtų kalbėti ir apie neigalių žmonių užimtumą. Svarbu jiems sudaryti sąlygas įsijungti į darbo rinką ne tik dėl demografinių pokyčių, bet ir dėl jų pačių – jų orumo ir savęs vertinimo užtikrinimo. Tad norėčiau Komisijos paklausti, kaip Europa sukurs naujas darbo vietas? Kokios yra realios galimybės žmonėms patekti į darbo rinką? Kaip užtikrinti kokybišką užimtumą, kad sumažintume dirbančiųjų skurdą?

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Komisijos 2010 m. darbo programa – tai keturiolika puslapių, kuriuose surašytos eilinės banalybės. Pritariu tam, kad Europa privalo duoti bendrą atsaką į krizę. Tačiau tokį neigiamą šios krizės poveikį Europai lėmė tik Komisijos vykdoma politika ir nevaržomas visų sričių liberalizavimas. Nepaisant to, niekas nenori nieko keisti. Priešingai, tolesnis prekybos apribojimų naikinimas, kurio siekia Komisija, paskatins globalizaciją, bus naudingas tik didelėms bendrovėms ir padarys žalą valstybėms narėms bei jų piliečiams.

Strategija „Europa 2020“ numatoma duoti atsaką į krizę. Kalbant apie konkrečias priemones, požiūris į ekonomikos ir finansų politiką, regis, protingas, kaip ir sumanymas sukurti naują europinę priežiūros struktūrą, skirtą finansų rinkų stebėsenai. Griežtesnė valstybės finansų kontrolė ir biudžetinė drausmė valstybėse narėse, tikėkimės, leis ateityje išvengti tokių problemų, kokių šiandien patiriame Graikijoje. Komisijos nauji planai mokesčių srityje kartu su planuojamu energijos apmokestinimo direktyvos persvarstymu, susijusiu su energetikos produktų apmokestinimu, grindžiamu šių produktų energetiniu turiniu, turėtų būti atmeti dėl klimato kaitos, nes tai pirmiausia gamtos reiškiny, ir mūsų pastangos mažinti taršą CO₂ tiesiog negali jos sustabdyti. Be to, dėl šių taršos mažinimo reikalavimų Europos ūkiui bus dar sunkiau varžytis su konkurentais Amerikoje ir Azijoje, kur tokių iniciatyvų neketinama imtis.

Richard Seeber (PPE), raštu. – (DE) Komisijos 2010 m. darbo programoje nustatyti tinkami prioritetai. Numatydamas modernizuoti savo darbo metodus, kurie taps lemiamu veiksmu skatinant ekonomikos augimą, taip pat aktyviau įtraukti Europos piliečius, Komisija pirmiausia susitelkia į finansų krizės įveiką. Svarbu, kad ES piliečiams, ypač tiems, kurie dėl esamos krizės prarado darbą, būtų kuo greičiau suteikta ateities perspektyva.

Man, kaip Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos atstovui aplinkos klausimais, rūpi, kad įgyvendindami iniciatyvas aplinkos apsaugos srityje, kurioje Europa atlieka pirmaujančią vaidmenį, sukurtume kuo daugiau tvarių darbo vietų ir pateiktume pridėtinę vertę darbo rinkoje. Jeigu norime pertvarkyti savo

ūkį ir sukurti naujo amžiaus tvarią pramoninę ekonomiką, darbo vietų kūrimas ir visapusiška aplinkos apsauga daugiau neturėtų būti laikomi tarpusavyje nesuderinamais tikslais. Mano nuomone, Komisijai šiek tiek pristigo ryžto pakeisti šį požiūrį. Dabar turime pakloti tam pamatus. Galėsime pasiekti labai daug, jeigu sugebėsime patobulinti galiojančių reglamentų taikymą.

Joanna Senyszyn (S&D), raštu. – (PL) Sveikinu J. M. Barroso pristačius plataus užmojo Komisijos 2010 m. teisėkūros ir darbo programą. Deja, laikas bėga – jau liko tik aštuoni mėnesiai. Nepaisant to, tikiuosi, kad nustatyti prioritetai neviršys tik tuščiais pažadais. Programos stiprioji pusė – joje numatytos krizės įveikos priemonės. Deja, dauguma šių priemonių susijusios su ekonomine padėtimi. Dalyje, kurioje kalbama apie piliečių darbotvarkę, pasigendu kovos su diskriminacija iniciatyvų, skirtų, pvz., kovai su smurtu prieš moteris, didesnio ryžto ir įsipareigojimo siekti socialinių tikslų, taip pat ilgalaikės bendravimo su Europos Sąjungos piliečiais tobulinimo strategijos. Sprendžiamo smurto prieš moteris reiškinio problemą jau daugybę metų. Atėjo laikas šioje srityje priimti veiksmingus, europinius teisės aktus. Komisijos programoje norėčiau matyti pasiūlymą dėl kovos su smurtu prieš moteris direktyvos. Kalbant apie tikslus socialinėje srityje, iniciatyva dar iki šių metų pabaigos sukurti Europos kovos su skurdu platformą yra svarbi. Deja, šioje srityje nėra jokių konkrečių išsamių pasiūlymų. Jie turės būti pateikti birželio mėn. Tarybos susitikime. Kalbėdama apie Europos Sąjungos ir jos naudojamų priemonių modernizavimą, norėčiau atkreipti dėmesį į bendravimo su piliečiais klausimą. Tai turi būti procesas, o ne rinkimų kampanija. Tarp ES ir jos piliečių yra bendravimo spraga, kurią turime stengtis mažinti, o ateityje ir panaikinti. Privalome įkvėpti ES piliečiams jausmą, kad Europos Sąjungos veiksmai pirmiausia vykdomi jų labui. Tik tada referendumų rezultatai mūsų nestebins.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Diskusijos dėl Komisijos programos labai svarbios, nes jos sutampa su naujos eros pradžia Europos Sąjungoje. Būtinybė šiuo krizės metu priimti priemones, kurios gali padėti spręsti su ilgalaikiais iššūkiais susijusias problemas, primygtinai reikalauja suteikti prioritetą darbo vietų kūrimui, finansų rinkų reguliavimui ir euro stabilizavimui, nes tai turėtų padėti mums susigrąžinti visuomenės, taip pat ekonominių ir socialinių subjektų pasitikėjimą.

Norėčiau pabrėžti sanglaudos politikos svarbą įgyvendinant įvairių krypčių Europos politiką. Europos regionai galės pasiekti tvaraus integruoto augimo tikslą tik tuo atveju, jeigu įgyvendindami savo sanglaudos politiką pateiksime matomų rezultatų ir gerbsime subsidiarumo principą ir jeigu į valdymo procesą bus įtraukti visi lygmenys: nacionalinis, regionų ir vietos. Ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslas turi būti Europos Sąjungos veiksmų vedlys ir tam, kad jis būtų pasiektas, būtinas tinkamas Bendrijos finansavimas ir daugiau skaidrumo, paprastumo ir veiksmingumo struktūrinių fondų naudojimo srityje.

Gyvybiškai svarbu nustatyti gaires, skirtas sanglaudos politikai ir finansinei perspektyvai laikotarpiui po 2013 m. Norėčiau atkreipti dėmesį į padėtį atokiausiuose regionuose, kurie dėl jų nuolatinių struktūrinių savybių susiduria su kliūtimis, darančiomis rimtą poveikį šių regionų ekonominiam vystymuisi ir reikalaujančiomis imtis specialiųjų priemonių.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), raštu. – (RO) Pagrindinis ES rūpestis – kova su ekonomikos krize ir jos socialinės rinkos ekonomikos rėmimas. Nedarbas ES šių metų pradžioje išaugo iki 10 proc. lygio, o jaunimo nedarbo lygis net pasiekė 20 proc. ribą. Nedarbo lygio augimas glaudžiai susijęs su ES vykdoma pramonės politika. Kokias teisėkūros iniciatyvas, susijusias su būsima Europos Sąjungos pramonės politika ir naujų darbo vietų kūrimu, Komisija svarsto?

2010 m. kovo 25–26 d. susitikime Europos Vadovų Taryba pirmą kartą vienu iš ES tikslų nustatė tikslą iki 2020 m. padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 proc. Šio tikslo Komisijos darbo programoje neradome, nepaisant to, kad iniciatyvų, kurios galėtų būti skirtos ir namų ūkio, ir verslo sektoriui, šioje srityje iš tikrųjų reikia.

Be to, Bendrijos biudžeto, skirto transporto infrastruktūrai plėtoti 2010–2013 m., beveik nėra, nors iššūkiai ir plėtojimo poreikiai šioje srityje iš tikrųjų didžiuliai: būtina užtikrinti veiksmingą atskirų transporto rūšių ir jų derinių naudojimą, išplėtoti greitųjų traukinių geležinkelio tinklą sujungiant šio tinklo linijomis ne tik visas valstybių narių sostines, bet ir kitus Europos didmiesčius, išplėtoti krovininio geležinkelio transporto koridorius ir bendrą Europos dangų, taip pat modernizuoti uostus ir išplėtoti jūrų transportą. Kada Komisija pateiks pasiūlymą dėl būtino transeuropinės transporto infrastruktūros plėtojimo finansavimo?

PIRMININKAVO: L. ROUČEK*Pirmininko pavaduotojas***5. Humanitarinės pagalbos ir atstatymo Haiityje koordinavimas (diskusijos)**

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl humanitarinės pagalbos ir atstatymo Haiityje koordinavimo.

Kristalina Georgieva, Komisijos narė. – Pone pirmininke, norėčiau pareikšti didžiulę padėką visiems garbingiems šių rūmų nariams už nuolatinį šio Parlamento dėmesį Haičiui.

Prieš perduodama žodį Andrisui Piebalgsui, kuris informuos jus apie Haičio atstatymą ir plėtrą, norėčiau bendrais bruožais nusakyti keturis pagrindinius humanitarinius iššūkius ateinančiais mėnesiais ir paaiškinti, ką Europos Komisija šioje srityje daro.

Pirmasis iššūkis – tolesnė humanitarinė pagalba ir pirmiausia pagalba užtikrinant pastogę, sanitarines sąlygas ir sveikatos apsaugos paslaugas. 1,3 mln. be namų ir laikinose pastogėse besiglaudžiančių Port o Prenso gyventojų perkėlimas yra labai sudėtinga užduotis, nes šiuo atveju kyla praktinių klausimų, pvz., dėl žemės nuosavybės, griuvėsių valymo, miestų planavimo ir saugumo užtikrinimo. Šiandien pirmiausia būtina pasirūpinti žmonėmis, gyvenančiais laikinose stovyklose, įsikūrusiose vietovėse, kur yra didelis potvynių pavojus, ir tokių žmonių gali būti nuo 10 000 iki 30 000. Artėja uraganų sezonas, todėl juos būtina skubiai perkelti. Šių žmonių perkėlimas, kaip ir stovyklos administracijos atstovų gebėjimų stiprinimas, yra mūsų programos prioritetas. Skiriame labai daug dėmesio būtinųjų išteklių atsargų kaupimui. Daugelio šių išteklių atsargų po žemės drebėjimo visiškai neliko. Dabar pildome šias atsargas ir stipriname Haičio civilinės saugos tarnybos pajėgumą, nors, tiesą sakant, dėl šios krizės ji tapo stipresnė, taigi dabar gali panaudoti įgytą patirtį.

Antra, sutarėme vadovautis principu „sek paskui poreikius“ ir teikiame pagalbą žmonėms ten, kur jie yra, kad būtų užkirstas kelias tolesniam masiniam judėjimui. Pasirūpinome, kad mūsų pagalba pasiektų visą šalį, ne tik Port o Prensą. Taip prisidėjome prie to, kad būtų sumažintas sostinei tenkantis spaudimas. Vadovaudamiesi ta pačia logika taip pat taikome principą „visa sala“, kurio laikomės visais atvejais – spręsdami klausimą dėl Haičio pabėgėlių, klausimus, susijusius su pagalbos pristatymo logistika ar kaupdami pagalbos išteklių atsargas ruošdamiesi artėjančiam uraganų sezonui. Dominikos Respublika mums taip pat svarbi ir savo programoje jos nepamiršom.

Trečia, siekiame užtikrinti tinkamą paramos teikėjų koordinavimą, kad būtų išnaudoti kiekvieno paramos teikėjo turimi lyginamieji pranašumai kitų paramos teikėjų atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, kad Haičio atveju veikėjų yra daug, šis iššūkis tikrai nėra smulkmena, bet mūsų balsas koordinuojant paramos teikėjų pagalbą JT lygmeniu nuolat labai stiprus. Kai buvau Haiityje, man susidarė įspūdis, kad iš tikrųjų gan daug padaryta – pasistengė ir pavienių šalių civilinės saugos pajėgos, ir mes patys.

Ketvirta, privalome užtikrinti perėjimą nuo humanitarinės pagalbos prie atstatymo. Labai glaudžiai bendradarbiaujame su Andrisu Piebalgsu siekdami šį perėjimą pagal galimybę palengvinti. Pateiksiu du konkrečius pavyzdžius. Pirma, maisto sektoriuje skatiname, kad būtų perkama vietos gamintojų produkcija. Prašome savo partnerių – net jeigu tai ir yra šiek tiek brangiau – pasiekti vietos ūkininkus siekiant sukurti jų produkcijos paklausą ir padėti jiems atsigausti. Tai, žinoma, veda prie atstatymo darbo. Antra, mes taip pat remiame programas „Pinigai už darbą“, o tai taip pat skatina perėjimą nuo pagalbos prie atstatymo.

Galiausiai, bet ne mažiau svarbu, mes labai orientuoti į rezultatus. Europa yra pirmoje vietoje pagal jos teikiamos pagalbos apimtį ir ji turi būti pirmoje vietoje pagal rezultatus.

Andris Piebalgs, Komisijos narys. – Pone pirmininke, Niujorko tarptautinėje paramos teikėjų konferencijoje Europos Sąjunga įsipareigojo skirti Haičiui 1,235 mlrd. EUR paramą. ES yra didžiausia paramos teikėja finansuojant Haičio atstatymą, taigi mūsų indėlis į Haičio vyriausybės veiksmų planą, skirtą šalies atstatymui, taip pat didžiausias. Taip pat didžiuojusi tuo, kaip tą padarėme, nes tai buvo bendras ES įsipareigojimas, kurį parėmė daugybė ES šalių, pvz., Ispanija, Prancūzija ir daug kitų Bendrijos šalių. Didžiuojusi ir tuo, kad net mano šalis, kuri nepalaiko su Haičiu labai daug ryšių, ne tik prisidėjo prie mūsų bendro indėlio Bendrijos biudžeto lėšomis, bet taip pat skyrė papildomų lėšų.

Niujorko konferencija vyko labai gera dvasia. Pasiektas svarus finansinis rezultatas, aiškiai nustatyta Haičio Vyriausybės atsakomybė, taip pat įtraukta daug suinteresuotųjų subjektų. Kai kurie Europos Parlamento nariai galėjo matyti, kad NVO, taip pat Europos, turėjo konferencijoje balsą. ES įmonės irgi buvo įtrauktos,

taip pat nustatyti tarpiniai pagalbos koordinavimo mechanizmai, pasiūlyti vadovaujant Ministrui Pirmininkui J. M. Bellerive'ui ir Billui Clintonui. Kadangi į šį mechanizmą įtraukti visi suinteresuotieji subjektai, tai suteikia garantiją, kad pinigai nebus iššvaistyti ar panaudoti kitais tikslais.

Dabar labai svarbu kuo skubiau sutelkti savo pagalbą. Komisija ir valstybės narės jau rengia naujos šalies strategijos dokumentą ir Haičiui skirtą orientacinę nacionalinę programą. Siekdami paremti mūsų bendras pastangas, pasistengsime greičiau įsteigti Haiityje ES namus, o tai padės užtikrinti didesnę mūsų pagalbos matomumą, bet taip pat įtraukti užsienio paramos teikėjus.

Kitą savaitę vyksiu į Haitį pristatyti dokumentą dėl mūsų tiesioginės konkrečios paramos ilgalaikiam atstatymui infrastruktūros ir valdymo srityse. Šią savaitę pasirašysiu penkis finansinius susitarimus dėl bendros didesnės nei 200 mln. EUR paramos, taip pat oficialiai priimsiu kai kuriuos mūsų jau atliktus darbus, pvz., Port o Prensą ir Kap Aitjeną jungiančio kelio atstatymo darbus, kurie visapusiškai atitinka Haičio Vyriausybės veiksmų planą ir kuriais taip pat remiamas principas „visa sala“.

Kad sustiprintume vyriausybės pajėgumus, taip pat oficialiai pradėsiu ES finansuojamą Haičio vidaus reikalų ministerijos pertvarką. Be to, oficialiai pradėsiu mokyklos statybos darbą Mirabelos mieste. Švietimui skiriame ypač didelį dėmesį, kaip to prašė Prezidentas R. Préval, taip pat paskelbsime apie ketinimus skirti didesnę paramą biudžetui. Parama biudžetui nėra akla parama. Ėmėmės visų atsargumo priemonių ir daug kartų lankėmės vietoje, taigi galiu užtikrinti, kad jūsų pinigai bus panaudoti tikslingai.

Taip pat įsipareigoju kontroliuoti, kaip vyksta statybos darbų procesas, reguliariai lankydamasis šalyje ir stengsiuosi paspartinti pagalbos teikimą. Europos Parlamentas bus nuolat informuojamas apie pažangą atstatant Haitį.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad ne tik aš, bet ir visa kolegija – Kristalina Georgieva, vyriausioji įgaliotinė baronienė C. Ashton, taip pat kai kurie kiti kolegos, pvz., Michel Barnier, kuris po keleto mėnesių vyks į Haitį – kontroliuos, kaip vyksta šalies atstatymas. Tai ne tik atsakingųjų Komisijos narių, bet ir visos kolegijos atsakomybė.

Taip pat turėsime aptarti su vietos valdžia keletą klausimų dėl to, kaip mūsų pagalba galėtų būti teikiama geriau. Ilgalaikė tarptautinės bendruomenės pagalba, kurią įsipareigojama suteikti, neduos naudos, jeigu Haitis labai greitai grįš prie inertiško scenarijaus. Kad taip neatsitiktų, turime stengtis, kad mūsų pagalba būtų veiksminga, ir keletą būdų, kaip tą galėtume pasiekti, jau minėjau. Tačiau didelė atsakomybė už geresnę Haičio ateitį taip pat tenka vietos valdžios institucijoms ir Haičio žmonėms.

Šiuo požiūriu itin svarbūs du aspektai. Socialiniame fronte vyriausybė turėtų būti skatinama užmegzti glaudų dialogą su opozicija, taip pat su visa pilietine visuomene. Taip ji galės pasiekti tikrą nacionalinį sutarimą dėl plėtros plano ir stiprinti stabilumą, būtiną tam, kad šis planas galėtų būti įgyvendintas. Ekonomikos srityje makroekonominis planas, pateiktas Niujorke, turi būti tikslesnis, jame turi būti numatytas aiškus kelias link užimtumo ir augimo, nes būtent užimtumas ir augimas padės padaryti galą skurdiui ir nelygybei.

Gay Mitchell, PPE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti abiem Komisijos nariams. Yra trys dalykai, apie kuriuos norėčiau pakalbėti. Pirmia, turėsime apsispręsti, kokį metodą ir kriterijus taikysime vertindami Haičio atstatymo poreikius. Antra, kaip užtikrinsime, kad mūsų prisiimti įsipareigojimai būtų įvykdyti. Trečia, turėsime apsvarstyti klausimą, susijusį su nuosavybės teisėmis ir žmonių pažeidžiamumu, pvz., žmonių, gyvenančių lūšnose, pastatytose nuosavybės teise jiems nepriklausančiuose žemės sklypuose.

Pirmiausia dėl atstatymo darbų. Norėčiau pasakyti, kad neseniai teko pristatyti Pasaulio banko parengtą dokumentą, kuriame paaiškinta pateikiant labai gerai parengtą vadovą, būtent kaip atstatymas turėtų vykti. Ar siekdami užtikrinti, kad Haičio atstatymo darbai būtų atlikti profesionaliai, ketiname vadovautis šiuo vadovu ar taikyti panašius kriterijus? Pasaulio bankas puikiai padirbėjo šioje srityje. Haičio ambasadorius taip pat dalyvavo susitikime, kuriame pristatytas minėtas dokumentas.

Antra, dėl mūsų įsipareigojimų. Labai džiugu girdėti Komisijos narį kalbant apie 200 mln. EUR sumą, kuri bus pervesta Haičiui beveik nedelsiant. Bet ar mes ten tebebūsime po metų ar po penkerių, ar užtikrinsime, kad paramos teikėjų įsipareigojimai neturtingai šaliai, kurios ilgiau tiesiog negalima palikti klūpančios ant kelių, būtų iš tikrųjų įgyvendinti?

Trečias dalykas, kurį norėjau pasakyti, yra šis. Haitis tiek sugriautas, kad iš tikrųjų turime ne tik įvertinti padarytą žalą, bet ir pagalvoti, kodėl ji tokia didelė. Beturčiai žmonės gyvena išsikūrę tarpekliuose ir kalnų šlaituose, gyvena lūšnose, bet kur, kur galėjo bent sutilpti, nes jie neturi nuosavybės teisių. Jeigu jie turės

nuosavybės teises, jie investuos į pastatus ir į tokias pastatų savybes, kurios leis tikėtis, kad kitą kartą bus išvengta tokios didelės žalos. Taigi prašau jūsų sprendžiant visą šią problemą į šiuos aspektus atsižvelgti.

Dar kartą dėkoju abiem Komisijos nariams už jų pranešimus.

Corina Crețu, *S&D frakcijos vardu.* – (RO) Padėtis Haiityje anaipol dar nėra stabilizuota, kaip pabrėžė abu Komisijos nariai, K. Georgieva, kuri lankėsi Haiityje kovo pabaigoje, ir A. Piebalgs. Tą patį teigia darbuotojai, vietoje skirstantys humanitarinę pagalbą ir dalyvaujantys atstatymo procese. Nors padėtis sostinėje, regis, normalizuojasi, bent jau kasdienio žmonių gyvenimo požiūriu, manau, dabar būtina susitelkti į pagalbą kaimo vietovėms, nes ten tebeptiriama rimtų problemų.

Artėjant liūčių sezonui, padėtis tampa dar kritiškesnė ir kelia dar didesnį rūpestį, nes dėl transporto infrastruktūros būklės gali sutrikti kasdieniams žmonių poreikiams tenkinti būtinos pagalbos teikimas. Kaip minėjote, atstatymo darbai tik prasidėjo. Akivaizdu, kad mus užgrius ir kitos problemos, susijusios su infrastruktūra, kils problemų užtikrinant padarias gyvenimo sąlygas gyventojams, taip pat būtinąjį viešųjų, švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugų lygį. Taip pat kils problemų, susijusių su tinkamos kvalifikacijos darbo jėgos stygiumi.

Kita pagrindinė problema – tai našlaičiai ar laikinai atskirtais nuo savo šeimų likę vaikai, vaikai, kurie yra pažeidžiamiausi ir kurių padėtis ateities požiūriu pavojingiausia. Manau, turėtume skirti didesnę dėmesį šiam humanitarinės krizės Haiityje aspektui, nes problemos, susijusios su prekyba vaikais ir neteisėtu jų išvaikinimu, šalyje aktualios. Galiausiai, bet ne mažiau svarbu, norėčiau pasidžiaugti, kad Haičio problemų sprendimui Komisija ir toliau teikia prioritetinį dėmesį. Galiu patikinti jus, kad tas pats pasakytina apie visus Vystymosi komiteto narius.

Charles Goerens, *ALDE frakcijos vardu.* – (FR) Pone pirmininke, Haiityje artėja uraganų sezonas, o tai reiškia, kad humanitarinė veikla gyvybiškai svarbi ir kad tikriausia bus reikalinga imtis kitų nepaprastųjų priemonių.

Pirmiausia tai, kas svarbiausia. Labai svarbu įrengti slėptuves ir užtikrinti, kad jų būtų pakankamai. Ši priemonė aktuali, nes, pirma, sugriautų namų atstatymas užtrunka, antra, dėl Haiityje nuolat siaučiančių uraganų yra pagrindo tikėtis blogiausio, kaip parodė pastarieji įvykiai.

Pasitraukti iš humanitarinės veiklos dabar būtų tiesiog neatsakinga. Taip pat neatsakinga būtų delsti pradėti atstatymo darbus. Kitaip sakant, viskas turi vykti vienu metu: humanitarinė veikla, kad daugiau nebebūtų nereikalingų mirčių; atstatymo veikla, kad šalis galėtų kuo greičiau grįžti prie kažko, kas būtų panašu į normalų gyvenimą; ekonomikos atkūrimo veikla, o tai svarbu siekiant užtikrinti šalies pajėgumą apsirūpinti ištekliais ilgalaikėje perspektyvoje; veikla siekiant sustiprinti Haičio biudžetinį pajėgumą trumpalaikėje perspektyvoje ir tvirtas įsipareigojimas imtis decentralizavimo.

Paramos teikėjų konferencija, surengta Jungtinių Tautų būstinėje kovo 31 d., buvo sėkminga. Kas liks po šios konferencijos, kai viskas bus pamiršta? Atidėkime į šoną humanitarinę pagalbą ir pirmiausia prisiminkime būtinybę skubiai atgaivinti ūkį – to taip pat tikisi ir trokšta Tarptautinio valiutos fondo vadovas, manantis, kad kitą penkmetį realu tikėtis 8 proc. metinio augimo.

Antra, žemės ūkio sektoriaus atgaivinimas taip pat tampa ekonominiu prioritetu. Šiandien Haičiui reikia 80 proc. savo eksporto pajamų žemės ūkio produkcijos importui finansuoti. Prisiminkime, kad praėjusio buvo laikų, kai Haitis buvo pajėgus savarankiškai apsirūpinti maistu.

Trečia, Haičio vystymosi pažanga turės būti vertinama ir tai daroma remiantis tinkamumo, našumo, efektyvumo ir tvarumo kriterijais.

Ketvirta, kad vystymasis būtų ilgalaikis, Haičio žmonės neabejotinai turės patys prisiimti atsakomybę už savo ateitį.

Penkta, žemės drebinimas Haiityje dar kartą parodė – jei dar reikėjo įrodymų – kaip svarbu be jokių vilkinimų sukurti sistemą, leisiančią nelaimių atvejais skubiai teikti humanitarinę pagalbą sutelkiant bendrus visų Europos Sąjungos valstybių narių išteklius – ir materialinius, ir žmogiškuosius.

Kas kliudo paversti M. Barnierio pranešime pateiktus pasiūlymus tikrove?

Galiausiai didelis Europos indėlis sprendžiant Haičio problemą bus lemiamas. Dėkoju vyriausiajai įgaliotinei, Komisijos nariams A. Piebalgsui ir K. Georgievai bei jų vadovaujamiems generaliniams direktoratams, kurie verti mūsų padėkos.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pone pirmininke, kalbu savo frakcijos, taip pat mūsų frakcijos koordinatoriaus N. Devos vardu. Norėčiau pabrėžti labai svarbų faktą, kad šiuo metu Haičiui teikiama tarptautinė pagalba, tiesą sakant, beveik tris kartus didesnė nei Haičio Vyriausybė ir JT tikėjosi. Visa šios pagalbos vertė siekia 11,5 mlrd. EUR ir vertėtų pabrėžti, kad Haičio Vyriausybė tikėjosi per kitus dvejus metus gauti tik mažiau nei 4 mlrd. EUR. Infrastruktūros atkūrimas ir plėtojimas yra neabejotinai svarbiausias reikalas ir mano kolega N. Deva, beje, tą pabrėžė, kai paskutinį kartą diskutavome šiuo klausimu.

Tai pat norėčiau pabrėžti svarbų dalyką – šios pagalbos priežiūrą. Haičio Vyriausybė labai silpna, pagalbos paskirstymas daugiausia yra įvairaus ir labai keisto elito rankose ir labai svarbu, kad tarptautinės organizacijos ir Europos Sąjunga žinotų, kam šie pinigai iš tikrųjų naudojami.

Patrick Le Hyaric, GUE/NGL frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, privalome užtikrinti, kad donorų konferencijoje paramos teikėjų duoti pažadai dabar virstų lėšomis ir kad šios lėšos iš tikrųjų pasiektų paramos gavėjus, kuriems jos skirtos. Žinoma, nemanau, kad šių lėšų pakaks ilgalaikiam Haičio atstatymui, net jeigu ir esame Haičio žmonėms labai skolingi.

Patys Europos žmonės buvo labai dosnūs rodydami solidarumą, tačiau yra didelė rizika, deja, kad žmonės patys ar kai kam pasistengus pamirš tragediją, kurią patiria mūsų broliai Haiityje. Tačiau, kaip teigėte, visiškai akivaizdu, kad būtina veikti skubiai: būtina veikti skubiai, nes gali kilti kitų ciklonų, dėl kurių žmonių gyvenimo sąlygos dar labiau pablogės; būtina atstatyti namus ir pastatus, pvz., mokyklų ir ligoninių, nes Haičio Vyriausybė šiuo metu pradeda evakuoti žmones iš kai kurių stovyklų, būtina pasirūpinti, kad pagalba maistu ir sveikatos priežiūros priemonėmis būtų veiksmingiau skirstoma ir koordinuojama, taip pat būtina parengti naują tvarų žemės ūkio ir kaimo plėtros projektą, kad būtų užtikrintas Haičio pajėgumas apsirūpinti maistu.

Teikiant visą šią pagalbą ir koordinuojant tarptautinę pagalbą būtina siekti užtikrinti, kad Haičio žmonės turėtų galimybę naudotis pagrindinėmis teisėmis. Pvz., kodėl nenustatius, kad visi kontraktai dėl viešųjų atstatymo darbų būtų priklausomi nuo šių teisių ir kad juose turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl užimtumo, būsto, švietimo ir sveikatos priežiūros? Neįmanoma tinkamai koordinuoti pagalbos ir atstatymo nesiremiant pačiais gyventojais ir jų profesinių sąjungų, nevyriausybinių ir ūkininkų organizacijomis.

Turėtume skatinti, kad Haičiui būtų parengtas naujas projektas, kuriuo būtų siekiama panaikinti šalyje socialinę atskirtį, skurdą, priklausomybę ir ekonominį bei politinį dominavimą.

Niekada nepamirškime, kad Haičio žmonės kenčia baisų skurdą ne tik dėl baisaus žemės drebjimo. Tai taip pat yra daugelio šalių grobuoniško dominavimo Haiityje rezultatas. Esame šiais šaliai skolingi ir privalome parodyti jai veiksmingą solidarumą, taip pat gerbti jos ekonominį ir politinį suverenumą – ekonominį ir politinį Haičio žmonių suverenumą.

Bastiaan Belder, EFD frakcijos vardu. – (NL) Pone pirmininke, netrukus po šios stichinės nelaimės buvo atliktas vertinimas siekiant nustatyti pagalbos prioritetus. Tačiau girdėjau iš patikimo šaltinio, būtent iš vienos Nyderlandų NVO, kad atliekant šį vertinimą buvo labai mažai, jeigu iš viso, bendradarbiaujama su vietos ekspertais. Mano galva, tai turėtų būti pirmoji būtina sąlyga, jeigu norime užsitikrinti vietos gyventojų paramą. Todėl būtina, kad Haičio organizacijos ir valdžios institucijos būtų įtrauktos į šalies atstatymo veiklą. Šiuo požiūriu ypač naudingas galėtų būti Europos NVO indėlis dėl jų gerų ryšių su vietos organizacijomis ir man džiugu girdėti, kad abu Komisijos nariai apie tai taip pat galvoja. Kitaip tariant, turime pasitelkti paties Haičio paramą.

Kitas dalykas, kurį norėčiau pasakyti, yra tas, kad dėl JAV ir kitų šalių teikiamos pagalbos maistu, kuri ir galėtų pasirodyti kaip sveikintina iniciatyva, labai susilpnėjo Haičio žemės ūkio sektorius ir šalies pajėgumas savarankiškai apsirūpinti maistu. Tokia padėtis lėmė, kad dabar Haitis yra daugiau nei 50 proc. priklausomas nuo maisto importo ir 35 proc. vietoje užauginto derliaus neturi paklausos. Turime nemažai investuoti į vietos žemės ūkį, jeigu norime užtikrinti Haičio pajėgumą apsirūpinti maistu. Šiuo atveju taip pat spėju, spręsdamas pagal abiejų Komisijos narių išsakytą nuomonę, kad Komisija ketina eiti šia linkme ir tai man suteikia optimizmo. Tik šį rytą teko skaityti dienraštyje „Frankfurter Allgemeine“ didelį straipsnį per visą lapą apie esamą padėtį Haiityje. Jis iš tikrųjų širdį veriantis. Suprantu, kad būstas ir švietimas yra Europos Komisijos prioritetai. Tęskite darbą ir šio tikslo siekite. Linkiu jums visokeriopos sėkmės ir svarbiausia Dievo pagalbos.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, taip pat noriu padėkoti Komisijos nariams už konkretumą. Daug kas, žinoma, nuveikta, bet manau, kad taip pat galiu pasakyti, jog negalime tuo pasitenkinti:

atsižvelgiant į katastrofišką padėtį, kurioje šalis dabar yra, dabar labiau nei bet kada anksčiau būtina labai ilgalaikė, tarčiau, beveik nuolatinė programa.

Kritinis laikotarpis greičiausiai dar nesibaigė. Kaip ir pirmą dieną, žmonės miršta iš bado, troškulio ir skurdo, daugiau nei milijonas salos gyventojų dar neturi pastogės ir netrukus juos užklups liūtys ir uraganai.

Tad kas turėtų būti padaryta? Kaip Komisijos narys jau pasakė, turėtų būti užtikrintas geresnis institucijų koordinavimas susiejant jį su produktyvesniais ryšiais su nevyriausybinėmis organizacijomis, pirmiausia tomis, kurios dirbdamos vietoje gali aktyviai įtraukti Haičio gyventojus ir suteikti jiems galių.

Visi turime nepamiršti, kad buvimas atsparos tašku Haičiui ir jo žmonėms tam tikra prasme reiškia, kad turėsime jiems padėti suprasti norį matyti kiekvieną jų vėl jaučiant savo vertę ir orumą, o jiems tai reiškia matyti kančiose ir griuvėsiuose, kuriuos paliko šis žemės drebėjimas, atgimstant laimingo gyvenimo viltį.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, pirmiausia norėčiau pareikšti savo užuojautą ir padėką keturių Ispanijos karių, kurie praeitą savaitę žuvo Haiityje, šeimoms ir kolegoms.

Jie buvo Ispanijos kariuomenės jaunesnieji seržantai, bet atvyko į Haitį kaip eiliniai kareiviai dalyvauti tarptautinės pagalbos veikloje ir vykdydami šias pareigas žuvo sudužus jų sraigtasparniui.

Jų pavyzdys rodo, kad dažniausiai saugumo užtikrinimo ir humanitarinės veiklos tikslai nėra vienas kitam prieštaraujantys. Be to, neužtikrinus saugumo sunku išlaikyti nepriklausomybę ir neutralumą vykdant humanitarinę veiklą. Šiuo požiūriu turime padėkoti daugelio Europos šalių, įskaitant Ispaniją, karinėms pajėgoms.

Pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, Haičio atvejis rodo, kad dėl skurdo patiriami dar skaudesni stichinių nelaimių padariniai. Jis taip pat rodo, kad dėl politinio ir institucinio nestabilumo ir neveiksmingo sprendimų priėmimo ir administravimo užkertamas kelias galimybei veiksmingai reaguoti.

Dažniausiai skurdas ir prastas valdymas eina ranka rankon ir taip buvo Haičio atveju, o tai reiškia, kad be paramos atstatant Haitį, taip pat turime remti šalies valdymo sistemos tobulinimą, nes tik taip galėsime pasiekti Niujorke užsibrėžtą tikslą – kad Haitis pats prisiimtų atsakomybę už savo atstatymą ir kad jo pilietinė visuomenė dalyvautų šiame procese.

Louis Michel (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti abiem už šį reikalą atsakingiems Komisijos nariams už jų kalbas, už jų nuolatinę dėmesį Haičio problemai ir veiksmingą reakciją. Taigi sveikinu!

Žemės drebėjimas Haiityje labai pagrįstai sukėlė išskirtinio masto solidarumo ir broliškumo bangą. Taip pat žaviuosi drąsa ir pastangomis, kurias parodė Haičio žmonės, Haičio valdžia, pilietinė visuomenė, NVO, taip pat Haičio diaspora ir, žinoma, paramos teikėjai iš viso pasaulio.

Apie struktūrinius ir institucinius Haičio trūkumus gerai žinoma ir ši nelaimė akivaizdžiai atskleidė tragišką jų mastą. Kovo 31 d. Niujorke Haitis aiškiai davė suprasti norį, kad paramos teikėjai savo finansine pagalba prisidėtų prie Haičio atkūrimo ir plėtros plano. Taigi susitarta vadovautis šiuo paramos lėšų naudojimo principu, kad Haičio žmonės galėtų vėl pasitikėti savo institucijomis, o to šiuo metu labai reikia.

Paramos teikėjų pagalba neabejotinai turi būti geros kokybės ir gerai koordinuojama. Kaip pasakė Prezidentas R. Preval, atstatymas turi būti vykdomas efektyviau. Tai turi būti daroma, regis, sukuriant, be kitų dalykų, laikinąją komisiją Haičio atkūrimo klausimu ir įsteigiant tarptautinį paramos teikėjų lėšų patikos fondą, kuris leis kontroliuoti, kaip naudojamos dosnių paramos teikėjų lėšos.

Efektyvesnė atstatymo veikla taip pat reiškia valdymo sistemos ir institucijų stiprinimą remiantis teisinės valstybės ir decentralizacijos principais, kurie yra labai svarbūs šalies atstatymo ir atnaujinimo plano elementai. Tikiuosi, ponai Komisijos nariai, kad į šiuos principus, žinoma, atsižvelgsite, ir, nereikia nė sakyti, esu įsitikinęs, kad tą padarysite.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, šiuo metu tūkstančiai žmonių tebegyvena laikinose stovyklose ir artėjant liūčių ir uraganų sezonui jų padėtis iš tikrųjų tampa kritiška.

Atsižvelgiant į nesuskaičiuojamą humanitarinę pagalbą Haiityje teikiančių veikėjų skaičių ir į valstybės nepajėgumą, būtina panaudoti visus galimus išteklius, kad būtų pagerintas Jungtinėms Tautoms vadovaujant teikiamos pagalbos koordinavimas ir užtikrintas darnus bei veiksmingas pagalbos teikimas.

Dalyvavau kovo 31 d. Niujorke įvykusioje tarptautinėje paramos teikėjų konferencijoje ir džiaugiuosi Europos Sąjungos iniciatyva per ateinančius trejus metus Haičio atstatymui skirti 1,3 mlrd. EUR paramą. Pirmą kartą Europos Sąjunga kalbėjo vienu balsu, tai padarė baronienė C. Ashton.

Taip, tarptautinė bendruomenė pažadėjo suteikti Haičiui svarią pagalbą, bet dabar sunkiausia bus spręsti klausimus, susijusius su tinkamu šių lėšų panaudojimu ir sprendimais dėl pagalbos įgyvendinimo metodų ir dalyvaujančių institucijų, atsižvelgiant į tai, kad pagrindiniai veikėjai atstatymo procese turės būti Haičio žmonės.

Žemės ūkio sektoriui turi būti teikiamas prioritetas dėmesys ir privalome sustiprinti šalies žemės ūkio gamybinį pajėgumą. Europos Parlamentas labai įdėmiai stebės, kaip vyksta šalies atstatymas ir kaip naudojamos šios lėšos, ir norėčiau pabrėžti, kaip svarbu, kad civilinės saugos pajėgos, kurių tiek ilgai laukiame, pagaliau būtų sukurtos.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, humanitarinė krizė Haiityje akivaizdžiai parodė ir, deja, teberodo, kad Europos reagavimo į tarptautines humanitarines krizes mechanizmai turi spragų. Turime sukurti nuolatinius finansavimo mechanizmus. Iš esmės, dar neturime Europos biudžete pastovių pagalbos trečiosioms šalims išlaidų kategorijos ir pagalbą Haičio atveju Europos šalys skyrė daugiausia dvišaliu lygmeniu. Pagalba nukentėjusias šalis turi pasiekti nedelsiant, o Haičio žemės drebėjimo atveju šalis dar nebuvo jos gavusi praėjus savaitei po šios stichinės nelaimės. Europos ištekliai turi būti naudojami efektyviai. Mums reikia turėti specialistų, kurie galėtų greitai ir efektyviai parengti ir įgyvendinti humanitarinės pagalbos programas.

Žinoma, katastrofą Haiityje sukėlė žemės drebėjimas. Tačiau panašių humanitarinių krizių priežastis taip pat gali būti kiti gamtos reiškiniai, kaip antai taifūnai, tropinės liūtys, potvyniai ir sausras, reiškiniai, kurie vykstant klimato kaitai taps gerokai dažnesni ir stipresni.

Visi žinome, kad klimato kaita yra reiškinys, kurį mes, išsivysčiusios šalys, sukėlėme, tačiau dažniausiai šio reiškinio padariniai labiausiai juntami, deja, skurdžiose šalyse. Klimato požiūriu esame skolingi pažeidžiamoms šalims ir turime pasimokyti iš savo klaidų, kurių padarėme spręsdami Haičio krizės problemą, kad ateityje būtume pajėgūs įgyvendinti vis didėjančius mūsų visuotinius įsipareigojimus.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Pone pirmininke, ponai Komisijos narys K. Georgieva ir pone Komisijos narys A. Piebalgsai, po didžiulės tragedijos Haiityje turime žvelgti į ateitį, kaip abu pažymėjote. Prieš dvi savaites Niujorke įvykusioje paramos teikėjų konferencijoje surinkta 7 mlrd. EUR, bent pažadėta šią sumą skirti. Remdamasi Haičio Vyriausybės parengtu veiksmų planu, ES pažadėjo skirti 1,6 mlrd. EUR paramą. Taigi pirmiausia norėčiau abiejų Komisijos narių paklausti štai ko: kaip ši parama taps ilgalaikiu ir stabilu salos atstatymu? Manau, tai bus ilgas procesas.

Mano antrasis klausimas jums abiem toks: kaip vertinate Haičio Vyriausybės veiksmų planą ir ar galite užtikrinti, kad šios pažadėtos didelės sumos bus panaudotos efektyviai? Pagaliau Haičio gyventojai turi ne tik trumpalaikių, bet ir ilgalaikių poreikių. Kaip galėtume labiau paremti be pastogės likusius žmones, kurių yra 1,3 mln., ir užtikrinti, kad šalies infrastruktūra būtų atstatyta vidutiniu laikotarpiu? Tai svarbu ne tik dėl žemės drebėjimo nukentėjusių gyventojų požiūriu, bet taip pat salos, kurios vyriausybė šiuo metu labai silpna, politinio stabilumo požiūriu. Tą jūs patys patvirtinote. Salos gyventojams susidarė įspūdis, kad pagalba nepasiekia tų vietų, kur ji reikalinga. Kaip galėtume užtikrinti, kad politinė padėtis šioje šalyje ir jos vyriausybė požiūris pagerėtų?

. – Norėčiau paklausti, kaip vertinate indėlį, ir žmogiškųjų, ir finansinių išteklių požiūriu, į šios laikinosios Haičio atstatymo komisijos, kuriai vadovauja Bill Clinton, veiklą?

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti kolegei M. Striffler už tai, kad pasiūlė šį klausimą įtraukti į šio posėdžio darbotvarkę, taip pat Komisijos nariams K. Georgievai ir A. Piebalgsui už jų pranešimus. Manau, daugelis priemonių, pasiūlytų rezoliucijoje dėl Haičio, kurią priėmė vasario mėn., yra žingsnis teisinga kryptimi, galintis būti pagrindu šios katastrofą patyrusios šalies atstatymui. Šios priemonės apima du pagrindinius etapus ir šiandien apie šiuos etapus kalbame. Pirmasis etapas – tai trumpalaikė ir vidutinio laikotarpio pagalba įveikiant krizę, kad būtų padėta žmonėms, kurie yra sunkiausioje padėtyje, ir K. Georgieva apie tai kalbėjo. Antrasis etapas susijęs su ilgalaikė šalies atstatymo veikla, kuri turės būti derinama, kartu niekada nepamirštant to, kad šį procesą turi vykdyti Haičio žmonės ir vyriausybė. Labai dėkoju jums, pone A. Piebalgsai, už nuomonę, kad Haičio žmonės taip pat turi būti atsakingi už savo šalies atstatymą.

Trečiasis etapas skirtas tik mums. Kalbu apie išvadas, kurios turėtų būti padarytos, kad mūsų pagalba būtų geriau derinama, ir džiaugiuosi, kad Komisija sprendžia šį klausimą.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Pone pirmininke, Europa skyrė milijonus eurų, taip pat palapinių, maisto, nusiuntė į Haitį savo kareivių ir gydytojų. Visa tai gerai, bet, tiesą sakant, norėčiau pacituoti Port o Prenso merą Jeaną-Yvesą Jasoną, kuris vasarį pavartojo žodį „katastrofa“ kalbėdamas ne apie žemės drebėjimo padarinius, bet apie visišką netvarką po to pradėta humanitariniame darbe.

Turėtume savęs paklausti štai ko: kaip galėtume užtikrinti, kad kitą kartą tokios netvarkos, kuri brangiai kainavo Haičio žmonėms, nebūtų? Yra vienas atsakymas į šį klausimą, pone pirmininke, ponai Komisijos nariai, ir jį visi žinome, jis čia buvo minėtas: užkirsime tam kelią sukurdami Europos civilinės saugos pajėgas.

Norėčiau paklausti dar kartą: kada Komisija pagaliau apsispręs pateikti Parlamentui konkretų pasiūlymą dėl tokios rūšies pajėgų, bendrų pajėgų, kurioms galiotų vienodos veiksmų pradžios taisyklės, kurios turėtų identiškas valdymo, transporto ir ryšių sistemas, sukūrimo? Tai įmanoma. Jos gali būti sukurtos greitai, iki kitos katastrofos. Raginu jus pereiti nuo kalbų apie koordinavimą prie veiksmų.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi šalių donorių susitikimo rezultatu, kuris yra puikus, nes šalys įsipareigojo skirti dideles sumas. Tačiau dar svarbiau, kad susitarta dėl pagrindinio principo, kuriuo bus vadovaujamasi naudojant lėšas, būtent kad skirtos lėšos turės būti panaudotos ne šiaip šalies atstatymui, bet atstatymui sukuriant geresnę infrastruktūrą.

Haitis turi įveikti šią krizę ir tapti stipresnis, šalyje turi būti pastatyti nauji viešųjų įstaigų pastatai ir gyvenamieji namai, kurie būtų pažangesni nei ankstesni, kurie sugriuvo įvykus žemės drebėjimui. Neturime manyti, kad atstatymas reikš grįžimą prie prieš tai vyravusių lūšnynų ar socialinių ir ekonominių sąlygų.

Pinigai kaip tokie neabejotinai būtini, bet dideli ištekliai, kurių skyrė nacionalinės ir Europos institucijos, yra tik pirmasis žingsnis, taip pat būtinas ilgalaikis planas ir tvirtas, autoritetingas koordinavimas.

Todėl mes, taip pat kritikavę Europą už kai kuriuos pirminius vėlavimus, kuriais Europa, atsižvelgiant į tai, kaip jos užsienio politika pateikiama, neparodė nei išskirtinio efektyvumo, nei išskirtinio spontaniškumo, šiandien džiaugiamės puikiu darbu, kurį mūsų institucijos atlieka koordinavimo srityje, ir tikimės, kad remiantis šia pozicija ir šiuo įsipareigojimu bus toliau dirbama susitelkiant prie ilgalaikio plano, kuris galės būti įgyvendintas autoritetingai dalyvaujant mūsų institucijoms.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Įvykus žemės drebėjimui, Haičiui iš karto suteikta tarptautinė humanitarinė pagalba. Be Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados karių veiksmų, taip pat turiu įvertinti skubų ir efektyvų dalinių iš Slovakijos ir Tarptautinio Maltos ordino dislokavimą. Nedaug šalių suteikė skubią ir efektyvią pagalbą.

Šiandien, po pradinio vertinimo, kurį atliko prof. MUDr. V. Krčmér, humanitarinės pagalbos srities ekspertas ir medikas, reikia pasakyti, kad daug žmonių ir daug finansinių išteklių atvyko iš Europos, bet be būtinų įrenginių, mašinų, maisto produktų, vandens ir degalų, reikalingų veiksmingai intervencijai gelbėjant žmones ir traukiant juos iš po nugriuvusių medžių. Nepakako net kelių gelbėtojų brigadų patirties. Geri ketinimai taip pat privalo turėti praktinę pusę, kad pagalba būtų veiksminga.

Todėl raginu kompetentingas nacionalines ir Europos institucijas kuo skubiau įsteigti bendrą humanitarinės pagalbos tarnybą, kaip prašėme savo rezoliucijoje dėl Haičio. Be to, manau, labai svarbu remti mokymą humanitarinės pagalbos teikimo srityje ir turėti parengtų stichinių nelaimių atveju būtinų medžiagų ir įrenginių.

Franziska Keller (Verts/ALE). – Pone pirmininke, dėkoju Komisijos nariams už jų pranešimus ir visas pastangas, kurias deda sprenddami Haičio krizės klausimą. Taip pat sutinku, kad pagalba turi apimti visą salą. Net jeigu principą „visa Europos Sąjunga“ vertinu labai kritiškai, jūsų pasirinktam principui „visa sala“ galiu labai pritarti.

Taip pat raginu jus nepamiršti būsimų įsipareigojimų, kurių turėsime prisiimti. Turime laikytis įsipareigojimų, kuriuos dabar prisiimame. Jeigu matome, kad valstybės narės ne taip griežtai laikosi 0,7 proc. įsipareigojimo, turite iš tikrųjų būti šiuo klausimu tvirti ir užtikrinti, kad valstybės narės pateiktų savo planus. Taip pat turime užtikrinti, kad pažanga, kurią dabar darome Haiityje, netaptų nebeaktuali dėl mūsų kitose srityse įgyvendinamos ES politikos, kuria iš tikrųjų bus užkirstas kelias pažangai Haiityje ir kitose šalyse. Privalome iš tikrųjų laikytis darnios politikos principo, kad Haičio atveju nepatirtume nesėkmės tik dėl to, kad įgyvendindami kitą žalingą politiką sugriausime tai, ką pavyko pasiekti.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, ES ištiesė Haičiui pagalbos ranką ir tai gerai, bet ši katastrofa aiškiai parodė, kad ES, mano nuomone, būtina turėti greitojo reagavimo grupes humanitarinės veiklos srityje ir kad turime išplėtoti civilinių krizių valdymą.

Nepakanka vien skirti lėšų, ES taip pat turėtų gebėti imtis skubių veiksmų tokių katastrofų atvejais, teikti pagalbą ir siųsti į katastrofos vietą žmones. Žmonėms turi būti suteikta konkreti pagalba ir ne tada, kai bus praėję daug laiko. Nors ši pagalba neabejotinai svarbi, ES šiuo metu nėra pajėgi teikti pagalbą vietoje ir teikti skubią pagalbą.

Tikiuosi, žmonės sutelks savo dėmesį į šį reikalą ir greitojo reagavimo grupės bus įsteigtos.

Kristalina Georgieva, Komisijos narė. – Pone pirmininke, jums leidus, paliksiu šiek tiek daugiau laiko A. Piebalsui, kuris kalbės daugiau apie ilgalaikį atstatymą.

Šios diskusijos mums labai naudingos ir padrąsinančios. Prieš pereidama prie klausimų, norėčiau prisijungti prie Guerrero Salomo ir pareikšti užuojautą keturių Ispanijos karių šeimoms, taip pat visų tų, kurie žuvo žemės drebėjimo metu ir dabar, šalinant jo padarinius, artimiesiems.

Norėčiau pradėti bendresniu politiniu klausimu dėl ES reagavimo gebėjimų tobulinimo. Labai džiaugiausi matydama salėje savo kolegą Komisijos narį M. Barnierį dėl jo indėlio sprendžiant šį klausimą. Balandžio 26 d. turėsime galimybę Vystymo komitete nuodugniau aptarti 2010 m. darbo programą, kurioje taip pat numatoma stiprinti reagavimo gebėjimą ir pateikti šiuo klausimu komunikatą.

Galiu patikinti, kad šis klausimas mūsų komandai labai svarbus. Glaudžiai bendradarbiausime su valstybėmis narėmis ir Parlamentu siekdami rasti sprendimą, kuris padėtų sustiprinti mūsų gebėjimą reaguoti nelaimių atvejais, ir šiuo atžvilgiu logika labai paprasta. Tokiu metu, kai stichinės nelaimės dažnėja ir intensyvėja ir kai mūsų šalys ateityje turės varžyti savo biudžetus, nėra jokio kito kelio, kaip tik gerinti europinį koordinavimą ir sukurti turtingą bazę, kuri galės būti veiksmingai naudojama poveikio, sąnaudų ir rezultatų požiūriu. Galiu pasakyti, kad rytoj pirmą kartą vyksime į šalį aptarti būtent šiuos klausimus. Artimiausiais mėnesiais mūsų komanda skirs jiems prioritetinį dėmesį.

Dabar norėčiau pereiti prie keturių pateiktų klausimų.

Pirmasis klausimas susijęs su tuo, kaip ketiname suderinti atsaką į neatidėliotinus prioritetus su ilgalaikiu atstatymu ir mūsų gebėjimu vykdyti ilgalaikę veiklą. Šis klausimas iš tikrųjų svarbus, nes jeigu pernelyg greitai pereisime prie atstatymo etapo nepasirūpinę būtinais žmonių poreikiais, tokio skubėjimo padariniai, galimas daiktas, bus labai tragiški. Šis klausimas keltas aptariant klausimą dėl gyventojų aprūpinimo maisto produktais, kai Haičio Vyriausybė pasiūlė mums pereiti nuo maisto produktų tiekimo tik prie veiklos, grindžiamos principais „pinigai už darbą“ ir „maisto produktai už darbą“, kuri būtų labai pageidaujama, bet prie jos negalima pereiti vienu metu visos salos mastu. Šiuo požiūriu labai įdėmiai stebėsime padėtį.

Kalbant apskritai apie aprūpinimą maistu, nauja Europos Sąjungos politika labai pažangi, nes ja vienodai pabrėžiama visų kitų dalykų svarba ir teikiant humanitarinę pagalbą visais atvejais, kai tai įmanoma, skatinama pirkti produkciją iš vietos ūkininkų. Šiuo klausimu buvo diskutuojama Niujorko konferencijos rytiniame posėdyje, kuriame dalyvauti buvo pakviestos NVO – ir Haičio, ir tarptautinės – ir labai didžiuojusi, kad būtent Europos NVO į diskusiją Haiityje darbotvarkę pasiūlė įtraukti šiuos klausimus dėl to, kaip galima būtų užtikrinti Haičio aprūpinimą maistu ir aukštą šalies žemės ūkio produktyvumą.

Dabar noriu pakalbėti būsto klausimu. Šis klausimas visiškai nėra paprastas, nes žmonės iš tikrųjų nenori keltis iš ten, kur dabar gyvena. Jie nenori keltis dėl įvairių priežasčių. Viena, net jeigu namai, kuriuose jie gyveno prieš žemės drebėjimą, yra saugūs, jie bijo į juos grįžti dėl patirtos traumos. Antra, jie persikėlė kartu su visais savo kaimynais, todėl bijo prarasti šiuos juos siejančius socialinius ryšius, taigi kalbama ne tik apie blogą politiką ar nenorą, kalbama taip pat apie socialinį reiškinį, atsirandantį po tokio pobūdžio katastrofų, dėl kurio nėra taip lengva įtikinti žmones keltis į saugesnes vietas iš teritorijų, kurios gali būti užlietos kilus potvyniui. Bet šį klausimą sprendžiame kaip prioritetinį.

Norėčiau baigti klausimu dėl ilgalaikio tvarumo. Ilgalaikis tvarumas reiškia tvarų valdymą ir tvarią aplinką. Turėjau abejotiną privilegiją skristi su kelių savaičių pertrauka ir virš Haičio, ir virš Čilės. Haiityje, ekologiniu požiūriu suniokotoje saloje, tvarumo aspektai, žinoma, turėjo įtakos tam, kad šio žemės drebėjimo padariniai yra tokio didelio masto. Čilės Vyriausybė dešimtmečiais įgyvendino miškų atsodinimo programą, kuri duoda teigiamų rezultatų dirvožemio sutvirtinimo požiūriu ir todėl padeda sukurti geresnę aplinką, o tai, žinoma, labai naudinga žmonėms. Taigi Čilės atveju galvojama apie ilgalaikę perspektyvą.

Tai nėra mano sritis, bet turiu ją pasirinkti kaip buvusi Pasaulio banko darbuotoja. Žinoma, sutinku su jumis, kad Pasaulio banko pasiūlymas dėl tarptautinio paramos teikėjų lėšų patikos fondo koordinavimo, kuris taip pat turėtų būti valdomas vadovaujantis institucinio projektų valdymo metodu, yra tai, apie ką turėtume labai rimtai pagalvoti ir ko turėtume imtis.

Andris Piebalgs, Komisijos narys. – Pone pirmininke, kaip visada, jeigu turėčiau vienintelį norą savo politiniame gyvenime, tas noras būtų turėti daugiau laiko Parlamente atsakyti į man pateikiamus klausimus. Negalėsiu atsakyti į visus šiandien pateiktus klausimus, bet į kai kuriuos atsakyti pasistengsiu.

Parlamento parama labai svarbi Komisijai, nes Haičio atvejis nėra tas klausimas, kuris rūpi tik Komisijai. Buvo juntama, jog visa Europos visuomenė nori, kad Europos bendrija svariai prisidėtų prie Haičio atstatymo.

Viskas vyko kaip pagal vadovą: tarptautiniu mastu atliktas vertinimas, parengti vyriausybių planai, šie planai aptarti su NVO, tvirtinti įvairiais lygmenimis, taip pat įsteigta visą procesą koordinuojanti laikinoji komisija. Jokių lygiagrečių struktūrinių vienetų iš tikrųjų nekuriame. Dirbame vadovaudamiesi tais pačiais principais, remdamiesi tuo pačiu gerai parengtu pagrindu.

Dėl ES įsipareigojimo. Prisiėmėme politinį įsipareigojimą ir jį įvykdysime. Manau, tą patį galiu pasakyti ir apie kitus dalyvius. Sprendžiame nuosavybės teisių klausimą. Tai vienas rizikos elementas. Turime žemės kadastrą ir juo remsimės, bet šiuo požiūriu rizikos yra.

Ši rizika neabejotinai susijusi su politinio proceso nuosavybės klausimu. Atstatymo veikla bus ilgalaikė tik tuo atveju, jeigu politiniu procesu bus remiama ilgalaikė Haičio plėtra ir jeigu Haičio gyventojai ja tikės. Aišku, tai dideli iššūkiai, bet šiuo požiūriu galime tik paremti Haičio žmones ir Haičio politinę visuomenę. Tikiu, kad toks procesas įmanomas ir gali būti sėkmingas.

Dėl proceso skaidrumo. Visa tarptautinė paramos teikėjų struktūra labai aiški, gerai organizuota ir skaidri. Visi ES procesai neabejotinai skaidrūs ir leidžia visapusiškai užtikrinti, kad lėšos būtų naudojamos ne tik pagal paskirtį, bet kad tai taip pat būtų daroma gerai ir efektyviai.

Galiausia, manau, neturėtume nuvertinti ir vietoje dirbančių žmonių – iš valstybių narių, iš Bendrijos ir taip pat platesnės tarptautinės bendruomenės. Aš taip pat norėčiau išreikšti savo užuojautą žmonių, žuvusių padedant Haičiui ir atstatant jį, šeimoms. Daugybė žmonių dar tebedirba ir iš visų jėgų stengiasi padėti šiai salai. Jie taip pat yra garantija, kad tinkamai organizavus procesą bus pasiekta sėkmingų rezultatų.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

(Posėdis sustabdytas 13.10 val. ir atnaujintas 15.05 val.)

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Atėjo laikas atlikti tarpinį pagalbos veiklos Haiityje vertinimą. Pagrindiniai klausimai, į kuriuos turime atsakyti, yra šie: ar pagalba buvo ir yra teikiama skubiai ir efektyviai? Ar šia pagalba remiamas tvarus Haičio vystymasis? Kaip visa pagalbos teikimo veikla buvo koordinuojama? Kaip ES buvo atstovaujama užsienio politikos požiūriu? Mane ypač domina du paskutiniai klausimai, nes šis niokojantis žemės drebėjimas buvo pirmasis išbandymas vyriausiajai įgaliotinei baronienei C. Ashton. Vyriausiojo įgaliotinio pareigybė įsteigta siekiant sustiprinti ES vaidmenį pasaulio mastu. Tačiau baronienė C. Ashton nepagalvojo, kad netrukus po žemės drebėjimo vertėtų nuvykti į Haitį ir suteikti simbolinę paramą, nesugebėjo ji užtikrinti ir veiksmingo Haičiui teikiamos pagalbos koordinavimo. Kai kurios valstybės narės vykdė pavienes pagalbos kampanijas, kitos veikė kartu. Baronienė C. Aston turėjo jausti pareigą užtikrinti geresnį koordinavimą. Be to, Haičio Vyriausybė nebuvo pakankamai aktyviai įtraukta į šį procesą. Vyriausioji įgaliotinė dabar pagaliau turėtų suprasti, kokios yra jos pareigos. Įvykus didelėms nelaimėms, ji turėtų teikti konstruktyvių pasiūlymų dėl humanitarinės ir finansinės pagalbos veiklos struktūrinio organizavimo. Ateinančiais mėnesiais laukia didelis kuriamasis darbas, baronienės C. Ashton taip pat.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, šiandien susirinkome čia aptarti klausimą dėl europinio pagalbos Haičiui koordinavimo. o tarptautiniai apžvalgininkai kritikuoja mūsų nesuderintus veiksmus. Po šio tragiško žemės drebėjimo jau praėjo trys mėnesiai ir, regis, dar nesugebėjome susitarti dėl bendros pozicijos paramos Haičiui klausimu. Sausio mėn. klausėmės daugybės kalbų apie Europos Sąjungos vaidmenį tarptautinėje arenoje, bet gėda matyti, kaip silpnai ir neryžtingai Europos Sąjunga iki šiol veikia. Europos Sąjungos sprendimas skirti Haičiui 1,2 mlrd. EUR paramą vertas pagyrimo. Pasaulio šalys donorės paskelbė skirsiančios per ateinančius dvejus metus Haičio atstatymui 5,3 mlrd. USD. Vėliau šios pagalbos Haičiui vertę numatoma padidinti iki 9,9 mlrd. USD. Šios sumos nuteikia labai optimistiškai. Tačiau šis

kataklizmas Haityje privertė mane stabtelti ir susimąstyti apie šalį, kuri, tiesą sakant, žlugo jau seniai. Žemės drebėjimas yra stichinė nelaimė, bet esamas skurdo mastas Haityje yra ekonominio, politinio ir socialinio šalies žlugimo rezultatas. Šį žlugimą ir pastaraisiais metais Haityje vyraujantį smurtą lėmė šimtmečiais trukę žiaurūs santykiai su išorės pasauliu – su kai kuriomis šalimis ir tarptautiniais concernais. Tarptautinė visuomenė privedė Haitį prie žlugimo, tad privalome tą skriaudą jai dabar atlyginti.

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

6. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

7. Klausimų Komisijos Pirmininkui valanda

Pirmininkas. – Kitas klausimas – klausimų Komisijos Pirmininkui valanda.

Klausimai frakcijų vardu bet kuria tema.

Antrojoje posėdžio dalyje – klausimai dėl padėties užimtumo srityje Europos Sąjungoje.

Othmar Karas, PPE frakcijos vardu. – (DE) Pone Pirmininke, J. M. Barroso, Europos studijų centras, Graikijos problemos, strategija „Europa 2020“, finansų ir ekonomikos krizės įveikos sprendimų paieška – visa tai akivaizdžiai rodo, kad imdamiesi būtinųjų priemonių netrukus peržengsime to, kas įmanoma pagal galiojančias steigimo sutartis, ribas. Kita vertus, nemažai valstybių narių, užuot kreipusios žvilgsnį į Europą, griebiasi naujo pavidalo tarpvyriausybės, nacionalizmo ir protekcionizmo.

Ką ketinate daryti, kad šios problemos būtų įveiktos, kad būtų nustatyti būtinieji bendri tikslai ir sukurtos patikimos europinės priemonės, kad galėtume veikti efektyviai ir pateikti teisingus sprendimus?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Taip, kai kurie nacionaliniai politikai aiškina Lisabonos sutartį kaip grindžiamą tarpvyriausybės principu ir tai gan keista. Lisabonos sutartis pasirašyta siekiant sustiprinti būtent europinį matmenį, sustiprinti Europos Parlamento galias, palengvinti galimybę priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma ir sustiprinti Komisijos vaidmenį ekonominės veiklos priežiūros bei užsienio reikalų srityse. Todėl toks aiškinimas gan keistas, bet taip iš tikrųjų vyksta.

Komisijai, žinoma, tenka pareiga būti steigimo sutarčių sergėtoja, kaip nustatyta Lisabonos sutarties 117 straipsnyje, pareiga ginti Europos teisę ir griežtai reikalauti, kad jos būtų paisoma, nes liovęsi būti teisine Bendrija, iš karto liausimės buvę tikrąja Europos Sąjunga.

Antra, Komisijai tenka iniciatyvų skatintojos ir vedlės jas įgyvendinant vaidmuo. Todėl ji stengsis parengti ir pateikti pasiūlymų, kuriuos šis Parlamentas, tikiuosi, parems. Savo politinėse gairėse minėjau ypatingus ryšius su Parlamentu ir iš tikrųjų ketinu padaryti viską, kad jie taptų tikrove.

Othmar Karas, PPE frakcijos vardu. – (DE) O. Rehn pasiūlė Madride paketą, kuris dar nėra patvirtintas, bet kuris paskatino svarstymus teisės taikyti sankcijas klausimu diskusijų pradžioje. Mano nuomone, neturėtume pradėti diskusijų nuo sankcijų valstybėms narėms, nes taip pradėtume ne nuo to galo. Užuot kalbėję apie sankcijas, turėtume nustatyti bendrus tikslus, bendrus projektus ir bendras priemones, kurių mums reikia papildomai, be to, ką jau esame padarę, ir tik tada svarstyti sankcijų už nesolidarų elgesį klausimą. Kaip vertinate šį požiūrį?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Kaip minėjote, pone O. Karasai, sprendimas dar nepriimtas. Įvyko pirmosios diskusijos su finansų ministrais ir, tiesą sakant, kitą mėnesį Komisija pateiks komunikatą dėl ekonominio valdymo stiprinimo. Siekiame sustiprinti prevencinius ir taisomuosius Stabilumo ir augimo pakto svertus. Pateksime pasiūlymų dėl efektyvesnės ir platesnio masto makroekonominių skirtumų euro zonos viduje priežiūros ir išnagrinėsime galimybes sukurti krizių įveikos mechanizmą, bet susitelksime tik į esminius elementus.

Manome, įmanoma, turint šiuo metu galiojančias steigimo sutartis, padaryti gerokai daugiau euro zonos bei Ekonominės ir pinigų sąjungos priežiūros srityje, jeigu valstybės narės iš tikrųjų norės bendradarbiauti ir gerbs steigimo sutartis.

Martin Schulz, S&D frakcijos vardu. – (DE) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 125 straipsnyje numatyta vadinamoji finansinio gelbėjimo draudimo nuostata, kitaip sakant nuostata, kuria ES valstybės narės draudžiama perimti kitų valstybių narių skolas. Kaip vertinate faktą, kad įgyvendinant pagalbos Graikijai pakete numatytas priemonės, šalys, kaip antai Vokietijos Federacinė Respublika, trejus metus skolins Graikijos valstybei taikydamos 5 proc. palūkanų normą, o pačios trejus metus skolins už 1,5 proc. palūkanų normą? Visa suma sudaro 8,4 mlrd. EUR, vadinasi bus uždirbta 620 mln. EUR. Ar minėta nuostata dėl finansinio gelbėjimo draudimo taip pat apima reikalavimą, kad, jeigu viena valstybė narė negali perimti kitos valstybės narės skolų, ji taip pat negali pelnytis iš kitos valstybės narės skolos? Ar esate pasirengę aptarti su Vokietijos Vyriausybe ar kitomis vyriausybėmis šį mechanizmą, kuris man atrodo visiškai nepriimtinas?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Tiesa, pone M. Schulzai, kad pagal Lisabonos sutartį vadinamasis finansinis valstybių narių gelbėjimas draudžiamas. Komisija mano, kad sprendimas, prie kurio šiuo metu apsisistota – šis mechanizmas dar neaktyvuotas, nes Graikija dar nepateikė prašymo – visiškai atitinka Sutarties nuostatas. Noriu tą pabrėžti. Žinau, kad kai kuriuose Vokietijos sluoksniuose – ir iš tikrųjų kai kuriose kitose valstybėse narėse, bet ypač Vokietijoje – šiuo klausimu polemizuojama, bet noriu pasakyti, kad vadinti mechanizmą, kurį dabar svarstome, tam tikros rūšies finansiniu gelbėjimu neteisinga. Tai nėra finansinis gelbėjimas. Tai paskolų koordinavimas. Komisija bus atsakinga už tai. TVF taip pat dalyvaus šiame mechanizme, kuris, turiu pasakyti, yra kūrybinis. Tai sprendimas, kurį galima buvo priimti tik po plataus masto diskusijų su mūsų valstybėmis narėmis, bet jis visapusiškai atitinka sutartyse nustatytus reikalavimus ir, žinoma, Lisabonos sutarties nuostatas.

Norėčiau baigti politinę natą ir pasakyti, jog man gan keista, kad buvo taip sunku rasti sprendimą parodyti solidarumą su Graikija, kai toks sprendimas buvo rastas Latvijos, Vengrijos ir Rumunijos atveju. Jeigu galime rasti tokių solidarumo ir atsakomybės sprendimų už euro zonos ribų, manau, visiškai akivaizdu, kad privalome tokių sprendimų rasti ir euro zonoje.

Martin Schulz, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone J. M. Barroso, suprantu, kad bandote išsisukti nuo atsakymo į mano klausimą, nes jis nėra malonus. Todėl jį pakartosiu.

Yra bent galimybė, kad valstybės narės, kurios skolintis pinigų galės geresnėmis sąlygomis nei skolinti jų kitoms, galės pelnytis iš kitos šalies skolų. Kadangi pagal nuostatą, kuria draudžiamas finansinis gelbėjimas, valstybės narės negali perimti kitos valstybės narės skolų, joms taip pat neturėtų būti leista iš tokių skolų pelnytis. Ar esate pasirengę tiesiai pasakyti, pvz., A. Merkel ar N. Sarkozy, ar bet kuriam kitam vadovui, kad prieštaraujate tokiam veikimo būdui?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Šiuo klausimu ištisas savaites kalbėjau su jūsų minėtais ir kitais vadovais, taigi galiu visiškai atvirai pasakyti jums, pone M. Schulzai, kad šis sprendimas, deja, yra vienintelis įmanomas. Komisija iš pat pradžių prašė, kad būtų duotas konkretesnis solidarumo su Graikija signalas, visais atvejais, žinoma, gerbiant atsakomybės principą. Bet dabar turime užtikrinti, kad Graikija būtų paskatinta kuo greičiau grįžti prie rinkos finansavimo, ir, tiesą sakant, rastas toks sprendimas, pagal kurį euro zonai priklausančios valstybės narės teiks paskolas nelengvatinėmis sąlygomis. TVF palūkanų normos nustatymo metodas pasirinktas kaip tinkamas etalonas, kuriuo remiantis turi būti nustatomos dvišalių euro zonai priklausančių valstybių narių paskolų sąlygos, nors su kai kuriais pakeitimais, dėl kurių sutarta balandžio 11 d.

Guy Verhofstadt, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, Komisijos Pirmininke, pirmiausia, kalbant apie nuostatą, kuria draudžiamas finansinis gelbėjimas, Sutartyje taip neteigiama. Joje teigiama, kad valstybė narė negali būti verčiama perimti skolas. Sutartyje nerašoma, kad draudžiama perimti skolas. Tą būtina išaiškinti, kitaip tiesiog bus kakofonija dėl sutarčių. Kartoju: Sutartyje aiškiai teigiama, kad valstybė narė negali būti verčiama perimti skolas. Taigi viskas, kas sugalvota Graikijos atžvilgiu, susiję su dalykais, kurie įmanomi pagal Sutartį ir gali būti įgyvendinti.

Mano klausimas šiek tiek kitoks. Graikijos paskolų palūkanų normos vėl pakilo iki 7,6 proc., kitaip sakant, jos viršija 450 baziniais punktais Vokietijos palūkanų normą. Todėl būtina imtis kitų priemonių ir šiuo požiūriu galvoju, kad reikėtų imtis labai svarbių ir esminių reformų – Europos valiutos fondo, Europos obligacijų rinkos – ir parengti platesnio užmojo 2020 m. strategiją.

Pone Komisijos Pirmininke, noriu paklausti štai ko: kada ketinate pateikti Tarybai pasiūlymą dėl tokios rūšies reformų paketo, į kurį taip pat įeitų O. Rehno jau pradėtos reformos? Nes plataus užmojo reformų paketas kartu su Graikijai skirtomis ypatingosiomis priemonėmis yra tai, ko mums reikia dabar.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Pirmiausia, pone G. Verhofstadtai, taip pat atsakant M. Schulzui, būkime visiškai atviri ir sąžiningi vieni kitiems: jeigu turite klausimų dėl A. Merkel pozicijos, turite klausti jos. Nesu čia tam, kad kalbėčiau A. Merkel vardu. Esu čia tam, kad atsakyčiau į jūsų klausimus Komisijos vardu. Turime tą aiškiai suprasti.

Taip pat išsiaiškinkime Komisijos požiūrį. Sprendimu, kurį radome, pedantiškai paisoma vadinamosios finansinio gelbėjimo draudimo nuostatos. Žinoma, šiuo požiūriu buvome labai atsargūs. Kalbant apie priemones, kurių ketiname imtis, kitą mėnesį pateiksime komunikatą ir pasiūlymų. Noriu pakalbėti apie komunikatą dėl ekonominio euro zonos valdymo stiprinimo. Politiniai debatai jau įvyko ir O. Rehn gavo iš Komisijos mandatą klausimais, kurie aptarti pirminėse diskusijose su finansų ministrais. Taigi galiu jums pasakyti, kad kažkuriuo metu gegužės mėn. jūs jau žinosite priemonių, kurias pateiksime siekdami ateityje sustiprinti valdymą euro zonoje ir Europos Sąjungoje apskritai, esmę.

Guy Verhofstadt, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, norėčiau paklausti Komisijos Pirmininko, ar į šį pasiūlymą bus įtrauktas sumanymas dėl Europos valiutos fondo?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Pone pirmininke, konkrečiai atsakydamas į šį klausimą galiu pasakyti, jog linkstame į tai, kad nereikia steigti naujos institucijos Ekonominės ir pinigų sąjungos sąlygomis.

Bent mano požiūriu, nesu tikras, kad tai geras sumanymas, bet galiu jums pasakyti – kalbu asmeniškai, nes kolegija dar neapsisprendė – kad sumanymas turėti priemonę, kuri padėtų užtikrinti finansinį stabilumą euro zonoje, man atrodo priimtinas. Galėčiau pridurti, kad šiuo metu svarstome įvairius galimus būdus sukurti ir sustiprinti apsaugos mechanizmus, kurie padėtų spręsti problemas, paskatinusias Europos valiutos fondo idėjos atsiradimą.

Daniel Cohn-Bendit, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, pone J. M. Barroso, man patiktų toks Komisijos Pirmininkas, kuris tiesiai pasakytų, kad Vokietijos turi būti paprašyta teikti paskolas taikant tokią palūkanų normą, už kokią ji pati skolinasi, t. y. 3 proc. Turėjote apie tai bent viešai pasakyti. Taip šiuo klausimu būtų pradėta diskutuoti Vokietijoje, bet jūs negebate pasakyti šių paprastų dalykų.

Norėčiau pateikti kitą klausimą, dėl KKPS. Dėl KKP susitarimo, kuris padėtų kovoti su piratavimu ir klastojimu, deratės nuo 2008 m. Kovo mėn. savo priimtoje rezoliucijoje Europos Parlamentas paragino jus sutrumpinti derybas dėl KKPS susitarimo. Rytoj ketinate mums paskelbti – dėkoju jums, nes to ilgai laukėme – Naujojoje Zelandijoje įvykusio aukščiausiojo lygio susitikimo diskusijų rezultatų ir jo pabaigoje priimto teksto vertinimą.

Žinote, kad baigiantis deryboms Parlamentas turės pasakyti „taip“ arba „ne“. Ar ne būtų protingiau labiau įtraukti Parlamentą į šį procesą, kad jo dalyvavimas būtų matomesnis, ir taip užtikrinti daugiau derybų skaidrumo? Kitaip atsidursite tokioje pačioje padėtyje, kaip ir SWIFT susitarimo tvirtinimo Parlamente atveju. Todėl norėčiau paprašyti, kad dabar parodytumėte didesnę skaidrumą ir supažindintumėte mus su derybų tekstais, kaip supažindinote su jais dideles bendroves. Parlamentas yra tiek pat svarbus, kaip ir didelės bendrovės.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Pone pirmininke, D. Cohn-Benditai, negali būti jokių abejonių, kad labai gerbiu Parlamentą. Galėčiau pridurti, kad būtent todėl Komisija, o konkrečiau kalbant, K. De Gucht pasirūpino gauti iš mūsų partnerių šiose derybose leidimą viešai skelbti visus derybų tekstus. Kaip žinote, jie bus paskelbti rytoj, balandžio 21 d.

Neabejotinai taip pat žinote, kad šios derybos pradėtos prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai ir kad mes taip pat norime aktyviai įtraukti Parlamentą į jas. Dabar Parlamentas turi naujų galių tarptautinių derybų srityje ir pasisakome už tai, kad Parlamentas atliktų šiose derybose aktyvesnį vaidmenį.

Daniel Cohn-Bendit, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, J. M. Barroso, nežaiskime žodžiais: nesvarbu, ar jūs prašėte leidimo, ar ne, jeigu neužtikrinsite skaidrumo ir viešumo, negalėsite tęsti derybų, nes Lisabonos sutartis jau galioja.

Taigi nesvarbu, ar prašėte savo partnerių leidimo skelbti Parlamentui derybų tekstus, juos skelbti privalote, kitaip Parlamentas niekada nepasakys jums „taip“, nes dabar privalote laikytis Lisabonos sutarties.

Taigi pagal Lisabonos sutartį dabar privalote elgtis skaidriai Parlamento atžvilgiu, nes galiausiai jums reikės gauti Parlamento sutikimą, o ar sutikimas bus duotas, nėra aišku, atsižvelgiant į derybų būseną ir tekstą, apie kurį dabar kalbame.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Kalbėjote apie Lisabonos sutarties įsigaliojimą. Labai pritariu tam, kad Europos Parlamentas šioje srityje taip pat atliktų svarbesnį vaidmenį, ir tekstas, kurį rytoj paskelbsime ir dėl kurio viešinimo prašėme savo derybų partnerių leidimo, yra derybų tekstas, derybų teksto projektas. Tą padarysime. Jums neabejotinai žinoma, kad kai kurios tarptautinės derybos yra slaptesnės ir tam tikrų sričių atžvilgiu būtina elgtis atsargiai, bet mes norime kuo aktyviau įtraukti Parlamentą, kuriam Lisabonos sutartimi teisėtai suteikta galių tarptautinių derybų srityje.

Timothy Kirkhope, ECR frakcijos vardu. – Kovo mėn. Europos Komisija paskelbė ketinanti dar kartą persvarstyti Direktyvą dėl darbo laiko po to, kai pirmenis persvarstymas žlugo. Būtent Parlamentas primygtinai reikalavo, kad direktyvoje būtų panaikintos valstybėms narėms taikomos atsisakymo nuostatos, ir dėl to patekta į aklavietę. Kaip visi prisimename, EP nariai, atstovaujantys JK Leiboristų partijai ir esantys profesinių sąjungų kišenėje, balsavo už JK taikomos atsisakymo nuostatos panaikinimą nepaisydami priešingų savo šalies vyriausybės nurodymų.

Atsižvelgdamas į tai, kad ši direktyva bus vėl persvarstoma, ir į tai, kad daugelis ES valstybių narių norėtų, kad jų darbuotojai turėtų pasirinkimą dirbti pagal lankstesnį darbo laiko tvarkaraštį, norėčiau paklausti Pirmininko J. M. Barroso, ar jis gali patvirtinti, jog ši Komisija pasiūlys tokią direktyvą, kurioje bus gerbiamos valstybėms narėms taikomos atsisakymo nuo 48 val. darbo savaitės nuostatos?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Pone pirmininke, dar neturiu savo kišenėje pasiūlymo su teisės akto projektu. Šiuo metu dar per anksti turėti konkrečius pakeitimų tekstus. Kaip jums žinoma, parengtas konsultacijoms skirtas dokumentas, kurio tonas sąmoningai atviras. Aš taip pat noriu išgirsti socialinių partnerių nuomonę.

Naujomis taisyklėmis darbuotojai turėtų būti apsaugoti nuo pavojų sveikatai ir saugumui, kurių gali kilti pernelyg ilgai dirbant ir nepakankamai ilsintis. Jos taip pat turi būti pakankamai lanksčios, kad leistų derinti darbą ir šeimyninį gyvenimą ir skatintų įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių, konkurencingumą.

Manau, privalome turėti sprendimą, pone T. Kirkhope'ai, kalbu visiškai atvirai, nes, kaip jums žinoma, Teisingumo Teisme iškeltos bylos, kurios įpareigoja mus rasti sprendimą.

Taigi pasistengsime rasti plataus masto paramą mūsų naujam pasiūlymui ir išvengti ilgų diskusijų, vykusių mėginant persvarstyti direktyvą praeitą kartą.

Timothy Kirkhope, ECR frakcijos vardu. – Suprantu, kad Pirmininkas J. M. Barroso nenori iš anksto spėti, koks bus Komisijos konsultacijų rezultatas. Bet yra daugybė žmonių ES – ypač tie trys milijonai žmonių JK, kurie šiuo metu naudojami pagal atsisakymo nuostatą numatytomis išimtimis – kurie lauks iš Komisijos Pirmininko išipareigojimo, kad ekonominio nuosmukio metu jo Komisija nenorės sudaryti didesnių kliūčių žmonėms dirbti. Bijau, Komisijos narys L. Andor tokios garantijos mums nedavė klausyme dėl jo kandidatūros tvirtinimo, bet tiku, kad Pirmininkas J. M. Barroso tą padarys dabar.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Jūs labai malonus, pone T. Kirkhope'ai, bet, be Jungtinės Karalystės, Europos Sąjungoje, tiesą sakant, yra dar 26 valstybės narės, taigi suprantate, kad, nors esame labai dėmesingi klausimams, dėl kurių išreiškėte rūpestį, taip pat turime atsižvelgti į kitų teisėtus interesus.

Tai labai sudėtingas ir itin opus klausimas. Turime rasti tinkamą pusiausvyrą tarp lankstumo, kuris, kaip pabrėžėte, ypač svarbus mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir darbuotojų apsaugos, kuri, esu tikras, jums taip pat svarbi. Būtent tą ketiname daryti. Būtent todėl prašome socialinių partnerių taip pat pateikti konstruktyvių pasiūlymų.

Lothar Bisky, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Pone J. M. Barroso, kalbėjote apie jūsų darbo programą ir ją aptarėme Parlamente. Pasakėte, kad atsižvelgsite į kritines pastabas. Turiu vieną klausimą. Pastaruoju metu daug kalbame apie krizę ir jos įveiką. Tačiau man susidaro įspūdis, kad labai mažai kas pasikeitė bankų veikloje.

Man taip pat būtų įdomu išgirsti atsakymą į kitą klausimą. Ar manote, kad mes ir Komisija padarėme pakankamai? Jeigu ne, ką, jūsų nuomone, dar būtina padaryti, kad ilgalaikėje perspektyvoje finansų krizę sukėlusios priežastys būtų panaikintos ir kad bankai nebegalėtų verstis taip, kaip verčiasi dabar?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Tik šiandien pristatėme savo darbo programą, kurioje išdėstyti mūsų planuojami veiksmai finansų sektoriuje. Viena dalis jau padaryta, bet liko svarbi dalis, kurią dar turėsime padaryti.

Manau, Komisijos pasiūlymai tinkami. Tiesą sakant, apgailestauju, kad kai kuriais atvejais valstybės narės mūsų užmojo lygį sumažino, pvz., dėl priežiūros sistemos, kurią dabar svarsto jūsų Parlamentas, ir mes pateiksime keletą pasiūlymų – yra visas sąrašas, kurį šiandien pristaciau Parlamentui – artimoje ateityje.

Bet, manau, yra keletas konkrečių dalykų, kalbant konkrečiau, kuriuos galime padaryti. Pvz., pritariu minčiai dėl bankų mokesčio. Manau, šį klausimą derėtų spręsti G20 lygmeniu. Manau, būtų teisinga, jeigu bankininkystės sektorius, po visų tų jo sukeltų problemų, padariusių didelę žalą visai ekonomikai, taip pat prisidėtų prie mūsų ekonomikos ateities kūrimo.

Taigi, kaip visada, būtina rasti pusiausvyrą. Nenorime pakenkti mūsų ekonomikai labai svarbiam finansų sektoriui, bet manome, kad keleto papildomų priemonių imtis svarbu siekiant atkurti pasitikėjimą finansų sektoriumi.

Lothar Bisky, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Pone J. M. Barroso, turiu kitą trumpą klausimą. Banko „Deutsche Bank“ valdybos pirmininkas dr. J. Ackermann yra žmogus, kuriam sunku padaryti išpūdį. Neseniai jis tiesiai pasakė, kad nori uždirbti 25 proc. pelno. Ar nemanote, kad tai prieštarauja priemonėms, kurių ėmėsi Komisija ir pavienės vyriausybės? Jis neketina nieko keisti. Jis pasakė, kad vėl nori uždirbti 25 proc. pelną. Taip kalba dr. J. Ackermann, „Deutsche Bank“, kuris yra labai svarbus bankas, valdybos pirmininkas.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Atsiprašau, bet negirdėjau tokių banko „Deutsche Bank“ valdybos pirmininko pareiškimų, taigi negaliu komentuoti to, ko nežinau.

William (The Earl of) Dartmouth, *EFD frakcijos vardu*. – Kadangi finansų krizė buvo kredito krizė ir bankininkystės krizė, kurios įvyko ir išplito dėl didelių komercinių bankų, – „The Royal Bank of Scotland“, „IKB“, „Fortis“ ir panašių bankų, – ar sutinkate, kad Direktyva dėl alternatyvių investicinių fondų valdytojų, būdama labai žalinga JK, taip pat yra netinkama linkme nukreipta ir klaidinga Komisijos iniciatyva, kuria siekiama visiškai ne tų tikslų?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Visiškai nesutinku. Manau, tai labai gera iniciatyva, kuria siekiama būtent atkurti pasitikėjimą mums labai svarbiu mūsų finansų rinkų sektoriumi. Manau, finansų sektorius suinteresuotas tuo, kad juo pasitikėtume. Būkime sąžiningi ir atviri. Dabar finansų sektoriumi nepasitikima ir ši problema atsirado, tarkime, dėl kai kurių svarbių šio sektoriaus veikėjų neatsakingo elgesio, ne tik Jungtinėje Karalystėje, bet taip pat kitose Europos šalyse, neskaitant Jungtinių Amerikos Valstijų, iš kur ši krizė paplito. Mums reikia tinkamo lygio reguliavimo. Manome, kad reguliavimu, kurį pasiūlėme, užtikrinama tinkama pusiausvyra ir nesiekama apsunkinti finansų sektoriaus veiklos. Priešingai – juo siekiama atkurti pasitikėjimą. Jo finansų sektoriui reikia, kad galėtų finansuoti ekonomiką.

William (The Earl of) Dartmouth, *EFD frakcijos vardu*. – Kaip Direktyva dėl alternatyvių investicinių fondų valdytojų padės atkurti pasitikėjimą finansų sektoriumi, jeigu problema glūdi dideliuose komerciniuose bankuose? Aš to klausiau.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Atsiprašau, bet nesutinku, kad problema glūdi tik dideliuose bankuose.

Tiesą sakant, problemą Jungtinėse Amerikos Valstijose sukėlė ne tik dideli bankai. Prie jos prisidėjo ir nekomerciniai bankai, investicinės organizacijos, taip pat rizikos draudimo fondai. Taigi nesutinkame su išvadomis, kad ją sukėlė dideli bankai. Tiesą sakant, kai kurie dideli tradiciniai komerciniai bankai nėra atsakingi už krizę.

Buvo daug kitų žaidėjų, kuriems tenka tam tikra atsakomybė už netvarką, kalbėkime labai atviro, atsiradusią finansų sektoriuje. Manome, kad tinkamo lygio reguliavimas – tai geriausias būdas spręsti klausimą ir bankų, ir kitos rūšies priemonių ar rinkos operatorių požiūriu.

Andrew Henry William Brons (NI). – Pone Pirmininke, Europos išorės veiksmų tarnyba bus atskaitinga vyriausiajam įgaliotiniui. Pagal Sutarties 18 straipsnį vyriausiojo įgaliotinio vaidmuo – vadovauti įgyvendinant Europos Sąjungos bendrą užsienio ir saugumo politiką pagal Tarybos suteiktą mandatą. Taryboje, nepaisant visų jos trūkumų, bent yra valstybių narių įgaliotiniai.

Tačiau įvairių šio Parlamento frakcijų įtakingi atstovai įtikinėja, kad Komisija turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį šios tarnybos veikloje. Kalbant konkrečiau, jie teigia, kad Komisija turėtų skirti bent 50 proc. išorės veiksmų tarnybos darbuotojų ir kad ši tarnyba neturėtų priklausyti nuo tarpvyriausibiškumo įtakos. Atsiprašau už šį žodį. Ne aš jį sugalvojau, bet jį suprantu kaip Tarybos, Europos Vadovų Tarybos kodą. Be to, žinoma, vyriausiasis įgaliotinis pagal užimamas pareigas yra Komisijos Pirmininko pavaduotojas.

Visa tai, regis, byloja apie tikimybę, kad tikrovėje ES užsienio politikai vadovaus Komisija, o mintis, kad jai vadovauja vyriausiasis įgaliotinis pagal Tarybos suteiktą mandatą, bus teisinė fikcija. Ar sutinkate?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Nesutinku. Mes nesame atsakingi už šią sritį. Tiesa sakant, kaip jums žinoma, vyriausiojo įgaliotinio / Komisijos Pirmininko pavaduotojo pareigybės įsteigimas yra viena iš svarbiausių Lisabonos sutarties naujovių ir sumanymas sujungti tai, ką įprastai vadiname tarpvyriausybės kompetencijos ir Bendrijos kompetencijos sritimis.

Kalbant apie bendrą užsienio ir saugumo politiką, iš esmės ji liks tarpvyriausybė: tai yra valstybių narių prerogatyva. Bet yra kitų Bendrijos kompetencijos sričių, kurioms neturėtų būti taikomas tarpvyriausybinis valdymo metodas. Jos, žinoma, turėtų būti valdomos vadovaujantis Bendrijos metodu.

Taigi vyriausioji įgaliotinė / Komisijos Pirmininko pavaduotoja įprastai dirbs, kaip sakome, dviem pareigybiniams etatais. Ji turės suderinti šias dvi pareigyles ir užtikrinti kuo geresnę šių dviejų kompetencijos sričių sąveiką. Taigi, žinoma, bus kompetencijos sričių, kurias ji galės plėtoti Komisijos viduje, kaip Komisijos Pirmininko pavaduotoja, bet taip pat glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir Taryba. Manau, šis vaidmuo prisidės plėtojant darnesnius ir nuoseklesnius Europos Sąjungos išorės ryšius, tvirčiau ginant mūsų interesus ir propaguojant pasaulyje mūsų vertybes.

Andrew Henry William Brons (NI). – Jūsų, kaip Europos integracijos šalininko, žodžiuose išvelgiu vidinės logikos, bet aš nepalaikau jūsų požiūrio.

Bet, tiesą sakant, tai, ką siūlote, iš tikrųjų reiškia, kad turėtume peržengti ribas, nustatytas Lisabonos sutartimi, kuri yra gan netinkama, ir beveik nušalinti Tarybą, kurią, nepaisant visų jos trūkumų, bent sudaro nacionalinių valstybių įgaliotiniai.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Niekada negalėčiau siūlyti, kad Komisija nepaisytų sutarčių, nes jos pareiga užtikrinti, kad sutartys būtų gerbiamos. Tai, ko iš tikrųjų prašau – kad valstybės narės, taip pat visos institucijos gerbtų sutartis.

Sutartimi užtikrinama pusiausvyra ir šios pusiausvyros turi būti paisoma. Ši Sutartis – tai pažanga, palyginti su tuo, ką turėjome anksčiau, kai už sritį, kurioje, tiesą sakant, turime labai svarbų bendrą interesą ir tas interesas yra būtent Europos vertybių gynimas pasaulyje, buvo atsakingos visiškai skirtingos institucijos. Manau esant įmanoma, jeigu ši Sutartis bus visapusiškai gerbiama, įgyvendinti tai, ką šia Sutartimi užsibrėžėme pasiekti. Tą galėsime padaryti, jeigu visos institucijos glaudžiai bendradarbiaus ir, žinoma, gerbs mūsų valstybės nares.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone Pirmininke, ponios ir ponai, esu iš Pietų Italijos ir mūsų regiono ekonomikos pagrindą sudaro mažosios ir vidutinės įmonės, veikiančios tekstilės, aprangos ir avalynės pramonės sektoriuje, taip pat žemės ūkyje.

Šiandien šis pramonės sektorius yra sunkioje padėtyje dėl prekių iš Kinijos ir Azijos rinkų antplūdžio. Vieno bato gamybos išlaidos mūsų regione, Pietų Italijoje, sudaro 13 EUR. Gatavo produkto iš Kinijos kaina sudaro 5,50 EUR. Pagaminti kūdikiams skirtų glaustinukų vienetą pas mus kainuoja 4–5 EUR, o ta pati prekė iš Kinijos kainuoja 1 EUR.

Verslininkai perkelia gamybą kitur, kad išsilaikytų, arba uždaro savo fabrikus, o uždarius fabrikus prarandama tūkstančiai darbo vietų ir tai taip pat prisideda prie vartojimo krizės bei regiono skurdinimo.

Kiekvieną kartą susitikęs su verslininkais išgirstu tą patį klausimą: „Kas neleidžia jums nustatyti maito mokesčių, kas neleidžia taikyti mokesčių?“. Kinijoje gamybos išlaidos mažos, nes vaikai nuo dvylikos metų dirba po dešimt valandų per dieną, negauna jokių socialinių išmokų, neturi jokio draudimo ir jokių teisių į sveikatos priežiūrą.

Žinau, kad protekcionistinės priemonės nepageidaujamos, bet koks yra atsakymas? Pone J. M. Barroso, ką turite kitą kartą susitikęs su verslininkais jiems pasakyti, kai jie paklaus, ką Europa daro, kad būtų kovojama su negrįžtama krize, dėl kurios tiek daug įmonių bankrutuoja, tiek daug darbo vietų išnyksta kaip dūmas ir kai ištisi Europos regionai, įskaitant skurdžiausius, o Pietų Italija įeina į jų sąrašą, patiria rimtą ir negrįžtamą krizę? Norėčiau turėti atsakymus į šiuos klausimus, kad galėčiau juos pateikti verslininkams, ir juos norėčiau išgirsti iš jūsų, pone J. M. Barroso.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Suprantu jūsų rūpestį, jūsų interesus labai teisėtus. Norėčiau pasakyti žodį apie mažąsias ir vidutines įmones, kurios, kaip jums žinoma, iš tikrųjų yra svarbiausias darbo vietų kūrimo variklis Europoje.

Taigi ką galėtumėte pasakyti atsakydamas į klausimą, susijusį su šia problema dėl konkurencijos su kitomis pasaulio šalimis, kuriose taikomi žemesnio lygio standartai darbo jėgos ir aplinkos apsaugos požiūriu? Manau, uždaryti savo sienas neabejotinai nėra išeitis, nes Europos Sąjunga yra pati didžiausia eksportuotoja pasaulyje. Taigi išeitis yra skatinti padorų darbą ir gerinti socialinius standartus visame pasaulyje. Tai klausimas, kurį mes reikalaujame spręsti dalyvaudami G20 procese, tai klausimas, kurį mes reikalaujame spręsti dalyvaudami Tarptautinės darbo organizacijos veikloje, taip pat klausimas, kurį svarstome plėtodami dialogą su kitais partneriais. Bet iš tikrųjų manau, kad tai ne išeitis – nebent griebiamasi dempingo – veikti taikant antidempingo priemones, ne išeitis ir uždaryti savo sienas kitiems labai svarbiems prekybos partneriams iš Europos. Žengę šį žingsnį pasmerktume save žlugimui.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pone Pirmininke, tęsiant anksčiau minėtą Graikijos problemų sprendimo klausimą, visi iš mūsų, kurie įdėmiai seka įvykių eigą ir tai, kaip šios problemos sprendžiamos, suprantame ir daugelis mūsų jaučia, kad Taryba nušalino Komisiją nuo šio proceso.

Komisija, manau, nuo pat pradžios buvo pusiausvyrą užtikrinantis veiksnys vidutinėms ir mažosioms Europos Sąjungos valstybėms narėms bendraujant su Taryba. Šiandien, manau, jos vaidmuo sprendžiant Graikijai, ir ne tik, iškilusias problemas apsiriboja technokratinio pobūdžio veiksmais ir pareiškimais.

Mano konkretus klausimas štai koks: kalbame apie ekonomiką, apie pinigų sąjungą, turinčią ryškesnių viršnacionalinių elementų. Taip pat kalbame apie Komisijos parengtą plataus užmojo strategiją „Europa 2020“ ir apie kovą su nedarbu ir skurdu. Tad ar bus įmanoma įgyvendinti šiuos plataus užmojo strateginius veiksmų planus, jeigu Komisija neturi jai prideramo vaidmens?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Padėtis užimtumo srityje, kaip žinote, labai priklauso nuo bendros ekonominės padėties. Turime tą galutinai išsiaiškinti. Negalime atkurti užimtumo lygių, kokie buvo prieš krizę, negrįžę į spartesnio augimo Europoje kelią.

Būtent todėl didžiausias pastangas dedame tam, kad būtų rasti nauji augimo šaltiniai, ir, tiesą sakant, stengiamės atkurti šį augimą, kuris labai svarbus Europos Sąjungai.

Tai mūsų prioritetas dabar. Kita vertus, kai kurių priemonių, skirtų konkrečiai užimtumui skatinti, imtasi. Turime keletą pasiūlymų savo strategijoje „Europa 2020“ dėl naujų įgūdžių, naujų darbo vietų kūrimo, dėl jaunimui skirtų programų, bet svarbiausias dalykas – atkurti sąlygas, kurios skatintų augimą, taip pat stiprintų pasitikėjimą mūsų ekonomika.

Kalbant apie padėtį Graikijoje, kaip žinote, daug kas taip pat susiję su tikėjimu Graikijos ekonomikos ateitimi. Būtent todėl taip svarbu ištaisyti fiskalinį disbalansą.

Frédéric Daerden (S&D). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos Pirmininke, padėtis Europos užimtumo srityje kelia didelį nerimą, kaip ką tik pažymėjo mano kolegos. 2009 m. euro zonoje prarado darbą 2,7 mln. žmonių. Be to, skurdo rizikos darbą turintiems Europos gyventojams lygis išaugo iki 8 proc., neminint to, kad beveik 17 proc. gyventojų gyvena žemiau skurdo ribos.

Esant tokiai padėčiai, ar nemanote, kad derėtų įgyvendinti dviejų kryptių strategiją? Viena kryptis būtų skatinti padorų darbą – šį klausimą, o ne užimtumo skatinimą tik augimo skatinimo tikslu, vertėtų įtraukti į strategiją „Europa 2020“; be to, ar ketinate skatinti aplinkos neteršiančių, pažangių darbo vietų kūrimą siekiant sukurti tvarią ir vieningą visuomenę? Antroji kryptis būtų kelti bendrą užimtumo lygį Europoje, ypatingą dėmesį skiriant jaunimui – apie tai kalbėjote – bet taip pat žmonėms, kuriems per penkiasdešimt.

Šiuo požiūriu išaugęs Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondui teikiamų paraiškų skaičius ir daugelyje sektorių vykdoma pertvarka pabrėžia būtinybę suformuoti ir plėtoti visuotinę pramonės politiką.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Visi klausimai, kuriuos kėlėte, įtraukti į strategiją „Europa 2020“, pone F. Daerdenai. Jau kalbėjau apie padorų darbą savo politinėse gairėse, kaip kalbėjau ir apie tikrą pramonės politiką Europoje – ne ankstesnę politiką, bet politiką, kuria siekiama sukurti Europoje tvarią pramonę, šiuolaikiškesnę, į tvarumo užtikrinimą orientuotą politiką.

Kalbant apie jaunimą, jam skirtos bent dvi pavyzdinės iniciatyvos – „Judus jaunimas“ ir „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“. Pabrėžėme nemažai tikslų, susijusių, pvz., su švietimu, kova su skurdu ir

socialinės įtraukties kampanija. Šis aspektas įtrauktas į strategiją „Europa 2020“ būtent todėl, kad laikome kovą su nedarbu šiuo metu savo pagrindiniu prioritetu. Manau, įgyvendindami šią strategiją galėsime pasiekti gerų rezultatų kovos su nedarbu srityje.

Sergio Gaetano Cofferati (S&D). – (IT) Pone Pirmininke, ponios ir ponai, kaip žinote, per pastaruosius kelerius metus nedarbas išaugo visose Europos šalyse – nors skirtingose šalyse jis ėgavo skirtingas formas – ir toliau neišvengiamai didės.

Visi ekonomistai sutaria, kad prisireiks bent dvejų metų, kol vienur kitur matomi nedrąsūs atsigavimo ženklai taps norma, ir kad bet kuriuo atveju bent dešimt metų atsigavimas bus toks ribotas, kad daugiau darbo vietų vargu ar bus sukurta. Vadinasi nedarbas didės, tie, kurie šiandien turi darbą, jį praras, kartu turėsime ne vieną kartą jaunų žmonių, negalinčių ar negalėsiančių patekti į darbo rinką.

Norėčiau paklausti jūsų, ar nemanote esant būtina, atsižvelgiant į esamą padėtį, skatinti priemonę, kuria būtų siekiama užtikrinti standartines pajamas visiems Europoje, kurie prarado darbą, ir laikyti jaunimo nedarbo klausimą neatidėliotinos svarbos reikalu, taigi ir pasiūlyti konkrečią priemonę, susijusią su mokymu, kuria jie galėtų naudotis visą laiką, kol bus už darbo rinkos ribų.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Iš esmės jūsų pateikta padėties darbo rinkoje analizė teisinga. Tiesą sakant, padėtis toliau blogėja, net jei ir nedarbas didėja ne taip sparčiai kaip anksčiau. Taip pat pradedame įžvelgti nuoseklesnių ženklų, bylojančių apie tai, kad padėtis kai kuriose valstybėse narėse stabilizuojasi.

Bet prisireikė devynių mėnesių, kad ekonomika pradėtų atsigauti po gilaus nuosmukio ir šiais metais tikriausiai praeis dar kažkiek laiko, kol pajusime labai silpno ekonominės veiklos pagyvėjimo poveikį darbo rinkoje vyraujančiai tendencijai. Būtent todėl užimtumas dabar yra mūsų prioritetas. Jaunimo nedarbas kelia ypač didelį rūpestį, kaip minėjote. Europoje jaunimo nedarbo lygis viršija 20 proc. Būtent todėl šiais metais numatėme įgyvendinti tris iniciatyvas. Dvi iš jų jau minėjau. Esame taip pat numatę iniciatyvą „Jaunimo užimtumas“. Konkrečios iniciatyvos, kurias numatėme išplėtoti, apima būtent profesinio rengimo lygio kėlimą įgyvendinant daugiau gamybinės praktikos programų, finansuojamų Europos socialinio fondo lėšomis, taip pat skatinti vadinamąsias stažuotes, įskaitant stažuotes kitose valstybėse narėse, kuriomis suteikiamos galimybės ką tik aukštojo mokslo įstaigą baigusiems asmenims įgyti aukšto lygio profesinės patirties darbo vietoje.

Graham Watson (ALDE). – Praeitą savaitę Europos klimato fondas paskelbė ataskaitą „Veiksmų planas 2050“. Šiame plane nurodomi trys keliai, kuriais eidama Europos Sąjunga iki 2050 m. galėtų sumažinti jos išmetamo CO₂ kiekį 80 proc., kaip užsibrėžėme Kiote. Galėtume padaryti šiek tiek daugiau nei įprastai tik verslo sąskaita. Galėtume tapti beveik savarankiški apsirūpinimo energijos ištekliais požiūriu ir matyti, kaip dekarbonizuojant ūkį kuriasi didelis naujų darbo vietų tinklas.

Bet tą galima padaryti tik Europos lygmeniu. Ar Komisija vadovausis šiuo veiksmų planu? Ar Komisija stengsis suteikti Europos Sąjungai naują postūmį pasiūlydama būtinųjų politikos priemonių? Atsižvelgiant į darbo vietų kūrimo galimybes, ar jūs, pone Pirmininke J. M. Barroso, pasinaudosite šia idėja siekdamas paskatinti valstybės nares imtis būtinųjų veiksmų?

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Esu informuotas apie šią Europos klimato fondo ataskaitą ir iš tikrųjų strategijoje „Europa 2020“ pasiūlėme pavyzdinę iniciatyvą „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, kuria būtent ir siekiama nutraukti ryšį tarp augimo ir išteklių ir taip suteikti Europai konkurencinį pranašumą kitų tarptautinių partnerių atžvilgiu.

Šis tikslas taip pat visapusiškai perteiktas 2010 m. ir vėlesnio laikotarpio darbo programoje. Komisija ketina nutiesti kelią Europos perėjimui iki 2050 m. prie mažai anglies dvideginio išmetančios, tausiai išteklius naudojančios ir klimato kaitai atsparios ekonomikos, pirmiausia dekarbonizuojant energetikos ir transporto sektorius ir taip suteikiant ilgalaikį pagrindą plėtoti politiką ir investicijas. Pabrėžiu žodį „investicijos“.

Manome, kad įgyvendindami klimato darbotvarkę, kaip rodo atsinaujinančiųjų energijos išteklių sektorius, taip pat galime paskatinti naujų darbo vietų, kurias įprastai vadiname „žaliosiomis“, kūrimą.

Helga Trüpel (Verts/ALE). – Pastaruoju metu girdėti pranešimų apie sukurtas naujas informacijos technologijų priemones, kaip antai *Google Books* ar *iPad*, kuriomis bus palengvinta prieiga prie skaitmeninio kultūrinio turinio – vadinamųjų el. knygų. Tačiau daugeliu atvejų šių iniciatyvų imtasi JAV. Ką Komisija daro, kad būtų skatinamas mūsų kultūros paveldo skaitmeninimas Europos žemyne?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Pradėjome Europos skaitmeninės bibliotekos kūrimo projektą, kuriuo ėmėmės iššūkio perkelti visas mūsų nacionalinėse bibliotekose ir jų archyvuose saugomas kolekcijas į skaitmeninę terpę. Tai svarbus mūsų laikų skaitmeninimo uždavinys, kurį spręsdami siekiame išsaugoti mūsų kultūros turtą ir sudaryti galimybę piliečiams juo naudotis. Tačiau šis projektas turi būti įgyvendinamas nekeliant grėsmės autorių ir leidėjų teisėms, įskaitant teises į jau nebeleidžiamus kūrinius ir vadinamuosius „kūrinius našlaičius“. Taip pat turime įvertinti, ar mūsų finansinių pastangų ir šen bei ten įsteigtos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pakaks siekiant įveikti šį labai svarbų visuomeninį iššūkį.

Šiuo požiūriu paprašiau Komisijos Pirmininko pavaduotojos N. Kroes ir Komisijos narės A. Vassiliou sudaryti *comité des sages*. Džiaugiuosi galėdamas jums paskelbti, kad ši užduotis pavesta Maurice'ui Lavie, Elizabethai Nigerman ir Jacques'ui Decare'ui. Kaip *comité des sages*, jie remia šį mūsų sumanymą išsaugoti paveldą skaitmeninant jį ir, žinoma, visapusiškai gerbiant nuosavybės teises. Nekantriai laikiu iš jų rekomendacijų, kurios turės būti pateiktos iki šių metų pabaigos.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pone J. M. Barroso, norėčiau žinoti, kokią poveikį, jūsų nuomone, turės pastarasis jau keletą dienų galiojantis skrydžių oro erdvėje draudimas užimtumui aviacijos sektoriuje? Šiandien pirmame įtakingo laikraščio „Financial Times“ puslapyje rašoma, kad dėl oro erdvės nukentėjo beveik septyni milijonai keleivių ir atšaukta 80 000 skrydžių ir dėl to aviacijos sektorius kas dieną patiria 200 mln. USD nuostolių. Kaip, jūsų nuomone, tai paveiks užimtumą šiame sektoriuje – nes, kaip suprantu, tai buvo pagrindinė priežastis, kodėl jūs ir H. Van Rompuy nedalyvavote Lenkijos Prezidento laidotuvėse Krokuvoje?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Pirmiausia dėl laidotuvių, nes noriu apie tai pakalbėti visiškai atskirai.

Labai gerbiau Prezidentą L. Kaczyńską. Labai lojaliai su juo bendradarbiauau. Padariau viską, kad galėčiau dalyvauti jo laidotuvėse.

Dalyvavau visose ceremonijose, į kurias galėjau atvykti, skirtose Prezidentui L. Kaczyńskui, jo sutuoktinei ir visų šioje katastrofoje žuvusių žmonių atminimui pagerbti. Iš tikrųjų nesuprantu, kaip galima manipuliuoti tiekios daugybės žmonių žūties faktų siekiant taip sukritikuoti Europos institucijas.

Stengiausi iki paskutinės minutės patekti į Prezidento L. Kaczyńskio laidotuves. Problema ta, kad tik šeštadienį, labai vėlai vakare, man buvo pranešta, kad Belgijos valdžios institucijų organizuotas skrydis atšauktas. Daugiau galimybių atvykti į laidotuves neturėjau.

Taigi noriu visiškai aiškiai pasakyti, kad padariau viską, ką galėjau, kad atiduočiau pagarbą ne tik šioje katastrofoje žuvusiems žmonėms, bet ir visai lenkų tautai.

Dabar, jei leisite, norėčiau skirti kitą minutę atsakymui į klausimą dėl aviacijos sektoriaus. Mes žinome apie labai didelį šio ugnikalnio problemos poveikį aviacijos sektoriui ir būtent todėl jau aiškinamės, kaip galėtume iš tikrųjų padėti, jeigu to reikės, Europos aviacijos sektoriui.

Šis sektorius patiria didelių ekonominių nuostolių, atsiradusių dėl to, kad aviacijos bendrovėms keletą dienų uždrausta vykdyti komercinę veiklą. Būtina ieškoti visuotinio sprendimo, kuriuo šiam sektoriui būtų padėta įveikti krizę, ir, tiesą sakant, turime precedentą – krizę po rugsėjo 11 d. įvykių. Taigi svarstome įvairias galimybes supaprastinti valstybės pagalbos teikimo taisykles, kaip esame tą darę praeityje. Šį klausimą svarstėme šiandien įvykusiame kolegijos posėdyje.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, J. M. Barroso, pagal oficialius statistinius duomenis 2000–2006 m. nedarbas Europos Sąjungoje svyravo tarp 8 ir 9 proc. Lisabonos strategijos, kurioje buvo kalbama apie visišką užimtumą, garbei.

Komisija neseniai paskelbtame pranešime teigia, kad 2010 m. nedarbas pasieks ir viršys 10 proc. ribą, o tai tolygu „socialinio ugnikalnio išsiveržimui“, vartojant šiuo metu aktualius žodžius.

Be to, daugelyje šalių, kuriose įgyvendinamos griežtos taupymo programos, pvz., Airijoje ir Graikijoje, taip pat tokiose šalyse kaip Rumunija, Vengrija ir Latvija, kurių problemos sprendžiamos įtraukiant TVF, nedarbas pasiekė rekordinius lygius.

Atsižvelgdamas į tai, norėčiau paklausti štai ko: ar Komisija atliko šių griežtų taupymo programų, dėl kurių įgyvendinimo siekiant įveikti krizę darote valstybėms narėms spaudimą, galimo poveikio vertinimą? Ar ištyrė, kokią poveikį šios programos turės šalies, į kurias problemų sprendimo mechanizmą įtrauktas

Tarptautinis valiutos fondas, padėčiai užimtumo srityje ir jos ūkiui? Ar tikite, kad įgyvendinant tokią politiką nedarbas Europoje mažės?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Neprimetame niekam jokių priemonių. Graikijos atveju sprendimus priėmė Graikijos valdžios institucijos, bet jūs neabejotinai suprantate, kad šis Graikijos ūkio makroekonominis disbalansas daro labai neigiamą poveikį augimui ir užimtumui.

Akivaizdu, kad neatkūrus pasitikėjimo Graikijos viešųjų finansų sektoriumi, jokio augimo ar investicijų Graikijoje nebus. Neužtikrinę augimo, negalėsime užtikrinti užimtumo. Todėl neturėtume manyti, kad makroekonominio stabilumo užtikrinimas ir griežtas taupymas prieštarauja ar yra priešingi tikslui pasiekti augimą. Svarbu pagalvoti, kaip užtikrinti tinkamą perėjimą ir toliau skatinti ekonomiką šalyse, kurios pajėgios tą daryti, kartu išlaikant būtinąją makroekonominio stabilumo pusiausvyrą. Būtent todėl Graikijos ekonomikai ir Graikijos darbuotojams naudinga, kad pasitikėjimas viešųjų finansų sektoriumi būtų kuo skubiau atkurtas.

Paul Rübzig (PPE). – (DE) Mano klausimas susijęs su ugnikalnio išsiveržimu, kuris, žinoma, turės poveikį taršos kietosiomis dalelėmis ir CO₂ požiūriu. Ar manote, kad įmanoma įvertinti, į kokius taršos kietosiomis dalelėmis lygius ateityje turėtų būti atsižvelgta siekiant išvengti rizikos darbo vietose? Mūsų direktyvose dėl oro kokybės šiuo požiūriu nustatyti griežti apribojimai.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Suvaldyti šią ugnikalnio problemą Europos institucijos ar nacionalinės vyriausybės, žinoma, negali. Ugnikalnis išsiveržė ir dabar turime reaguoti į padarinius.

Dėl aviacijos sektoriaus. Jau sakėme, kad svarstome, ką galime padaryti, taip pat remdamiesi jau turimu precedentu po rugsėjo 11 d. įvykių.

Dėl ekonominės padėties. Manau, dar pernelyg anksti vertinti visą padarytą žalą ir galbūt geriau vengti labai dramatiškų ar, tarkime, paniką keliančių scenarijų. Manome, dabar svarbu spręsti žalos klausimą ir pasistengti išsiaiškinti, ką galima padaryti Europos lygmeniu, nepamirštant vieno svarbaus dalyko – Europos lygmeniu esame atsakingi už 1 proc. mūsų biudžeto lėšų. Kita 99 proc. dalis yra valstybių narių rankose. Taigi manau esant nesąžininga tikėtis, kad Europos Sąjunga išspręs visas problemas srityje, kurioje neturime priemonių tam padaryti.

Piotr Borys (PPE). – (PL) Pone J. M. Barroso, strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžėte labai plataus užmojo tikslus pakelti užimtumo lygį iki 63–76 proc. ir sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų nedarbo lygį iki 10 proc., taip pat daug dėmesio skirti švietimui, kuris yra raktas į vystymąsi, kad ateityje 40 proc. Europos piliečių turėtų tretinės pakopos išsilavinimą.

Šiuo atžvilgiu norėčiau paklausti štai ko: ar Europos socialinis fondas, taip pat fondai, skirti tyrimams ir plėtrai remti, ateityje bus išlaikomi iš Europos Sąjungos biudžeto? Nes tai, tiesą sakant, yra raktas į šiuolaikinių metodų plėtojimą, inovacijas ir užimtumo augimą. Ar nemanote, kad taip pat turėtume pabrėžti labai mažų įmonių plėtojimo svarbą? Nes tai geriausias būdas skatinti savarankišką darbą, o žmonių, dirbančių savisamdoms pagrindu, šiandien pernelyg mažai. Taigi atsižvelgiant į minėtus aspektus, šie klausimai atrodo pagrįsti.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Taip, jums žinoma, kad švietimo plėtojimą pasiūlėme kaip vieną iš strategijos „Europa 2020“ tikslų, apimančių tikslą sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir padidinti asmenų su tretinės pakopos išsilavinimu skaičių. Manau, neįmanoma diskutuoti Europos konkurencingumo klausimu nesprendžiant švietimo klausimo.

Būtent todėl stengiamės įtikinti visas valstybes nars prisidėti šiam tikslui ir, žinoma, po to turės būti mobilizuoti ištekliai, kurių skirs ir valstybės narės, ir Europos Sąjunga. Vėliau turėsime aptarti finansinę perspektyvą. Kol kas dar to nepasiekėm, bet, manau, Europos lygmeniu neabejotinai taip pat derėtų imtis kai kurių veiksmų, kuriais būtų papildytos nacionalinių vyriausybių pastangos. Iš tikrųjų, kalbant apie Socialinį fondą, jau numatėme kai kuriuos veiksmus, susijusius su jaunimui skirtomis gamybinės praktikos ir stažuobių programomis. Ketiname šių veiksmų imtis. Negalime numatyti, kiek lėšų turės Socialinis fondas, bet neabejotinai manome, kad mūsų veiksmų Europos priemonių lygmeniu užmojis turėtų būti adekvatus.

Jutta Steinruck (S&D). – (DE) Vakar žiniasklaidoje paskelbta, kad Antverpene uždaroma automobilių gamykla „Opel“. Tai vienas iš daugybės pavyzdžių, kai Europoje prarandamos darbo vietos. Kitą ketvirtadienį Europos pramonės profesinės sąjungos visoje Europoje rengia demonstracijas. Jos reikalauja, kad būtų apsaugotos darbo vietos ir Europos, kaip pramoninės bazės, ateitis. Profesinės sąjungos nariai nori visiškai užimtumo, bet jie taip pat nori veiksmingos Europos politikos ir konkrečių atsakymų šiandien, o ne po penkerių metų.

Šiuo požiūriu jūsų darbo programoje nepateikta labai konkrečios informacijos. Tik paminėjote gaires ir dokumentą, kuriame pateikiama pozicija strategijos „Europa 2020“ atžvilgiu. Mano nuomone, tai nėra pakankamai konkretu. Turėtumėte pateikti pavyzdžių. Ką planuojate daryti, kad būtų atkurti strateginės svarbos pramonės sektoriai Europoje, ir koks Komisijos vaidmuo užtikrinant automobilių pramonės ateitį ir apsaugant darbo vietas?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Gairės užimtumo srityje labai priklauso nuo bendro ekonomikos augimo, bet ketiname sustiprinti užimtumo aspektus mūsų strategijoje „Europa 2020“. Tiesą sakant, yra keturios gairės: kelti dalyvavimo lygį darbo rinkoje ir mažinti struktūrinį nedarbą, rengti kvalifikuotą darbo jėgą, skatinti darbo kokybę ir visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, gerinti švietimo sistemų veiklą ir kelti dalyvavimo socialiniame švietime lygį, taip pat kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi.

Štai pagrindinės gairės, kurias dabar turės įgyvendinti Europos institucijos, pasitelkdamos visas savo žinioje turimas priemones, ir nacionalinės vyriausybės. Tiesa, kad sprendžiant nedarbo Europoje problemą nėra sidabrinės kulkos, nėra stebuklingo sprendimo ar panacėjos. Nedarbą taip pat turės padėti sumažinti visos augimui skatinti skirtos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pagarbą finansiniam stabilumui, atkurti pasitikėjimą mūsų rinkomis ir išnaudoti vidaus rinkos potencialą. Tik taip ši problema turėtų būti sprendžiama.

Dėl automobilių gamybos pramonės. Be abejo, mes žinome, kad šis sektorius, ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje, susidūrė su perteklinių pajėgumų problema, ir mes labai įdėmiai stebime padėtį pačiame sektoriuje, taip pat bendradarbiaudami su šios pramonės profesinėmis sąjungomis.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, Komisijos Pirmininke, jaunimo gretose nedarbas ir atskirtis yra didelė problema. Kaip minėjote, jaunimo nedarbo lygis siekia 20 proc.

Problema taip pat yra ir tai, kad didelę dalį darbą prarandančių žmonių, kurių dabar labai daug, yra penkiasdešimt metų perkopę asmenys. Tačiau žmonės kai kuriose valstybėse narėse sako, kad privalome ilginti darbinio gyvenimo trukmę, didinti pensinį amžių, taip pat jie sako, kad mums reikia daugiau darbo jėgos iš užsienio. Taigi tam reikės didelės darbo jėgos migracijos. Šiuo požiūriu išvelgiu tam tikrą prieštaravimą.

Norėčiau paklausti: jeigu žmonės nori, kad būtų pailginta darbinio gyvenimo trukmė, kodėl asmenims per penkiasdešimt nesuteikiama galimybė toliau dirbti, kodėl jie praranda savo darbą? Kodėl nesukuriame galimybių jaunimui, o sakome jiems, kad mums reikia darbo jėgos migracijos iš užsienio?

Kokia Europos strategija šiuo klausimu? Ar negalėtume tokią strategiją parengti? Manau, visi sutinkame, kad talentingi jauni žmonės turėtų rasti darbą ir kad jie neturėtų patirti atskirties. Mūsų visuomenė visais atvejais brangiai mokės už atskirtį.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Noriu, kad šis konkurencingumo mūšis būtų laimėtas visuotiniu mastu. Vienas dalykas yra aiškus: mums reikia daugiau žmonių, dirbančių daugiau ir ilgiau – ir pridurčiau – geriau, konkurencingiau.

Nėra jokio prieštaravimo tarp darbinio gyvenimo trukmės ilginimo ir darbo jėgos imigracijos į Europą. Tiesą sakant, gan keista, bet šiandien Vokietijoje yra beveik milijonas laisvų darbo vietų, JK – beveik pusė milijono. Tai rodo, kad egzistuoja darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimo problema.

Šioje srityje mūsų laukia didelis darbas. Manau, pensijų reformos taip pat prisidės sprendžiant šias problemas. Noriu pabrėžti, kad krizės metu valstybės narės nesigriebė tradicinės politikos ir nevertė žmonių išeiti į pensiją anksčiau. Jos to nedarė. Tiesą sakant, išlaikyti žmones darbe ilgiau buvo įmanoma. Tai svarbu, nes tam, kad Europa išliktų konkurencinga, turime pakelti užimtumo lygį Europoje.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Pone J. M. Barroso, savo kalboje šiandien pasakėte, kad vienu iš savo politikos užimtumo srityje prioritetu, be kitų dalykų, Komisija laiko paramą jaunimui ir ką tik mokslus baigusiems asmenims siekiant padėti jiems veiksmingai patekti į darbo rinką.

Žinome, kad nedarbo lygis šioje socialinėje grupėje šiuo metu labai aukštas. Ispanijoje šiuo metu jis siekia beveik 40 proc., o Lenkijoje yra ties 20 proc. riba, ir, deja, nuolat auga. Manau, viena problema yra ta, kad dalykai, kurių švietimo įstaigose mokoma, neatitinka darbo rinkos poreikių, kita problema – prastos galimybės įgyti pradinę profesinę patirtį.

Kaip manote, ar yra pagrindo kalbėti apie Europos bendrijos profesinio mokymo politikos įgyvendinimo veiksmų programos žemą veiksmingumo lygį? Kaip vertinate šią programą? Ar Europos Komisija rengia

naujų priemonių ir, jeigu taip, kokių, kad būtų sprendžiama didėjančio jaunimo nedarbo lygio problema? Ką galite pasiūlyti Europos jaunimui šiandien, pone J. M. Barroso?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Jaunimo nedarbas dabar yra dramatiškiausia problema nedarbo Europoje požiūriu, nes jo lygis viršija 20 proc. ribą.

Būtent todėl paskelbėme tris konkrečias iniciatyvas: „Judus jaunimas“, „Jaunimo užimtumas“ ir „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“. Iniciatyva „Judus jaunimas“ siekiama užtikrinti didesnę Europos švietimo ir profesinio mokymo sistemų veiksmingumą ir teisingumą, iniciatyvos „Jaunimo užimtumas“ tikslas – rasti būdų įveikti krizės padarinius jaunimui, o iniciatyva „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“ siekiama geriau suderinti darbo jėgos įgūdžius ir pasiūlą su paklausa.

Tik ką minėjau, kokia padėtis dviejose didžiausiose Europos valstybėse narėse, nes iki 2016 m. dar 16 mln. darbo vietų reikės aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų ir, pvz., Europos socialinis fondas 2007–2013 m. išleis 13,5 mln. EUR priemonėms, kuriomis siekiama skatinti darbuotojus ir įmones prisitaikyti prie naujų reikalavimų.

Taigi yra keletas priemonių, kurių galime imtis Europos lygmeniu, Bendrijos lygmeniu, kad papildytume mūsų valstybių narių veiksmus sprendžiant jaunimo nedarbo problemą.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Pone J. M. Barroso, turiu su jumis nesutikti. Sakėte, kad strategijoje „Europa 2020“ numatytos priemonės, kuriomis bus siekiama išnaudoti vadinamųjų žaliųjų darbo vietų kūrimo potencialą Europos Sąjungoje. Tai netiesa. Jūs tiesiog neįtraukėte šių priemonių į strategiją ir man norėtusi žinoti, kodėl to nepadarėte. Akivaizdu, kad jeigu norite didinti užimtumą, ekonomikos „ekologinimas“ suteikia puikią galimybę darbo vietų kūrimui. Kodėl to nėra strategijoje „Europa 2020“? Ką Komisija planuoja daryti, kad būtų visapusiškai išnaudotas tvarios Europos ekonomikos potencialas kurti naujas darbo vietas, ypač atsižvelgiant į tai, kad Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas įtraukė ekonomikos „ekologinimą“ kaip svarbų punktą į savo koncepciją, nes mano šį kelią esant labai perspektyvų darbo vietų kūrimo požiūriu? Ką Komisija planuoja daryti?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Turiu priminti jums, kad būtent Komisija pasiūlė kovos su klimato kaita ir energetikos priemonių paketą ir kad mes pabrėžėme, kad kai kuriuose sektoriuose yra didžiulis vadinamojo ekonomikos „ekologinimo“ siūlomas darbo vietų kūrimo potencialas ir kad ateities požiūriu būtent tai ir yra mūsų prioritetas ir vienas iš svarbiausių strategijos „Europa 2020“ tikslų.

Didžiausią dėmesį strategijoje „Europa 2020“ skiriame savo tikslams kovos su klimato kaita ir energetikos srityse – 20 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, iki 20 proc. padidinti energijos, pagaminamos naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, dalį ir 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą.

Pvz., kad pasiektume su atsinaujinančiais energijos ištekliais susijusį tikslą, ketiname kurti naujų darbų vietų visame atsinaujinančiųjų energijos išteklių sektoriuje. Taigi ši veikla neabejotinai sudaro svarbiausią mūsų strategijos kuriant ateities ekonomiką dalį ir, tiesą sakant, tai yra vienas iš svarbiausių šios strategijos tikslų. Augimas, ne tik pažangus ir visiems gyventojams naudingas augimas, bet taip pat tvarus augimas.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Pone pirmininke, čia daug kalbėta apie jaunimą ir visiškai pagrįstai. Tačiau yra dar viena žmonių grupė, kurią labai veikia ši krizė užimtumo srityje – moterys. Tokiu metu, kai nacionaliniai ūkiai pradeda klimpti skolose ir valstybės narės privalo karpyti savo biudžetus, dažniausiai karpomi biudžeto asignavimai tokioms sritims, kaip sveikatos priežiūra ir švietimas, kuriose dirba moterys.

Taip pat norėčiau paklausti jūsų, pone J. M. Barroso, ką pasakysite ir ką ketinate daryti toms valstybėms narėms, kurios karmo biudžeto asignavimus žmogiškiesiems ištekliams, švietimo ir sveikatos priežiūros sritims nepaisydamos to, kad strategijoje „Europa 2020“ teigiama, jog turime investuoti į šias sritis? Atsižvelgdama į tai, kad šiuo metu valstybėse narėse vyksta karpymo, bet ne investavimo į žmones vėjus, norėčiau sužinoti, kokių priemonių ketinate imtis šių valstybių narių atžvilgiu?

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – 2010 m. vasario mėn. moterų nedarbas pakilo iki 9,3 proc., o vyrų nedarbas pasiekė 9,8 proc., taigi moterų bedarbių gretose mažiau nei vyrų. Tačiau jūs teisi sakydama, kad ateityje moterų nedarbas gali kelti didesnę rūpestį, nes kai kurie sektoriai, kuriuos labiausiai paveiks fiskalinis varžymas, yra būtent sektoriai, labiau priklausomi nuo darbo vietų, kuriose dirba moterys.

Taigi turime paprašyti valstybių narių perteikti šią problemą savo politikoje ir neleisti, kad moterys šiuo pereinamuoju laikotarpiu atsidurtų nepalankioje padėtyje. Manome, kad užimtumo srityje užsibrėžtų tikslų

turi būti siekiama – ir šiuo klausimu taip pat diskutavome su valstybėmis narėmis Europos Vadovų Taryboje – skatinant ir vyrų, ir moterų užimtumą. Tiesą sakant, kai kurios valstybės narės šiuo požiūriu turi didelį potencialą. Yra valstybių narių, kuriose moterų užimtumo lygis tebėra daug žemesnis nei vyrų.

Pirmininkas. – Pone Pirmininke J. M. Barroso, dėkoju už jūsų atsakymus ir už dalyvavimą Europos Parlamento posėdyje per klausimų valandą. Manau, ši posėdžio dalis buvo įdomi.

Ačiū, kolegos, kad buvote aktyvūs pastarąją valandą.

Su Pirmininku J. M. Barroso susitikime per klausimų valandą ir kitą mėnesį.

PIRMININKAVO: D. ROTH-BEHRENDT

Pirmininko pavaduotoja

8. ES santykių su Lotynų Amerika strategija (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – pranešimas dėl ES santykių su Lotynų Amerika strategijos (2009/2213(INI)), kurį Užsienio reikalų komiteto vardu pateikė J. I. Salafranca Sánchez-Neyra (A7-0111/2010).

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, pranešėjas. – (ES) Ponia pirmininke, Vyriausioji įgaliotinė, norėčiau pasakyti, kad pranešime, kuris priimtas komitete, viena vertus, palaikomos Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos – kurios atstovų nematau šiuose rūmuose, ir tai labai keista, nes aptariame Lotynų Amerikos reikalus – pastangos ir, kita vertus, palankiai vertinamas Komisijos komunikatas „Europos Sąjunga ir Lotynų Amerika – pasaulinės reikšmės partnerystė“. Manau, kad būtų sunku rasti kitus du regionus, turinčius tiek daug bendrų vertybių ir interesų, kaip Europa ir Lotynų Amerika.

Ponia pirmininke, mums gerai žinomi statistiniai duomenys: šiuose regionuose iš viso gyvena daugiau nei 1 mlrd. gyventojų, sukuriama daugiau nei 25 proc. pasaulio bendrojo vidaus produkto; be to, šie regionai kartu su Karibų jūros regiono šalimis apima beveik trečdalį visų Jungtinių Tautų valstybių narių.

Gera žinoma, kad Europos Sąjunga teikia daugiausia vystomosios pagalbos, nors, remiantis duomenimis, pastaruosiu metu ši pagalba šiek tiek sumažėjusi, ir yra pagrindinė investuotoja į regioną, antra pagal svarbą prekybos partnerė Lotynų Amerikoje ir pirma MERCOSUR ir Čilėje.

Tačiau svarbiau už skaičius yra tai, kad Lotynų Ameriką vertiname ne vien kaip rinką Europos prekėms. Labai svarbūs bendri principai ir vertybės, kuriais grindžiama regionų partnerystė, pvz., pliuralistinė ir atstovaujamoji demokratija, pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, raiškos laisvė, teisinė valstybė, teisės viršenybė, teisė į tinkamą procesą ir visų formų diktatūros ar autoritarizmo pasmerkimas.

Šis aukščiausio lygio susitikimas, ponia C. Ashton, vyksta labai svarbiu Europos Sąjungai ir Lotynų Amerikai metu. Tai nepaprastas laikas Europos Sąjungai, nes po reformų laikotarpio ir įsigaliojus Lisabonos sutarčiai esame šiek tiek per daug užsiėmę savų problemų, pvz., dėl ekonomikos ir finansų krizės, sprendimu ir aptarimu. Pirmąjį kartą susiduriame su tokia padėtimi, kai Tarptautinis valiutos fondas turi gelbėti ne Lotynų Amerikos šalį, o Europos Sąjungos valstybę narę, kuri priklauso Ekonominėi ir pinigų sąjungai.

Analizuojant praėjusių metų Europos Sąjungos augimo rodiklius matyti, kad neigiamas augimas vidutiniškai siekė 5 proc., o Lotynų Amerikoje – 1,8 proc. Analizuojant ateinančių metų augimo prognozes matyti, kad Europos Sąjungai prognozuojamas vidutiniškai 0,7 proc. neigiamas augimas, o Lotynų Amerikai – 5 proc. Tai reiškia, kad kitas aukščiausio lygio susitikimas nebus Šiaurės ir Pietų aukščiausio lygio susitikimas kaip anksčiau, o lygių dalyvių susitikimas. Todėl manau, kad įvertinę praeities rodiklius turime džiaugtis tuo, ką pasiekėme per keletą praėjusių metų.

Vis dėlto akivaizdu, kad turime dar daug ką nuveikti. Todėl, ponia C. Ashton, 2000–2010 m. laikotarpiu Europos Sąjunga sudarė asociacijos susitarimus su Meksika ir Čile, tačiau Jungtinės Amerikos Valstijos sudarė susitarimus su visa Centrine Amerika, Kolumbija ir Peru, taip pat kai kuriomis MERCOSUR šalimis. Turime nedelsdami atsigriebti už prarastą laiką ir kaip nors pasiekti strateginę partnerystę su Meksika ir Čile, taikyti išlygą dėl būsimų pokyčių šiuose susitarimuose ir sudaryti susitarimus su Centrine Amerika, kuriai turime taikyti dosnesnes priemones. Kartu Parlamentas pritaria jūsų pasiūlytomis iniciatyvoms įkurti Europos ir Lotynų Amerikos fondą ir gerinti finansinio investavimo galimybes.

Ponia C. Ashton, tai nėra tiesiog dar vienas aukščiausio lygio susitikimas. Šiame susitikime keliamas labai aiškus klausimas. Jei prekybos mastai šiame regione ir toliau mažės, kaip pastaruosiu metu net nuo 25 proc.

iki vos 15 proc., netrukus prarasime savo vertę, nes iškils kitos šalys, pvz., Kinija. Todėl kartu su Ispanija, kaip Tarybai pirmininkaujančia valstybe, raginu jus, Vyriausioji įgaliotinė–Komisijos pirmininko pavaduotoja, perduoti aiškią ir labai apibrėžtą žinią apie šį naują Europos išipareigojimą seniesiems partneriams Lotynų Amerikoje.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja–Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai*. – Ponia pirmininke, gerbiamieji nariai, man malonu vėl būti Europos Parlamente ir labai džiaugiuosi šiomis diskusijomis apie santykius su Lotynų Amerika.

Iš pradžių norėčiau padėkoti J. I. Salafrancai už puikų pranešimą. Manau, kad jame gerai atskleidžiamas sutampantis mūsų dviejų institucijų požiūris dėl Europos Sąjungos partnerystės su šiuo regionu svarbos ir, kaip teisingai paminėta, dėl perspektyvų. Pritariu Parlamento išipareigojimui stiprinti santykius su Lotynų Amerika, įskaitant tarpparlamentinį dialogą. Bendros pastangos labai svarbios, vykdam nuoseklią politiką ir siekiant įsitvirtinti regione. Sutinku, kad vyksiantis aukščiausiojo lygio susitikimas – puiki galimybė pakartoti mūsų išipareigojimus dėl regiono ir pasiryžimą stiprinti partnerystę.

Pranešime teisingai pabrėžta, kad užmegzta sėkminga partnerystė. Šiuo metu ES yra antra pagal svarbą Lotynų Amerikos prekybos partnerė ir svarbiausia investuotoja regione. Šį bendradarbiavimą plečiame, siekdami aprėpti ne tik ekonominius santykius, bet ir tokias svarbias strategines problemas kaip klimato kaita, ginklų neplatınimas, kova su narkotikais, taikos ir saugumo pasaulyje skatinimas.

Atsižvelgdama į tai, praeitais metais Komisija išdėstė savo strategiją dėl Lotynų Amerikos komunikate „Europos Sąjunga ir Lotynų Amerika – pasaulinės reikšmės partnerystė“. Pagrindiniai siekiai buvo užmegzti regioninį dialogą ir remti regioninę integraciją, sustiprinti dvišalius santykius – atsižvelgiant į regiono įvairovę – ir patobulinti bendradarbiavimo programas, kad jos būtų labiau sutelktos ir nukreiptos į rezultatus.

Džiaugiuosi, kad tada pradėjome įgyvendinti įvairias iniciatyvas. Glaudžiai bendradarbiavome su Brazilija ir Meksika, stengdamiesi užmegzti strateginę partnerystę, o su Čile siekėme sukurti vystymosi ir inovacijų asociaciją. Su Peru ir Kolumbija užbaigėme derybas dėl daugiašalės prekybos sutarties ir netrukus tikimės užbaigti derybas dėl asociacijos susitarimo su Centrine Amerika, taip pat stengiamės apibendrinti derybas su MERCOSUR. Sustiprinome politinį dialogą tam tikrais klausimais: darnaus vystymosi, migracijos ir kovos su neteisėtais narkotikais. Tai svarbios derybos ir dialogas. Jie stiprina mūsų santykius.

Praktiniu požiūriu dar galime daug ką padaryti dėl regioninės integracijos. Labai svarbu, kad galime sutelkti ES ir Lotynų Amerikos jėgas ir jas nukreipti į prioritetines sritis. Dėl aukščiausiojo lygio susitikimo pritariu, kad tai labai svarbus įvykis. Siekiame parengti tokių veiksmų planą, kuris apimtų bendradarbiavimą svarbiausiais klausimais – mokslo, technologijų ir naujovių, klimato kaitos ir kitose srityse. Antra, norime atkreipti dėmesį į skirtinguose pareiginiuose pasiektą pažangą ir sustiprinti dvišalę partnerystę. Trečia, kaip jau minėjo J. I. Salafranca, siekiame įsteigti investicijų fondą, taip pat ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono fondą. Itin stengiamės sustiprinti Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos tarpusavio santykius šiame, kaip visi žinome, sparčiai kintančiame pasaulyje, kuriame turime kuo geriau išnaudoti turimas galimybes.

Bus labai įdomu išgirsti Parlamento narių nuomones, ir mielai atsakysiu į visus jūsų klausimus.

Catherine Grèze, *Vystymosi komiteto nuomonės referentė*. – (FR) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, nepaisant finansų, socialinės ir ekonomikos krizės, Europos Sąjunga iki aukščiausiojo lygio susitikimo Madride turi atlikti savo vaidmenį, t. y. vaidmenį vystomojo bendradarbiavimo srityje.

Pirmaudami žmogaus teisių ir vystomosios pagalbos srityse, turime išspręsti problemas, susijusias su Lotynų Amerika. Nepamirškime, kad ES yra svarbiausia pagalbos teikėja, pažadėjusi skirti beveik 3 mlrd. EUR per dešimt metų. Vystymosi komitetas džiaugiasi Komisijos pažadu užtikrinti, kad bus laikomasi Tūkstantmečio vystymosi tikslų, ypač švietimo srityje.

Be to, džiaugiuosi, kad Užsienio reikalų komiteto pranešime pripažįstama, kad vyksta moterų žudymas, ir teikiama pirmenybė kovai su klimato kaita.

Tačiau vis dar tenka apgailestauti, kad nenumatyta konkrečių priemonių ir nėra parengta veiksminga vystymosi strategija. Po Kopenhagos susitikimo Vystymosi komitetas siūlė ES pradėti įgyvendinti pažangius projektus Lotynų Amerikoje, pvz., projektus, kurie pristatyti šią savaitę Kočabambos aukščiausiojo lygio susitikime, arba projektą „Yasuni ITT“ Ekvadore.

Pagarba vietinių gyventojų politinėms, socialinėms, aplinkos ir kultūrinėms teisėms privalo būti svarbiausias mūsų transatlantinių santykių bruožas. Taip pat pabrėžėme TDO konvencijų, kurios Kolumbijoje

pažeidinėjamos, laikymosi svarbą. Turi būti laikomasi bent jau minimalių aplinkos apsaugos ir socialinių standartų.

Ir, galiausiai, tenka apgailestauti, kad Užsienio reikalų komiteto pranešime neužsimenama apie jokiais viešąsias paslaugas, vandenį ir sveikatą. Aš asmeniškai netikiu mokslo organizacijomis, kurios turi juokingai mažus biudžetus ir negali užmegzti nuosirdaus dialogo su pilietine visuomene. Netikiu, kad reikia kurti naujas biudžeto eilutes, kurios įtraukiamos į vystomosios pagalbos biudžeto eilutę neaiškiais tikslais. Netikiu nė vienu susitarimu, kuris nėra pagrįstas pagarba žmogaus teisėms ir aplinkai.

ES ir Lotynų Amerikos partnerystės tikslas – ne tik komercinio pelno apsauga. Laisvosios prekybos susitarimai su Peru ir Kolumbija yra labai blogas tai paneigiantis pavyzdys. Privalome stiprinti regioninę integraciją ir priešintis bet kokiam šią integraciją silpninančiam susitarimui.

Mūsų pareiga, palaikant užsienio santykius, visų pirma ginti žmogaus teises ir pagarbą aplinkai.

Pablo Zalba Bidegain, PPE frakcijos vardu. – (ES) Ponia pirmininke, Vyriausioji įgaliotinė, ponios ir ponai, tvirtai tikiu, kad Lotynų Ameriką turime laikyti labai svarbia prekybos partnere.

Esame įsitikinę, kad turi būti atnaujintos derybos dėl Europos Sąjungos ir MERCOSUR susitarimo, kuris padarytų įtaką 700 mln. žmonių ir būtų plačiausio užmojo dviejų regionų susitarimas pasaulyje.

Be to, manome, kad derybos dėl Europos Sąjungos ir Centrinės Amerikos susitarimo turi būti užbaigtos iki gegužės mėn. vyksiančio aukščiausiojo lygio susitikimo Madride.

Taip pat turime plėtoti asociacijos susitarimus su Meksika ir Čile, kurie iki šiol buvo labai sėkmingi. Taigi, turėtume labai džiaugtis laisvosios prekybos susitarimu su Kolumbija, nes šis susitarimas bus labai naudingas ir Europai, ir šiai Lotynų Amerikos valstybei.

Manome, kad dabartinė Parlamento užduotis – ratifikuoti šiuos susitarimus numatytu laiku ir užtikrinti, kad nė viena Andų bendruomenės šalis, siekianti sudaryti sutartį, nebūtų palikta nuošalyje.

Be abejo, taip pat manome, kad laisvosios prekybos sutartys gali ir turėtų būti naudinga priemonė, skatinanti piliečių teisių ir laisvių plėtrą.

Baigdamas kalbą norėčiau pasakyti, kad ateityje Europos Sąjunga turi, viena vertus, sudaryti susitarimus su įvairiomis šalimis ir regioninėmis grupėmis ir, kita vertus, skatinti tarpreregioninės integracijos susitarimus pačioje Lotynų Amerikoje.

Emilio Menéndez del Valle, S&D frakcijos vardu. – (ES) Ponia pirmininke, ponias C. Ashton, pirmiausia norėčiau pasveikinti J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą su labai sėkmingu pranešimu.

Visi žinote, kad gegužės mėn. vyksiantis aukščiausiojo lygio susitikimas – tai puiki galimybė plėtoti dviejų šalių santykius. Tarybai pirmininkaujanti Ispanija turi būti įvertinta už atliktą darbą. Tačiau manau, kad norint tęsti šiuos santykius labai svarbu juos skatinti ir stiprinti net ir tada, kai baigsis šis pirmininkavimo laikotarpis. Ponia C. Ashton, šioje srityje turite labai daug ką nuveikti, nes pasaulyje nėra kito tokio regiono, kuris turėtų daugiau istorinio, kultūrinio ir institucinio bendrumo su Europa negu Lotynų Amerika. Yra ir daugiau priežasčių skatinti šiuos santykius, jei atsižvelgsime į tai, kad šios institucijos pasiekė tokį aukštą konsolidacijos lygį, nes to siekė patys Lotynų Amerikos žmonės, o Europa nuosekliai palaikė demokratines institucijas.

Manau, galėčiau patvirtinti, kad mano frakcija įnešė pakankamą indėlį, rengiant šį pranešimą, kuriuo gali būti perduota gera žinia gegužės mėn. vyksiančiame aukščiausiojo lygio susitikime Madride, ir tikiuosi, kad šiuo pranešimu bus prisidėta prie šio susitikimo rezultatų ir pabrėžta, kad būtina toliau plėtoti strateginius Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono santykius.

Be abejo, laukdami artėjančio aukščiausiojo lygio susitikimo, palaikome Lotynų Amerikos investicinės priemonės sukūrimą, taip pat Europos ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono fondo steigimą.

Be to, nors ir žinome apie pastaraisiais metais patirtus sunkumus, manome, kad aukščiausiojo lygio susitikimas Madride gali tapti geriausiu postūmiu derybose su MERCOSUR.

Taip pat džiaugiamės svarbiu žingsniu į priekį derybose dėl daugiašalio susitarimo su Peru ir Kolumbija užbaigimo, ir manome, kad atėjus laikui bus surasta gera ir protinga išeitis, kad Ekvadoras galėtų tapti šio susitarimo šalimi, taip pat paliksime atviras duris Bolivijai – duris, kurios visada būtų atviros.

Ir, galiausiai, kaip galėtume nesidžiaugti labiau nei tikėtina ir palankiu susitarimu su Centrine Amerika ir dabar patvirtintu Panamos įtraukimu į šį susitarimą ir derybas?

Ponia pirmininke, norėčiau apibendrinti pabrėždamas, kad visa tai reikia vertinti, atsižvelgiant į Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos požiūrį, kuris iš esmės paremtas socialine ir politine filosofija. Tai reiškia skirtingų integracijos procesų Lotynų Amerikoje palaikymą, reikalavimą gerbti žmogaus teises ir laikytis visa apimančio į vystymąsi nukreipto požiūrio, kartu pasižadant visada laikyti dialogo kanalus atvertus, nepaisant iškylančių sunkumų, ir stiprinti ryšius su strateginiais partneriais, siekiant užsibrėžtų tikslų.

Vladko Todorov Panayotov, *ALDE frakcijos vardu*. – (BG) Ponia pirmininke, ponai C. Ashton, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad labai džiaugiuosi dideliu J. I. Salafrancos indėliu, plėtojant Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos santykius, ir ypatingu vaidmeniu, rengiant šį pranešimą. Strateginė Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos partnerystė iki 2015 m. bus plėtojama, remiantis 2020 m. darbotvarke, pasauliniu susitarimu, skirtu kovai su klimato kaita ir tikslui sukurti ekologišką, aplinką tausojančią ekonomiką. Todėl ir norėčiau pabrėžti, kad Lotynų Amerika – strateginė partnerė, kurią pasitelkusi Europa gali dar labiau sustiprinti savo ekonominę ir kultūrinę įtaką. Ypač šiuo metu, per pasaulio finansų krizę, ši partnerystė gali tapti dar svarbesnė ir atverti didesnes galimybes komerciniams, moksliniams ir technologiniams mainams, kurie padėtų įveikti šią krizę ir tapti stipresniems, užimant tvirtesnę poziciją.

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (ES) Ponia pirmininke, norėčiau kalbėti ispaniškai, bent jau pirmoje savo kalbos dalyje.

Visų pirma norėčiau pakalbėti apie derybų procesą po to, kai J. I. Salafrancos Sánchezo-Neyros pranešimas buvo pateiktas pirmą kartą, ir apie tai, ką esame pasiekę. Manau, kad tai buvo geras procesas, nes pritarėte keletui mūsų pasiūlymų, nors, turiu pripažinti, Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso parengtas pranešimas būtų, be abejonės, buvęs kitoks, tačiau tokia darbo tvarka Parlamente.

Pone J. I. Salafranca, minėjote, kad Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos santykius norėjote vertinti kaip lygių šalių santykius; turiu pasakyti, kad ši idėja man patinka, tačiau kyla problemų, kai mėginame apibrėžti, kas yra tos lygios šalys: ar tai vyriausybės, kurios yra skirtingos, ar tai žmonės, kurie prašo daugiau informacijos arba daugiau teisių – kaip moterų atveju – arba įveikti skurdą.

Tai reikia apibrėžti, ir manau, kad šiame pranešime trūksta šio apibrėžimo. Tačiau pripažįstu, kad kai kuriais aspektais pasiekėme tikslą. Taip pat džiaugiuosi, kad Verts/ALE frakcija įgyvendino savo siekį įtraukti vietinių žmonių kultūrinės teisės, t. y. Vystymosi komiteto pateiktą pasiūlymą. Įtrauktas ir moterų žudymo klausimas, kuris labai svarbus sprendžiant smurto prieš moteris problemą, taip pat Amerikos žmogaus teisių teismo sprendimas. Manau, kad tai labai reikšminga pažanga. Be to, svarbi ir klimato kaita, kuri turi vienodą įtaką abiejų žemynų gyventojams, pvz., sprendžiant ledynų tirpimo klausimą.

Yra vienas aspektas, kuriuo išsiskyrė Verts/ALE frakcijos ir kitų frakcijų pozicija; nepritariame deryboms dėl asociacijos susitarimų taip, kaip jos buvo vykdomos iki šiol. Norėtume sudaryti susitarimą su visa Andų bendrija, išsamų susitarimą, ne tik susitarimą su Kolumbija ir Peru.

Norėčiau baigti kalbą, užduodama konkretų klausimą C. Ashton.

Verts/ALE frakcijos vardu. – Toliau savo kalbą tęsiu anglų kalba. Tai bus konkretus klausimas Vyriausiajai įgaliotinei, kurio, deja, negalėjome įtraukti į pranešimą. Ar atvirai pasisakysite prieš tokius didelio masto projektus kaip šiuo metu planuojama statyti Del Monte užtvanka Šingu upėje Brazilijoje, dėl kurios vietiniai gyventojai ne tik netektų gyvenamųjų plotų, bet tai nebūtų ir geriausias sprendimas energijos vartojimo prasme?

Brazilijoje vyksta protestai, prie kurių prisijungia šimtai pilietinės visuomenės organizacijų. Taip pat vyksta teismo procesai. Norėčiau išgirsti, kokių veiksmų imasi Komisija ir Vyriausioji įgaliotinė, kad būtų išsaugota Amazonės gamta vietiniams gyventojams ir visiems žmonėms, gyvenantiems šioje žemėje.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, Vyriausioji įgaliotinė, sveikinu J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą parengus puikų pranešimą apie ES strateginius santykius ir partnerystę su Lotynų Amerika.

Po 2004 m. plėtros į Vidurio ir Rytų Europą ES pagrįstai nukreipė BUSP į rytus, t. y. Rusiją, Vidurio Aziją ir Kiniją, tačiau prekyba tarp Lotynų Amerikos ir ES vis tiek sparčiai plečiasi. Todėl šis iš esmės demokratiškas regionas, su kuriuo turime daug bendro, neturėtų būti pamirštas.

Šiais metais Brazilija įžengs į kitą etapą kaip pasaulio ekonomikos ir politikos milžinė, nes šalyje vyks prezidento rinkimai, ir prezidentas L. Da Silva pasitrauks iš posto po maksimalaus dviejų kadencijų laikotarpio. Šiuo metu Brazilija, kartu su Meksika, yra strateginės ES partnerės. Kolumbija taip pat gali būti daug vilčių teikiantis pavyzdys, kaip Lotynų Amerikoje gali suklestėti demokratija; šiuo metu šalis derasi su ES dėl Laisvosios prekybos sutarties (toliau – LPS). Šioje šalyje taip pat vyks prezidento rinkimai, ir šalies žmonės neabejotinai ilgės populiariojo Álvaro Uribe valdymo.

Venesuelą, priešingai, valdo populistinis demagogas Hugo Chávez, kuris mažai rūpinasi demokratija ir raiškos laisve. Bolivijoje ir Ekvadore taip pat pastebima nerimą keliančių ženklų, kad gali būti pasekta gėdingu H. Chávezo ir F. Castro Kuboje pavyzdžiu.

Ir, galiausiai labai gaila, kad Argentinos prezidentė C. Kirchner Fernandez nusprendė skirti mažiau dėmesio vidaus politikai ir, kaip prezidentė, blogai pasirodė savo karingomis kalbomis Folklando Salų, kurių gyventojai siekia išlikti britais, atžvilgiu.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Dėl vertingo J. I. Salafrancos pranešimo apie ES santykių su Lotynų Amerika strategiją norėčiau paprašyti, kad Taryba ir Komisija, kurioms abiem šiuo metu atstovauja baronienė C. Ashton, imtųsi skubių veiksmų trijose srityse.

Pirma, turime reikalauti visiško Lotynų Amerikos šalių, kurios yra nenuolatinės Saugumo Tarybos narės, bendradarbiavimo, ypač Brazilijos, dedant visas tarptautines pastangas, kad konfliktas su Iranu dėl branduolinių ginklų peraugtų į taikią rezoliuciją. Taigi mums reikia nuoširdaus bendradarbiavimo ir paramos šioje srityje.

Antra, turime reikalauti visiško Lotynų Amerikos šalių bendradarbiavimo nuolatinėje kovoje su islamo teroristų tinklais. Tai, visų pirma, taikoma Venesuelai, nes nei grupuotės „Hezbollah“ nariai, nei Iranas nesėdi sudėję rankų.

Trečia, turime reikalauti visiško Lotynų Amerikos šalių bendradarbiavimo kovoje su antisemitizmu visame pasaulyje. Ir vėlgi, daug susirūpinimo šiuo atžvilgiu kelia Venesuelos prezidentas H. Chávez, kuris, deja, nėra vienintelis. Neseniai Stepheno Rotho institutas paskelbė pranešimą, kuriame atskleista keletas nemalonių šio klausimo aspektų.

Galiausiai, praėjusią savaitę Europos spaudoje tvyrojo iškaltiniga tyla dėl didėjančios Kinijos įtakos Lotynų Amerikoje. Ar tai reiškia, kad kartais Europos Sąjungai teks atsidurti tarp šių dviejų strateginių Briuselio partnerių?

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Ponia pirmininke, J. I. Salafrancos Sánchezo-Neyros pranešime paminėta daug įdomių faktų. Šis pranešimas labai išsamus. Europa negali nusigręžti nuo santykių su regionu, kuris, kaip teigiama pranešimo J konstatuojamojoje dalyje, turi daugiau nei 600 mln. gyventojų, kurie sukuria apie 10 proc. pasaulio BVP, ir su kuriuo esame susieti specifiniais istoriniais ryšiais, ypač su romanų tautomis – Ispanija, Portugalija ir Italija – kurių daugelis piliečių persikėlė į Argentiną, ir netgi Prancūziją, kurios gyventojų iki šiol yra Gajanoje.

Tačiau tenka apgailestauti, kad pranešime nėra išsamiau nagrinėjami du esminiai klausimai.

Pirma, iškyla globalizacijos klausimas, pasauliui primetama laisvoji prekyba, tarptautinis darbo pasidalijimas, kuris klaidingai pristatomas kaip panacėja ir kuris kelia labai rimtų ekonominių ir socialinių problemų ne tik Europoje, bet ir Lotynų Amerikoje.

Antra, kita problema – priklausomybė nuo didžiojo brolio, t. y. Jungtinių Amerikos Valstijų. Nesame jo priešai, tačiau vis dėlto neturime pamiršti, kad, galų gale, Monro doktrina, kurios tariamasis tikslas buvo apsaugoti Lotynų Ameriką nuo pakartotinės Europos vykdomos kolonizacijos, virto *de facto* protektoratu, ir šio proceso padariniai pasireiškė prieš keletą metų, visų pirma, brutalia intervencija į Panamą.

Todėl sutinku, kad turėtume spręsti tokias problemas kaip narkotikų prekyba, tačiau neturime diktuoti įstatymų, priežasčių, teisingumo ar lygybės tarp vyrų ir moterų sąlygų Lotynų Amerikos gyventojams.

Manome, kad turime visą dėmesį nukreipti į tas problemas, kurios yra svarbiausios.

Elena Băsescu (PPE). – (ES) Pirmiausia norėčiau pasveikinti J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą atlikus puikų darbą rengiant šį pranešimą.

(RO) Europos Parlamentas šiuo metu siunčia aiškią žinią dėl Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos santykių stiprinimo, juo labiau kad po mėnesio vyks ES ir Lotynų Amerikos šalių aukščiausiojo lygio susitikimas. Be to, šie ES ir Lotynų Amerikos šalių santykiai – tai vienas iš Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prioritetų. Kita vertus, manau, kad turime daug neišnaudotų galimybių skatinti prekybą tarp abiejų regionų.

Būtent todėl Europos Sąjunga turi skirti reikiamus išteklius Europos produktams reklamuoti Lotynų Amerikos rinkoje. Galiu paminėti, kad kai kurie Rumunijos produktai jau turi savo realizacijos rinkas Lotynų Amerikoje. Mūsų nacionalinis „Dacia“ markės automobilis – tai vienas iš pavyzdžių, kuriuos galėčiau paminėti. Rumunija turi ilgalaikės gero bendradarbiavimo su Lotynų Amerika tradicijas, nes lotynų paveldas yra vertingas mus siejantis turtas.

Norėčiau pabrėžti, kad pritariu naujam požiūriui į trišalį dalyvavimą, kurį minėjo pranešėjas ir kuris apima Europos Sąjungą, Lotynų Ameriką ir JAV. Kartu privalome atsižvelgti į tuos bendradarbiavimo projektus, kuriuose bus įtvirtintas TVF teisinis statusas ir vienodos galimybės naudotis švietimo ir darbo jėgos priemonėmis.

Ir, galiausiai, norėčiau pasakyti, kad J. I. Salafranco pranešimas ir aukščiausiojo lygio susitikimas Madride padės pamatus ilgalaikiai ES ir Lotynų Amerikos strateginės partnerystės plėtrai.

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Ponia pirmininke, aš taip pat norėčiau pasveikinti J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą. Manau, kad šis pranešimas labai svarbus.

Ponios ir ponai, norėčiau pasakyti, kad yra milijonai priežasčių, kodėl Lotynų Amerika turėtų būti Europai labai svarbus žemynas: Lotynų Amerikoje gyvena milijonai europiečių, o milijonai Lotynų Amerikos šalių piliečių atvyko gyventi į mūsų šalis, į Europą, ir Prancūzijoje, Vokietijoje, Švedijoje ir Ispanijoje surado prieglobstį ir išsigelbėjimą nuo kančių, kurias patiria jų tautiečiai.

Ponios ir ponai, Lotynų Amerika – labai svarbi Europos Sąjungai, todėl labai džiaugiuosi, kad per keletą ateinančių mėnesių, galbūt labiausiai dėl C. Ashton ir Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos atlikto darbo, atsiras galimybių užbaigti keturis esminius ir labai svarbius susitarimus su Kolumbija, Peru, MERCOSUR ir Centrine Amerika. Tai labai svarbu ir Europos Sąjungai, ir Lotynų Amerikai.

Tačiau, ponios ir ponai, turime padėti Lotynų Amerikai. Jos šalys turi silpną valstybės aparatą, viešosios paslaugos vis dar yra labai silpnos, nes įvesti labai žemi mokesčiai, demokratija iki šiol labai ydinga, ir yra daug problemų žmogaus teisių srityje. Turime padėti Lotynų Amerikos žmonėms. Visada turime turėti galvoje šią viziją.

Norėčiau pareikšti dvi pastabas C. Ashton arba pateikti dvi rekomendacijas, kurias laikau labai svarbiomis. Kad galėtume dirbti Lotynų Amerikoje, turime sulaukti ir Europos įmonių paramos. Užsienio politika turi būti vykdoma įtraukiant mūsų pagrindines bendroves į labai aktyvią ekonominę veiklą Lotynų Amerikoje – tai galėtų gerokai prisidėti prie tų šalių vystymosi, atsižvelgiant į socialinę atsakomybę ir išipareigojimą prisidėti prie šio vystymosi.

Ir, galiausiai, kartu su Lotynų Amerika turime sukurti pasaulinį aljansą, kad galėtume drauge dirbti kurdami pasaulinį valdymą. Dirbkime kartu tam, kad taptume stipresni.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Ponia pirmininke, baronienė C. Ashton, pone J. I. Salafranca, kaip Europos ir Lotynų Amerikos šalių parlamentinės asamblėjos narė labai džiaugiuosi pranešimu, kuris labai svarbus, siekiant ir toliau stiprinti Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos santykius.

Nuo 1999 m. daug nuveikta. Lotynų Amerikos šalių gyventojų skaičius siekia 600 mln., ir beveik 600 mln. žmonių gyvena čia, Europos Sąjungoje. Turime panašias vertybes ir supratimą apie žmogaus teises, taip pat bendrą demokratijos ir taikos siekį. Tačiau gyvenimo tikrovė šiuose dviejuose žemynuose labai skirtinga. Partnerystėje labai svarbu, jeigu įmanoma, užtikrinti, kad abu partneriai turėtų vienodą galią, o šiuo atveju kol kas taip nėra.

Lotynų Amerikoje susiduriama su įvairiomis problemomis, pvz., neraštingumu, infrastruktūros ir švietimo stoka, demokratijos trūkumu ir žmogaus teisių pažeidimais. Laimei, Europoje turime ne tiek daug problemų. Daugelis tenyksių žmonių pragyvenimui užsidirba iš narkotikų prekybos, ir tai, be abejo, turi pasikeisti. Kadangi esame svarbiausia prekybos partnerė, kuri aktyviai teikia vystomąją pagalbą, turime užtikrinti, kad Lotynų Amerika ir toliau sulauktų paramos demokratizacijos procesuose. Reikia užmegzti tokią partnerystę, kuri padėtų Lotynų Amerikos žmonėms gyventi taikiai, kaip gyvename Europos Sąjungoje, taip pat leistų mokytis vieniems iš kitų ir gauti naudos, kokios gauname mes.

Būtent todėl labai priimtina Europos ir Lotynų Amerikos taikos ir saugumo chartijos bei Europos ir Lotynų Amerikos fondo idėja. Manau, kad tai dar labiau sustiprintų partnerystę ir padėtų mums pasiekti daugia.

Edvard Kožušník (ECR). – (CS) Mano kolega J. I. Salafranca Sánchez-Neyra iš pradžių minėjo, kad Europa ir Lotynų Amerika turi labai panašias vertybes. Vis dėlto yra viena išimtis.

Kovo mėn. diskutavome apie padėtį Kuboje. Kai derybos dėl ES strategijos liečia santykius su Lotynų Amerika, Kuba negali būti pamiršta, nes tai svarbi regiono veikėja. Kubos stalinistinio režimo totalitariniais metodais bandoma sužlugdyti ES ir viso šio regiono santykius. Tačiau šis regionas to nenusipelno. Lotynų Amerika – svarbi ES partnerė, net ir be Kubos režimo. ES partneriais iš Kubos turėtų būti ne F. Castro režimas, o pokyčių skatintojai ir demokratinė opozicija. Labai gerbiu visus Kubos komunistinės diktatūros oponentus ir norėčiau padėkoti kardinolui Jaime Ortegai už drąsius žodžius, kuriuos jis pasakė – regis, vakar – režimo atžvilgiu.

Mano nuomone, demokratija, pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, raiškos laisvė, teisės viršenybė ir teisinė valstybė, taip pat bet kokios formos diktatūros ar autoritarizmo pasmerkimas ne tik sukuria strateginės dviejų regionų partnerystės pagrindą, bet ir yra būtina jos sąlyga.

John Bufton (EFD). – Ponia pirmininke, diskusijų pradžioje baronienė C. Ashton maloniai sutiko atsakyti į visus klausimus. Baronienė, prašyčiau atsakyti ir į šį klausimą.

Užsienio reikalų komitete užregistruotuose pasiūlymuose numatytos derybos dėl Europos ir Lotynų Amerikos taikos ir saugumo chartijos, remiantis JT Chartija.

Kieno interesus palaikote, atsižvelgiant į tai, kad Argentina oficialiai prašo Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus Ban Ki-moono ištirti, ar Folklando Salos priklauso Didžiajai Britanijai?

Argentinijos užsienio reikalų ministras Jorge Taiana kreipėsi į JT, prašydamas padėti sustabdyti tolesnius vienašališkus JK veiksmus, susijusius su naftos gavyba šioje srityje.

Neseniai įvykusiame Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono vadovų aukščiausiojo lygio susitikime Argentinijos pretenzijos į Folklando Salas sulaukė vieningos visų 32 šalių paramos.

Ar sutinkate, kad, remiantis JT Chartijoje numatyto laisvo apsisprendimo principu, Didžioji Britanija turėtų išlaikyti valdžių salų atžvilgiu, ir ar remsite jos interesus pagal tarptautinę teisę? Norėčiau išgirsti jūsų atsakymą.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, dviejų regionų – Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos – strateginė partnerystė tęsiasi nuo 1999 m. Pagrindiniai šios partnerystės principai: pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir teisė į išsilavinimą. Tačiau tikrovėje šie principai dažnai pažeidžiami. Be to, maždaug 42 mln. Lotynų Amerikos žmonių yra beraščiai. Europos Sąjunga Lotynų Amerikoje yra ir pagrindinė investuotoja, ir svarbi prekybos partnerė.

Be to, norėčiau pasakyti, pabrėždama tik dvi problemines sritis, kad moterys yra nepalankioje socialinėje padėtyje ir kad tęsiasi vietinių žmonių diskriminacija, o tai reiškia visuotinių žmogaus teisių pažeidimą. Siekiant pažangos šioje srityje dar reikia daug nuveikti.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Ponia pirmininke, norėčiau pasveikinti J. I. Salafrancą parengus itin integruotą ir pagrįstą pranešimą. Taip pat sutinku su Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja–vyriausiąja įgaliotine dėl svarbos, kurią ji teikia pastangoms užmegzti glaudesnę partnerystę.

Per pastaruosius dvidešimt metų Lotynų Amerika neabejotinai vystėsi, ir tiesa, kad devintajame dešimtmetyje nerimą kėlę dalykai, t. y. gausybė diktatūrų, buvo panaikinti. Tačiau narkotikų prekyba, pinigų plovimas, terorizmas ir didelės problemos, kurias kelia skurdas, nesaugumas ir nedarbas, šiame regione liko neišspręstos.

Todėl raginame, Europos Parlamento ir ponios C. Ashton padedami, švietimo ir kultūros sektoriams teikti ypatingą reikšmę. Lotynų Amerikos šalys yra vienintelės taip glaudžiai susijusios – labiau nei kitos trečiosios šalys – su Europa istorijos, švietimo ir kultūros požiūriu, ir manau, kad šiems sektoriams turėtų būti skiriamas specialus dėmesys.

J. I. Salafranco pranešime pateikta integruota programa ir siūloma įsteigti fondą, kuris labai svarbus Europos Parlamentui, tačiau, be abejonės, reikės naujo ir didesnio Europos Parlamento vaidmens, plėtojant santykius su šiomis šalimis. Manau, kad būtent tai ir turėtų atsiminti iš šiandieninio pranešimo.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Ponia pirmininke, pastaraisiais mėnesiais Lotynų Amerika tapo svarbesnė Europos Sąjungai, nors daugelį metų ES skyrė šiam regionui per mažai dėmesio. Europos Komisija parengė

komunikatą, kuriame abu Lotynų Amerikos regionai pateikiami kaip pasaulinės reikšmės dalyviai ir partneriai, ir jau vyksta derybos dėl asociacijos susitarimų. Galiu tik pabrėžti gerų santykių su Lotynų Amerika svarbą. Kalbu būtent apie derybas, vykstančias su Centrine Amerika, dėl asociacijos susitarimo, kurio paskutinis derybų raundas prasidėjo vakar. Jo tikslas – galutinai išspręsti visus klausimus ir užbaigti derybas.

Nors iš esmės ir pritarčiau asociacijos susitarimui su Lotynų Amerika, negaliu teigti, kad jame skiriama daug dėmesio žmogaus teisėms. Šis susitarimas turėtų prisidėti prie žmogaus teisių Centrinėje Amerikoje gerinimo ir tapti paskata šioms šalims gerbti žmogaus teises. Mes ne tik sudarome prekybos sutartį, bet ir politiniu dialogu ir bendradarbiaudami užmezgame vieni su kitais ryšį.

Šis asociacijos susitarimas Centrinei Amerikai yra svarbus. Regionui būdingas aukštas skurdo lygis, o šis susitarimas prisidės prie ekonominės pažangos. Derybose ES negali neatsižvelgti į tai, kad šiame susitarime Europos Sąjunga ir Centrinė Amerika nėra lygiavertės partnerės. Susitarime turi būti itin atsižvelgta į tai, kad du regionai užima nevienodas pradines pozicijas, todėl susitarimo asimetriją – labai svarbi. Trumpai sakant, tai turi būti suderintas susitarimas, kuris būtų naudingas ne tik Europai ir Centrinėje Amerikoje įsikūrusioms didžiosioms bendrovėms. Tikrai ne, pirmiausia reikia pagerinti eilinių piliečių ir smulkiojo verslo padėtį.

Apibendrinama galiu pasakyti, kad pasirinkome regioninį požiūrį, ir norėčiau pabrėžti, kad turime užbaigti derybas remdamiesi šiuo požiūriu, kad nė viena šalis neliktų už kaimynių nugaros.

Liam Aylward (ALDE). – (GA) Ponia pirmininke, džiaugiuosi šiuo pranešimu ir noriu padėkoti pranešėjui už puikiai atliktą darbą. Norėčiau atkreipti dėmesį į Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos prekybos reikalus.

Reikia užtikrinti, kad prekybos reikalai būtų aptariami vienodomis sąlygomis. Europos ūkininkai ir gamintojai turi laikytis įvairių taisyklių, čia gaminamas aukštos kokybės maistas ir kita produkcija. Dėl aukštų standartų laikymosi išauga Europos ūkininkų ir gamintojų išlaidos, o tai rinkoje gali tapti kliūtimi, jeigu importuojamos žemesnės kokybės ir pigesnės prekės iš kitų šalių.

Šį klausimą turėtume spręsti ne tik Europos gamintojų naudai. Europos Sąjunga atliko didelį darbą, gindama ir stiprindama vartotojų teises ir sveikatą. Esame įsipareigoję užtikrinti, kad į Europą importuojamos prekės ir produkcija nepažeistų šių teisių ir nekeltų grėsmės Europos vartotojų sveikatai.

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Ponia pirmininke, pasistengsiu kalbėti tik vieną minutę. Galbūt Francis Fukuyama buvo neteisus, teigdamas, kad liberalioji demokratija yra istorijos pabaiga, bet buvo visiškai teisus, tvirtindamas, kad liberalioji demokratija – geriausias dalykas, kuris galėjo nutikti žmonėms. Jei tik visi iš tikrųjų gyventume tokiomis sąlygomis.

Deja, Lotynų Amerikoje demokratiją pakeitė populizmas, kapitalizmas – socializmas arba ekonominis populizmas. Todėl norėčiau užduoti klausimą C. Ashton – Komisijos nare, turiu didžiulį prašymą, kad mūsų patirtis, Europos mokesčių mokėtojų pinigai ir mūsų praktinė patirtis pirmiausia būtų skirti toms šalims, kurios žengia demokratijos keliu ir kuria laisvosios rinkos ekonomiką, o ne toms, kuriose vyrauja populistinė diktatūra.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Santykių su Lotynų Amerika skatinimo strategija nuo pat pradžių iki šiol pasirodė esanti neįkainojama. Ši strateginė partnerystė suteikė regionų santykiams darnos ir palengvino projektų ir programų finansavimą, kuris per pastaruosius dešimtį metų viršijo 3 mlrd. EUR.

Laimei, Lotynų Amerikos regiono šalys daug sėkmingiau įveikia ekonomikos ir finansų krizę negu kai kurios išsivysčiusios šalys. Tačiau skurdo lygis vis dar išlieka labai aukštas ar netgi didėja tarp nepasiturinčių žmonių dėl chroniškos socialinės poliarizacijos prigimties ir regiono politinės ir institucinės disfunkcijos. Pvz., Bolivijoje daugiau nei 60 proc. žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Statistiniai populiacijos proporcijas atspindintys duomenys rodo, kad Brazilijoje ir Argentinoje žemiau skurdo ribos gyvena atitinkamai 26 proc. ir 13,9 proc. gyventojų. Todėl manau, kad vystomoji pagalba turi būti sutelkta į institucinės infrastruktūros kūrimą, siekiant sumažinti socialinės nelygybės mastą šiose šalyse.

Svarbu, kad J. I. Salafrancos pranešime būtų skatinama užmegzti dialogą, siekiant surasti būdų, kurie padėtų pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Todėl manau, kad, remiantis šia strategija, labai svarbu į dialogą ir strategijos tikslų įgyvendinimą įtraukti pilietinę visuomenę ir nevyriausybinės organizacijas.

Emma McClarkin (ECR). – Ponia pirmininke, kaip EUROLAT narė, dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai Ispanijai ir J. I. Salafrancui už santykių su Lotynų Amerika svarbos pabrėžimą.

Klimato kaita ir pasaulinis atšilimas turėtų ir toliau būti vienas ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono šalių politinės darbotvarkės prioritetų, o Kopenhagoje iškeltų tikslų siekimas turi būti stiprinamas.

Be to, turėtų būti skatinamas energijos ir energijos tiekimo dialogas, kovojant su klimato kaita ir skatinant tvarų energijos vartojimą.

Turime daug vertybių, kuriomis galime keistis, ne tik prekybos, bet ir kultūros bei švietimo srityse, o pagrindinis tikslas – tai, kad prekybos santykius su Lotynų Amerika praplėstų gausesnės naujovės iš abiejų pusių ir pagerėjęs išsilavinimas; norėčiau pabrėžti poreikį ir toliau plėsti bei skatinti Lotynų Amerikos piliečių dalyvavimą „Erasmus“ programoje, kuri suteikia fantastiškų asmeninių ir profesinių galimybių, taip pat galimybę užmegzti kontaktus ir pagerinti ES ir Lotynų Amerikos prekybos santykius.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Džiaugiuosi ES ir Lotynų Amerikos santykių stiprinimu, kuris buvo vienas iš Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prioritetų, nes šie santykiai naudingi abiem pusėms ir gali suteikti pranašumų tiek ES valstybėms narėms, tiek Lotynų Amerikos šalims.

Lotynų Amerika turi didžiulį žmogiškąjį potencialą, nes šiame regione gyvena daugiau nei 600 mln. gyventojų, gausu gamtos išteklių ir sukurama 10 proc. pasaulio BVP.

ES, kaip daugiausia vystomosios pagalbos teikiantis regionas, pagrindinė investuotoja ir antra pagal svarbą Lotynų Amerikos prekybos partnerė, turėtų sistemingai stiprinti savo poziciją šiame regione.

Siekiant naudingo regioninio bendradarbiavimo, pagrįsto bendromis vertybėmis, pvz., demokratija, teisės viršenybe, žmogaus teisių gynimu, reikės tikslingai gerinti esamus dviejų regionų partnerystės mechanizmus. Tokį požiūrį ketinu išreikšti ir per artėjantį EUROLAT asamblėjos plenarinį posėdį, kuris vyks gegužės mėn. Sevilijoje.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Ponia pirmininke, norėčiau pasinaudoti galimybe ir šiose diskusijose atkreipti dėmesį į klausimą, kuris kelia didelį susirūpinimą, t. y. padėtį, kuri paaiškėjo vos prieš keletą dienų ir kuri susijusi su Kolumbija.

Nustatyta, kad Kolumbijos valstybės saugumo tarnyba yra tiesiogiai įsitraukusi į persekiojimus, liudijimų klastojimą ir opozicijos narių pripažinimą nusikaltėliais.

Tai sužinojome tiesiogiai iš senatorės Piedad Córdoba. Tai dokumentų rinkinio, kurį Kolumbijos saugumo tarnyba rengia jos byloje, dalis. Mus informavo, kad Kolumbijos vyriausybė, arba tam tikrais atvejais ir ši institucija, bando dirbtinai ją susieti su partizanų grupėmis, ypač FARC. Be to, dar didesnę nerimą kelia – ir tai tiesioginis klausimas C. Ashton – operacija, pavadinta „Operacija Europa“, kurioje reiškiami aiškūs ketinimai persekioti, akivaizdžiai kenkti Europos žmogaus teisių institucijoms ir jas diskredituoti, įskaitant Europos Parlamento žmogaus teisių pakomitetį.

Manau, kad tai rimta, labai rimta, ir reikia, kad Kolumbijos vyriausybė pateiktų paaiškinimą. Manau, kad, remiantis šiuo pranešimu, labai svarbu nustatyti, kas iš tikrųjų yra tiesa, ir sužinoti, ar Kolumbijos institucijos planuoja dėl to imtis kokių nors veiksmų.

PIRMININKAVO: G. PITTELLA

Pirmininko pavaduotojas

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Ponia pirmininke, po daugiau nei 300 metų kolonijinio valdymo ir po to, kai žemynas virto šaltojo karo arena, Lotynų Amerika dabar tampa vienu iš besivystančių pasaulio regionų. Tai, kad Rusijos prezidentas D. Medvedev lankėsi Vidurio ir Pietų Amerikoje, aiškiai byloja, kad mėginama sustiprinti ekonominius Rusijos ir Pietų Amerikos santykius. Be to, tai rodo, kad ES eina teisinga kryptimi, gerindama savo santykius su šiuo žemynu, kuris gyventojų skaičiumi pralenkia iš 27 šalių sudarytą ES.

Vis dėlto kalbama ne tik apie derybų su prekybos bloku MERCOSUR pradžią. Tai apima ir visas mažesnes valstybes, kurios nepriklauso šiam ekonominiam regionui ar Andų bendrijai. ES yra ne tik pagrindinė investuotoja arba pati svarbiausia ar antra pagal svarbą prekybos partnerė; ji taip pat yra didžiausia vystomosios pagalbos teikėja. Finansiniu požiūriu mes jau vaidiname pagrindinį vaidmenį ir, mano nuomone, turime pasinaudoti šia palankia padėtimi, gerindami Europos ir Lotynų Amerikos santykius.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, neseniai Europos Sąjunga ir Lotynų Amerika sudarė strateginę partnerystę, siekdamas veiksmingos dviejų regionų partnerystės.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad dvišaliai aukščiausiojo lygio susitikimai rengiami reguliariai nuo 1999 m., ir šie metai nebus išimtis. Tiesą sakant, numatyta, kad kitas ES ir Lotynų Amerikos susitikimas vyks gegužės mėn. Madride.

Todėl šiandien šiuose rūmuose mielai ir jausdamas stiprų palaikymą pritariu J. I. Salafrancos Sánchezo-Neyros pranešimui. Pritariu pagyrimams ir sveikinimams, kuriuos išsakė visi ar bent dauguma kalbėjusių narių; sveikinimams, kurie yra bendri ir pagrįsti. Pranešimu, tiesą sakant, siekiama sutvirtinti jau ir taip stiprius politinius, istorinius, kultūrinius ir ekonominius šių dviejų regionų ryšius, todėl manau, kad fondo iniciatyva yra tinkama ir labai svarbi dabarčiai.

Kaip Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto narys norėčiau pabrėžti šį ypatingą ūkio aspektą ir pateikti keletą duomenų, patvirtinančių, kad tai labai svarbi, sparčiai besivystanti teritorija, kurioje yra 600 mln. vartotojų ir kurioje auginamos būtiniausios žaliavos.

Neseniai žemės ūkio žaliavų kainos Lotynų Amerikoje šoktelėjo aukštyn dėl nedidelių atmosferos trikdymų, kurie nulėmė pastovią ir gausią pasiūlą daugelyje šioje teritorijoje produkciją gaminančių šalių ir visuotinį daugelio investuotojų grįžimą. Be to, primenu, kad Europos Sąjunga – pagrindinė investuotoja Lotynų Amerikoje ir pagrindinė vystomosios pagalbos teikėja, numatanti investuoti 3 mlrd. EUR 2007–2013 m. laikotarpiu.

Pone pirmininke, baigdamas norėčiau paminėti klimato kaitos temą, kuri neseniai svarstyta atitinkamuose komitetuose, pritariant svarbiems pranešimams, – reikėtų dar kartą apsvarstyti šios rezoliucijos, kuriai visiškai pritariu, dalį.

Todėl raginu diskutuoti ir bendradarbiauti su Lotynų Amerika dėl kovos su klimato kaita, kad būtų galima greičiau pasiekti Kopenhagos tikslus. Būtina bendradarbiauti su didžiausiomis besivystančiomis šalimis, jei Europa nori pasiekti tuos klimato tikslus, kuriuos pati ir iškėlė.

Peter Skinner (S&D). – Pone pirmininke, tiesiog norėčiau prisidėti prie pagyrimų dėl atlikto darbo ir jau išsakyti pastabų.

Vis dėlto ir toliau lieka, kaip pabrėžia kai kurie nariai, keletas sudėtingų klausimų dėl žmogaus teisių padėties Kolumbijoje. Nedalyvaujant vienam ar dviem mano kolegoms, įskaitant Richardą Howittą, kuris negalėjo atvykti čia dėl išsiveržusio ugnikalnio, privalau remtis tuo, į ką jis atkreipė dėmesį: yra tam tikrų problemų, turinčių įtakos profesinių sąjungų narių padėčiai Kolumbijoje. Norėčiau paprašyti Komisijos nario ir kitų narių apsvarstyti kurioje nors strategijoje šį klausimą ir mūsų santykius su šiuo žemynu.

Catherine Ashton, Komisijos pirmininko pavaduotoja–Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai. – Pone pirmininke, norėčiau pradėti – kaip pasielgė ir gerbiami nariai – pasveikindama J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą su puikiu pranešimu ir – kaip pasielgė jis ir kiti kalbėję nariai – padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Ispanijai ne tik už darbą, kurio ji ėmėsi rengiantis aukščiausiojo lygio susitikimui, bet ir už visą jos atliktą darbą, palaikant iniciatyvas, kurių buvo imtasi.

Artėjantis aukščiausiojo lygio susitikimas yra svarbus. Jis leis mums sutvirtinti tuos santykius, apie kuriuos kalbėjo gerbiami nariai. Kartu su aukščiausiojo lygio susitikimu surengsime ir užsienio reikalų ministrų susitikimą, kuris man yra ypač svarbus. Tikiuosi, kad galėsime pasinaudoti šia proga sustiprinti santykius su keletu dalyvausiančių šalių.

Keletas gerbiamų narių taip pat kalbėjo apie prekybos ir Europos verslo vaidmens svarbą, su kuo visiškai sutinku. Esame didžiausi investuotojai tame regione. Labai džiaugiuosi, kad kolegos kalbėjo apie naujovių vaidmenį, kuris, mano nuomone, taip pat labai svarbus. Be abejonės, kaip ir tikėjausi, itin pabrėžtos žmogaus teisės – svarbu užtikrinti, kad tai yra aiški visų mūsų dinamiškų santykių dalis, ir tai apima mūsų darbą.

Gerbiami nariai taip pat kalbėjo apie konkretų pranešime minimą klausimą dėl moterų žudymo ir, be abejonės, vietinių gyventojų padėtį. Komisija visuomet gynė vietinių žmonių teises ir toliau stebės, kaip vykdomi numatyti projektai.

Konkrečiai, padėties Kolumbijoje klausimu galėčiau pasakyti, kad labai gerai žinau ne tik šių rūmų, bet ir Europos profesinių sąjungų kongreso ir Tarptautinio profesinių sąjungų kongreso, su kuriais palaikiau ryšį, atlikdama ankstesnį vaidmenį, nuomonę. Ir toliau labai atidžiai stebime padėtį. Atkreipėme dėmesį į pasiektą nemažą pažangą. Kolegos gali pastebėti, kad prekybos susitarime numatyta griežta sąlyga dėl žmogaus teisių yra labai svarbi, kaip ir šiuo susitarimu prisiimti išpareigojimai, kurie, tikiuosi – atliekant kontrolę – iš tikrųjų tam tikru mastu sumažins susirūpinimą, tačiau neabejotinai bus mūsų tęstinių santykių su Kolumbija dalis.

Taip pat sutinku su mūsų vaidmens svarba šiose šalyse, sprendžiant bendresnius tarptautinius klausimus. Pateikti konkretūs Brazilijos ir Irano pavyzdžiai. Būtent šiuo klausimu kalbėjau su Brazilijos užsienio reikalų ministru Celso Amorimu, ir toliau sutariame dėl jo svarbos.

Iškeltas klausimas dėl Folklando Salų. Valstybės narės ratifikavo JT jūrų teisės konvenciją. Folklando Salos yra Europos Sąjungos specialioji teritorija, kuriai turi būti taikomi teisinės valstybės principai.

Klimato kaita taip pat labai svarbus klausimas. Turėtume nepamiršti, kad su šiuo regionu vykdome svarbiausią dialogą. Galiausiai, taip pat labai džiaugiuosi, kad paminėta „Erasmus“ ir švietimo programų svarba.

Baigdama dar kartą norėčiau pasveikinti J. I. Salafrancą Sánchezą-Neyrą.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, pranešėjas. – (ES) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms nariams už jų kalbas.

Norėčiau pasakyti jums, poniam C. Ashton, kad politinės valios sutelkimas bus pagrindinis veiksnys, kuris užtikrins, kad šie santykiai pajudėtų į priekį per ateinančius metus. Už 1985 m. San Chose mieste vykusio ministrų dialogo slypėjo politiniai sumetimai; politinės buvo ir dialogo su Rio grupe institucionalizavimo 1990 m. priežastys; politiniai sumetimai slypėjo ir už šio aukščiausiojo lygio susitikimo.

Norėčiau atsakyti E. Kožušnikui, kad mes iš tiesų esame vertybių bendrija, ir norėčiau pabrėžti, kad per paskutinę mėnesinę sesiją buvo priimta svarbi rezoliucija dėl Kubos, kurioje raginama nedelsiant ir besąlygiškai paleisti politinius kalinius. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir paprašyti C. Ashton kalbėti disidentės Martos Beatriz Roque, kuri serga ir yra lygtinai paleista, vardu. Jai ką tik suteikta Ispanijos pilietybė byloje, kurią iniciavo buvęs Parlamento narys Fernando Fernández Martín, kad ji galėtų atvykti į Ispaniją gydytis.

Tačiau nuo žodžių turime pereiti prie veiksmų, ir tai numatyta asociacijos susitarimuose. Manau, poniam C. Ashton, kad labai puikiai derėjotės dėl susitarimų su Kolumbija ir Peru. Nors žmogaus teisių padėtis Kolumbijoje vis dar suteikia pagrindą nerimauti, manau, kad padėtis iš esmės pagerėjo. Kolumbijos žmonės reikalauja taikos, ir šis susitarimas yra neabejotinai pelnytas. Taip pat manau, kad Parlamento dauguma palankiai vertina šį susitarimą.

Ponia C. Ashton, turime suteikti Vidurio Amerikos piliečiams šiek tiek daugiau laisvės derybose. Jų eksportas į ES sudaro 25 proc. viso jų eksporto, o ES eksportas į tas šalis sudaro tik 2 proc. Kaip minėjote, turime būti dosnūs, taigi, reikėtų atnaujinti susitarimą su MERCOSUR.

Pone pirmininke, baigdamas norėčiau pasakyti, kad, mano manymu, viena vertus, Europos Sąjunga patiria nuosmukį ekonominiu požiūriu, tačiau, kita vertus, ją sustiprina tai, kad ji turi vyriausiąją įgaliotinę.

Todėl reikia, kad Madride vykšančiame aukščiausiojo lygio susitikime ji dėtų dideles pastangas išreikšdama mūsų politinę valią, ir kad santykiai su Lotynų Amerika liktų vienas svarbiausių Europos Sąjungos darbotvarkės klausimų.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per pirmą mėnesinę sesiją gegužės mėn.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

George Sabin Cutaş (S&D), raštu. – (RO) Europos Sąjunga – svarbiausia Lotynų Amerikos prekybos partnerė ir antra pagal dydį prekybos partnerė su MERCOSUR ir Čile. Europos Sąjungos valstybės narės taip pat yra didžiausias tiesioginių investicijų į Lotynų Ameriką šaltinis. Vis dėlto Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos santykiai neapsiriboja vien tik komerciniu aspektu, nes apima ir istorinius, institucinius bei kultūrinius ryšius.

Šiomis aplinkybėmis manau, kad reikia parengti prekybos susitarimą, apimančią glaudesnę bendradarbiavimą su Lotynų Amerika. Tiesą sakant, nuolatinės pastangos pasirašyti asociacijos susitarimą su MERCOSUR – pirmas žingsnis šia kryptimi.

Asociacijos susitarimas – tai priemonė, kuri padėtų skatinti bendrus ekonominius, socialinius ir geopolitinius abiejų regionų interesus. Tai būtų ir pirmas tarpžemyninis Šiaurės ir Pietų asociacijos susitarimas, kuris suteiktų alternatyvą ne visai lygiavertėms pastangoms integracijos procese, pvz., Amerikos šalių laisvosios prekybos zonos.

Glaudesnis Lotynų Amerikos ir Europos Sąjungos bendradarbiavimas prekybos srityje palengvintų ekonominės ir socialinės sanglaudos politikos kryptį, skirtą ekonominiam vystymuisi ir gerovei skatinti abiejuose

regionuose, įgyvendinimą. Tikiuosi, kad Europos Sąjungos ir MERCOSUR aukščiausiojo lygio susitikime gegužės 17 d. bus prieita prie keleto patenkinamų išvadų šiuo klausimu.

9. Darbotvarkė (tęsinys) (žr. protokolą)

10. Kirgizija (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pirmininko pavaduotojos–Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimas dėl Kirgizijos.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja–Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Pone pirmininke, džiaugiuosi, kad turiu galimybę padaryti pareiškimą apie Kirgiziją. Kaip labai gerai žino šių rūmų nariai, padėtis Kirgizijoje lieka nestabili ir įtempta. Kirgizija sulaukė pakankamai didelio žiniasklaidos ir politikų dėmesio, ir aš nuo pat pradžių dėmesingai sekiau pokyčius, padarydama du pareiškimus, vieną balandžio 7 d., o kitą – balandžio 8 d.

Beveik iš karto į šią šalį nusiunčiau delegaciją, vadovaujamą specialiojo įgaliotinio Pierre'o Morelio, su kuriuo palaikėme glaudų ryšį per visą jo vizitą.

Koordinuotos ES, JT ir ESBO pastangos, kurios sutelktos praėjusią savaitę Biškeke, tęsiasi ir šiuo metu, ir tęsis tol, kol bus įveikta krizė ir jos padariniai. Vakar kalbėjausi su Kazachstano užsienio reikalų ministru K. Saudabayevu, kuris šiandien lankosi Biškeke kaip ESBO pirmininkas ir kuris ką tik man atsiuntė pranešimą, kad atliko savo užduotį.

Manoma, kad prezidento atsistatydinimas, remiantis dabartinės Kirgizijos konstitucijos 50 straipsniu, ir jo išvykimas iš šalies sumažins politinę įtampą. Vis dėlto tai dar ne krizės pabaiga, ir dar turime atlikti svarbų darbą.

Svarbiausia, kad turime užtikrinti stabilumą ir viešąją tvarką, ir nors apskritai padėtis nurimo, smurtas ir toliau tęsiasi. Vakar gautuose pranešimuose teigiama, kad net penki žmonės žuvo per riauses Biškeko priemiesčiuose. Abi pusės turi elgtis apdairiai ir vengti provokacijų. Teisės ir tvarkos atkūrimas turi būti prioritetas. Reikia, kad Kirgizijos piliečiai ir įmonės galėtų grįžti į savo kasdieninį gyvenimą, nesibaimindami dėl savo gyvybės ar fizinės neliečiamybės.

Antras klausimas susijęs su laikinosios valdžios teisėtumu. Nors prezidentas K. Bakiyev oficialiai atsistatydino, laikinoji vyriausybė privalo parengti aiškų planą, kaip grįžti prie konstitucinės ir demokratinės tvarkos ir teisinės valstybės principų.

Apie tam tikras šio „veiksmų plano“ dalis jau paskelbta – rengiama nauja konstitucija, kuri bus pateikta referendumui, taip pat bus rengiami prezidento ir parlamento rinkimai.

Džiaugsimės, jeigu toks planas bus parengtas. Šiomis aplinkybėmis svarbu, kad konstitucinis procesas būtų visa apimantis ir atliktas visų pritarimu. Turėtų būti sudarytos sąlygos visų partijų ir etninių grupių atstovams prisidėti prie naujos konstitucijos projekto, prieš pateikiant jį referendumui.

Pirmieji ženklai – gerbiamieji nariai, galėčiau pasakyti – teikia daug vilčių. Manau, kad per ateinančias dienas jie pasitvirtins, ir pirmadienį tai aptarsime Liuksemburge su ministrais.

Jei būsime tikri, kad laikinoji vyriausybė išsipareigoja skubiai susigrąžinti teisėtumą ir nuoširdžiai siekia prisijungti prie demokratiškos šeimos, suteiksime reikalingą politinę, finansinę ir techninę paramą.

Su Europos Tarybos Venecijos komisija galėtume prisidėti prie konstitucinės reformos ir rinkimų teisės aktų atnaujinimo. Praėjusiais metais įvykę prezidento rinkimai parodė, kad reikia daryti pažangą dar daugelyje sričių.

Su ESBO noriai dirbsime, kad būtų pasirengta rinkimams ir jų stebėjimui, o su Kirgizijos žmonėmis esame pasirengę padaryti viską, kad jų demokratinės ir atviros visuomenės troškimas pavirstų tikrove.

Trečia, akivaizdu, kad Kirgizijai reikia materialinės pagalbos. Per labai trumpą laikotarpį esame pasirengę įvertinti visus humanitarinius poreikius, kurie galėjo atsirasti dėl pastarųjų įvykių.

Remiantis informacija, gauta iš mūsų partnerių vietoje, – Raudonojo kryžiaus ir JT vystymo programos vykdytojų, – neatrodo, kad šiuo metu yra svarbių nepatenkintų humanitarinių poreikių. Vis dėlto gali būti

konkrečių medicininių poreikių. Komisija, padedama Humanitarinės pagalbos generalinio direktorato (DG ECHO), be abejonės, ir toliau stebės humanitarinę padėtį šalyje ir, prireikus, ją reguliuos.

Ir toliau teikime pagalbą, ypač žmogaus teisių, švietimo ir skurdo panaikinimo srityse.

Ketvirta, po dramatiškų dviejų pastarųjų savaitių įvykių atsirado atskaitingumo ir teisingumo poreikis. Biškeke nuo šūvių, paleistų į demonstrantus, žuvo daugiau nei aštuoniasdešimt žmonių ir keli šimtai buvo sužeisti. Negalima tiesiog ignoruoti šių įvykių. Turime išsiaiškinti, kas iš tiesų nutiko, kas už tai atsakingas ir ką reikia padaryti, kad tokie dalykai ateityje nepasikartotų.

Galiausiai, kaip parodė dabartinė krizė, būtina imtis tikrų ekonominių ir socialinių reformų. Deja, Kirgizijos pavyzdys rodo, kaip dėl blogos vyriausybės ir tikrų reformų nevykdymo gali kilti politinis nestabilumas, o galiausiai – smurtas.

Padėtį dar labiau apsunkina įvykęs perversmas ir paplitęs plėšikavimas, o dabar dar ir išaugęs organizuotas, plataus masto nusikalstamumas.

Pirmadienį su ministrais aptarsiu politinę programą, pagal kurią Europos Sąjunga bus pasirengusi spręsti dėl pačių skubiausių poreikių tenkinimo, bet, žinoma, šiandien būtų labai įdomu išgirsti gerbiamų narių nuomones šiuo klausimu.

Elmar Brok, PPE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, norėčiau labai padėkoti už padėties įvertinimą. Manau, kad teisingai įvertinote tai, kad pirmiausia turime pasistengti atkurti teisėtumą bei tvarką ir apsaugoti žmonių gyvybes, o tada pradėti kurti kažką naujo ant šių pagrindų.

Kita vertus, kaip kad paaiškinote baigdamą savo kalbą, aišku, kokio masto ekonominis ir socialinis vystymasis reikalingas, nes tai irgi svarbus politinio stabilumo kriterijus. Be abejo, tai apima ir lygybę, kuri dažnai nukenčia dėl korupcijos ir kitų panašių veiksnių. Nesvarbu, ar tai pateisinama, tačiau neabejotinai tai buvo viena iš susirėmimų priežasčių.

Turime suprasti, kad šios šalys yra ganėtinai nestabilios, taigi mūsų pastangos užtikrinti stabilumą, prisidedant prie geresnio valstybės stiprinimo, demokratijos ir teisinės valstybės principų kūrimo, turi lemiamą reikšmę. Ne tik atskiros šalys, bet ir visas regionas strategiškai mums yra labai svarbus. Tai susiję ne tik su turimais energijos šaltiniais, bet, visų pirma, su visa teritorija, jei atsižvelgsime į religinę daugumos buvusių Sovietų Sąjungos respublikų orientaciją. Jei tai įgautų fundamentalizmo formą, padariniai būtų katastrofiški.

Todėl ypač svarbu teikti pagalbą šioms šalims, ne tik dėl pačios pagalbos, bet ir dėl mūsų interesų.

Turime nepamiršti, kad kaimyninės regiono šalys, iš kurių kelios yra labai didelės, yra išsipareigojusios užtikrinti, kad šios silpnosios vietos nebūtų panaudotos seniems valdžios santykiams, kurie užkirstų kelią šiuolaikiškam vystymuisi, atkurti.

Hannes Swoboda, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, aš taip pat norėčiau padėkoti jums už pareiškimą. Diktatorius ar prezidentas, kuris elgiasi kaip diktatorius, nušalinamas nuo valdžios. Jo įpėdinis švenčia ir džiaugiasi, galėdamas pasiūlyti demokratiją savo piliečiams. Po kelių mėnesių jis vis dar tame pačiame poste, ir atrodo, kad demokratija buvo atkurta vien tik tam, kad suteiktų galimybę sūnui ar kitiems šeimos nariams užimti puikias ir gerai apmokamas pareigas.

Tikimės, kas šis ratas vėl nepradės suktis ir kad R. Otunbayevos požiūris yra kitoks. Apie tai byloja jos praeitis ir pažiūros, kurias ji dažnai išreikšdavo. Vis dėlto šių ženklų nepakanka. Mums reikia tikro įrodymo. Jei ji nenori sulaukti savo pirmtako likimo, privalo laikytis kitokio požiūrio ir užtikrinti, kad padės savo šalies žmonėms. Tikiuosi, kad iš posto pašalintas prezidentas bus pakankamai protingas ir nepradės skleisti naujos nesantaikos, o nuoširdžiai stengsis ramiai gyventi tremtyje, suteikdamas Kirgizijos gyventojams galimybę kurti demokratišką valstybę.

Deja, mano apibūdinta padėtis susiklosčiusi ne tik Kirgizijoje. Panašios sąlygos yra ir kitose valstybėse. Linkime įgaliotiniui Kazachstane sėkmės, vykdant savo užduotį Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) vardu. Tačiau padėtis Kazachstane vis dar toli gražu nėra ideali. Tas pats pasakytina ir apie Uzbekistaną ir kitas šalis. Privalome toliau nagrinėti klausimą, kaip galime paskatinti demokratijos vystymąsi tose šalyse, nes tai ne produktas, kurį galima pristatyti, demokratija turi būti sukurta tose valstybėse. Kaip E. Brok jau minėjo, tai labai svarbus regionas. P. Morel atlieka puikų darbą kaip specialusis įgaliotinis, tačiau to neužtenka.

Norėčiau visiems pabrėžti, kad Vokietijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu Tarybos pirmininko pareigas einant F. W. Steinmeieriui buvo parengta ES bendradarbiavimo su Vidurio Azija strategija, apie kurią pastaruoju metu girdėjome labai mažai. Todėl norėčiau paprašyti jūsų vėl imtis šios strategijos ir pakeisti ją stabilumo strategija šio regiono atžvilgiu. Turiu galvoje ne tik energijos tiekimą iš Turkmenijos per Kazachstaną. Tai ir regiono, esančio labai arti Afganistano, stabilumo, ypač politinio, klausimas. Žinome, kad kai kuriose šalyse, pvz., Uzbekistane, padėtis labai sudėtinga ir problemiška. Be abejo, galų gale tai ir humaniškumo klausimas, nes iš tikrųjų neturėtų būti jokių aukų.

Šiomis sąlygomis privalome iš naujo pasistengti įgyvendinti bendradarbiavimo su Vidurio Azija strategiją, kurioje būtų sprendžiamos ekonomikos, demokratijos ir gyventojų problemos. Norėčiau paprašyti jūsų pasinaudoti Kirgizijos atveju kaip galimybe atnaujinti šią bendradarbiavimo su Vidurio Azija strategiją ir suteikti jai naują postūmį.

Niccolò Rinaldi, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, kirgizų epo „Manas“ – didelės apimties literatūros kūrinyje, net dvidešimt kartų ilgesniame už „Odisėją“ ir „Iliadą“ kartu sudėjus, padedančiame suprasti šalies istoriją – pabaigoje yra nuostabus epizodas, kuriame herojaus žmona, simbolizuojanti visus gyventojus, mėgina apsaugoti jo atminimą ir apginti jo kapą nuo priešų išpuolių. Galiausiai ji nusprendžia, kad ant antkapio turi būti iškaltas ne herojaus Mano, o jo žmonos vardas, kad užpuolę priešai jo neišniekintų.

Tokio atsidavimo bendrai gerovei ir žmonėms turėtume tikėtis iš naujos valdančiosios Kirgizijos klasės, nors iš esmės ji nėra nauja. Be abejo, patariu vyriausiajai įgaliotinei konstruktyviai ir, sakyčiau, pozityviai, bet atsargiai žvelgti į laikinąją vyriausybę, kartu raginti įvykdyti keletą reformų ir imtis įvairių priemonių, kurios privalo būti aiškios.

Reikia ne tik tarptautinės tyrimo komisijos, kuri išsiaiškintų, kas įvyko, ne tik aiškaus plano, kaip atkurti demokratines normas, – nes ši laikinoji vyriausybė, net vertinant pagal jos apibrėžimą, visuotiniu balsavimu nėra sankcionuota kaip teisėta vyriausybė, – bet ir reformų, kuriomis būtų ryžtingai ir veiksmingai kovojama su korupcija, ir, galiausiai, Kirgizija taptų nepriklausoma nuo teisminės valdžios, nors dabartinė padėtis yra labai nuo šito nutolusi.

Be to, būtina – tai susiję tiek su teisminės valdžios, tiek su korupcijos klausimu – supaprastinti nepaprastai slegiančią biurokratinę nomenklatūrą ir viešąjį valdymą. Tiesą sakant, tai pirmas tikras Europos Sąjungos bendradarbiavimo su Vidurio Azija strategijos išbandymas tokioje kritiškoje ir ekstremalioje padėtyje, kuri šiuo metu susiklosčiusi Kirgizijoje.

Negalime leisti, kad ši šalis, kurioje Jungtinių Amerikos Valstijų įtaka yra ribota, galiausiai atsidurtų dusinančiuose dabartinės Rusijos gniaužtuose, todėl manau, kad tai galimybė mums visiems įsipareigoti.

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, žinome, kiek daug žmonių 2005 m., kai vyko Tulpių revoliucija, tikėjo, kad viskas pasikeis, kai postą užėmė naujas prezidentas, kuris tikrai rimtai atsižvelgė į žmonių poreikius ir interesus demokratijos ir bendro sprendimo priėmimo srityse. Deja, įvyko kitaip, ir dabar jis sulaukė savo pirmtako likimo.

Šiuo atveju Europos Sąjunga turis stengtis daryti nemažą įtaką. Baronienė C. Ashton, pritariu tam, kad į regioną nusiuntėte specialųjį įgaliotinį P. Morelį. Tačiau šiuo metu lygiai taip pat būtina, kad ES peržiūrėtų bendradarbiavimo su Vidurio Azija strategiją, kad ji taptų iš tiesų veiksminga. Tikiuosi, kad Taryba imsis spręsti šį klausimą kitą pirmadienį.

Mano klausimas toks: kaip ketinate tai spręsti? Kaip rengiatės užtikrinti visapusiškos konstitucijos rengimo procesą, į kurį būtų įtraukti visi, kaip ir siūlėte? Turime padėti šiam regionui ir Kirgizijai siekti bendradarbiavimo ir išvengti priešpriešos. Manau, kad tai svarbu viso regiono ir kitų šalių ateičiai.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL). – (FR) Pone pirmininke, ponios pirmininko pavaduotoja, ponios ir ponai, padėtis Kirgizijoje iš tiesų labai nestabili. Nepaisant to, ši šalis buvo ir galbūt tebėra viena iš valstybių, kurios labai palankiai vertino tai, kad būtų sukurtos demokratinės institucijos.

2005 m. įvykusi Tulpių revoliucija dar kartą pažadino begalines viltis. K. Bakiyevui nepasisekė; jis nesugebėjo patenkinti žmonių poreikių ir reikalavimų; jis leido klestėti korupcijai ir pats joje dalyvavo, užmegzdamas ryšius su tam tikrais klanais; jei tikėtume kai kuriais pareiškimais, jis ištuštino iždą; įvedė vis stiprėjantį autoritarinį režimą, už kurį politiniai oponentai, žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai skaudžiai sumokėjo.

Po riaušių, įvykusių balandžio 7 d., buvo sudaryta laikinoji vyriausybė, tačiau nepaisant to atrodo, kad K. Bakiyev nepasidavė, nors ir išvyko iš šalies, tačiau vakar, kaip minėjote, šalies pietuose ir aplink sostinę vyko naujos riaušės.

Komisijos nare, ši šalis iš tikrųjų yra labai strategiškai svarbi, ir ne tik kariniu požiūriu. Ji negali būti tam tikrų galingų jėgų žaidimo aikštelė. Nepaisant kai kurių diskusijų, Europos Sąjungos veikla šiame pasaulio regione vis dar nėra pakankama. Jos parama ir diplomatinė veikla lieka neryžtinga. Kad tuo įsitikintum, užtenka paskaityti šiuo metu rašomus straipsnius apie padėtį šioje šalyje. Kalbama ne tik apie JAV, Rusiją ir Kazachstaną, kuris šiuo metu pirmininkauja ESBO. Kita vertus, ES parama būtina, siekiant užtikrinti šalies nepriklausomybę. Baronienė C. Ashton, esate teisi; prioritetas turi būti teikiamas tam, kad būtų atkurti teisinės valstybės principai, tačiau turime kuo greičiau imtis veiksmų ir padaryti dar daugiau ir, kaip kai kurie mano kolegos nariai jau sakė, įgyvendinti tinkamą strategiją dėl bendradarbiavimo su šiuo pasaulio regionu.

Taip, turime padėti šiai šaliai kovoti su skurdu; 40 proc. šalies gyventojų gyvena žemiau skurdo ribos. Taip, turime užtikrinti palankias sąlygas ekonominei plėtrai, visų pirma, kaip minėjote, švietimo ir sveikatos srityse, taip pat sprendžiant vandens, kuris šiame pasaulio regione yra pagrindinis prioritetas, problemą. Taip, žinoma, turime remti demokratiją ir žmogaus teisių gynimą. Šiuo metu tai neatidėliotini klausimai.

Komisijos nare, savo veiksmais galime ir turime neleisti šiai šaliai pasukti fundamentalizmo ir naujo autoritarinio režimo kryptimi. Tai nereiškia, kad kišimės į tos šalies vidaus reikalus, o, priešingai, padėsime Kirgizijos žmonėms dar kartą patikėti demokratija. Tai svarbiausia, siekiant užtikrinti, kad ši šalis atliktų svarbiausią vaidmenį šiame pasaulio regione.

Fiorello Provera, *EFD frakcijos vardu*. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, padėtis Kirgizijoje labai svarbi Vidurio Azijos regione, kuriame Europa turi tam tikrų interesų, susijusių su žaliavų ir energijos tiekimu, stabilumui.

Po balandžio 7 d. neramumų būtina atkurti sąlygas, kurios leistų įvykti laisviems, teisėtiems ir skubiems demokratinės santvarkos rinkimams, jei tai atitiks vietinę padėtį. Nerimą kelia tai, kad nusikalstamos grupuotės pavogė daug ginklų, tuo sukeldamos grėsmę šalyje dėl padažnėjusio įstatymų nesilaikymo, ginkluotų konfliktų ir terorizmo.

Europa ir kiti, įskaitant ESBO, galėtų padėti šaliai kurti institucijas, kurios būtų stabilios, veikiančios, mažiau korumpuotos ir demokratiškesnės. Artėjančių rinkimų stebėjimo misija galėtų būti vienas iš paramos teikimo būdų.

Vis dėlto negalime apsimetinėti, kad naujos konstitucijos ar parlamentinės santvarkos pakaks, siekiant įtvirtinti tikrą demokratiją; tai neišvengiamai priklauso nuo piliečių politinio vystymosi ir teisinio sąmoningumo bei pagarbos žmogaus teisėms. Šiam regionui turime teikti ilgalaikę paramą.

Inese Vaidere (PPE). – Pone pirmininke, praėjusios savaitės riaušės atvedė Kirgiziją į politinę, teisminę ir ekonomikos krizę. Konstitucinio teismo veikla praktiškai nutraukta, o laikinosios vyriausybės veiksmai pasirodė besantys nekoordinuoti. Kurmanbeko Bakiyev brolis paskelbė, kad ranka rašytas atsistatydinimo pareiškimas yra suklasztotas, o K. Bakiyev pats neatsistatydino.

Pasak tiesioginių liudininkų, atsirado naujos vietinės grupės, bandančios perimti regiono vyriausybes. Taip pat atsirado ir etninio pagrindu suformuotos grupuotės, keliančios didesnio etninio smurto baimę. Šalyje laisvai veikia nusikalstamos grupuotės. Platinama daug ginklų ir vykdomi plėšimai. Šalyje gyvenančių ES piliečių saugumui, apsaugai ir interesams vis dar gresia pavojus.

Dabartinė vyriausybė nepajėgi priešintis visoms šioms grėsmėms. Padėtis vietiniams žmonėms visiškai neaiški. Vyriausioji įgaliotinė C. Ashton paskelbė du pareiškimus, kuriuose išreiškė savo susirūpinimą, tačiau būtina skubiai imtis aktyvesnių ir praktiškesnių veiksmų. Svarbu, kad ES užimtų aiškią poziciją dėl padėties Kirgizijoje, šioje strategiškai svarbioje šalyje. Turime imtis daugiau veiksmų, bendradarbiaudami su JT, JAV ir ESBO, kad apgintume kirgizų ir ES piliečių, kurie šiuo metu negali apsaugoti savo gyvybių ir turto, interesus. Aišku, kad ES turėtų atlikti nepriklausomą tyrimą, siekiant išsiaiškinti riaušių priežastis ir padarinius.

Dėl materialinių Kirgizijos banko bei investicijų ir plėtros agentūros išteklų: juos reikia įvertinti, prieš skiriant bet kokią tolesnę finansinę pagalbą. ES neveiklumas ir delsimas, realios strategijos ir taktikos nebuvimas gali nulemti labai pavojingus įvykius ir pakenkti pačios ES ekonominiams ir politiniams interesams, taip pat patikimumui šiame regione ir visame pasaulyje.

Eleni Theocharous (PPE). – (EL) Pone pirmininke, ponio C. Ashton, visus dvidešimt Kirgizijos nepriklausomybės metų čia klestėjo korumpuotas režimas ir padaryta mažai pažangos tobulinant demokratines šalies institucijas. Galiu asmeniškai patvirtinti, kad bent jau pastaruosius penkiolika metų tai vyko, nes buvau ESBO narė ir kitaip turėjau galimybę stebėti šį procesą.

Žmonės, kurie valdė iki vakar, ir žmonės, kurie juos nuvertė, yra tos pačios korumpuotos sistemos sraigteliai. Kai čia diskutuojame, kariuomenė sostinėje vykdo kratas ir areštus. Nepaisant to, turime suteikti galimybę dabartiniam režimui, nes priėjome paskutinį etapą iki pilietinio karo ir šalies susiskaldymo.

Kirgizai – taikūs žmonės, ir manau, kad daugelis iš jūsų geriau juos pažinsite perskaitę garsaus autoriaus Chingizo Aitmatovo, kuris prieš ketverius metus buvo ambasadorius Briuselyje, knygą. Tačiau finansiniai sunkumai ir socialinė nelygybė, taip pat užsienio šalių kišimasis sukėlė pykčio proveržius, kurie gali sukelti pilietinį karą, todėl nenorėčiau sutikti su tuo, kad Kirgizijos žmonės gali apsisaugoti nuo terorizmo.

Kaip minėjau, Kirgizijos suskilimo į Šiaurės ir Pietų sritis pavojus yra realus, ir tam pritaria užsienio veikėjai, be to, panašu, kad Kirgizijos narystė ESBO ir nuolatinis ESBO buvimas Kirgizijoje yra nevaisingas demokratizacijos atžvilgiu. Be abejo, tęsiasi humanitarinė krizė, kuri galbūt nėra ūmi, bet per visus tuos metus nevyko jokia demokratinių institucijų modernizacija ar veiklos tobulinimas. Žmonės gyvena gerokai žemiau skurdo ribos.

Būtent todėl turi įsikišti Europos Parlamentas kartu su kitomis Europos Sąjungos institucijomis, su Komisija ir Taryba, taip pat peržiūrėti iki šiol vykdytą strategiją regione.

Stipri Europos Parlamento delegacija privalo stebėti demokratizacijos pažangą ir skirti lėšų, atliekant šių lėšų naudojimo kontrolę, taip pat siekiant kurti institucijas ir plėtoti švietimą, nes Kirgizijos destabilizacija kelia didelį pavojų dėl galimos visos Vidurio ir Vakarų Azijos bei Europos destabilizacijos. Jei Europos Sąjunga siekia veiksmingai palaikyti taiką, ji privalo veikti dabar.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Padėtis Kirgizijoje suteikia tam tikrą pagrindą nerimauti. Ši šalis Vidurio Azijoje užima strateginę poziciją. Ji įsileido į savo teritoriją JAV karinę bazę, tuo gerokai prisidėdama prie operacijų Afganistane, ir Rusijos karines pajėgas.

Gaila, kad pastarųjų kelių savaitžių protestai peraugo į smurtą, dėl kurio žmonės neteko gyvybių. Valdžios institucijos privalo imtis priemonių, kad žmonių gyvybės būtų apsaugotos. Kaip tik vakar įvyko konfliktas tarp etninių kirgizų, rusų ir turkų. Atsižvelgiant į tai, kad šalyje gyvena didelės rusų ir uzbekų bendruomenės, besitęsiantys etniniai susirėmimai turės įtakos viso regiono stabilumui.

Ponia C. Ashton, Europos Sąjunga turi atkreipti ypatingą dėmesį į konfliktą Kirgizijoje, teikti humanitarinę pagalbą ir prisidėti prie padėties stabilizavimo.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Ponia C. Ashton, čia esame tam, kad aptartume nerimą keliančius įvykius Kirgizijoje ir padėtume, kuo tik galime, kad padėtis šalyje būtų stabilizuota. Aktyvus Europos Sąjungos požiūris į Kirgiziją ypač svarbus, tačiau taip pat svarbu iš esmės griežtai laikytis įsipareigojimo kitu klausimu, kuris buvo pašalintas iš šio posėdžio darbotvarkės. Vis dėlto jaučiuosi įpareigotas atkreipti jūsų dėmesį į šį klausimą, nes jis aktualus ir ant kortos pastatytos žmonių gyvybės. Turiu galvoje Vakarų Sacharos aktyvistų, taikos saugotojų iš Vakarų Sacharos, kurie suimti ir uždaryti Maroko kalėjimuose, padėti, nes jie paskelbė bado streiką ir rizikuoja savo gyvybėmis. Organizacija „Tarptautinė amnestija“ taip pat atkreipė mūsų dėmesį į jų padėtį. Todėl norėčiau paprašyti, ponio C. Ashton, kad jūs ir jūsų kolegos nedelsdami atkreiptumėte dėmesį į šią problemą, kitaip gali būti per vėlu ką nors pakeisti.

Charles Tannock (ECR). – Pone pirmininke, pastarieji įvykiai Biškeke kelia nerimą, ir tai yra liūdna 2005 m. įvykusios Tulpių revoliucijos arba vadinamosios Spalvotosios revoliucijos pabaiga. Prezidentas K. Bakiyev žadėjo demokratiją ir žmogaus teises, tačiau atnešė žmonėms tik korupciją, nepotizmą ir vis stiprėjančią autokratiją.

Kirgizija ir toliau lieka mažiausia ir vargingiausia Vidurio Azijos valstybė, kurioje pastaraisiais metais vyko radikalių islamistų skverbimasis į Ferganos slėnį, todėl ES privalo teikti prioritetą stabilumui šiame regione.

Šiuo metu būtų teisinga ir tinkama pripažinti naują R. Otunbayevos vyriausybę. Neįprasta, kad šiuo klausimu turime bendrų interesų su Rusija, kuri iš tiesų palaikė revoliuciją ir K. Bakiyev režimo nuvertimą. Prezidentė Roza Otunbayeva trumpai užėmė ambasadorės Jungtinėje Karalystėje pareigas, todėl ji puikiai susipažinusi su Europos Sąjungos veiklos principais.

Galiausiai, Vidurio Azija yra strategiškai svarbus regionas dėl energijos ir pasaulinio saugumo, o JAV oro bazės Kirgizijoje operatyvinis pajėgumas gyvybiškai svarbus remiant Tarptautinės saugumo palaikymo pajėgas (angl. ISAF) Afganistane.

Piotr Borys (PPE). – (PL) Pone pirmininke, praėjus penkeriems metams po Tulpių revoliucijos, per kurią atsistatydino prezidentas A. Akayev, įvyko kruvina revoliucija. Be abejo, galima pateikti dvi priežastis. Pirmą, nepotizmo ir korupcijos problema, vadinasi, ir demokratinės valstybės pagrindų nebuvimas. Antra, finansinės ir ekonominės šalies problemos.

C. Ashton iniciatyva, kuri reiškia, kad P. Morel šiandien gali mums pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kas iš tiesų vyksta Kirgizijoje, atrodo pakankamai svarbi. Norėčiau nuoširdžiai kreiptis į jus dėl padėties Kirgizijoje. Kaip žinome, šalis yra Rusijos įtakoje, be to, joje įkurta amerikiečių karinė bazė. Iš esmės aktyvus Europos Sąjungos dalyvavimas turėtų būti pagrįstas demokratinės valstybės pagrindų kūrimu ir vidaus saugumo užtikrinimu. Daugiau nei aštuoniasdešimties asmenų mirtis yra blogas ženklas, kuriant Kirgizijos valstybę. Todėl dar kartą nuoširdžiai kreipiuosi į jus ir laikau sukryžiaavęs pirštus, kad C. Ashton misija pavyktų.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Kurmanbek Bakiyev – ne pirmas ir tikrai ne paskutinis politinis lyderis, kuris sukėlė nusivylimą ir neviltį ir kuris buvo laikomas diktatoriumi, nors iš pradžių buvo suspindėjusi viltis, o jo vardas buvo siejamas su demokratiniu optimizmu.

Šią padėtį galima paaiškinti labai paprastai. Nesant stabilų institucijų, tikėtina, kad politikai ir toliau kels nusivylimą ir įsitrauks į šį konflikto, korupcijos ir šantažo ratą. Nė vienas neturėtų pamiršti, kad prezidentas K. Bakiyev naudojosi tuo, kad Kirgizijos teritorijoje įkurtos Rusijos ir JAV karinės bazės, siekdamas nuolat šantažuoti Vakarus.

Todėl išeitis tokia: reikia steigti institucijas, kurios būtų kuriamos visų sutikimu ir būtų pagrįstos nuodugniomis konsultacijomis ir plačiu sutarimu, taip pat visų politinių jėgų kompromisais. Vis dėlto, kaip minėjo vyriausioji įgaliotinė, pagrindinis prioritetas turi būti teikiamas tam, kad būtų skubiai nutrauktas smurtas. Smurtas yra didelis, ir kuo greičiau turi būti surastas sprendimas, kaip jį sustabdyti, nes kitaip jis užkirs kelią politikos kūrimosi procesui.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, padėtis Kirgizijoje, švelniai tariant, kelia nerimą, ypač jei atsižvelgsime į buvusio užsienio reikalų ministro pareiškimus, kad Kirgizijos likimas labiau nei bet kada linksta arčiau Rusijos ekonominės ir pasienio erdvės.

Praėjus savaitei po buvusio prezidento K. Bakiyev, kuris balandžio 15 d. pabėgo iš savo šalies lėktuvu, vyriausybės nuvertimo, niekas net nenučiuokia, koks bus galutinis politinis valstybės tikslas ar būsimi politiniai ketinimai. Vis dėlto aišku, koks buvo Rusijos gynybos ministerijos vaidmuo, padedant buvusiam prezidentui K. Bakiyevui išsiskirti iš šalies, po to, kai į gatves išėjo žmonės, reikalaudami, kad šis atsistatytų.

Daug ginklų cirkuliuoja Kirgizijoje, mažytėje valstybėje, turinčioje 5,3 mln. gyventojų, ir vienintelėje pasaulio valstybėje, kurioje įkurtos ir JAV, ir Rusijos karinės bazės. Šiuo metu įtampa persiduoda į kaimynines šalis, ir Europos Sąjunga privalo atsižvelgti į prioritetą ir į šiuo metu atsiradusią galimybę, visų pirma, per šešis mėnesius nutraukti galimą pilietinį karą ir padėti šaliai žengti link demokratinės parlamentinės respublikos, turinčios stabilų prezidentinį valdymą.

Kaip minėjote, baronienė C. Ashton, visa tai gali įvykti, jei sugebėsime aktyviai prisidėti dviem būdais: pirma, diplomatiškai, taip pat – kaip teigėte jūs, vyriausioji įgaliotinė – svariai ir materialiai. Laiku suteikta pagalba, siekiant mažinti socialinę įtampą, turės lemiamą reikšmę.

Baronienė C. Ashton, veikime greitai ir geriausio rezultato labui, nes tai bus dar vienas svarbus išbandymas Europai. Esame ne Haityje, o Kirgizijoje. Šį kartą bent jau pasistenkime atvykti į jį laiku.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pone pirmininke, praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje žlugus Sovietų Sąjungai, daugelis manė, kad jaunos demokratiškos valstybės išsivystys beveik savaime. Dabar suprantame, kad šios naujos valstybės iš Sovietų Sąjungos paveldėjo didžiules problemas. Sovietų laikotarpiu etninių grupių skirtumai buvo stipriai užgniaužti, todėl šiais laikais šiose šalyse vyksta tiek daug religinių ir kultūrinių konfliktų. Demokratija nesusikuria per naktį, ir ji išvis nesusikurs, kol korumpuoti klanai lobs šalies ir savo piliečių sąskaita.

Sklinda gandai, kad snaiperiai, kurie Biškeke šaudė į minią, yra samdiniai iš Uzbekijos ir Tadžikijos. Panašu, kad mėginta išprovokuoti tarptautinį konfliktą, kuris sukeltų pavojų visai Vidurio Azijai. Europos užsienio politika turėtų padėti sušvelninti padėtį. Vis dėlto karinis įsikišimas yra blogas būdas, ir tai aiškiai rodo

Vokietijos veiksmai Afganistane. Būtina teikti pagrįstą, tikslinę ekonominę ir vystomąją pagalbą. Privalome teikti prioritetą kovai su korupcija ir kad valdžia būtų atimta iš vietinių klanų. Iš tiesų, tik tada demokratijai bus suteikta tikra galimybė klestėti Vidurio Azijoje.

Malika Benarab-Attou (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, projektas „Europeana“ pereina į naują platus užmojo lygmenį. Dėl šios skaitmeninės ES bibliotekos mūsų kultūros įvairovė ir turtas taps prieinami visiems. Labai svarbu, kad į šį projektą stipriai įsitrauktų įvairios šalys. Svarbiausias šios iniciatyvos aspektas susijęs su pagrindine vertybe: pagarba kultūrinei ir kalbų įvairovei.

Afrika – vienas iš mūsų žemyno horizontų, tačiau šį horizontą užtamsinome vergija ir kolonializmu. Turime tai pripažinti ir išmokėti reparacinius mokesčius Afrikos tautoms. Šiam poreikiui patenkinti vien finansinės kompensacijos neužteks, tačiau projektu „Europeana“ galime padėti Afrikos tautoms susigrąžinti dalį savo žodinės literatūros kultūros.

Amadou Hampâté Bâ, intelektualas iš Malio, pasakė: „Kai Afrikoje miršta senas žmogus, sudega ištisa biblioteka.“ Į skaitmeninę formą pervesti žodinės literatūros darbai, kuriuos dažnai renka etnologų ir antropologų grupės, ir galimybių nevaržomai su jais susipažinti suteikimas, įgyvendinant projektą „Europeana“, taip paverčiant juos universalaus masto darbais, būtų vienas iš būdų apsaugoti mums visiems svarbią žmonijos kultūrinę įvairovę ir įkvėpti jai gyvybę.

Catherine Ashton, Komisijos pirmininko pavaduotoja – *Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Pone pirmininke, šiandien užimu ir Komisijos vietą. Gerbiamieji nariai išsakė keletą svarbių klausimų, ir pasistengsiu per trumpą man suteiktą laiką kuo daugiau jų aptarti ir išspręsti.

E. Brok kartu su C. Tannocku ir kitais nariais kalbėjo apie tai, jog labai svarbu atsižvelgti į tai, kad ši šalis – viena iš pačių vargingiausių Vidurio Azijos valstybių ir, žinoma, viena iš pagrindinių ES paramos, tenkančios vienam gyventojui, gavėjų. Iš tiesų pritariu tam, kad socialinis ir ekonominis vystymasis – būtina strategijos, kurią turime įgyvendinti, dalis. H. Swoboda taip pat kalbėjo apie tai, kaip svarbu užtikrinti, kad tai, kas vyksta mūsų akivaizdoje, būtų tikra politinė reforma. Glaudžiai bendradarbiaujame su JT ir ESBO. Per pastarąsias kelias dienas tame regione lankėsi asmenys nuolat kartoja, kad turime laikyti reformos svarbą svarbiausiu tolesnių įvykių aspektu, ir visiškai pritariu, kad reikia užtikrinti politinį regiono stabilumą. Tai labai svarbu.

Turime dar kartą viską labai atidžiai išnagrinėti. Turime šiai Vidurio Azijos daliai skirtą strategiją, kuri bus atnaujinta, tačiau ją vertinu iš išorės veiksmų tarnybos pusės ir atsižvelgdama į tai, kokių veiksmų turėtume imtis šiame regione, kad būtų suderinti skirtingi Komisijos ir Tarybos paramos aspektai. Manau, kad N. Rinaldi kaip ir kiti nariai tinkamai pabrėžė, kad turime žvelgti atsargiai, pozityviai ir konstruktyviai. Taip pat pritariu tiems gerbiemiems nariams, kurie kalbėjo apie teisinės valstybės vertę ir svarbą. Visi mūsų veiksmai toje šalyje bus grindžiami užtikrinimu, kad visas procesas vyktų pagal teisinės valstybės principus; be abejo, tai pasakytina ir apie teisinę sistemą bei politinę ir konstitucinę reformą, kurią būtina atlikti.

U. Lunacek kalbėjo apie pastebimą rinkimų standartų, – manau, šie konkretūs žodžiai buvo pasakyti per trumpą pasitarimą, kuriame dalyvavau, – kuriuos siekiame paversti tarptautiniais standartais, neatitikimą. Ir manau, kad elementai, kuriuos norėčiau suderinti, apimtų, žinoma, finansinę paramą, minėjau ir teisinės valstybės principus, politinę ir konstitucinę reformą bei rinkimus, taip pat ryšius, kuriuos norime sukurti ekonominiu požiūriu. Vienas iš pavyzdžių tas, kad Kirgizija – viena iš regiono šalių, kuriose daug vandens išteklių, ir, kaip gerbiama nariai žino, ji tiekia vandenį kitiems regionams. Jau daugiau nei penkerius metus padedame jai vandens valdymo srityje ir tikiuosi, kad galėsime grįžti prie šio darbo, kuris yra toks svarbus, vos tik krizė bus įveikta ir turėsime tvirtą teisėtą vyriausybę.

Tai tik keletas aspektų, kuriuos norėčiau įtraukti. Manau, kad mūsų dalyvavimas regione yra reikiamo lygio. Pierre Morel lankėsi ten keletą dienų. Jis ką tik sugrįžo, ir balandžio 27 d. informuos Užsienio reikalų komiteto narį Z. Borisą, supažindindamas komiteto narius su visais naujausiais įvykiais. Siųsdavome vienas kitam tekstinius pranešimus kas kelias valandas ir kelis kartus kalbėjome ir, žinoma, jis palaikė ryšį su savo kolegomis. Jo atstovavimas mums visiems buvo aiškiai pastebimas, ir norėčiau pareikšti pagarbą jam ir jo komandai už atliktą darbą.

Kaip minėjo F. Provera, mano požiūriu, demokratijos svarba niekada negali būti nuvertinta; turime įveikti tam tikras problemas, apie kurias kalbėjo I. Vaidere: nestabilumą, gandus, nesaugumą, problemas, kurios neabejotinai labai svarbios, ir, kaip jau minėjau, išdėstėme, ką norime nuveikti per šias pirmąsias gyvybiškai svarbias dienas, ir tikiuosi, kad gerbiamieji nariai pajus, jog tai duos rezultatų.

Baigdamą kalbą, norėčiau pasakyti, kad kai kurie dabartiniai formuojamos vyriausybės nariai yra buvę žmogaus teisių gynėjai ir opozicijos atstovai, kuriuos engė buvęs prezidentas ir kuriuos palaikė Europos Sąjunga, įskaitant, be abejo, šių rūmų narius. Taigi, nors nepuoselėju jokių iliuzijų dėl politikos pobūdžio šioje valstybėje ir, iš tikrųjų, šiame regione, manau, kad turime pamėginti suteikti šiai vyriausybei progą tinkamai susiformuoti pačiai, sutikti įvykdyti politines ir konstitucines reformas, kurios bus būtinos, surengti rinkimus, kuriuos ji žada surengti, ir, jeigu yra pasiruošusi visa tai padaryti, šiuo metu turime paremti ją ateities labui. Taigi labai dėkoju už visas pastabas, o mes ir toliau sieksime strategijos, kurią apžvelgiau.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per pirmą mėnesinę sesiją gegužės mėn.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Paolo Bartolozzi (PPE), raštu. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, visuotiniai neramumai, kurie per pastarąsias dienas kilo Kirgizijos sostinėje, sustabdė Tulpių revoliucijos, kuri 2005 m. įžiebė demokratiškus pokyčius viltis buvusioje Sovietų Respublikoje, vyksmą.

Europos Parlamentas labai susirūpinęs stebi politinės krizės eigą šalyje. Taip atsitiko ne tik dėl ypatingos šalies geostrateginės pozicijos, kuri svarbi Rusijai ir JAV, tačiau ir todėl, kad Vidurio Azijos stabilumas, jos politinis ir ekonominis vystymasis ir tarprejoninis bendradarbiavimas domina ES iš dalies dėl Vidurio Azijos svarbos mūsų energijos tiekimui ir mūsų ekonominei ir prekybos partnerystei.

Būtina išvengti pilietinio karo ir „antro Afganistano“ grėsmės. Dedame viltis į diplomatinę JAV, Rusijos ir Kazachstano prezidentų – pastarasis veikia kaip dabartinis ESBO pirmininkas – tarpininkavimą derybose su laikinąja Kirgizijos vyriausybe dėl viešosios tvarkos ir konstitucinio teisėtumo atkūrimo, siekiant surengti laisvus rinkimus ir išspręsti šalies problemas.

Kaip ES ir Vidurio Azijos delegacijos pirmininkas, nepaisant nesenų etninių susirėmimų, tikiuosi, kad padarysime viską, kad šalyje būtų pasiekta taika ir į Kirgiziją grįžtų ilgalaikis demokratinis gyvenimas.

Krzysztof Lisek (PPE), raštu. – (PL) Padėties Vidurio Azijoje stabilizavimas užtikrins gerą bendradarbiavimą su ES. Niekas net neabejoja, kad Kirgizijos vaidmuo čia yra ypatingas. Kirgizija svarbi Europos Sąjungai dėl strateginių priežasčių – kaip šalis, turinti energijos šaltinių ir gamtinių išteklių, ir todėl, kad jos teritorijoje įkurta amerikiečių karinė bazė, remianti NATO pajėgas Afganistane. Kartu nesugebėjimas įgyvendinti tinkamų reformų po to, kai Kirgizija atgavo nepriklausomybę, lėmė dramatišką padėtį, kurią šiandien matome. Dabar turime susitelkti į tai, kad būtų užtikrintas civilių žmonių saugumas ir kad jiems būtų suteikta humanitarinė pagalba. Be to, turime imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų užkirstas kelias šalies radikalizacijai. Negalime leisti kilti pilietiniam karui. Ilgalaikėje perspektyvoje būtina parengti naują visam regionui skirtą strategiją. Turime greitai atskleisti konkrečią ES poziciją, apimančią pagrindinius aspektus, pvz., kelio užkirtimą religiniam fundamentalizmui, kovą su skurdu ir korupcija, pilietinės visuomenės kūrimą, žmogaus teisių gynimą ir demokratizaciją. Visų pirma, per kitus rinkimus turėtume nusiųsti stebėtojų komandą. Turime neatsilikti nuo to, kas vyksta, ir, vengdami kištis į vidaus reikalus, turėtume padaryti viską, kad padėtume Kirgizijai pasukti demokratijos link ir įvykdyti veiksmingas reformas, kai padėtis stabilizuosis. Manau, kad tolesnės ES pagalbos teikimas Kirgizijai privalo priklausyti nuo to, ar bus įvykdytos reformos, užtikrinsiančios teisę, tvarką ir pagarbą žmogaus teisėms.

Kristiina Ojula (ALDE), raštu. – (ET) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, palankiai vertinu, kad į Kirgiziją nusiųstas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis. Privalome žinoti, kokie laikinosios vyriausybės planai. Turi būti garantuota, kad smurtas Kirgizijoje bus nutrauktas, taip pat turi būti užtikrinta demokratijos ir teisinės valstybės principų raida. Per revoliuciją Kirgizijoje valdžią užėmusios jėgos kaltino prezidentą K. Bakiyevą dėl laisvos spaudos varžymo, smurto prieš žurnalistus, opozicijos lyderių sulaikymo, korupcijos, nutolimo nuo demokratiškos vertybių ir blogos ekonominės padėties šalyje. Todėl turime tikėtis, kad greitai Kirgizija taps demokratine valstybe, kuri vadovausis teisinės valstybės principais. Kartu mūsų viltys pasiteisins tik tuo atveju, jeigu patys būsime pasirengę suteikti šio plano įgyvendinimui būtinus išteklius, nes silpstanti Kirgizijos ekonomika neišgali suteikti paramos, reikalingos ilgai lauktomis socialinėms, ekonominėms ir politinėms reformoms įvykdyti. Siekdami užtikrinti tvarų vystymąsi Vidurio Azijoje, privalome ne tik pasiūlyti ekonominę pagalbą, bet ir teikti laikinajai vyriausybei praktinių žinių, kaip vykdyti reformas, kaip ir Kosovo, Makedonijos ir kitų valstybių atvejais. Šiuo klausimu vertėtų pabrėžti, kad Estija suteikė tokio pobūdžio pagalbą Ukrainai ir Gruzijai, o tai rodo, kad mūsų patirtis bendraujant su žmonėmis, gyvenančiais buvusioje Sovietų Sąjungos teritorijoje, negali būti nuvertinta. Vykstant režimo pokyčiams, negalime praleisti jokios

galimybės padėti Kirgizijai žengti demokratiškes vertybių link. Todėl pasielgtume neatsakingai, jei paliktume Kirgiziją be pagalbos ir taip priverstume ją priklausyti nuo jos didžiųjų kaimynių.

11. ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pirmininko pavaduotojos–Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimas dėl ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja–Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Pone pirmininke, Kanada – seniausia Europos Sąjungos partnerė, turinti labai panašias pažiūras. Su šia valstybe bendradarbiaujame įvairiausiais klausimais: ir dvišaliais, ir, be abejo, pasauliniais.

Mūsų santykiai pagrįsti bendra istorija, kuri siekia daugelį metų, ir bendromis vertybėmis, kurių tvirtai laikomasi. Būtent šiuo pagrindu bendradarbiaujame, kad apgintume mūsų bendrus interesus. Be abejo, darome tai Europos ir Kanados piliečių labui ir siekdami skatinti saugumą ir gerovę visame pasaulyje.

Taigi, šie santykiai yra svarbūs. Turime juos puoselėti ir į juos investuoti, kad būtų realizuotas visas jų potencialas. Toks ir yra kito ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo, kuris vyks gegužės 5 d. Briuselyje, tikslas.

Laikas pasirinktas tinkamai. Kadangi Kanada pirmininkaus Didžiojo aštuoneto (G-8) ir Didžiojo dvidešimtuko (G-20) šalių aukščiausiojo lygio susitikimams birželio mėn. pabaigoje, ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas suteiks mums galimybę peržiūrėti ir suvienyti mūsų strategijas pasauliniais klausimais, kurie bus sprendžiami per Didžiojo aštuoneto (G-8) ir Didžiojo dvidešimtuko (G-20) šalių aukščiausiojo lygio susitikimus, pvz., kaip skatinti tvarų ekonomikos atsigavimą, bendradarbiavimą finansų rinkos reformos ir reguliavimo bei klimato kaitos srityse, kaip tęsti kovą su branduolinių ginklų platinimu.

Neseniai dalyvavau Didžiojo aštuoneto šalių užsienio reikalų ministrų susitikime Kanadoje, per kurį, iš tiesų, aptarta daugelis šių klausimų.

Taip pat turėsime progą aptarti dvišalius ES ir Kanados santykius ir kaip bendradarbiaujame regioninių krizių sprendimo srityje. Mūsų tikslas – surengti kryptingą ir dalykišką aukščiausiojo lygio susitikimą.

Kadangi su Kanada palaikome dvišalius santykius, aukščiausiojo lygio susitikime bus nagrinėjamos pastangos gerinti ir modernizuoti ES ir Kanados santykius. Jis suteiks mums puikią galimybę teikti paramą aukščiausiu politiniu lygmeniu, kad kuo greičiau būtų pasiektas plataus užmojo ir išsamus ekonominis ir prekybos susitarimas.

Ne tik įvertinsime pažangą, padarytą per pirmus tris derybų raundus, bet ir suteiksime naują postūmį šioms deryboms, atsižvelgiant į jų svarbą, plečiant prekybą ir kuriant naujas darbo vietas. Dėl prekybos bendresne prasme aukščiausiojo lygio susitikimas turėtų duoti aiškų ženklą, kad ES ir Kanada atsisako protekcionizmo, turint omenyje mūsų įsipareigojimą užbaigti Dohos derybų raundą, turint plačių užmojų, visapusiškai ir suderintai.

Aukščiausiojo lygio susitikime taip pat turėtų būti aptartas bevizio režimo klausimas. Mūsų tikslas aiškus: siekiame kuo greičiau įvesti bevizį režimą visiems į Kanadą vykstantiems ES piliečiams.

Taip pat turėsime progą aptarti mūsų bendradarbiavimą krizių valdymo srityje, kuris sparčiai plečiamas, ir džiaugiuosi, galėdama tą pasakyti. Vykdoma keletą krizių valdymo operacijų, iš kurių žinomiausia – mūsų vykdoma policijos misija Afganistane, kuriame mūsų bendradarbiavimas su Kanada yra pavyzdinis.

Haičio klausimas taip pat bus įtrauktas į aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę dėl akivaizdžių priežasčių. Kanada atlieka svarbų vaidmenį Haiityje, ir krizių valdymo susiejimas su ilgalaikiu vystymusi – viena iš sričių, kurioje galime ir turime stiprinti mūsų bendras pastangas. Tą pabrėžiau ir kovo 31 d. vykusioje Niujorko konferencijoje dėl Haičio, kuriai bendrai pirmininkavo ir ES, ir Kanada kartu su Prancūzija, Ispanija ir Brazilija.

Džiaugiausi galėdama kartu su kolegomis: Komisijos nariu, atsakingu už plėtrą, Andriu Piebalgu ir Komisijos nare, atsakinga už tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir reagavimą į krizes, Kristalina Georgieva, Niujorke pranešti, kad ES skirs daugiau nei 1,2 mlrd. EUR Haičio atstatymui ir vystymuisi.

ES ir Kanada prisėmusios ilgalaikį įsipareigojimą padėti Haičiui atstatymo darbuose; atkuriant šalį geresnei atečiai.

Aukščiausiojo lygio susitikimas apims ir klimato kaitos klausimą. Atsižvelgiant į aplinkybes po Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo, prisitaikymas prie klimato kaitos ir jos švelninimas išliks darbotvarkės viršuje, ir tam prireiks palaikančių energetikos politikos krypčių. Didelio palaikymo sulaukė mintis, kad ES ir Kanados bendradarbiavimas turėtų susitelkti į finansavimo mechanizmus ir paramą, skirtą „švariai“ trečiųjų šalių plėtrai.

Klimato kaitos padariniai Arkčiai bus kitas svarbus mūsų diskusijų aukščiausiojo lygio susitikime klausimas. Klimato kaitos padariniai niekur kitur taip skaudžiai neįjuntami kaip Arkties regione. Aplinkos pokyčiai daro vis didesnę įtaką Arkties žmonėms, biologinei įvairovei ir kraštovaizdžiui – ir žemyne, ir vandenyne. Regiono, įskaitant ir jo gyventojų, apsaugojimas – svarbiausias ES plėtojamose Arkties politikos tikslas, kaip turbūt gerbiami nariai prisimena iš mano pristatymo per kovo mėn. plenarinę sesiją. Kadangi daugiau nei 40 proc. Kanados žemių plyti Šiaurėje, turime bendrą interesą saugoti Arkties aplinką ir užtikrinti tvarią ekonominę ir socialinę regiono plėtrą.

Galiausiai, dėl ES ir Kanados santykių gerinimo ir modernizavimo turime 1976 m. Europos bendrijos ir Kanados pamatinį susitarimą. Jis vis dar galioja, tačiau yra atgyvenęs. ES ir Kanados bendradarbiavimas persikėlė į kitas sritis, pvz., užsienio ir saugumo politiką, taip pat plėtojamas glaudesnis bendradarbiavimas teisingumo ir vidaus reikalų srityje.

Taigi, reikia modernizuoto pamatinio susitarimo, kuris apimtų visus mūsų sektorinius susitarimus, įskaitant išsamų ekonominį ir prekybos susitarimą, ir šiuo metu vedame parengiamąsias derybas su Kanada, siekdami jį pagerinti.

Pasauliui susidūrus su dideliais iššūkiais ir nuolat vykstant pokyčiams, mums reikia partnerio. Kanada – viena iš svarbiausių Europos Sąjungos turimų partnerių. Siekiame našaus aukščiausiojo lygio susitikimo ir aiškių jo rezultatų.

Elisabeth Jeggle, PPE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, dėkoju jums, baronienė C. Ashton, už išsamų pareiškimą. Kaip Europos Parlamento delegacijos santykiams su Kanada pirmininko pavaduotoja iš tiesų džiaugiuosi, kad Parlamente diskutuojame apie artėjantį ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimą. Deja, kaip žinote, balsavimas atidėtas iki gegužės mėn. pabaigos. Vis dėlto norėčiau trumpai pristatyti dalykus, kurie svarbūs Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijai.

Nuo 1959 m. Kanada buvo viena iš artimiausių ir seniausių Europos Sąjungos partnerių. Kanada ir Europos Sąjunga puoselėja daug bendrų vertybių ir ryžtingai palaiko daugiašalį požiūrį, sprendžiant pasaulinius iššūkius. 2010 m. Kanada pirmininkauja Didžiojo aštuoneto šalių aukščiausiojo lygio susitikimui ir vadovaus Didžiojo dvidešimtuko šalių aukščiausiojo lygio susitikimui, kuris vyks Kanadoje. Dabartinių derybų dėl išsamaus Europos Sąjungos ir Kanados ekonominio ir prekybos susitarimo atžvilgiu labai svarbu išplėsti ir sustiprinti gerus dviejų partnerių santykius per artėjantį aukščiausiojo lygio susitikimą.

Todėl bendroje rezoliucijoje prašome koordinuoto ir nuoseklaus požiūrio į iššūkius, su kuriais susidūrėme, ypač ekonomikos ir finansų krizės, užsienio ir saugumo politikos, vystomojo bendradarbiavimo, klimato ir energetikos politikos srityse, taip pat Dohos raundo derybose. Vis dėlto, raginame per artėjantį ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimą išspręsti vizų režimo, kurį Kanados vyriausybė vėl įvedė Čekijos, Bulgarijos ir Rumunijos piliečiams, klausimą. Šiomis aplinkybėmis labai palankiai vertiname Kanados ambasados Prahoje vizų skyriaus atidarymą ir ekspertų darbo grupės minėtu klausimu įsteigimą.

Galiausiai, dar kartą norėčiau pabrėžti, kad esu įsitikinusi, jog ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas sustiprins ir taip glaudžius dviejų šalių politinius santykius. Dėkoju už jūsų įsipareigojimą ir dėmesį.

Ioan Enciu, S&D frakcijos vardu. – (RO) Kaip C. Ashton, vyriausioji įgaliotinė, jau minėjo, Kanada – viena iš seniausių Europos Sąjungos partnerių, ir šių metų aukščiausiojo lygio susitikimas svarbus, siekiant tęsti ir sutvirtinti šį glaudų bendradarbiavimą visose srityse: ekonomikos, prekybos, klimato kaitos ir karo srityse. Iš tikrųjų palankiai vertinu visas priemones, kurių imtasi iki šiol, siekiant pasirašyti ES ir Kanados prekybos susitarimą, ir tikiuosi, kad šių metų susitikimas suteiks reikiamą postūmį jam užbaigti.

Atsižvelgdamas į dabartinę ekonomikos padėtį ir klimato būklę, turiu pabrėžti glaudaus bendradarbiavimo poreikį, kad galėtume nustatyti, kokios yra tradicinių energijos gamybos šaltinių alternatyvos, kurias taikant būtų atsižvelgta į tam tikras abiejų šalių, Europos Sąjungos ir Kanados, kurias kuria ir naudoja technologijas, išskiriančias mažai anglies dvideginio, savybes. Kartu reikėtų skatinti bendradarbiavimą energetikos ir klimato srityse, taip pat jūrų transporto sektoriuje Arkties regione.

Aukščiausiojo lygio susitikime bus paliesti ir sudėtingi klausimai. Turiu galvoje ekologinius klausimus, visuotinį atšilimą, kovos su klastojimu prekyboje susitarimą, išsamų ekonominį ir prekybos susitarimą, bankininkystės sektorių, finansų ir ekonomikos rinkų stabilizavimą, CITES konferenciją, taip pat ES ir Kanados susitarimą dėl keleivių duomenų įrašo perdavimo. Manau, kad, atsižvelgiant į praeities patirtį, Europos Sąjunga ir Kanada sugebės išspręsti kuo daugiau šių klausimų. Tačiau šie klausimai turi būti nagrinėjami taktiškai ir supratingai, be jokių abipusių kaltinimų, tiesiog nukreipiant žvilgsnį į ateitį ir paisant abiejų pusių piliečių interesų. Dvišalių santykių abipusiškumo užtikrinimas – tai vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų. Manome, kad artimoje ateityje Kanada atsakys vizų režimo Rumunijos, Čekijos ir Bulgarijos piliečiams, taip užtikrindama teisingą ir vienodą procedūros taikymą visiems Europos Sąjungos piliečiams.

Galiausiai, turint galvoje tai, kad Europos Parlamento nuomonė būtina, pasirašant bet kokią tarptautinį susitarimą, privalu jį įtraukti į šį procesą ir su juo konsultuotis pačiame pirmame bet kokio projekto etape. Pasinaudosiu šia galimybe ir paraginsiu Komisiją pradėti veiksmingą bendravimą su Europos Parlamentu, kad būtų pasiekti tvarūs rezultatai.

Wolf Klinz, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, ES ir Kanados partnerystė labai gerai pasiteisina ne tik ekonomikos srityje, bet ir sprendžiant užsienio politikos klausimus, pvz., Irano, Afganistano, Haičio, taip pat kitus panašius atvejus.

Nepaisant to, susidūrėme su keliais rimtais iššūkiais. Esu įsitikinęs, kad galime juos įveikti, nes mūsų draugystė ir partnerystė yra tokia glaudi. Visų pirma norėčiau aptarti penkis dalykus. Pirma, privalome tinkamai reguliuoti finansų sektorių. Didžiojo dvidešimtuko šalys daug žadėjo, ir, manau, labai svarbu, kad Didžiojo dvidešimtuko šalių aukščiausiojo lygio susitikime, kuris vyks Toronte, Kanadoje, būtų aiškiai pareikšta, kad Didžiojo dvidešimtuko šalys imsis konkrečių priemonių, o ne vien tik žadės.

Mano antrasis klausimas jau buvo minėtas šiose diskusijose. Klimato kaitos politikos atžvilgiu turime labai panašius tikslus. ES neabejotinai galėtų pasimokyti iš Kanados dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo projektų ir kitokios pažangos, kuri pasiekta šiame sektoriuje. Manome, kad pavyks susitarti dėl bendrų mažinimo standartų.

Trečias mano klausimas susijęs su naujo prekybos susitarimo poreikiu ir, manau, kad mūsų tikslai šioje srityje taip pat labai panašūs. Norėčiau pabrėžti dvi sritis, kuriose būtina imtis veiksmų ir kuriose stengiamės užmegzti glaudesnius santykius, tačiau kol kas liekame šiek tiek atsiskyre. Pirma sritis susijusi su beviziu režimu, apie kurį, baronienė C. Ashton, jau kalbėjote. Manau, kad bus įmanoma elgtis su etninėmis mažumomis iš Europos Sąjungos valstybių narių taip, kaip ir su visais kitais ES piliečiais.

Mano paskutinis klausimas susijęs su susitarimu dėl keleivio duomenų įrašų, kuris baigė galioti praėjusį rudenį. Jis vis dar galioja *de facto*, tačiau neturi jokio teisinio pagrindo. Reikia naujo teisinio pagrindo, kad galėtume parengti naują susitarimą. Šis naujas teisinis pagrindas privalo užtikrinti pagarbą civilinėms teisėms. Naujos technologinės galimybės negali būti naudojamos dirbant tinkle tam, kad visa informacija apie vardus, gimimo datas, skrydžio duomenis, kredito korteles ir panašiai būtų lengvai prieinama ir tokia informacija būtų galima piktnaudžiauti. Manome, kad galėsime dirbti, kartu kurdami teisinį pagrindą, kuris atitiktų europietišką civilinių teisių sąvoką.

Reinhard Bütikofer, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, Kanada – gera ES draugė ir svarbi partnerė. Ji taip pat svarbi tarptautinė veikėja ir ji turi gilią demokratijos, iš kurios galime daug ko pasimokyti, šaknis. Vis dėlto, kadangi rezoliucija dėl Kanados šiuose rūmuose priimta jau seniai, turėtume pasinaudoti galimybe apsvarstyti Europos ir Kanados santykius rimčiau negu šioje rezoliucijoje.

Man šiek tiek gėda dėl to, kad rezoliucijoje aptariama daugelis bendrų iššūkių, tačiau Arkties politika joje neminima. Arkties apsauga, nustatant užduotis ir standartus, nėra aptariama. Arktis minima tik prabėgomis ir visiškai neatsižvelgiama į tai, kad kovo mėn. Kanada ganėtinai nedraugiškai neleido Švedijai, Suomijai, Islandijai ir vietiniams gyventojams dalyvauti tarptautiniame susitikime Arkties klausimu.

Man gėda, kad neatkreiptas dėmesys į gudroninių smėlių, paprastųjų tunų ir draudimo žudyti ruonius klausimus. Kalbu ne apie Kanados provokavimą. Kita vertus, rimtai diskutuojant su bičiule, kvaila ir gėdinga nepaminėti esamų problemų. Nebuvo paminėta ir tai, kad Kanada Kopenhagoje atliko ne itin teigiamą vaidmenį. Taip pat reikėtų aiškiau pabrėžti vizų politikos, visų pirma Čekijos ir joje gyvenančių romų tautybės asmenų atžvilgiu, problemą.

Turime kartu dirbti draugiškai, tačiau negalime po kilimu pašluoti problemų, nes tai niekam neatneš nieko gero. Todėl mano frakcija balsavime sieks, kad gudroninių smėlių ir produktų iš ruonių importo klausimai būtų įtraukti į rezoliuciją.

Philip Bradbourn, *ECR frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, kaip delegacijos santykiams su Kanada pirmininkas labai palankiai vertina šią rezoliuciją, kuri, tiesą sakant, yra pirma ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo dalis. Kaip jau minėta, Kanada – viena iš seniausių Europos partnerių, ir mūsų santykių anapus Atlanto stiprinimas tapo prioritetu abiem pusėms. Be to, kaip kilmingoji dama minėjo savo įžanginėse pastabose, vyksta pažanga diskusijose su Kanada dėl išsamaus ekonominio ir prekybos susitarimo, kuriuo, reikia tikėtis, bus nustatyti standartai būsimiems prekybos ES ir trečiųjų šalių susitarimams.

Parlamentas turės patvirtinti šiuos susitarimus, ir manau, kad Komisija visapusiškai informuos ir įtrauks Parlamento narius, ypač tarpparlamentines delegacijas ir Tarptautinės prekybos komitetą, į kiekvieną šių diskusijų etapą.

Tokiai rezoliucijai, kurią turime, galiu visiškai pritarti, nes ji glausta ir joje nenukrypstant nuo aukščiausiojo lygio susitikimo klausimų, taip pat mūsų santykių su Kanados vyriausybe. Rezoliucijoje sukuriamas palankus pagrindas būsimoms diskusijoms ir atskleidžiamas Parlamento siekis prekiauti su mūsų seniausia prekybos partnere. Galima tikėtis, kad ji pagerins ne tik šių rūmų reputaciją, bet ir būsimas derybas su kitomis trečiosiomis šalimis.

Joe Higgins, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, nebuvo atliktas joks Europos Sąjungos ir Kanados ekonominio susitarimo socialinio, aplinkos ir ekonominio poveikio vertinimas.

Kanados viešojo sektoriaus darbuotojų sąjunga, turinti 600 tūkst. narių, dirbančių sveikatos priežiūros, švietimo, vietos savivaldos ir komunalinių paslaugų, taip pat transporto srityse, labai susirūpinusi dėl tokio susitarimo poveikio. Nacionalinė viešojo ir bendrojo sektoriaus darbuotojų sąjunga, turinti 340 tūkst. narių Kanadoje, viešajame ir privačią sektoriuose, taip pat sunerimusi, kaip ir Kanados valstybės tarnybos sąjunga, turinti 65 tūkst. narių.

Šie darbuotojai susirūpinę, nes supranta, kad toks susitarimas bus įgyvendinamas, pirmiausia atsižvelgiant į didžiųjų įmonių, veikiančių ir Kanadoje, ir Europos Sąjungoje, ekonominius interesus, o ne, visų pirma, dirbančių žmonių ar socialinio teisingumo interesus.

Šiuo metu ir Europos, ir Kanados tarptautinės įmonės siekia Kanadoje pradėti teikti viešąsias paslaugas – žinoma, maksimalaus pelno didinimo pagrindu. Jos laiko ES ir Kanados susitarimą priemone, kuri leis pradėti plataus masto privatizaciją viešojo transporto, vandens tiekimo ir elektros energijos srityse. Tokia įvykių eiga sukeltų grėsmę Kanados darbuotojų užmokesčiui ir darbo sąlygoms. Tai būtų lenktynių iki dugno pradžia, kaip buvo ir Europoje, kai pati ES Komisija palaikė privačių paslaugas teikiančių įmonių teisę išnaudoti darbuotojus, ir tai buvo įrodyta, kai Komisija padavė Liuksemburgo valstybę į teismą už tai, kad ši siekė, kad darbuotojams migrantams, dirbantiems paslaugų sektoriuje, būtų suteikta tokia pati apsauga, kaip ir Liuksemburgo darbuotojams.

Kanados vanduo – ypatingas daugiašalių tarptautinių vandens tiekimo įmonių taikinys. Kai kurios tarptautinės įmonės, įsteigtos ES, anksčiau padarė didelių nuostolių, privatizavusios vandenį, pvz., Bolivijoje, ir jų grėsminga įtaka jau jaučiama Kanadoje.

Laimei, paprasti Kanados žmonės pasirengę kovoti, kad apgintų viešą vandens tiekimą. Jie turi būti budrūs.

Europos viešojo sektoriaus darbuotojų profesinės sąjungos taip pat susirūpinusios. Raginu ir Kanadoje, ir ES įkurtas sąjungas pradėti kampaniją, kad būtų apgintas viešųjų paslaugų priklausymas viešajam sektoriui, kuris būtų valdomas demokratiškai, o ne siekiant maksimaliai didinti privatų pelną, tačiau jos turi ne tik susivienyti vadovybės lygmeniu, bet ir įtraukti eilinius narius, siekiant apginti savo viešąsias paslaugas.

Anna Rosbach, *EFD frakcijos vardu*. – (DA) Pone pirmininke, daugelį metų Europa ir Kanada buvo geros partnerės, todėl natūralu, kad siekiame išplėsti laisvąją prekybą. Tačiau ar esamas metodas yra geriausias, atsižvelgiant į laikotarpį, kuriame vyksta derybos? Ar ES aparatas nėra per daug sudėtingas ir biurokratiškas, kad galėtų susidoroti su šia užduotimi?

Kanada norėtų sudaryti laisvosios prekybos susitarimą su ES, tačiau kartu Kanada atsisako uždrausti siaubingą ruonių žudymo būdą, kuris visiškai neatitinka jokių gyvūnų gerovės taisyklių.

Be to, Kanada siekia įgyti teisę apmokestinti prekių gabenimą neužšalusiu Šiaurės Vakarų jūrų keliu. Tačiau maršrutas nuo Amerikos į šiaurę turi būti laisvai prieinamas visiems. Šiaurės Vakarų jūrų kelias – idealus būdas taupyti laiką, pinigus ir kūrą, taip pat tausoti aplinką. Jis padidina visų šiaurės pusrutulio šalių konkurencingumą. Todėl raginu Kanadą įgyvendinti idėjas, kuriomis grindžiamas laisvosios prekybos susitarimas, ir išmesti iš galvos bet kokias mintis apie naudojimosi atvirąja jūra apmokestinimą.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pone pirmininke, jau ir taip nemalonu, kad derybų dėl išsamaus ekonominio ir prekybos susitarimo viduryje nutekėjo informacija, dar buvo pareikšti kaltinimai, kad Kanada verčiama suderinti autorių teises reglamentuojančius teisės aktus su JAV ir ES standartais pagal išsamų ekonominį ir prekybos susitarimą (angl. CETA) ir susitarimą dėl kovos su klastojimu prekyboje. Panašu, kad išsamus ekonominis ir prekybos susitarimas pagrįstas privatizacija, reguliavimo panaikinimu ir pertvarkymu. Tai reiškia ir tai, kad vietos valdžios institucijoms kliudoma taikyti konkrečias viešųjų pirkimų gaires, remiantis vietos ar etniniu aspektu. Be abejo, logiška didesnius susitarimus sudaryti rengiant konkursą, tačiau, savaime suprantama, turi būti parengtos taisyklės, kurios užtikrintų, kad korupcija ir nepotizmas netaptų įprastu reiškiniu.

Mūsų vietos valdžios institucijos jau skundžiasi dėl to, kad joms neleidžiama naudotis tų įmonių, kurios rodo socialinį įsipareigojimą, paslaugomis, ir jos paprastai priverstos sudaryti sutartis su tomis įmonėmis, kurios dominuoja rinkoje, todėl panašių taisyklių nustatymas kitose šalyse tampa dar labiau nesuprantamas. Kai pagal laisvosios prekybos susitarimus tarptautinės įmonės gali pareikšti vyriausybėms nuostolių atlyginimo ieškinį dėl jų priimtų sprendimų aplinkos apsaugos ir sveikatos politikos srityse, tampa aišku, kad Europos Sąjunga per mažai pasimokė iš ekonomikos ir finansų krizės ir toliau laikosi neteisingos naujojo liberalizmo krypties.

Jei ES iš tiesų siekia padėti savo piliečiams, kaip visada teigia demagogai oratoriai, tada ji turi nustoti eiti neteisingu keliu ir tapti tvirtove, saugančia nuo globalizacijos, kartu remti palankias jėgas, pvz., iš Kanados pusės.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Visų pirma, kaip ir kiti nariai, norėčiau pabrėžti, kad ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas – svarbi galimybė sustiprinti mūsų partnerystę su šia svarbia demokratine valstybe. Šie santykiai ypač svarbūs ES, nes jie sieja partneres, puoselėjančias bendras vertybes ir ilgą laiką dirbančias drauge.

Kartu norėčiau priminti jums pareiškimą, padarytą per praėjusį ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimą Prahoje 2009 m. gegužės mėn., kuriame atkartoti bendri partnerių tikslai. Cituoju: „sustiprinti laisvą ir saugų asmenų judėjimą tarp ES ir Kanados, siekiant kuo greičiau praplėsti bevizį režimą visiems ES piliečiams, vykstantiems į Kanadą“.

Po metų esame priversti pažymėti, kad toli gražu dar nepasiekėme šio tikslo. Šiuo metu ne tik rumunams ir bulgarams taikomi privalomi reikalavimai gauti vizą, bet, kaip žinote, pernai vizų režimas atnaujintas ir Čekijos piliečiams.

Manau, kad visų pirma iškilo abipusiškumo problema. Kaip visi žinote, visos ES valstybės narės panaikino vizų režimą Kanados piliečiams pagal mūsų teisės aktus, tačiau, kita vertus, turime nuoseklumo problemą, jei galima taip sakyti, nes Kanada panaikino vizas vienai iš kandidatuojančių valstybių – Kroatijai, o šiuo metu, pasikartosiu, ji taiko vizų režimą ES valstybių narių piliečiams.

Todėl manau, kad gegužės mėn. aukščiausiojo lygio susitikime privalo būti padaryta didelė, jeigu ne lemiamą, pažangą sprendžiant vizų panaikinimo visiems ES valstybių narių piliečiams klausimą. Manau, kad būtina imtis konkrečių priemonių ir įtraukti šį klausimą į pačią pirmą darbotvarkės vietą, nes mūsų nebetenkina principiniai pareiškimai. Tokios formos diskriminacija labai neteisinga, ypač tos šalies, iš kurios esu kilęs, piliečių atžvilgiu, tos Europos Sąjungos valstybės narės, kuri padarė didelę techninę pažangą vizų panaikinimo srityje.

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Pone pirmininke, svarstau, kodėl visada manau, kad turėčiau įtartį Komisiją nenoru atskleisti Europos Parlamentui tam tikrų dalykų. Taip yra su laisvosios prekybos susitarimu, dėl kurio šiuo metu deramasi su Kanada. Norėčiau prisidėti prie kritikos, kurią išsakė mano kolegos, pažymėdami, kad kai kurie aspektai įtartini, ypač tas, kurį minėjo J. Higgins, ir aš visiškai jam pritariu.

Mano nuomone, prekybos susitarimai – geras dalykas, jeigu jie skatina visuotinę gerovę abiejose pusėse, o ne beveik išimtinai tarnauja kelių didelių tarptautinių įmonių interesams. Kai supranti, kad sveikata, švietimas ar viešasis saugumas staiga tampa prekybos susitarimų objektais ir kad bus privatizuoti, o jų reguliavimas

bus panaikintas, pradėti įtarti, kad susitarimas atneš naudos tik keliems subjektams, bet žalos padarys daugeliui. Norėčiau įspėti tuos žmones, kurie mėgina apeiti Europos Parlamentą, siūlydami tokio pobūdžio susitarimą.

Antras dalykas, kurį norėčiau pabrėžti, būtų toks: jei susitinkame ir deramės su ilgalaikiu partneriu, turime paliesti ir kai kuriuos nemalonus klausimus. Manau, kad tokio pobūdžio diskusijos ir susitarimas turėtų apimti ir ruonių žudynių klausimą. Šiuo klausimu siekiama ne ką nors paerzinti, o aiškiai išsakyti Europos poziciją ir rasti sprendimą, kuris nutrauktų pasibaisėtiną pasipelnymą mažų gyvūnų sąskaita.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Kolegos, Sebastian Bodu šiandien negalėjo atvykti į Strasbūrą, todėl kalbėsiu jo vardu.

Šiuo metu 39 mln. Europos piliečių iš Rumunijos, Čekijos ir Bulgarijos negali keliauti į Kanadą be vizų. Daugiau nei pusę šio skaičiaus – 22 mln. – sudaro rumunai. Vizų sistemos vykstantiems į Kanadą išlaikymas, kaip ir JAV vizų sistemos atveju, sukuria tokią padėtį, kad kai kurie europiečiai tampa antrarūšiais piliečiais.

Europos piliečių judėjimo laisvė privalo būti traktuojama vienodu pagrindu. Vizų klausimas daro įtaką Europos Sąjungos ir Kanados santykiams. Per ankstesnius aukščiausiojo lygio susitikimus Pirmininkas J. M. Barroso ragino priimti rezoliuciją šiuo klausimu. Šį klausimą reikia ir toliau kelti.

Rumunijos atveju 2004–2008 m. laikotarpiu atmetų vizos prašymų Rumunijos piliečiams procentinė dalis sumažėjo nuo 16 proc. iki 5 proc. Apytiksliai 200 tūkst. rumunų gyvena Kanadoje, didžioji dauguma jų atvyko į šalį dėl oficialios Kanados valstybės imigracijos sistemos. Nesuprantu, kodėl Kanada laikosi skirtingo požiūrio. 2009 m. vizos panaikintos Europos šaliai, kuri net nėra Europos Sąjungos valstybė narė. Aiškinta, kad daugelis piliečių, kilusių iš tos valstybės, jau ir taip gyvena Kanadoje.

Be to, manau, kad vizų panaikinimas gali būti vėl naudingas Čekijai. Nurodytos pakartotinio vizų įvedimo priežastys negali tapti veiksniais kitoms šalims pakartotinai įvesti vizas. Europos Parlamentas įtraukė vizų klausimą į ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę. ES privalo išlaikyti savo poziciją, kurią priėmė 2009 m. spalio mėn., t. y. taikyti solidarumo sąlygą, jeigu iki 2010 m. pabaigos šis klausimas nebus išspręstas.

Pirmininko pavaduotoja C. Ashton, jeigu pasieksite, kad vizos būtų panaikintos valstybėms narėms, tai bus vienas didžiausių laimėjimų jūsų darbe. Linkiu jums visapusiškos sėkmės.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Pone pirmininke, Kanada – viena iš seniausių ir artimiausių Europos Sąjungos sąjungininkių nuo 1959 m. Vis dėlto, mūsų bendradarbiavimas visada turi būti grindžiamas bendromis vertybėmis ir abipuse pagarba.

Kanada – viena iš dešimties didžiausių pasaulio teršėjų ir vienintelė, kuri, nors ir pasirašė bei ratifikavo Kioto protokolą, vėliau viešai paskelbė, kad neketina vykdyti savo teisinių įsipareigojimų. Užuoat sumažinus išmetamųjų teršalų kiekį 6 proc., palyginti su 1990 m., Kanados išmetamųjų teršalų kiekis padidėjo 26 proc. Pagrindinė priežastis – gudroninio smėlio gavyba. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kiekis, išgaunant gudroninį smėlį, yra 3–5 kartus didesnis negu išgaunant naftą ar gamtines dujas tradiciniu būdu. Gudroninio smėlio gavybai taip pat reikia nuo dviejų iki penkių barelių vandens vienam išgaunamam gudroninio smėlio bareliui. Be to, panaudotas vanduo virsta įvairiomis atliekomis, kurios kelia grėsmę ir biologinei įvairovei, ir vietiniams gyventojams. Dėl šios gavybos naikinami ir borealiniai miškai, kurie yra vieni iš didžiausių anglies absorbentų šioje planetoje. Iki 2020 m. gudroninio smėlio gavybos metu turbūt bus išmesta daugiau teršalų negu Austrijoje ir Airijoje. Ekologinėms subsidijoms Kanada skiria vos 77 USD vienam žmogui, palyginti su Korėja, kuri skiria 1 200 USD, Austrija – 420 USD ir JAV – 365 USD.

Borealinių miškų apsaugos užtikrinimas ypač svarbus, taip pat svarbu paraginti Kanadą laikytis tarptautinių susitarimų, kuriuos kartu pasirašėme, tačiau kuriuos vienašališkai vykdome tik mes. Tai turėtų būti bet kokio tolesnio bendradarbiavimo pagrindas.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Nuo 1959 m. Kanada – viena iš artimiausių ir pastoviausių Europos Sąjungos partnerių. Džiaugiuosi, kad valdant dabartinei dešiniųjų pažiūrų administracijai, ekonominė padėtis Kanadoje pagerėjo, nes to šalyje nebuvo per ankstesnes kadencijas.

Gerėjanti ekonominė padėtis ir stiprėjantis Kanados doleris, kurie lemia augančią Kanados piliečių gerovę, davė teigiamą ženklą ir kitoms šalims, sukurdami palankias sąlygas ne tik politinio, bet ir ekonominio bendradarbiavimo plėtrai. Manau, kad per ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimą Briuselyje bus padaryta konkreti pažanga, derantis dėl sudėtingo ekonominės partnerystės susitarimo.

Kanada – vienuolikta pagal dydį ES prekybos partnerė, sudaranti iki 1,7 proc. visos Sąjungos užsienio prekybos, ES – antra pagal dydį investuotoja Kanadoje, o Kanada – ketvirta pagal dydį investuotoja ES.

2008 m. bendra prekių vertė siekė beveik 50 mlrd. EUR, o paslaugų vertė sudaro beveik 20,8 mlrd. EUR. Prekių ir paslaugų prekybos tarp ES ir Kanados liberalizavimas, kartu su geresnėmis galimybėmis patekti į rinkas, padės pagyventi ir sustiprinti dvišalę prekybą, kuri, be abejonės, duos akivaizdžios naudos ir ES, ir Kanados ekonomikai.

Jan Březina (PPE). – (CS) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, šiuo metu bendroje ES vizų politikoje susiduriame su sunkia problema, nes per pastaruosius dešimt mėnesių Kanada įvedė vizų režimą Čekijos piliečiams. Kanada, taikydama vienašališkas priemones Čekijos atžvilgiu, taip pat nepriimtina ignoravo ES institucijas, atsakingas už bendrą vizų politiką. Taigi iškilo grėsmė valstybės narės piliečių teisėms ir ES institucijų, kurios saugo šias teises, prestižui. Precedento neturintys Kanados vyriausybės veiksmai ES valstybės narės atžvilgiu tapo solidarumo išbandymu visai ES.

Čekijos piliečiai tvirtai tiki, kad Europos Komisija imsis valstybės narės ir jos teisėtų interesų gynėjos ir atstovės vaidmens. Artėjantis ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas, per kurį turėtų būti diskutuojama vizų klausimu, suteiks nepakartojamą galimybę tą padaryti. Pats laikas imtis visų įmanomų veiksmų, kad būtų pasiektas persilaužimas šiose ilgoje ir užsitęsusiame derybose. Džiaugiasi, kai 2009 m. spalio mėn. Komisija patvirtino pranešimą, kuriame ragino Kanadą atidaryti vizų skyrių Prahoje ir sudaryti vizų režimo panaikinimo grafiką. Kanada įvykdė pirmą reikalavimą, o antrojo reikalavimo nevykdė iki šiol, todėl nei Europos Komisija, nei Taryba neturėtų tenkintis iki šiol padaryta pažanga. Kanadai daromas spaudimas neturi būti mažinamas, o priešingai – didinamas. Šiomis aplinkybėmis norėčiau paraginti Komisiją padaryti aiškų pareiškimą dėl jos išipareigojimo taikyti, jeigu nebus pasiekta pakankama pažanga, atsakomąsias priemones, apimančias vizų režimo įvedimą Kanados pareigūnams ir diplomatams.

Tvirtai manau, kad turime liautis vilkinti šio klausimo sprendimą. Čekijos piliečiai iš ES institucijų tikisi ne gražių pažadų ir užjaučiančių šnekų, o konkrečių, į tikslą nukreiptų veiksmų. Mano nuomone, šiuo metu kamuolys yra Komisijos ir, visų pirma, Pirmininko J. M. Barroso, kuris bus pagrindinis Kanados ministro pirmininko derybų partneris aukščiausiojo lygio susitikime, rankose. Jei nesugebėsime pradėti veikti pasitikėdami savimi ir veikti valingai Kanados vyriausybės atžvilgiu, visos mūsų pastangos neteks galios, ir tai baigsis tuo, kad Čekijos piliečių pasitikėjimas Europos institucijomis gerokai sumažės. Tokiu atveju mūsų kalbos apie Europos solidarumą jiems bus viso labo tušti plepalai.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, kaip delegacijos santykiams su Kanada narys norėčiau pabrėžti, kad Kanada ir ES puoselėja bendras vertybes. Mūsų bendros vertybės sudaro mūsų visuomenės struktūros pagrindą, ir šiuo atžvilgiu jos yra itin svarbios. Turime labiau naudotis šiuo bendru pagrindu, kad priimtume bendrą atsakomybę už pagrindinių sąlygų pasauliniu mastu restruktūrizavimą. Mūsų glaudūs istoriniai ir kultūriniai ryšiai ir pagarba daugiašališkumui, įskaitant pritarimą Jungtinių Tautų Chartijai, sudaro mūsų partnerystės pagrindą. Turime pagerinti ir sustiprinti mūsų santykius įvairiais lygmenimis, visų pirma, žinoma, politikos lygmeniu.

Susitarimas, kurį šiandien svarstome, bus pirmasis toks susitarimas, pagrįstas naująja sutartimi, ir Komisija turėtų jį tai atsižvelgti. Pagrindiniai reikalavimai, kurie turi būti taikomi priimant sėkmingus sprendimus dėl šio susitarimo – tai skaidrumas, bendradarbiavimas ir Parlamento įtrauktis. Šiose diskusijose iškelti du svarbūs klausimai. Vienašalės vizų taisyklės Čekijos piliečiams yra nepriimtinos ir turėtų būti panaikintos. Kanados kritika dėl griežtų taisyklių dėl produktų iš ruonių pardavimo yra ženklas, kuris reiškia tai, kad privalo keistis Kanada, o ne mes.

Vis dėlto, vienas iš ES ir Kanados susitarimo tikslų – dirbti kartu, siekiant sukurti tokią prekybos zoną, kuri būtų stipresnė už Šiaurės Amerikos laisvosios prekybos susitarimo (angl. NAFTA) zoną. Kalbama ne tik apie ekonominį bendradarbiavimą, bet ir apie aiškų ženklą, kad protekcionizmas yra nepriimtinas. Palankus sutapimas, kad Joe Biden kalbės Europos Parlamente Briuselyje tą pačią dieną, kai vyks ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimas, nes veiksmingas, profesionalus bendradarbiavimas su abiem Šiaurės Amerikos žemyno dalimis yra mums svarbus, ir kartu norime priimti daugiau atsakomybės pasaulyje.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Baronienė C. Ashton, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad Achilo kulnas, siekiant sėkmingai ratifikuoti ES ir Kanados susitarimą, yra vienašališkas vizų režimas Čekijai, Rumunijai ir Bulgarijai, nes tai sukuria nepriimtina antrarūšės pilietybės formą ES. Ne tik kitos šalys, rodančios solidarumą su mumis, bet ir daugelis Europos Parlamento narių turės visišką teisę sukludyti šio susitarimo ratifikavimui, jeigu Kanada neįvykdys pažado sugriežtinti savo silpną prieglobsčio politiką, kuri laikoma vizų režimo panaikinimo prielaida. Baronienė C. Ashton, gal galite pasakyti, ar atkreipėte Kanados dėmesį į tai, kad

nepriimtina, jeigu valstybė atideda kilnaus prieglobsčio įstatymo, kuriuo piktnaudžiauti šiuo metu sudarytos galimybės, sugriežtinimą iki 2013 m., ir kad ji privalo kuo greičiau pakeisti įstatymą, turint galvoje bendras vertybes ir gerus ekonominius santykius su Europos Sąjunga, kurio nuostatos bus įtrauktos į naująjį prekybos susitarimą? Ponia pirmininko pavaduotoja, ar laikote prioritetu iškelti klausimą dėl galutinio termino atkėlimo aukščiausiojo lygio sustikime su Kanada po dviejų savaitių ir pasiekti, kad prieš pasirašant susitarimą su Kanada būtų panaikintas vizų režimas? Jei taip nėra, ar suprantate, kad yra galimybė, jog šis svarbus susitarimas gali būti nepatvirtintas čia, Europos Parlamente, nes mes neketiname taikstyti su tokiu Kanados elgesiu trijų ES valstybių narių atžvilgiu?

Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti milijonų piliečių vardu už jūsų solidarumą ir palankiai įvertinti tai, kad jūsų bendros rezoliucijos projektas, dėl kurio balsuosime Briuselyje, apima aiškų raginimą pakeisti Kanados prieglobsčio sistemą ir kuo greičiau panaikinti vizų režimą beveik 50 mln. Europos piliečių.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, vyriausioji įgaliotinė, ponios ir ponai, manau, kad svarstymai ir diskusijos šiuose rūmuose suteikia didelės galios veiksams, turint omenyje gegužės mėn. vyksiantį aukščiausiojo lygio susitikimą.

Nėra net menkiausios abejonės dėl minčių, kurias visi išsakė: mūsų santykių su Kanada reikšmė, partnerystė ir mūsų bendrų vertybių su didžia demokratine valstybe, su kuria bendradarbiauti turime strateginę poreikį, svarba.

Vis dėlto, iškelti keli klausimai, kurie, mano nuomone, ir remiantis jums suteiktu mandatu šiuose rūmuose absoliučiai privalo būti sprendžiami ir, jei įmanoma, išspręsti, nes baigiantis dienai svarbiausia ne mūsų, o sprendimai.

Pirmas klausimas susijęs su poreikiu pabrėžti abipusiškumo principą laisvo Kanados ir Europos piliečių judėjimo atžvilgiu. Nesu nei čekas, nei rumunas, nei bulgaras, ir kiti kolegos rumunai jau kalbėjo prieš mane, tačiau vis tiek kaip Europos pilietis jaučiuosi apgautas dėl savo teisių, jei Europos piliečiai negali laisvai judėti Kanadoje. Kalbu paskubomis, ir jūs, pone pirmininke, tikriausiai mane suprantate, tačiau pakartosiu, kad vertėjai galėtų išversti: vis tiek jaučiuosi apgautas, jeigu kiti piliečiai iš kitų Europos valstybių negali laisvai vykti į Kanadą, kai Kanados piliečiai gali laisvai judėti visose Europos šalyse.

Pereikime prie ruonių žudymo klausimo: visada šurpstate, kai televizijose programose arba spaudoje išvystame žiaurios ir siaubingus veiksmus, atliekamus medžioklės tikslais: šiame Parlamente turime galimybę išreikšti savo nuomonę, ir manau, kad užuot liūdėję ir protestavę turime imtis veiksmų.

Mūsų santykiai su didžia demokratine šalimi Kanada turėtų leisti mums iškelti problemas ir reikalauti moratoriumų. Dėkoju baronienei C. Ashton už veiksmus, kurių ji imsis ir apie kuriuos praneš šiame Parlamente, pradedant aukščiausiojo lygio susitikimu, kuris vyks gegužės mėn.

Olga Sehnalová (S&D). – (CS) Ponia Komisijos pirmininko pavaduotoja, ponios ir ponai, dėl artėjančio ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo norėčiau paminėti vieną iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama ES. Tai solidarumo principas. Šios vertybės privalo būti laikomasi bet kokiomis sąlygomis, jei ES nori išlaikyti savo piliečių pasitikėjimą, net ir tais atvejais, kai sprendžiama tik vienos valstybės narės problema. Kaip jau minėta, 2009 m. liepos mėn. Kanada įvedė vizų režimą Čekijos piliečiams. Čekijos prašymu, santykių su Kanada klausimas dėl vizų įtrauktas į vasario mėn. vykusio Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos susitikimo darbotvarkę. Per susitikimą solidarumą su Čekija išreiškė Rumunija, Bulgarija, Vengrija ir Slovakija, taip pat labai aiškiai tai pabrėžė Tarybai pirmininkaujanti Ispanija. Komisija taip pat išreiškė solidarumą, nors nepriėmė jokių konkrečių sprendimų, net ir po derybų ekspertų grupėse. Laikas bėga ir neabejotinai ne ES ir ne jos piliečių naudai. ES piliečiams iš Čekijos sunku patikėti, kad reikės laukti, kol bus priimtas naujas Kanados prieglobsčio įstatymas, kuriuo remiantis bus galima panaikinti vizų režimą, o artimiausias realus terminas yra 2013 m. Todėl šiomis aplinkybėmis jie tikisi realios pagalbos iš ES. Jei dažnai kalbame apie piliečių pasitikėjimo Europos institucijomis krizę, ieškome priežasčių ir požiūryje, kuris, deja, kol kas nepasižymi visišku solidarumu.

Chris Davies (ALDE). – Pone pirmininke, manau, kad Vyriausioji įgaliotinė palankiai įvertins kanadiečių diplomatinį įgūdžius, nes iš jų galime daug ko pasimokyti. Paskutinėje konferencijoje dėl prekybos nykstančiomis rūšimis (CITES) jie susivienijo su sąjungininkais japonais, kad visokeriopai sužlugdytų mūsų pastangas įvesti draudimą prekiauti paprastaisiais tunais.

CITES konferencija buvo panaši į Kopenhagoje vykusią konferenciją dėl klimato kaitos, kurioje ES pozicija buvo neaiški. Užuoat diskutavę su kitais, regis, sugaišome daug laiko diskutuodami tarpusavyje, ir viskas baigėsi tuo, kad likome visiškai sutriuškinti.

Japonai su kanadiečiais sąjungininkais kelis mėnesius rengė raundus, ieškojo bičiulių ir siekė įgyti šiek tiek įtakos, kad gautų balsus, kurių jiems reikėjo, ir pasiektų pageidaujamų rezultatų. Viskas baigėsi tuo, kad buvome nenuoseklūs, neorganizuoti ir silpni.

Už aplinką atsakingas Europos Komisijos narys pabrėžė, kad tai privalo daugiau niekada nepasikartoti. Jis pasiryžęs siekti pokyčių. Vis dėlto nuolat dalyvaujame panašaus pobūdžio konferencijose visame pasaulyje, todėl turime užtikrinti, kad būtų išnaudoti visi diplomatiniai Europos Sąjungos įgūdžiai, siekiant sukurti perspektyvią strategiją, kad veiksmingai naudotume savo išteklius ir nustotume siekti mažiau, negu galime.

Franz Obermayr (NI). – (DE)Pone pirmininke, norėčiau pabrėžti vieną labai svarbią problemą šiose derybose dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo. Kanados teisės profesorių ir Harvardo universiteto atstovų kritiškos pastabos rodo, kad dėl planuojamo susitarimo gali tekti visiškai pakeisti Kanados autorių teisių, patentų ir prekių ženklų įstatymus.

Viena vertus, kanadiečiai mano, kad jų šalies suverenitetas ir jų teisė naudotis savo intelektine nuosavybe yra apribojami. Tačiau, kita vertus, griežtos ir tikslios taisyklės, kuriomis reguliuojamos apsaugos priemonės prieš kopijavimą, ir šios apsaugos taikymo srities išplėtimas, įtraukiant filmus, yra labai svarbus dalykas.

Man atrodo itin svarbu įtraukti interneto klausimą į bet kokias diskusijas dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo, nes neįmanoma apsaugoti intelektinės nuosavybės internete, nesant tarptautinių susitarimų. Palaikau konkretų draudimą filmuoti vaizdo kameromis kino teatruose. Tai turėtų būti taikoma Kanadoje. Tačiau svarbu surasti aukso vidurį. Turime palaikyti intelektinės nuosavybės apsaugą, tačiau prieštarauti visapusiškai priežiūrai ir persekiojimui internete.

Be abejo, būtina atsižvelgti į tai, kad Kanados teisės tradicija ir teisinė sistema yra kitokia. Šią problemą labai sunku išspręsti, bet tikiuosi, kad sugebėsime rasti veiksmingą sprendimą.

Paul Rübiger (PPE). – (DE)Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, labiausiai turėtume rūpintis pagalba mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ypač per ekonomikos krizę. Šios įmonės sukuria darbo vietas dviem trečdaliams visų darbuotojų ir sudaro 80 proc. mokestinių įplaukų. Todėl ypač svarbu, kad vykdant viešuosius pirkimus, didžiausias dėmesys būtų skiriamas galimybei perduoti viešąsias sutartis mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Be abejo, šiame susitarime taip pat būtina adekvačiai atsižvelgti į technines taisykles, kitaip tariant, į priemones, skirtas prekybai palengvinti. Norėčiau sužinoti, ar susitarta su Pasaulio prekybos organizacija įtraukti pagrindinius Dohos derybų principus į šį laisvosios prekybos susitarimą.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO)Pone pirmininke, Komisijos nare, oro transportas būtinas, kad Europos Sąjunga ir Kanada suartėtų, palengvinant prekių ir žmonių pervežimą. ES ir Kanados oro transporto susitarimas, pasirašytas 2009 m. gruodžio 18 d., ir Europos Sąjungos ir Kanados susitarimas dėl civilinės aviacijos saugos, pasirašytas Prahoje 2009 m. gegužės 6 d., yra du svarbūs Europos Sąjungos ir Kanados transatlantinio dialogo elementai. Pirmas susitarimas galioja laikinai, kol bus ratifikuotas. Taryba kol kas negavo jokio pranešimo šiuo klausimu.

Antras susitarimas laikinai negalioja. Taryba privalo išsiųsti pasiūlymą Tarybai, kuri priimtų sprendimą, ir susitarimo tekstą Europos Parlamentui, kad šis pareikštų savo nuomonę.

Atsižvelgdama į oro transporto svarbą Europos Sąjungos ir Kanados bendradarbiavimui, norėčiau paklausti jūsų, Pirmininko pavaduotoja, kada tinkamai įsigalios abu Europos Sąjungos ir Kanados susitarimai?

Fiona Hall (ALDE). – Pone pirmininke, Kanada – artima sąjungininkė, tačiau ES privalo būti kritiška bičiulė, jeigu reikia. Kanados laimėjimai klimato kaitos srityje yra nedideli, ir ji sudarė kliūčių per Kopenhagos derybas. Didelį susirūpinimą kelia gudroninių smėlių pramonė, kaip minėjo K. Arsenis. Naftos išgavimui iš gudroninių smėlių išieškvojama daug daugiau energijos negu naftos gavybai iš kitų šaltinių, o tai irgi labai teršia vietos aplinką.

Atsižvelgiant į tai, kad Kanados vyriausybė šiuo metu itin stengiasi susilpninti Komisijos požiūrį dėl anglies matavimo, įgyvendinant Degalų kokybės direktyvą, ar galiu paklausti Vyriausiosios įgaliotinės, ar ji kels klausimą dėl gudroninių smėlių per aukščiausiojo lygio susitikimo diskusijas?

Catherine Ashton, Komisijos pirmininko pavaduotoja–Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai. – Pone pirmininke, tai buvo labai naudingos ir vertingos diskusijos, rengiantis aukščiausiojo lygio susitikimui. Gerbiami nariai palietė labai daug įvairių temų, ir aš itin pasistengsiu, kad abu pirmininkai – Komisijos Pirmininkas ir Tarybos Pirmininkas – kurie, be abejo, vadovaus Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimui, būtų visapusiškai supažindinti su visais iškeltais klausimais.

Esu labai dėkinga už tai, kad Parlamento nariai paslaugiai man teikė informaciją ir iškėlė klausimus apie tas sritis, apie kurias, turiu prisipažinti, žinau nedaug, pvz., oro transporto, kuriuo teks pasidomėti.

Norėčiau tiesiog atkreipti dėmesį į dvi ar tris aptartas pagrindines sritis. Šiomis aplinkybėmis, regis, garbingi nariai laikosi bendros nuomonės, kad tai yra svarbūs santykiai. Galbūt tam tikras nepasitenkinimas, kurį pajutau šiuose rūmuose, atsirado dėl to, kad pripažįstame Kanados ir bendrų mūsų puoselėjamų vertybių svarbą. Gerbiamų narių iš tų šalių, kurioms svarbus vizų klausimas, nepasitenkinimas visiškai suprantamas.

Pradėsiu nuo prekybos, nes šioje srityje atlikta daug įvairaus darbo. Esame teisūs, siekdami plataus užmojo prekybos susitarimo. Tai nebus lengva ir nuo pat pradžių – tiesą sakant, derybas dėl prekybos pradėjau aš – mes tą supratome, nes, atsižvelgiant į konkrečius ES ir Kanados interesus, tai niekada nebus lengvos derybos. Vis dėlto, abi šalys turėtų turėti didelius siekius.

Vienas iš pavyzdžių – intelektinės nuosavybės teisė. Esu labai suinteresuota, kad Kanada įtikintų turinti tinkamą režimą. Žinau, kad ji tą svarsto, kad iki šiol diskusijos ir raundai buvo ypač palankūs ir naudingi ir kad viskas klostosi gerai.

Sutinku, kad turime išsamiai informuoti Tarptautinės prekybos komitetą ir, kaip pažymėjo P. Bradbourn, tuos, kurie Kanadoje turi konkrečių interesų, nes jie taip pat turi aiškiai žinoti, kas vyksta. Kaip tik šiuo metu rengiamasi atlikti poveikio vertinimą, ir, be abejo, Parlamentas atliks savo vaidmenį, pritardamas ar atmesdamas susitarimą, kai šis galiausiai bus pateiktas. Parlamento vaidmuo čia labai aiškus ir svarbus.

Galėčiau pridurti tik du dalykus. Pirma, geras prekybos susitarimas iš tiesų atneštų mūsų piliečiams naudos. Tam jis ir skirtas. Jis užtikrintų, kad vartotojai turės didesnę pasirinkimą, o darbuotojai – didesnių galimybių. Turime užtikrinti, kad visais mūsų prekybos susitarimais būtų kuriamos realios galimybės visoje Europos Sąjungoje.

Dėl mažųjų ir vidutinių įmonių, kurių didelę svarbą gerai suprantu, pateiksiu šiek tiek statistikos, kuri mane visada pribloškia, nes kartu yra labai įdomi. Tik 8 proc. visų mūsų mažųjų ir vidutinių įmonių užsiima prekyba, ir tik 3 proc. prekiauja už Europos Sąjungos ribų.

Visada maniau ir toliau manau, kad jei mums pavyktų padidinti šį skaičių ir sukurti galimybes, – viešieji pirkimai iš tiesų gali būti viena iš sričių, kurioje būtų suteiktos tokios galimybės, – tada mūsų mažosios ir vidutinės įmonės turėtų galimybę abiem kryptimis gauti naudos.

Keletas gerbiamų narių kalbėjo apie Arktį. Pastaruoju metu apie tai diskutavome Parlamente. Sutinku, kad tai labai svarbus klausimas, ypač todėl, kad jis susijęs su kitu svarbiu klausimu, kurį norėjau iškelti, prieš pradėdama kalbėti apie vizas. Turiu galvoje klimato kaitą.

Kiek tai susiję su mumis, Kanada priklauso tai grupei valstybių, kurios per Kopenhagos derybas, mūsų požiūriu, neleido mums pakankamai pasiekti. Galime ir toliau diskutuoti apie Kopenhagą, neabejoju, kad per kitus pokalbius su atsakingu Komisijos nariu tokių progų dar bus. Mums buvo įdomu, kad kovo 3 d. Sosto kalboje Kanados vyriausybė pareiškė, kad ji visiškai palaiko Kopenhagos susitarimą dėl klimato kaitos. Tai reikšminga ir, atsižvelgdami į aukščiausiojo lygio susitikimą, norime paskatinti ir paraginti Kanadą veikti su plačiais užmojais, ypač keliant taršos mažinimo tikslą 2020 m.

Tarptautinė anglies dioksido rinka labai svarbi, nukreipiant investicijas į mažai anglies dvideginio į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką, ir iš esmės tai, ko galime pasiekti dvišaliuose santykiuose, tai išskirti tuos strateginius klausimus, kurie susiję su investicijomis, ekologiškomis technologijomis ir bendradarbiavimu, mėginant palaikyti visas priemones, kurių privalome imtis, kad sušvelnintume klimato kaitos problemas.

Paskutinis klausimas, – jų buvo daug, bet norėjau aptarti tiesiog tris, – kurį, be abejo, norėjau iškelti, susijęs su vizomis. Tai ypač svarbu ir, kaip minėjo Parlamento nariai, atstovaujantys savo valstybėms narėms, yra trys valstybės narės, kurias tai iš tiesų palietė.

Dedama daug pastangų, kad šis klausimas būtų išnagrinėtas ir išspręstas. Įvyko daug dialogų su Kanada, daug klausimų jau gerai pažįstami, ir Kanada dar turi išspręsti kai kuriuos klausimus dėl teisės aktų, kuriuos turės priimti ateityje. Gerbiami nariai visiškai teisūs, iškeldami šį klausimą, ir jis bus įtrauktas į diskusijas.

Prahoje įvyko antrasis ekspertų darbo grupės susitikimas, kuriame nagrinėti itin svarbūs Čekijai klausimai ir prie kurio prisidėjo Komisija, todėl ji visiškai įsitraukusi į šį procesą.

Atsižvelgsiu į gerbiamų narių nepasitenkinimą, kurio nepamiršiu ir pasibaigus šioms diskusijoms, kad nariai išreiškė būtinybę toliau ir greičiau dirbti, kad ši problema būtų išspręsta, ir suprasti tai, kas neabejotinai yra svarbiausia, kad tai ne dvišalis klausimas, o Europos Sąjungos ir Kanados klausimas, ir mes turime jį spręsti kaip tokį klausimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per pirmą mėnesinę sesiją gegužės mėn.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Šiuo metu 39 mln. Europos piliečių iš Rumunijos, Čekijos ir Bulgarijos negali vykti į Kanadą be vizų. Daugiau nei pusę šio skaičiaus, t. y. 22 mln., sudaro rumunai. Vizų režimo į Kanadą išlaikymas kai kuriems iš mūsų piliečių yra nepriimtinas, nes tai sukuria dvi Europos piliečių klases. Europos piliečių judėjimo laivė privalo būti traktuojama bendru ir vienodu pagrindu, nes vizų klausimas susijęs su ES ir Kanados santykiais, o ne su dvišaliais Kanados ir atitinkamų valstybių santykiais.

Rumunijos atveju, 2004–2008 m. laikotarpiu atmetų vizos prašymų Rumunijos piliečiams procentinė dalis sumažėjo nuo 16 iki 5 proc. Apytikriai 200 tūkst. rumunų gyvena Kanadoje, kai kurie jų atvyko į šalį dėl oficialios Kanados valstybės imigracijos sistemos. Tai viena iš priežasčių, kodėl sulaukiama tiek daug prašymų išduoti vizas. Europos Parlamentas įtraukė vizų klausimą į ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę.

ES pozicija turi būti tokia, kad jeigu šis klausimas nebus išspręstas iki 2010 m. pabaigos, ji taikys solidarumo sąlygą. Vizų valstybėms narėms panaikinimas būtų pirmas Vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai laimėjimas.

Corina Crețu (S&D), raštu. – (RO) Manau, kad vienas iš prioritetinių klausimų ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo, kuris vyks gegužės 5 d. Briuselyje, darbotvarkėje turi būti vizų visiems Europos piliečiams panaikinimas, remiantis abipusiškumo principu ir siekiant panaikinti dabartinę diskriminaciją, neleidžiančią Rumunijos, Bulgarijos ir Čekijos piliečiams vykti į Kanadą be vizų.

Ši padėtis dar keistesnė, atsižvelgiant į tai, kad pernai Kanados valdžios institucijos panaikino privalomą reikalavimą taikyti trumpalaikes vizas piliečiams iš Kroatijos – šalies, kuri vis dar derasi dėl įstojimo į ES. Per pastaruosius keletą metų Rumunija padarė didelę pažangą, įskaitant tam tikrus svarbius kriterijus dėl vizų režimo panaikinimo. Nuolat mažėja atmetų vizos prašymų procentas, leistino buvimo šalyje laiko viršijimo atvejų ir prašymų suteikti prieglobstį skaičius.

Todėl vizų panaikinimas atspindėtų šią pažangą, jau nekalbant apie tai, kad vienodos procedūros taikymas Europos ir Kanados piliečiams padėtų sustiprinti abipusį pasitikėjimą.

(Posėdis trumpam sustabdytas.)

PIRMININKAVO: Stavros LAMBRINIDIS

Pirmininko pavaduotojas

12. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas yra Klausimų valanda (B7–0207/2010/rev. 1). Komisijai adresuojami šie klausimai.

Pirma dalis:

Klausimas Nr. 25, kurį pateikė **Georgios Papastamkos** (H-0124/10)

Tema: Europos kredito reitingų institucijos steigimas

Ar Komisija ketina pateikti pasiūlymą steigti Europos kredito reitingų instituciją, kuri vertintų euro zonos valstybių narių ir (arba) jų finansų įstaigų kredito riziką?

Michel Barnier, *Komisijos narys*. – (FR) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti ponui G. Papastamkos už klausimą tema, kurią, eidamas dabartines savo pareigas, laikau labai svarbiu tinkamam ekonomikos ir finansų rinkų veikimui.

Kredito reitingų agentūros atlieka labai svarbų vaidmenį vertinant riziką, susijusią su bendrovių ir tuo pačiu su valstybių narių padėtimi, ir krizė parodė – ir tai tik švelniai tariant – kad jų veikimo metodas kėlė ir toliau kelia problemas, kartais turinčias labai rimtų padarinių. Todėl G20 visiškai pagrįstai priėmė griežtus sprendimus įdiegti priežiūrą ir naujas valdymo taisykles.

Ponios ir ponai, norėčiau jums priminti, kad krizės metu Komisija labai greitai prisiėmė savo atsakomybę šioje srityje, pastaruosius dvejus metus prioritetą teikdama kredito reitingų agentūrų veiklos reguliavimui. 2009 m. rugsėjo mėn., kitaip tariant, praėjus vieniems metams nuo banko „Lehman Brothers“ žlugimo, Parlamentui pritarus buvo priimtas reglamentas dėl kredito reitingų agentūrų; norėčiau ypatingai padėkoti už jūsų pranešėjo pono J. Gauzės darbą sprendžiant problemas, atsiradusius dėl šių agentūrų veiklos metodų, kurie ženkliai prisidėjo prie finansų krizės.

Reglamentu, apie kurį kalbu, įvedama visų kredito reitingų agentūrų, įsisteigusių Europos Sąjungos teritorijoje, privalomos registracijos sistema. Juo nustatomi griežti reikalavimai: pirma, užtikrinti, kad būtų nutraukti galimi interesų konfliktai; antra, patikslinti ir pagerinti reitingų ir taikomos metodikos kokybę; ir galiausiai užtikrinti, kad šios reitingų agentūros veiktų skaidriai.

Ponios ir ponai, esu įsitikinęs, kad naujos kredito reitingų agentūroms skirtos taisyklės, apie kurias ką tik kalbėjau, neabejotinai padidins reitingų nustatymo proceso nepriklausomumą ir vientisumą, kredito reitingavimo veiklos skaidrumą ir pagerins tokių reitingų kokybę, įskaitant ir susijusius su valstybių narių – Europos Sąjungos šalių – valstybės skola ir su ES finansų institucijomis. Kaip tik šiame etape ir esame.

Pone G. Papastamkai, tokios Europos viešųjų reitingų agentūros, kokios reikalaujate, steigimas yra idėja, kuri tampa diskusijos dėl galimų kredito reitingų agentūrų dabartinio ekonominio modelio, žinomo kaip „emitentas moka“ modelis, alternatyvų dalimi. Tokios idėjos poveikis turi būti kruopščiai įvertintas, ypač kalbant apie atsakomybę.

Be abejo, pone G. Papastamkai, man šiuo metu svarbiausia užtikrinti, kad 2009 m. reglamentas būtų tinkamai įgyvendintas ir kad dabartinė, reformuota sistema veiktų. Vis dėlto aš neatmetu šios jūsų palaikomos idėjos įsteigti Europos agentūrą. Ji turi būti apsvastyta atsižvelgiant į 2009 m. reglamento ir jo poveikio kredito reitingų agentūroms įvertinimą. Be to, šis įvertinimas numatytas reglamente, ir Komisija turi pateikti jį Europos Parlamentui bei Tarybai laikotarpiu nuo šiandien iki 2012 m. gruodžio mėn.

Galiu patvirtinti tai, kad Komisija netrukus pasiūlys kredito reitingų agentūrų reglamento pakeitimą, pagal kurį naujai Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (ESMA) tektų visa atsakomybė už šių agentūrų priežiūrą. Parlamentas prašė to per derybas dėl reglamento, ir valstybių vadovai ar vyriausybės susitarė dėl šio principo. Todėl norime parengti šį pakeitimą. Esu įsitikinęs, kad naujai institucijai perdavus kredito reitingų agentūrų priežiūrą bus sustiprinta ir pagerinta mūsų Europos Sąjungoje turima reguliavimo sistema.

Georgios Papastamkos (PPE). – (EL) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui M. Barnier už atsakymą ir pasakyti, pone Komisijos nary, kad nuo 2006 m., kitaip tariant, nuo tada, kai tarptautinė ekonomikos krizė nebuvo prasidėjusi, šiuo klausimu nuolat vykdau parlamentinę kontrolę.

Mano nuomone, susidūrėme su dviem paradokais: veikia tarptautinės reitingų įmonės, vis dėlto joms netaikoma priežiūra tarptautiniu lygmeniu. Antrasis paradoksas – tai, kad privačios sistemos ir interesai už Europos ribų kryptingai veikia prieš Europos institucijas ir valstybes nares.

Norėčiau (ir reikalauju, pone Komisijos nary), kad Europa žengtų tvirtiau ir sparčiau, ir galų gale norėčiau žinoti, kur bus geografinė būstinė ir kaip bus padalyta šių kredito įmonių apyvarta?

Michel Barnier, *Komisijos narys*. – (FR) Pone pirmininke, pone G. Papastamkai, žinau apie jūsų ilgalaikį pasišventimą ir todėl džiaugiuosi šiuo dialogu, kurį šiandien pirmą kartą pradodate tarp mūsų, nes aš asmeniškai einu savo pareigas tik kelias savaites.

Esu gerai informuotas apie šį naują reglamentą, kurį pasiūlė ankstesnioji Komisija, vadovaujama J. M. Barroso ir kuriame pagerinami atitinkami dalykai. Minėjau naujus reikalavimus, kurie bus nustatyti kredito reitingų agentūroms, ir kalbėjau apie naujausią pažangą, susijusią su pasiūlymu, kurį pateiksiu jums remdamasis jūsų pageidavimais, dėl Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (ESMA) priežiūros.

Tai, ką pasakėte, yra teisinga: tai nėra vienintelė sritis, kurioje, šiuo metu esant labai integruotai bendrai rinkai, matome, jog yra įmonių, ypač finansų įmonių, kurios nebėra šalies lygmens nuosavybė. Norėčiau priminti jums, pone G. Papastamkai, kad pusėje Europos Sąjungos šalių 50 proc. bankų pramonės priklauso grupėms iš kitų šalių.

Taigi mūsų integruotoje rinkoje veikia įmonės, kurios didžia dalimi yra tarptautinės, bet priežiūra tebevykdoma valstybių narių lygmeniu. Todėl mūsų uždavinys – užtikrinti integraciją, ir tai esame pasiryžę daryti. Suteikus ESMA naujus tarptautinės – sakysime, Europos – priežiūros įgaliojimus, kurių reikalaujate, tai tikrai taps realybe.

Taigi, kalbant apie jūsų šalį, patyrusią šį sukrėtimą, turime būti labai budrūs. Neketinu pereiti prie išvadų apie tai, kas atsitiko. Turime būti budrūs visais atvejais, kuriais kredito reitingų agentūros priima sprendimus dėl valstybių narių, ir įvertinti jų ekonominę padėtį bei jų visuomeninį vaidmenį. Kodėl? Kadangi tokiu atveju faktiškai ant kortos pastatoma suvereni valstybė, jos skolos išlaidos ir, galiausiai, jos mokesčio mokėtojų, kurie, manau, pernelyg dažnai priverčiami prisiimti su sunkumais susijusią našta, padėtis. Tai, beje, buvo pasiūlymų dėl būsimų krizių numatymo, prevencijos ir valdymo, kuriuos pateikiau Ekonomikos ir finansų tarybai (ECOFIN) Madride šeštadienį, tema (kad mokesčių mokėtojams ne visada tektų prisiimti sunkumų našta).

Labai gerai suprantu kredito reitingų agentūrų priimtų sprendimų padarinius ir poveikį, kurį šie sprendimai turi investuotojų elgesiui. Todėl mums reikia griežtų, reikalavimais pagrįstų teisės aktų, o šios agentūros turi įvertinti visus savo išpareigojimus. Be to, jas reikia prižiūrėti, kad tai padarytų. Jų priežiūrą vykdys Europos institucijos remdamosi pasiūlymais, kuriuos pateiksiu šių metų pabaigoje.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pone pirmininke, dėkoju jums už puikų pranešimą. Jis nuteikia mane gana optimistiškai, nes įsteigus Europos kredito reitingų instituciją pagaliau taptume nepriklausomi nuo privačių JAV agentūrų. Vis dėlto tokiomis aplinkybėmis mane domina ne tik buveinės vieta, bet ir šios Europos kredito reitingų institucijos funkcijos bei struktūra. Galiausiai, svarbu, kad tokio pobūdžio organizacija turėtų ir galią. Mane, žinoma, taip pat domina, kokios yra numatomos procedūrų padariniai ir kokių padarinių turėtų blogas euro zonos narės kreditingumo įvertinimas.

Michel Barnier, *Komisijos narys.* – (FR) Pone F. Obermayri, G. Papastamkos man uždavė klausimą dėl galimybės, kurią jis palaiko, įsteigti Europos kredito reitingų agentūrą. Jei teisingai supratau jo mintį, tai turėtų būti viešoji agentūra.

Aš nesu užėmęs pozicijos šiuo klausimu. Galiu pridurti, kad tai ne ta kryptis, kuria pasuko Komisija, nes jos pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama – remiantis reglamentu, kurį patvirtino šie rūmai – dabartinės agentūrų, kurios yra privačios, sistemos reformai ir labai griežtam skaidrumo reikalavimų stiprinimui siekiant išvengti interesų konfliktų ir užtikrinti sąžiningą darbą joms nustatant kredito reitingus. Tokia mūsų padėtis šiuo metu. Šis reglamentas dabar svarstomas, jis išgalios kaip galima greičiau, neatidėliojant – sakiau tai tarp kitko – ir tada užbaigsime šį planą pavesdami priežiūros funkcijas Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai.

Kalbant apie šią naują agentūrą, kurios taip trokšta G. Papastamkos, aš jos neatmetu. Nepaisant to, mums iš tikrųjų reikia laiko įvertinti verslo modelio pasikeitimą, su kuriuo susijusi Europos kredito reitingų agentūros idėja. Manau, ši mintis įdomi, bet ji turi būti kruopščiai įvertinta. Taigi nesiimsiu sakyti, koks būtų agentūros vaidmuo arba kaip ji turėtų veikti, nes nežinau. Taip pat kiltų klausimas dėl valdžios institucijų kišimosi į tokios agentūros darbą. Griežtos sąlygos, taikomos privačioms kredito reitingų agentūroms, turėtų būti taikomos ir Europos viešajai agentūrai, ypač taisyklės dėl interesų konfliktų.

Šie klausimai iškiltų, jei steigtume naują Europos viešąją agentūrą. Atvirai kalbant, jei norime dirbti šiuo klausimu rimtai, ne paskubomis, mums reikėtų, pirma, skirti laiko ir priimti sprendimus, būtinus įgyvendinti reformuotą sistemą, kurią nustatėte šiame reglamente, ir, antra, skirti laiko rimtai apsvarstyti kiekvieną klausimą ir ypač tuos, kuriuos ką tik minėjau.

Pirmininkas. – Pagal taisyklę tuo atveju, jei autorius nedalyvauja, klausimas praleidžiamas. Vis dėlto, atsižvelgiant į išskirtines šio plenarinio posėdžio aplinkybes, perskaitysiu nedalyvaujančių narių pavardes; jie gaus rašytinį atsakymą į savo klausimus. Vis dėlto susijusi diskusija plenariniame posėdyje surengta nebus.

Taigi nariai, kurie nedalyvauja, bet gaus rašytinį atsakymą, ta pačia tvarka, kuria buvo pateikti klausimai, yra Z. Balčytis ir R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

Antra dalis:

Klausimas Nr. 28 **Liam Aylward** (H-0155/10)

Tema: Vartotojų pasirinkimas ir išmaniųjų telefonų technologija

Dėl didėjančio išmaniųjų telefonų populiarumo susikūrė nauja technologijos, programinės įrangos ir programų rinka. Kai kurie išmaniųjų telefonų ir išmaniųjų prietaisų operatoriai apriboja vartotojų galimybes rinktis ir organizavo rinką taip, kad jie visiškai kontroliuoja vartotojų prieigą prie programinės įrangos, naršyklių ir programų. Atrodytų, kad tokiomis aplinkybėmis ribojamas vartotojų pasirinkimas. Ar Komisija ketina užtikrinti vartotojų teises ir pasirinkimą šioje besiplečiančioje skaitmeninėje rinkoje ir galbūt gali patarti, ar išmaniųjų telefonų vartotojams nereikėtų naudotis atviromis operacinėmis sistemomis?

Joaquín Almunia, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Komisija atidžiai stebi įvykius, susijusius su išmaniaisiais telefonais ir atitinkamomis rinkomis. Kaip savo klausime nurodo gerbiamas Parlamento narys, tam tikrais atvejais susikuria naujos rinkos.

Komisija yra visiškai įsipareigojusi užtikrinti, kad būtų laikomasi bendrų ES konkurencingumo taisyklių ir principų, kartu atsižvelgiant į dinamiškas ir sparčiai kintančias aplinkybes rinkoje. Kaip neseniai parodė, pvz., „Microsoft“ ir „Intel“ atvejai, Komisija imsis veiksmų siekdama užtikrinti, kad konkurencija iš esmės suteiktų galimybes prireikus vartotojams rinktis iš skirtingų alternatyvų ir taip gauti naudos iš techninės pažangos ir naujovių. Komisija, pripažindama, kad patentuota technologija lemia Europos antrosios ir trečiosios kartos judriojo ryšio technologijos sėkmę, tuo pat metu yra informuota ir apie puikią techninę plėtrą, kurią skatina ne pelno technologijos.

Nors leidome pramonei savo nuožiūra spręsti, kokių konkretų verslo modelį ji pageidauja taikyti, o rinkai rinkti nugalėtoją, Komisija pabrėžia funkcinio suderinamumo svarbą skatinant skirtingų bendrovių sukurtų technologijų konkurenciją ir padedant užkirsti kelią „prisirišimui“ prie vienos iš jų. Todėl Komisija palankiai vertina atvirumo specifikacijų taikymą, nes tai gali užkirsti kelią nesąžiningam vyraujančių pozicijų perdavimui tarp gretimų rinkų. Šiuo atžvilgiu Komisija palankiai vertina tai, jog taikomas viešumo principas, galintis užkirsti kelią nesąžiningam dominuojančios padėties perleidimui gretimose rinkose. Šiam tikslui tarnauja atviros platformos, nes jos suteikia galimybę kurti konkurencingas rinkas naudojant programinės įrangos sistemas.

Liam Aylward (ALDE). – Dėkoju Komisijos nariui už atsakymą. Tik šiek tiek pakeičiant temą, neseniai buvo paskelbta nemažai naujienų pranešimų apie turinio cenzūrą naudojant šią technologiją. Operatoriai ir programinės įrangos gamintojai atsisakė keleto taikomųjų programų dėl jų politinio turinio.

Ką gali nuveikti Komisija, siekdama užtikrinti, kad didėtų su prieiga prie informacijos naudojantis naujomis technologijomis susijusi konkurencija ir kad nebūtų pažeista teisė į saviraiškos laisvę?

Joaquín Almunia, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Suprantu, kad dalykai, kuriuos paminėjote savo antrajame klausime, gali sukelti rinkoje su konkurencija susijusių problemų.

Mes visą laiką atidžiai stebime šią problemą, bet negaliu komentuoti konkrečių tyrimų, kurie dabar vyksta arba yra rengiami. Vis dėlto esu visiškai įsitikinęs, kad klausimai, kuriuos iškėlėte, ir jūsų susirūpinimas, su kuriuo supažindinote Parlamentą, yra realūs. Taigi mano bei konkurencijos institucijos funkcija yra stebėti padėtį ir išvengti vyraujančios padėties, susijusios su uždara rinka, kliūtimis naujiems rinkos dalyviams ir galiausiai problemomis vartotojams bei šių naujų technologijų naudotojams, kuriems technologijų kūrimas ir tobulinimas turėtų būti naudingas, o ne kelti sunkumų.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Pone M. Barnier'io, pirmame tarptinklinio ryšio reglamente dėl duomenų mainų ir telefonijos nustatė privalomo transliavimo įpareigojimą, o tai reiškia, kad kiekvienas Europos operatorius turi turėti galimybę pasiekti kiekvieną klientą. Dabar staiga kyla konfliktai dėl to, kad operatoriai pašalina šias paslaugas iš tinklų ir nėra pasirengę suteikti reikiamos paramos. Ar manote, kad nacionalinėms reguliavimo institucijoms būtina šiuo atveju imtis veiksmų?

Franz Obermayr (NI). – (DE) Džiaugiuosi, kad Komisija nagrinėja šį klausimą konkurencijos požiūriu. Mano klausimas: ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra priėmęs sprendimų panašiais atvejais ir ar juo galėtų tais atvejais būti remiamasi ir esant tokio pobūdžio apribojimams? Ar yra išmaniųjų telefonų naudotojų, jau bandžiusių imtis teisinių veiksmų prieš savo paslaugų teikėjus?

Joaquín Almunia, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Kalbant apie šį klausimą, manau, turėtume derinti, kai tinka, reguliavimo ir konkurencijos priemones.

Kalbant apie kai kuriuos aspektus, iškeltus klausimuose ir jūsų kalboje, konkurencijos teisės aktai buvo ir tebebus naudingi, vis dėlto neatmetu galimybės, kad bet kuriuo metu Komisija prireikus pasinaudos reguliavimo įgaliojimais, kuriuos turime. Esame tai darę anksčiau ir galime vėl daryti ateityje.

Manau, kad geriausias sprendimas būtų tinkamai derinti konkurencijos ir reguliavimo priemonės, ir ne kaip alternatyvias priemones, bet kaip papildomas. Ir dėl jūsų klausimo, atleiskite, gerbiamas nary, bet nesu teisininkas; aš visiškai nieko nežinau apie atskirų piliečių skundus teismuose. Bet kokių atveju, gauname tam tikros informacijos, o kartais ir skundų, ir kiekvieną kartą turime veikti, jei manome, kad informacija, kurią gavome, ar skundai, kurie buvo pateikti Komisijai, verti, kad reaguotume – jūs susipažinote su mūsų priemone – kaip tik tai ir darome.

Kaip sakiau savo ankstesniame atsakyme, šioje srityje, šiuo klausimu ir esant šioms problemoms dabar užsiimame tam tikrais tyrimais, bet negaliu viešai apie tai kalbėti, nes turiu būti apdairus.

Pirmininkas. – Kitas autorius, G. Toussas, kurio nėra, ir Z. Ziobro gaus atsakymus raštu, kaip paaiškinta anksčiau.

Klausimas Nr. 32 **Nikolaos Chountis** (H-0125/10)

Tema: Kredito reitingų agentūrų veikla

Kitą dieną po to, kai buvo paskelbta apie Graikijos vyriausybės nustatytas griežtas ekonomines priemones, kredito reitingų agentūra „Moody’s“ pagrasino, kad sumažins penkių didžiausių Graikijos bankų kredito reitingus.

Tarptautinė kredito reitingų agentūra atkreipė dėmesį į tai, kad dėl didėjančio nedarbo ir mažėjančių grynųjų pajamų Graikijos bankų sistema, kuri jau susiduria su krentančio rentabilumo ir mažėjančių aktyvų problema, patirs tolesnį spaudimą.

Ką Komisija, atsižvelgdama į tai, kad tokių pareiškimų skelbimas tik skatina spėlionės, mano apie padėtį Graikijos bankų sistemoje?

Kokių su kredito reitingų agentūrų veikla susijusių priemonių ji ketina imtis?

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Finansų krizė Graikijoje prasidėjo ne bankų, bet viešajame sektoriuje. Vis dėlto bankų sektoriaus pažeidžiamumas išaugo dėl Graikijos vyriausybės obligacijų poveikio bankams ir, dar svarbiau, dėl menko ekonomikos augimo perspektyvų.

Komisija, atlikdama savo pačios Graikijos ekonomikos ir finansų sistemos analizę, atsižvelgė į keletą informacijos šaltinių, įskaitant kredito agentūrų. Tokiomis aplinkybėmis Komisija atidžiai stebi papildomų fiskalinių priemonių, kurias, siekiant 2010 m. biudžeto tikslų, Graikijos valdžios institucijos paskelbė 2010 m. kovo 3 d., o Graikijos parlamentas patvirtino 2010 m. kovo 5 d., įgyvendinimą.

Komisija atidžiai stebi pokyčius Graikijos bankininkystės sektoriuje. Maždaug 8 proc. bankų turto šiuo metu sudaro vyriausybės obligacijos ar paskolos, nors dėl silpnos ekonomikos nesitikima, kad 2010 m. vyriausybės ir neveiksnių paskolos viršys 8 proc.

Be to, Graikijos bankai labai priklauso nuo ECB refinansavimo operacijų, susijusių su trumpalaikiu finansavimu, nes jie yra „atskirti“ nuo tarptautinių pinigų rinkų. Komisija prisiima atsakomybę už makrofinansinio stabilumo euro zonoje ir visoje ES užtikrinimą. Iš tiesų bankai ir kitose ES šalyse yra neapsaugoti nuo Graikijos krizės (daugiausia dėl jų turimų valstybės skolos aktyvų). Labiausiai tai liečia Prancūziją ir Vokietiją.

Nors šis poveikis BVP požiūriu nėra labai didelis, jis gali būti labiau pastebimas kalbant apie atskirų bankų balansą. Tuo tarpu maždaug 10 proc. Graikijos bankų turto investuota Pietų ir Rytų Europoje, o tai su kitu perdavimo kanalu.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, dėkoju Komisijos nariui už atsakymą. Žinoma, Graikijoje yra su bankais susijusių problemų. Egzistuoja likvidumo problema, kurią sukėlė Graikijos viešasis sektorius, kuris, deja, žengia ne realios ekonomikos link; vis dėlto norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad kiekvieną kartą, kai Graikija paskelbia tam tikras priemones, tam tikras skolinimosi formas, pasirodo šios gerai žinomos kredito reitingų agentūros ir sumažina Graikijos bei Graikijos bankų kredito reitingus.

Tai liūdnas vaidmuo. Diskusijos vyko anksčiau, ir aš nenoriu jų vėl pradėti. Šios kredito reitingų agentūros, privačios JAV įmonės, yra tikrai nepatikimos ir, mano nuomone, nepriimtina, kad Europos centrinis bankas

bei Europos institucijos laiko jas – net ir šiandien – svarbiomis. Klausimas, kuris kyla, ir atsakymai, kurie buvo išgirsti anksčiau, leidžia teigti, kad problema gali būti išspręsta 2013 m. Ar šiuo metu Europos Sąjunga ir institucijos gali nustoti kreipti dėmesį į šių agentūrų reitingus?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Kaip ką tik sakiau, Komisija savo analizėje atsižvelgia ne tik į kredito reitingų agentūrų, bet ir į savo pačios tyrimus. Europos Komisija labai atidžiai stebi įvykius Graikijos viešajame ir bankininkystės sektoriuose, todėl patys darome savo išvadas ir teikiame pasiūlymus Tarybai remdamiesi šiomis išvadomis. Be abejo, yra dar vienas dalykas – kredito reitingų agentūrų veikla. Tai privačios įmonės, labai įtakingos finansų rinkų atžvilgiu, bet už tai, žinoma, Europos Komisijos nėra atsakinga.

Morten Messerschmidt (EFD). – (DA) Pone pirmininke, mes visi esame labai susirūpinę dėl to, ką galėtume padaryti, kad sušvelnintume problemas, kylančias dėl finansų krizės. Pone Komisijos nary, anądien žiniasklaidoje mačiau jūsų siūlymą, kad ateityje valstybės narės savo biudžetų projektus, prieš juos svarstant ir patvirtinant šalių parlamentams, pateiktų Komisijai. Norėčiau, kad pateiktumėte mums daugiau informacijos apie tai, koku būdu Komisijai ateityje būtų suteikta galimybė pateikti pastabas dėl valstybių narių biudžeto projektų prieš tai darant šalių parlamentams. Tai skamba labai įdomi. Norėčiau išgirsti apie tai daugiau.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, labai dėkoju už atsakymą. Nepaprastai atidžiai išklausiau jūsų mums pateiktą informaciją ir paaiškinimą apie Komisijos poziciją.

Bandau padaryti išvadą. Ar ir toliau eisime tuo pačiu pramintu taku, jei kuriuo nors metu artimiausioje ateityje kita euro zonos šalis susidurs su panašiomis problemomis dėl kredito reitingų agentūrų ir rinkos spaudimo? Ar renkamės „palūkėsime ir pažiūrėsime“ požiūrį? Ar manome, kad laikantis iki šiol Graikijos problemai taikyto požiūrio mes apskritai sprendžiame struktūrines euro zonos problemas, kurios tam tikru metu gali kilti kitose valstybėse narėse?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Leiskite pirmiausia priminti, kad į šiuos klausimus atsakinėju vietoj Komisijos nario O. Rehno, kuris serga, todėl jie susiję ne su mano einamomis pareigomis, bet dėl iškeltų klausimų apie nacionalinį biudžetą galiu pasakyti, kad praeitą savaitę kolegijoje pirmą kartą svarstėme, kokių stebėsenos priemonių reikėtų imtis ateityje. Tai, žinoma, vienas iš klausimų, kurie bus nagrinėjami, bet, suprantama, sprendimas dėl to kol kas nepriimtas. Buvo tik svarstoma užtikrinti, kad šis klausimas būtų tinkamai aptartas kolegijoje, ir kompetentingas Komisijos narys netrukus pateiks pasiūlymus. Tada, žinoma, galėsite aptarti tai su juo tiesiogiai.

Dėl antrojo klausimo, nėra jokio pagrindo Komisijai Graikijos ar kurios kitos valstybės narės atžvilgiu užimti kitokią poziciją, todėl tikiuosi, kad šie klausimai mums daugiau pateikti nebus; o jei jie būtų vėl mums pateikti, laikytumėmės lygiai tokios pačios pozicijos.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 30, kurį pateikė **Brian Crowley (H-0172/10)**

Tema: ES plačiajuosčio ryšio strategija

Ar Komisija galėtų nurodyti, kokių priemonių imsis siekdama skatinti prieigą prie spartaus interneto Europos Sąjungoje ir ypač kaimo vietovėse?

Neelie Kroes, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Pasaulyje, kuris sparčiai žengia į skaitmeninių technologijų amžių, Europa turi būti pasirengusi apsirūpinti moderniausia plačiajuosčio ryšio infrastruktūra, kuri iš tiesų skatins augimą rytoj. 2009 m. kovo mėn. Taryba nustatė orientacinį tikslą iki 2013 m. pasiekti 100 proc. aprėptį. Europos 2020 m. strategijoje priimtas iššūkis žengti dar vieną žingsnį – nustatytas tikslas iki 2020 m. užtikrinti didelės spartos 30 megabitų per sekundę plačiajuosčių ryšių visiems europiečiams, įskaitant žmones, gyvenančius kaimo vietovėse, o 100 megabitų per sekundę ryšių – 50 proc. namų ūkių, besinaudojančių internetu.

Skaitmeninėje darbotvarkėje Europai, kuri yra viena iš septynių pavyzdinių iniciatyvų pagal ES 2020 m. strategiją, nustatoma didelės spartos interneto skatinimo Europoje strategija, kurią planuojama netrukus patvirtinti. Bus priimti trys su darbotvarka susiję dokumentai dėl plačiajuosčio ryšio: pirma, komunikatas dėl plačiajuosčio ryšio, kuriame bus pateikta išsami informacija apie darbotvarkės įgyvendinimą diegiant plačiajuosčių ryšių; antra, rekomendacija dėl naujos kartos prieigos tinklų (NKP), aiškiau apibrėžianti pagrindą, kuriuo remiantis būtų skatinamos investicijos į didelės spartos internetą; ir trečia, pirmoji radijo spektro politikos programa, suformuosianti Komisijos strategijos, kuria siekiama sukurti pakankamą dažnių spektrą bevieliui plačiajuosčiam ryšiui, pagrindą.

Veiksmai, kuriais įgyvendinant Skaitmeninę darbotvarkę siekiama skatinti didelės spartos plačiajuosčių ryšių, apima ne tik Komisijos įsipareigojimą, bet ir pasiūlymus valstybėms narėms. Šiuose pasiūlyimuose pagrindinis dėmesys bus skiriamas valstybių narių plačiajuosčio ryšio strategijoms, apimančioms privačių investicijų skatinimą taikant miestų plėtros taisykles, infrastruktūros planavimą ir naudojimo teisių išaiškinimą; ir tai darydamos valstybės narės gali iš esmės sumažinti investicijų sąnaudas ir padidinti jų veiksmingumą. Juose dėmesys taip pat bus sutelktas į pereinamojo laikotarpio finansavimo stokos įveikimą visiškai panaudojant turimas struktūrinių fondų lėšas didelės spartos plačiajuosčiam ryšio finansuoti ir, kadangi nėra privataus finansavimo paskatų, tiesioginę valstybės finansavimą.

Komisija savo ruožtu ieško galimybių didinti privataus ir viešojo sektoriaus investicijas į naujos kartos prieigos tinklus siekdama įgyvendinti sutartus tikslus. Finansinis projektavimas bus svarstomas kaip viena iš galimybių sumažinti atotrūkiui tarp to, kas reikalinga ir to, ką pasirengusi investuoti rinka.

Liam Aylward, *pavadojantis autorių*. – Atsižvelgiant į tai, kad pasaulis, kuriame gyvename, tampa, kaip pripažinote, vis labiau skaitmeninis, ir tiek daug mūsų kasdienių reikalų tvarkoma internetu, viena grupė, mano nuomone, buvo pamiršta; tai – vyresnio amžiaus žmonės, turintys ribotą prieigą prie interneto arba neturintys jokios. Kaip galime užtikrinti, kad jie nebus atskirti nuo visuomenės, ir kaip galime jiems padėti?

Neelie Kroes, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Ne tik Komisija, bet ir Taryba priėmė išmintingą sprendimą užsibrėžti orientacinį tikslą iki 2013 m. pasiekti 100 proc. aprėptį. 100 proc. yra 100 proc., taigi kas, jūsų manymu, turėtų sudaryti tą 100 proc.?

Malcolm Harbour (ECR). – Labai džiaugiuosi šiuo pono B. Crowley užduotu klausimu ir esu tikrai suinteresuotas, kad Airijoje būtų diegiamas naujas bevielis plačiajuostis ryšys siekiant užtikrinti pirmosios kartos prieigą kaimo bendruomenėms; manau, tai įdomi iniciatyva.

Norėjau paklausti jūsų konkrečiai apie problemą, iškilusią man dirbant, dėl valstybės pagalbos kriterijų siekiant remti vietos plačiajuosčio ryšio iniciatyvas. Kai kurios man žinomos vietos valdžios institucijos bandė bendradarbiauti su valstybės institucijomis siekdamos padidinti paklausą ir kartu parengti perspektyvų paketą investuotojui.

Bet, matyt, tam tikrais atvejais buvo manoma, kad pažeidžiami valstybės pagalbos kriterijai. Taigi gal galėčiau paklausti, ar jūsų tarnybos galėtų paremti kai kuriuos iš šių bendruomenių projektų pateikdamos aiškias gaires dėl valstybės pagalbos kriterijų, kad būtų suteikta pagalba toms viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms, kurios, pritariu, būtų labai svarbios siekiant universalaus plačiajuosčio ryšio.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Ponia Komisijos narė, Europos ekonomikos atkūrimo plane numatyta 1 mlrd. EUR suma, kuri padengtų beveik 100 proc. plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai skirtų išlaidų. Turint mintyje šios infrastruktūros sukūrimo svarbą, norėčiau paklausti, kokiam etape yra šis projektas.

Neelie Kroes, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Esu dėkinga už pirmąjį klausimą, nes iš tikrųjų kalbant apie plačiajuosčių ryšių kalbama ne tik kabelių pluoštą, bet ir apie bevielį ryšį, palydovinį ryšį ir pan. Taigi kai atsakydama gerbiamam nariui sakau, kad tinklo aprėptis sieks 100 proc., neužsimenu, kaip problema bus tvarkoma ar sprendžiama.

Tačiau labai teigiamai vertinu Airiją bei jos investicijų lygį. Kai buvo galimybė naudoti struktūrinius fondus, ypač sutelkiant dėmesį ir investuojant į tokio pobūdžio dalykus, Airija labiausiai pasinaudojo šia proga. Buvo panaudota šiek tiek mažiau nei 50 proc. lėšų. Dėl kitų valstybių narių buvau sunerimusi, nes kartais buvo panaudotas trečdalis lėšų arba išvis nepasinaudota šia galimybe. Investicijos į šios rūšies infrastruktūrą tikrai svarbios ateičiai ir ekonomikos atgaivinimui bei darbo vietų kūrimui.

Tačiau kartais prisimenu savo patirtį. Eidama ankstesnes pareigas turėjau garbės persvarstyti valstybės pagalbos taisykles. Viena iš tokių persvarstytų valstybės pagalbos taisyklių buvo susijusi su, pvz., plačiajuosčiu ryšiu. Persvarstydami taisykles pateikėme daugiau gairių apie tai, kaip, kada ir koku būdu jis galėtų būti tvarkomas.

Beje, kartu su Europos investicijų banku taip pat tiriami galimi jo lėšų panaudojimo būdai ir parama civilinės inžinerijos finansavimui. Manau, kad šiuo metu, galiojant neseniai persvarstytoms valstybės pagalbos taisyklėms, visiškai aišku, kas galima ir kas nepriimtina. Jūs visada galite paprašyti Joaquín Almunia darbuotojų suteikti jums konsultaciją, tad nedvejokite, jei yra neaiškumų.

Apskritai turime suprasti, kad būtent viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė turi didelę reikšmę sprendžiant tokius klausimus. Žinoma, tai priklauso nuo valstybės narės ir klausimo svarbos suvokimo, bet apskritai

manau, kad numatydami 100 proc. aprėptį – pasikartosiu – mes padedame įgyvendinti puikų tikslą dėl 50 proc. Žinau, kas yra 100 megabaitų, bet kaip tai galiu įsivaizduoti? Akies mirktelėjimas yra mažesnis nei 100 megabaitų, taigi kalbame apie milžinišką žingsnį pirmyn. Tokiu būdu plačiajuosčio ryšio priemonės ir tai, kas rūpi mums šioje diskusijoje, tikrai planuojama pradėti įgyvendinti anksčiau nei 2011 m.

Pirmininkas. – Klausimas, kurį pateikė Nr. 33 **Bernd Posselt** (H-0128/10)

Tema: Didžioji Britanija, Švedija ir euras

Kaip Komisija vertina riziką, kuri kyla ES, kaip bendrai ekonomikos erdvei, dėl to, kad kai kurios valstybės narės, pvz., Didžioji Britanija ir Švedija, vis dar neįsiveda euro, ir kokių priemonių ir iniciatyvų savo naujuoju tarnybos laikotarpiu Komisija ketina imtis šiuo klausimu?

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Euro įvedimas duoda ekonominės naudos ir valstybėms narėms, prisijungiančioms prie euro zonos, ir visai euro zonai. Išsamią analizę ir argumentus šiuo klausimu galima rasti, pvz., 2008 m. Komisijos ataskaitoje dėl EPS@10.

Pagal Sutarčių nuostatas visos ES valstybės narės yra įpareigosotos prisijungti prie euro zonos, kai tik įvykdys būtinas sąlygas. Vis dėlto Danija ir Jungtinė Karalystė susitarė dėl atsisakymo išlygos, kuri leidžia joms nestoti į euro zoną.

Jeigu Danija ir Jungtinė Karalystė nuspręstų pateikti prašymą dėl narystės euro zonoje, joms būtų taikomas toks pats konvergencijos vertinimas, kaip ir bet kuriai kitai kandidatėi, kaip tai buvo daroma kitų valstybių narių, kurios jau prisijungė prie euro zonos, atveju. Komisija visiškai remtų jų rengimąsi, įskaitant pasiruošimą faktiniam grynųjų pinigų pakeitimui.

Švedija nėra susiderėjusi dėl atsisakymo išlygos. Šiuo metu Švedija neatitinka visų euro įvedimo kriterijų. Visų pirma, ji nėra valiutos kurso mechanizmo priemonės narė, be to, tam tikri jos centrinio banko teisės aktų elementai turėtų būti suderinti su naryste euro zonoje. Vis dėlto Komisija mano, kad šiuo metu šios valstybės narės nėra pajėgios įvykdyti visų konvergencijos kriterijų, nustatytų euro įvedimui, ir turėtų siekti atitikti šiuos reikalavimus.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Pone K. De Gucht, turiu tik du papildomus klausimus. Pirmas, ar Komisija bandys paskatinti Švediją vykdyti savo įsipareigojimus? Švedija įpareigota pagal Sutartis ir tai negali būti laisvai interpretuojama.

Antras, kokia padėtis, susijusi su Estija? Ar manote, kad Estija taps nare artimoje ateityje, galbūt dar šiais metais?

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Kaip teisingai užsiminiau, Švedija neatitinka tam tikrų kriterijų. Kalbėjau apie du kriterijus: ji nėra valiutos kurso mechanizmo priemonės narė ir tam tikri jos centrinio banko teisės aktų elementai turėtų būti suderinti su naryste euro zonoje. Man atrodo, kad šiuos kriterijus, sakykime, įmanoma įvykdyti. Tai nėra ekonominiai kriterijai, susiję su skola arba biudžeto deficitu. Klausimą, ar Komisija imsis dėl to veiksmų, turėtumėte pateikti Komisijos nariui, kurio kompetencijai tai priklauso, t. y. ponui O. Rehnui; deja, šiuo metu jis serga.

Dėl Estijos, kiek žinau, vis dar teikiami pranešimai dėl konvergencijos kriterijų ir Komisija nėra užėmusi aiškios pozicijos šiuo klausimu.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 34, kurį pateikė **Georgios Papanikolaou** (H-0130/10)

Tema: Etatų mažinimas, apimantis ir privatų sektorių

2010 m. kovo 4 d. Komisijos atstovas Amadeu Altafaj pranešė, kad itin tikėtina, jog etatų Graikijos viešajame sektoriuje mažinimas gali lemti tai, kad bus atleidžiami ir privataus sektoriaus darbuotojai.

Ekonominiu požiūriu šis procesas itin ribotų vidaus paklausą ir vartojimą ir dėl to dar labiau padidėtų ekonominis nuosmukis. Ši įvykių grandinė turėtų tiesioginę įtaką valstybės pajamų mažėjimui. Iš kur Komisija semiasi optimizmo tikėdama, kad vartojimo galios mažinimas Graikijai garantuoja atsigavimą nuo recesijos? Nebūtinos išsamios ekonomikos žinios tam, kad galėtum tvirtai pasakyti, jog vartojimo galios mažinimas tik dar labiau pagilins nuosmukį.

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Rodikliai rodo, kad per praėjusį dešimtmetį Graikijoje įvyko darbo užmokesčio ir produktyvumo vystymosi tendencijų atotrūkis. Dėl to smuko konkurencingumas. Tai rodo

nuolatinis biudžeto deficitas ir eksporto rinkos dalies sumažėjimas. Buvo nustatyta, kad darbo rinkos nelankstumas ir darbo užmokesčio formavimas – svarbūs veiksniai, susiję su pernelyg dideliu darbo užmokesčio Graikijoje augimu ir darbo vieneto sąnaudų skirtumais jos pagrindinių prekybos partnerių atžvilgiu.

Pastaraisiais metais vidaus paklausa buvo pagrindinis ekonomikos augimo, kurį skatino didėjančios valstybės sektoriaus išlaidos ir namų ūkių pajamos, veiksnys. Asmeninio namų ūkių vartojimo išlaidos, tenkančios vienam gyventojui, per pastarąjį dešimtmetį padidėjo daugiau nei 80 proc. Šis modelis buvo aiškiai netvarus, nes dėl jo atsirado didelis mokesčių deficitas. Tai reiškia, kad išaugo bendras biudžeto deficitas ir skolos, padidėjo palūkanos ir susidarė makroekonomikos aplinka, skatinanti einamosios sąskaitos deficito augimą ir išorės skolos išmokų iš pajamų disbalansą.

Esant didesniai lėšų poreikiui vyriausybė naudojo didžiąją dalį turimų lėšų viešajam sektoriui finansuoti ir neatžiūgė į privataus sektoriaus interesus, o tai neigiamai paveikė ekonomikos augimo perspektyvas. Dėl to, siekiant sukurti tvirtesnę pagrindą Graikijos ekonomikai, atkurti jos konkurencingumą ir pasiekti fiskalinę konsolidavimą, reikia visos ekonomikos mastu sumažinti darbo užmokestį, kad darbo užmokesčio mažinimas viešajame sektoriuje taptų svarbiu signalu privačiam sektoriui, ir įgyvendinti fiskalines taupymo priemones.

Komisija supranta, kad fiskalinės taupymo priemonės ir darbo užmokesčio augimo ribojimas trumpuoju laikotarpiu gali neigiamai paveikti paklausą. Vis dėlto atsižvelgiant į dabartinę Graikijos padėtį šios priemonės yra būtinos, kad būtų atkurtas pasitikėjimas rinka ir padėti ilgalaikio tvaresnio Graikijos ekonomikos augimo modelio pamatai.

Graikija priėmė platau užmojo programą biudžeto deficitui sumažinti ir reformuoti savo viešąjį administravimą bei ekonomiką. Konsolidavimo priemonės, kurių ėmėsi Graikija, yra svarbios siekiant padidinti fiskalinę tvarumą ir pasitikėjimą rinka. Jas labai palankiai įvertino Komisija, Euro grupė, Europos centrinis bankas ir Tarptautinis valiutos fondas.

Į stabilumo programą ir paketus, paskelbtus 2010 m. vasario ir kovo mėnesiais, įtrauktos ne tik drąsios priemonės, pagal kurias numatyta apkarpyti darbo užmokestį sumažinant išmokas, mokamas tarnautojams, taip pat Velykų, vasaros ir Kalėdų premijas, bet ir priemonės, skirtos pagerinti mokesčių surinkimo mechanizmui, išplėsti mokestinę bazę ir pagerinti mokesčių įstatymų laikymąsi.

Savo 2010 m. kovo 9 d. komunikate Komisija padarė išvadą, kad Graikija įgyvendina 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimą ir kad, remiantis turima informacija, fiskalinės priemonės, kurias Graikijos valdžios institucijos paskelbė kovo 3 d., yra pakankamos, siekiant užtikrinti, jog būtų įgyvendinti 2010 m. biudžeto tikslai.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, Graikijos nacionalinė statistikos tarnyba paskelbė savo naujausią (manau, kad tai buvo šiandien) pranešimą, jog nedarbas Graikijoje padidėjo iki 11,3 proc. Beveik pusė (45 proc.) bedarbių – jaunimas iki 34 metų amžiaus. Nedarbas pačioje produktyviausioje amžiaus grupėje (25–34 metų) siekė 14,6 proc. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad ši Graikijos jaunų žmonių karta gauna itin nedidelį darbo užmokestį, gerokai mažesnę už Europos vidurkį. Tai 700 EUR algos karta, kaip jie vadinami Graikijoje, todėl mes esame susirūpinę, kad darbo užmokestis dar sumažės.

Taigi manau, kad darydami šiuos apibendrinimus turime būti labai atsargūs, ypač tokiu sunkiu (dėl nedarbo) laikotarpiu, nes, kaip jūs suprantate, tai kelia susirūpinimą Graikijos visuomenei. Ar manote, kad, tuo metu, kai Graikijoje yra toks aukštas nedarbo lygis ir visos šios problemos, galime vėl tikėtis augimo papildomai mažindami etatus ir atleisdami iš darbo?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Be abejo, esame labai susirūpinę dėl nedarbo Graikijoje (ir ne tik Graikijoje, bet ir likusioje Europos Sąjungos dalyje). Kita vertus, taip pat gana svarbu, kad būtų laikomasi ekonomikos principų, ir jeigu per tam tikrą laiką darbo užmokestis auga greičiau nei produktyvumas, atsiranda problemų. Iš esmės kaip tik tai ir nutiko Graikijoje. Suprantu, kad tai didžiulė problema, ypač jauniems žmonėms, todėl mes aktyviai stebime šią padėtį. Vis dėlto taip pat laikomės nuomonės, kad labai svarbus Europos pinigų sąjungai priklausančios valstybės narės ilgalaikis finansinis tvarumas.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, norėčiau užduoti klausimą dėl mano kolegos nario klausimo esmės ir motyvo.

Jis sakė, jog O. Rehno atstovas pasiūlė etatų mažinimą, apimančią Graikijos privatų sektorių. Klausimas, pone Komisijos nary, yra toks: kokią teisę turi Komisijos priežiūros pareigūnai, Komisijos atstovai spaudai ir galbūt Komisijos nariai siūlyti, prognozuoti ir daryti spaudimą Graikijai, ką ji turėtų daryti sektoriuose, nesusijusiuose

su Bendrijos politika, pvz., darbo užmokesčio, pensijų, viešojo administravimo ir sveikatos sektoriuose? Kas suteikia teisę skelbti šiuos pareiškimus ir kieno kompetencija ir jurisdikcija abejoti, nagrinėti arba siūlyti tokius su Graikijos ekonomika susijusius dalykus?

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Mes tikrai neprašome mažinti darbo vietų skaičiaus privačiame sektoriuje; vis dėlto matome, kad nedarbas, kaip finansų ir ekonomikos krizės padarinys, auga ne tik Graikijoje, bet ir didelėje likusios Europos Sąjungos dalyje.

Mes teigiame, jog turime sutvarkyti Graikijos ekonomiką, jei norime, kad ji ilgainiui taptų tvari. Taip pat turime išsaugoti ekonominę pinigų sąjungą, labai svarbią visai Europos ekonomikai. Tai viskas, ką sakome. Mes jokių būdu nemanome, kad nedarbo lygis turėtų didėti. Deja, tai politikos, kuri buvo vykdoma tam tikrą laikotarpį, rezultatas.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 35, kurį pateikė **Ádám Kósa** (H-0133/10)

Tema: Valstybių narių ir ES su kompetencija susijęs konfliktas sudarant susitarimus su Tarptautiniu valiutos fondu

Siekdama užkirsti kelią didesnio masto krizei Europos Komisija be kita ko laikinai pakeitė taisykles, reglamentuojančias valstybės subsidijų teikimą, ir numatė gana didelius supaprastinimus, susijusius su MVĮ tinkamumu gauti paramą (Europos ekonomikos atkūrimo planas). Vengrija dėl savo ekonominės politikos pastaruoju metu pateko į ypač sudėtingą finansų krizę. Dėl su TVF sudaryto susitarimo dėl maždaug 20 mlrd. EUR Vengrija priversta veikti pažeisdama jos pačios kaip ES valstybės narės svarbiausiomis pripažintas ir pagrindinėse Sutartyse įtvirtintas vertybes, t. y. aukšto užimtumo lygio ir nepalankioje padėtyje esančių grupių apsaugos principus. Kyla šie klausimai. Ar toks susitarimas gali būti teisėtas? Kam tenka atsakomybė už tai, jei vienoje ES valstybėje narėje dėl susitarimo su tarptautine organizacija, kuri nesusijusi su Europos Sąjunga, labai pablogėja užimtumo padėtis ir tai turi neigiamą poveikį ir neigiamų užimtumo skatinimui?

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Kai 2008 m. rudenį dėl pasaulinės finansų krizės ypač sunkiai nukentėjo Vengrija, Komisija ir Taryba labai greitai nusprendė suteikti Vengrijai 6,5 mlrd. EUR vertės pagrindinį ES paramos paketą, kurio dydis viršijo pusę tuo metu pagalbai ne euro zonos valstybėms narėms numatytų lėšų. Taigi kartu su TVF ir Pasaulio banko paskolomis paramos suma sudarė 20 mlrd. EUR.

Norėčiau pabrėžti, kad be šios pagalbos Vengrija būtų grėsę daug didesni ekonomikos sutrikimai nei 6 proc. smukimas, patirtas praėjusiais metais. Ekonomiką stabilizuoti tikimasi šiais metais. Be to, atsižvelgiant į tai, kad vyriausybė prarado galimybę naudotis finansų rinkomis, be suteiktos paramos jos fiskalinė politika būtų buvusi dar labiau suvaržyta nei pagal šią programą, o išlaidų apkarpymai būtų buvę dar didesni. Taigi, apribodama nuosmukio mastą, padėdama išvengti smarkesnio nedarbo didėjimo ir remdama biudžeto deficitą finansavimą, tarptautinė parama tiesiogiai prisidėjo prie socialinių krizės padarinių mažinimo, taip pat ir pažeidžiamiausiems visuomenės sluoksniams.

Be abejo, tam, kad ekonominė programa būtų patikima, o investuotojai būtų užtikrinti, jog laikui bėgant Vengrijos viešieji finansai vėl taps patikimi ir joje prasidės tvari plėtra, buvo svarbu, kad vyriausybė įgyvendintų ekonominę strategiją, apimančią finansų konsolidavimo priemones. Pagal subsidiarumo principą valstybės narės yra atsakingos už socialinės politikos priemonių parengimą ir įgyvendinimą. Parama buvo skirta vyriausybės priemonėms, kuriomis buvo siekiama sutaupyti biudžeto lėšų ir tikslingiau paskirstyti išlaidas, visų pirma, padėti skurstantiems ir mažas pajamas gaunantiems asmenims.

Kinga Gál, *pavadojantis autorius*. – (HU) Ačiū už atsakymą. Pono A. Kosa vardu norėčiau pateikti pastabą. Galų gale, priežastis, dėl kurios Vengrija negalėjo pasinaudoti kelių milijardų eurų paskata, numatyta Europos ekonomikos atkūrimo plane, kaip tik ir buvo tai, kad tokios kaip šios taisyklės nesudarė prielaidų platesnio masto ekonomikos paskatoms. Be to, tuo pat metu toliau blogėjo užimtumo lygis. Pirmiausia parama negalėjo būti naudojama darbo vietoms, skirtoms žmonėms su negalia, kurti. Taigi šiuo atžvilgiu atsiranda keistas prieštaravimas. Norėčiau paklausti jūsų nuomonės apie tai.

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Nesu atsakingas už šį Komisijos sprendžiamą klausimą, bet man atrodo, kad gerbiamas narys daro užuominą į 100 mlrd. EUR paketą, kuris vis dėlto buvo sudarytas pačių valstybių narių lėšomis ir kurį įgyvendinti valstybės narės buvo įgaliotos. Tai nebuvo valstybėms narėms „duoti“ pinigai. Šiuos 100 mlrd. EUR rasite valstybių narių biudžetų debeto skiltyje.

Vengrijos atveju, kadangi to būtinai reikėjo, papildoma 20 mlrd. EUR pagalba buvo atiduota šalies žinion. Kitų valstybių atveju tai nebuvo padaryta. Šios valstybės narės tik buvo įgalios imtis priemonių, kad galėtų įveikti krizę, bet negavo jokių faktinių išmokų.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, atsakymas, kurį pateikėte, mano nuomone, neatspindi problemos ir klausimo esmės, todėl, atsižvelgdamas į padėtį Graikijoje, norėčiau paklausti: ar jums nekelia susirūpinimo Tarptautinio valiutos fondo, t. y. išorės organizacijos, kišimasis į Europos Sąjungos vidaus reikalus? Kur tik Tarptautinis valiutos fondas įsikišdavo, jis, galima sakyti, sukeldavo suirutę. Taigi klausimas toks: ar Komisijai nekelia susirūpinimo Tarptautinio valiutos fondo kišimasis į Europos Sąjungos reikalus, be to, kurioje sutartyje ir kuriame straipsnyje numatytos nuostatos dėl Tarptautinio valiutos fondo dalyvavimo tvarkant Europos Sąjungos reikalus? Kodėl ji neparengia Graikijai skirto Europos lygmens sprendimo, kaip numatyta Sutarties 122 straipsnio 2 dalyje?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Labai trumpai. Jei TVF įsikištų į Graikijos reikalus, be abejo, tai būtų padaryta Graikijoje prašymu. Jis nesikiša vienašališkai, ir, kaip gerbiami nariai žino, buvo priimtas Europos valstybių narių ir ekonominės ir pinigų sąjungos narių susitarimas dėl Europos Sąjungos valstybių narių ir TVF bendrų veiksmų. Vis dėlto tai gali įvykti valstybės, šiuo atveju Graikijos, prašymu. Kiek suprantu, šiuo metu tai ir svarstoma.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 36, kurį pateikė **Eleni Theocharous (H-0139/10)**

Tema: Kipro biudžeto deficitas

Visame pasaulyje siaučianti ekonomikos krizė palietė ir euro zonos šalis.

Ar Komisija turi duomenų apie valstybės biudžeto deficitą ir kitus Kipro ekonomikos rodiklius?

Ar Kipro ekonomikos raida ir jos rodikliai kelia nerimą? Ar, Komisijos manymu, reikia imtis priemonių dėl Kipro finansinės padėties? Jei taip, kokių priemonių ir kuriam laikotarpiui?

Ar vyko keitimasis nuomonėmis ir ar ES, ypač Komisijos, pozicijos ir rekomendacijos perduotos Kipro vyriausybei?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Pone pirmininke, norėčiau paklausti, ar šios diskusijos galėtų būti baigtos. Aš pavaduoju poną O. Rehną, o Klausimų valanda paprastai baigiama 20.00 val. Turiu kitų įsipareigojimų, todėl negaliu ilgiau čia likti. Tai man kelia tikrų problemų. Nebeturiu laiko ir negaliu ilgiau likti.

Gay Mitchell (PPE). – Aš atkeliavau čia iš kitos Europos Sąjungos dalies įveikdamas didelius sunkumus, todėl man nepriimtinas Komisijos nario atsakymas, kad jis neturi laiko. Jei neturite laiko, galite tuoj pat išeiti pro šias duris. Esu Parlamento narys, pateikiau klausimą, į kurį noriu sulaukti atsakymo. Aš taip pat turiu daug įsipareigojimų. Sėdėjau čia labai ilgai laukdamas atsakymo į savo klausimą, kol buvo atsakinėjama į visokius papildomus klausimus. Aš turiu teisę sulaukti atsakymo šiuose rūmuose. Manau, elgiatės labai arogantiškai sakydami, kad neturite laiko.

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Šio klausimo sprendimas yra pirmininko rankose. Be to, reiktų labai aiškiai pasakyti, kad šiuo metu atsakinėju ne į man adresuotus klausimus, bet pavaduoju poną O. Rehną, kuris negali dalyvauti, nes serga. Jūs turite tai pasakyti pirmininkui. Pripažįstu Parlamento pirmininko autoritetą. Tai nuo manęs nepriklauso.

Pirmininkas. – Gera, kad atkreipėte dėmesį į problemą. Jūs pavaduojate Komisijos narį O. Rehną; be abejo, labai gaila, kad taip yra, atsižvelgiant į klausimų svarbą. Nepaisant to, Klausimų valandą pagal mūsų darbotvarkę planuojama tęsti iki 20.30 val. Atsižvelgdamas į aplinkybes ir kadangi negaliu pririšti jūsų prie šios kėdės, norėčiau pasakyti, kad iš jūsų, kaip iš pavaduojančiojo Komisijos narį O. Rehną, tikimasi, jog atsakysite į visus jam skirtus klausimus.

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Maniau, kad ji vyks iki 20.00 val., vis dėlto, kaip jau minėjau anksčiau, jūs esate pirmininkas ir jūs sprendžiate, ką turiu daryti, todėl tęsiu toliau.

Finansų krizė, kuri taip pat peraugo į makroekonomikos krizę, tiek pagal dydį, tiek ir pagal išplitimą – sunkiausia krizė istorijoje po Antrojo pasaulinio karo. Krizė skaudžiausiai liepia pasaulio ekonomikai, įskaitant ES ir euro zonos šalis. Ji neišvengiamai paveikė Kiprą, t. y. labai mažą ir atvirą jo ekonomiką.

Remiantis preliminariais Kipro statistikos tarnybos paskelbtais vertinimais, 2009 m. Kipro bendrasis vidaus produktas, atrodo, faktiškai sumažėjo 1,7 proc. Tai pirmas kartas per pastaruosius 35 metus, kai Kipre užfiksuotas neigiamas ekonomikos augimo lygis.

Šios nepalankios ekonominės sąlygos kartu su turto bumų pabaiga ir ekspansine fiskaline politika, iš dalies susijusia su priemonėmis, priimtomis pagal Europos ekonomikos atkūrimo planą, sukėlė valstybės finansų būklės blogėjimą. Remiantis naujausiais duomenimis dėl BVP, kuriuos Kipro valdžios institucijos pateikė 2010 m. kovo mėn. ir kuriuos šiuo metu tikrina Eurostatas, 2009 m. valstybės sektoriaus deficitas pasiekė 6,1 proc. BVP, o valstybės sektoriaus bendroji skola – 56,25 proc. BVP.

Stabilumo ir augimo paktas reikalauja, kad Komisija parengtų pranešimą, jei faktinis arba planuojamas valstybės narės biudžeto deficitas viršija 3 proc. BVP pamatinę vertę. Šiuo metu Komisija rengia toki pranešimą dėl Kipro. Pranešimą parengus jis bus pateiktas Tarybai, kuri turėtų nuspręsti, ar deficitas yra perviršinis. Jei Taryba nuspręs, kad taip ir yra, ji pateiks Kiprui rekomendacijų ir nustatys terminus, iki kurių pabaigos turi būti imtasi veiksmingų taisomųjų veiksmų.

Šiuo metu Kipro vyriausybė taip pat pateikė savo atnaujintą stabilumo programą. Programoje išdėstyta vidutinio laikotarpio biudžeto strategija (iki 2013 m.). Šiuo metu Komisija atlieka atnaujintos programos įvertinimą ir rengia savo rekomendaciją dėl Tarybos nuomonės dėl programos.

Eleni Theocharous (PPE). – (EL) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, būtų labai nemalonu, jei negalėtumėte dabar atsakyti į užduotą klausimą. Kad ir kaip bebūtų, norėčiau, kad jūs man pasakytumėte, ar Kiprui kyla kontrolės pavojus ir ar jus tenkina konvergencijos programa. Be abejo, jūs jau kažką pasakėte dėl įvertinimo, bet norėčiau sužinoti, ar esate patenkinti konvergencijos programa, kurią pateikė vyriausybė.

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Na, galiu tik pakartoti, ką sakiau, kad visa tai bus įvertinta ir kad tai įprastinė procedūra, kurią mes taikome visoms valstybėms narėms, įskaitant Kiprą.

Jeigu Komisija padarys išvadą, kad deficitas perviršinis, ji pateiks Kiprui atitinkamų rekomendacijų.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 37, kurį pateikė **Morten Messerschmidt (H-0142/10)**

Tema: Graikija ir dabartinė bendradarbiavimo euro srityje krizė

Šiuo metu Graikija susiduria su bendradarbiavimo euro srityje neigiamais aspektais. Gerais metais ES sudarė įspūdį, kad viskas klostosi kuo puikiau. Vis dėlto Europoje kilus finansų krizei padėtis itin pablogėjo. 2009 m. Graikijos valstybės biudžeto deficitas sudarė 12,7 proc. bendrojo nacionalinio produkto, vadinasi, buvo gerokai viršyta pagal stabilumo paktą euro zonos valstybėms leistina trijų procentų riba. Vyriausybei Atėnuose teko priimti taupymo planą, pagal kurį valstybės biudžetas sumažinamas 4,8 mlrd. EUR. Graikai turi susiveržti diržus ir sunkumus patirs visi: nuo valstybės tarnautojų iki pensininkų.

Visų pirma svyruojantys valiutos kursai nėra gerai. Iš jų nėra jokios naudos ir jais neišsprendžiamos esminės struktūrinės problemos. Vis dėlto turime pripažinti, kad pinigai kaip ir visa kita turi kainą. Graikijoje kaina buvo susijusi su itin aukštomis palūkanomis, todėl sustojo bet kokia ekonominė veikla. Kai padėtis plėtojasi šitaip drastiškai, šaliai turėtų būti suteikta galimybė įjungti „avarinį stabdį“ ir sumažinti pinigų kainą. Ar Komisija su tuo nesutinka? Jei nesutinka, tai ar ji nepripažįsta, kad euras turi trūkumų?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Atrodo, gerbiamas narys mano, kad nepriklausomos pinigų politikos Graikijoje įvedimas būtų būdas palengvinti šalį paveikusių krizių. Tai nėra teisinga. Aukštos Graikijos vyriausybės palūkanų normos – ne politikos, o greičiau didelės rizikos įmokų, susijusių su rinkos susirūpinimu dėl skolos tvarumo, padarinys.

ECB palūkanų normos yra žemiausios per visą istoriją, o Vidurio Europos bankas užtikrina pakankamą euro zonos finansų sistemos, įskaitant Graikijos įstaigas, likvidumą. Be abejo, narystė euro zonoje reikalauja ekonominio prisitaikymo kitais nei valiutos keitimo kursais kanalais, kaip tai nurodyta ir daugelyje Komisijos dokumentų, pvz., išsamioje 2008 m. ataskaitoje dėl EPS@10.

Praeityje euro zonai skirtos reguliavimo priemonės nebuvo pakankamai sklandžios. Dėl to Komisija pabrėžė būtinybę sustiprinti ES lygmens daugiašalės priežiūros procedūras, susijusias su intensyviu spaudimu siekiant ankstyvuoju etapu nustatyti valstybių narių silpnąsias vietas ir jas pašalinti. Kaip jau minėjau atsakydamas į ankstesnį klausimą, dabar Komisija tuo tikslu rengia pasiūlymus.

Morten Messerschmidt (EFD). – (DA) Yra daug valstybės nacionalinės valiutos reguliavimo galimybių, jei atitinkama valstybė yra nepriklausoma. Vis dėlto būtent jos euro zonos narės ir neturi, nes jos atsisakė

daugybės priemonių, kurios buvo anksčiau naudojamos Frankfurte. Be to, nėra teisinga teigti, kad euro zonos ribose palūkanų normos nesiskiria; joje yra labai besiskiriančių privataus kapitalo palūkanų normų, susijusių tiek su vidutinės trukmės, tiek ir su ilgalaikiu skolinimusi, be to, pvz., Graikijos obligacijų palūkanų norma yra daug didesnė nei Danijos obligacijų palūkanų norma (nepaisant to, kad mes turime savo valiutą).

Norėčiau, kad Komisija dabar atsakytų arba patvirtintų, ar yra pasirengusi pripažinti teiginį, kad tuo atveju, jei Graikija nebūtų buvusi susaistyta Frankfurto nustatytos pozicijos, ji būtų devalvavusi savo valiutą ir ši devalvacija būtų pašalinusi didelę dalį problemų, su kuriomis Graikija susiduria.

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Tikrai ne. Faktiškai pagrindinė pinigų sąjungos idėja – tai (ir visi puikiai tai supranta tapdami Europos pinigų sąjungos nariais), kad nebegalite devalvuoti savo valiutos, nes jos paprasčiausiai nebeturite. Yra tik bendra valiuta.

Nebėra tokio dalyko kaip Graikijos valiuta. Graikų valiuta – euras. Taigi valiutos devalvacija atskiroje valstybėje visiškai prieštarauja Europos pinigų sąjungos idėjai, o Graikija tapo Europos pinigų sąjungos nare neatsitiktinai. Ji yra pinigų sąjungos narė, nes padarė viską (tikrai viską), kad į ją patektų.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 38, **Gay Mitchell** (H-0145/10)

Tema: Europos valiutos fondas

Pastarosiomis savaitėmis abejojama, ar Europos valiutos fondo, kuris taptų priemone kovoti su krizėmis, pavyzdžiui, šių metų pradžioje Graikiją ištikusia krize, idėja pasiteisintų.

Kokia yra dabartinė padėtis dėl šio pasiūlymo? Kaip konkrečiai toks fondas galėtų veikti? Kokios pagrindinės kliūtys kuriant Europos valiutos fondą ir ar tai įmanoma padaryti pagal dabartinės Sutarties nuostatas?

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Krizė parodė, kad reikia parengti euro zonai skirtą krizių sprendimo programą.

Kadangi būtina atsižvelgti į visus ekonominius, teisinius ir institucinius padarinius, tai – klausimas, kurį reikėtų spręsti vidutinės trukmės laikotarpiu, o ne dabar iš karto.

2010 m. kovo 25 d. euro zonos valstybių arba vyriausybių vadovai paragino sukurti darbo grupę, kuri iki metų pabaigos parengtų euro zonai skirtą krizių sprendimo programą.

Viešojoje diskusijoje dėl Europos pinigų fondo buvo paliesta keletas šiuo atžvilgiu svarbių klausimų. Visų pirma, Komisija pritaria tam, kad turi būti apibrėžtos griežtos skubios finansinės paramos, kurią teikiant atsižvelgiama į su paskatomis suderinamas palūkanų normas, sąlygos.

Vis dėlto nėra reikalo steigti jokios naujos institucijos, kuri apibrėžtų sąlygas ir stebėtų, kaip jų laikomasi. Svarbu, kad būtų užtikrintas jų suderinamumas su į stabilumą orientuoto EPS valdymo sistema. Šiuo atžvilgiu Komisija svarsto įvairius pasiūlymus. Apskritai, visų euro zonos valstybių narių tvirtas įsipareigojimas vykdyti patikimą politiką tebėra sėkmingos EPS veiklos kertinis akmuo.

Atsižvelgdama į tai, Komisija šiuo metu rengia pasiūlymą dėl griežtesnio ekonominės politikos koordinavimo ir šalių priežiūros, paremtą pasiūlymais, pateiktais neseniai paskelbtame Komisijos komunikate dėl Europos 2020 m. strategijos.

Gay Mitchell (PPE). – Visų pirma norėčiau atsipaštyti Komisijos nario. Mes visi truputį susirgome uždarytų patalpų sindromu, nes kai kas iš mūsų neturėjo galimybės grįžti į namus ir bando padėti kai kurių mūsų šeimoms persikelti iš vietos į vietą. Suprantu, kad Komisijos narys turi kitų reikalų ir kad jis pavaduoja savo kolegą.

Ar, turėdamas mintyje Komisijos nario atsakymą, galėčiau paklausti, ką jis laikytų vidutinės trukmės laikotarpiu? Ar kalbame apie pusę šios Komisijos kadencijos laiko? Ar kalbame apie metus, apie 18 mėn.? Koks laikotarpis, jo nuomone, tinkamas rimtesnėms priemonėms šiuo klausimu įgyvendinti?

Karel De Gucht, *Komisijos narys*. – Klausimą dėl konkretaus laikotarpio turėtumėte pateikti Komisijos nariui O. Rehnui, bet pažvelgus į mūsų parengtas rekomendacijas ir ypač į susitarimą dėl paramos Graikijai, kurią sudaro dvišalių paskolų ir Tarptautinio valiutos fondo paramos derinys, yra aišku, kad Komisija laikosi nuomonės, jog to, kas dabar įvyko, jokių būdų nėra galimybės išspręsti įsteigiant Europos valiutos fondą, nes tai tikrai užims daug daugiau laiko nei mes jo turime atsižvelgiant į padėtį Graikijoje.

Taigi tai – vidutinio laikotarpio projektas, kuriam mes pritariame, o dėl konkretaus laikotarpio tikrai rekomenduojame kreiptis į poną O. Rehną.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 39, **Rodi Kratsa-Tsagaropoulou** (H-0150/10)

Tema: Valstybių narių finansų priežiūros priemonės

Už ekonomiką ir pinigų reikalus atsakingas Komisijos narys Olli Rehn nurodė, kad pagrindinė krizės pamoka buvo tai, jog reikia skubiai pradėti atidžiau ir platesniu mastu prižiūrėti ekonominę politiką, visų pirma laiku nustatyti pusiausvyros sutrikimus ir juos pašalinti siekiant užtikrinti euro zonos makroekonominį stabilumą. Kadangi Komisija pagal Sutarties 121 ir 126 straipsnius turi priemonių ir mechanizmų, būtinų prižiūrėti valstybių narių finansų politiką, ir atsižvelgiant į tai, kad daugumos valstybių narių biudžeto deficitas daug didesnis negu 3 proc. BVP riba, ar Komisija galėtų atsakyti į šiuos klausimus:

Ar Komisija ketina stiprinti prevencinį priežiūros aspektą? Jei taip, kokių ketinama imtis priemonių ir kokias procedūras ketinama taikyti? Ar Komisija ketina pateikti pasiūlymų, kuriais siekiama stiprinti ekonominę konvergenciją euro zonoje? Ar Komisija ketina skatinti struktūrinius pokyčius, būtinus valstybėse narėse, tokiu būdu, kad valstybės galėtų juos įgyvendinti, kai tik joms tai leis su jų viešaisiais finansais susijusi padėtis?

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Komisija jau seniai pasisako už griežtesnes ir platesnes euro zonos ekonominės priežiūros priemones. Šio dalyko svarbą pripažino ir Europos Parlamentas savo pranešime dėl 2009 m. metinės ataskaitos apie euro zoną ir viešuosius finansus.

Komisija ketina visapusiškai pasinaudoti naujosios sutarties priemonėmis, kad būtų sustiprintas politikos koordinavimas ir valdymas. Būsimame komunikate bus pateikti nauji pasiūlymai, kuriais siekiama parengti visapusišką krizių euro zonoje prevencijos ir koregavimo sistemą remiantis nauju Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 136 straipsniu. Į komunikatą gali būti įtraukti pasiūlymai dėl Stabilumo ir augimo pakto prevencinių bei korekcinų priemonių stiprinimo (pasiūlymai dėl veiksmingesnės ir visapusiškesnės euro zonos vidaus makroekonomikos disbalanso priežiūros), taip pat ištirtos krizės sprendimo mechanizmų, skirtų euro zonos šalims, sukūrimo galimybės.

Kalbant apie fiskalinę politiką, didesnis dėmesys fiskaliniam tvarumui yra pateisinamas dėl krizės poveikio skoloms bei plėtros galimybėms, taip pat demografiniams veiksniams. Reikėtų sustiprinti paskatas laikytis prevencinių ir korekcinų Stabilumo ir augimo pakto aspektų. Įsipareigojimą dėl konsolidacijos reikėtų stiprinti ekonomikos pakilimo laikotarpiais. Rengiant optimalią konsolidacijos programą, turėtų būti tinkamai atsižvelgta į viešųjų finansų pagrindines silpnąsias vietas. Atskirai daugiau dėmesio turėtų būti kreipiamą į skolos dinamiką ir tvarumą bei viešųjų finansų kokybę, įskaitant nacionalinės fiskalinės sistemos pagrindus. Taip pat reikia atkreipti dėmesį į atvejus, kai taisyklės nuolat pažeidžiamos; galėtų būti įvestos labiau atgrasančios sankcijos ir stipresnės paskatos.

Konkurencingumo pokyčiai ir makroekonomikos disbalansas (kartu su fiskaliniu disbalansu) kelia susirūpinimą visoms ES valstybėms narėms. Vis dėlto makroekonomikos disbalanso ir konkurencingumo kritimo priežiūra labiau pateisinama euro zonai priklausančiose ES valstybėse narėse dėl to, kad jose kyla didesnės ekonominio ir finansinio pobūdžio šalutiniai padariniai, yra mažesnė rinkos drausmė, nėra valiutos kurso rizikos ir sunkiau įgyvendinti reguliavimo priemonės, kurios paprastai susijusios su didelėmis euro zonos, kaip visumos, išlaidomis.

Konkurencingumo skirtumai kelia rimtą susirūpinimą dėl Europos pinigų sąjungos veikimo. Per dešimtmetį prieš krizę skirtumus lėmė nerimą keliantis įvairių vidaus ekonomikos disbalanso rūšių kaupimasis kai kuriose valstybėse narėse, įskaitant, *inter alia*, dideles skolas ir būsto rinkos burbulus keliose šalyse, turinčiose einamosios sąskaitos deficitą, taip pat išsigalėjusį vidaus paklausos silpnumą kai kuriose gamybos perviršio šalyse. Dėl skirtingų darbo užmokesčio ir sąnaudų raidos tendencijų, tvaraus išorės skolos kaupimosi ir užsitęsusių mitinio išteklų paskirstymo iškilo didesnio reguliavimo būtinybė, o valstybės finansai tapo labiau pažeidžiami. Tuo pačiu metu šalys, labai priklausomos nuo perteklinio prekybos balanso, ypač nukentėjo nuo smarkaus pasaulinės prekybos apimčių smukimo pasaulinės krizės pradžioje. Dėl to Komisija, papildydama fiskalinės priežiūros priemones, ketina pateikti pasiūlymus dėl platesnių euro zonai skirtų ekonominės priežiūros priemonių, kurios padėtų spręsti makroekonomikos disbalanso ir konkurencingumo pokyčių problemas. Tikslas yra sukurti euro zonos vidaus disbalanso ankstyvo nustatymo, prevencijos ir veiksmingos korekcijos sistemą.

Trečias pagrindinis Komisijos pasiūlymo elementas –galimybių parengti krizių sprendimo mechanizmą įvertinimas. *Ad hoc* mechanizmas, susijęs su galima finansine parama Graikijai, yra neatidėliotina priemonė. Vis dėlto būtina parengti nuolatinį krizių sprendimo mechanizmą, apimantį rimtas joms kilti trukdančias

priemonės. Be to, nustačius *ex ante* aiškus, patikimas ir nuoseklias taisykles ir procedūras dėl ypatingos ir sąlyginės paramos euro zonos šaliai rimtų sukrėtimų atveju, bus sustiprinti EPS pagrindai.

Pasiūlymai stiprinti euro zonai skirtas ekonominės priežiūros ir koordinavimo priemonės svariai papildo visapusišką ES 2020 m. strategiją dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Komisija veiksmingai užtikrins šių dviejų programų suderinamumą.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE). – (EL) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, ačiū už pateiktą atsakymą. Norėčiau dar kartą sugrįžti prie klausimo dėl priežiūros priemonių ir pusiausvyros sutrikimų. Tikėjau, kad iš atsakymo į mano klausimą sužinosiu, ar darbotvarkėje bus rimčiau atsižvelgta į kylančių skirtumų problemą, t. y. ne tik į finansinius, bet ir ekonominius skirtumus, ir ar bus rengiami ne tik priežiūros mechanizmai, bet ir imtasi priemonių skirtumams pašalinti. Tarptautinės krizės, Graikijos krizė iškėlė į paviršių visus euro zonos trūkumus.

Karel De Gucht, Komisijos narys. – Visų pirma taip pat norėčiau atsipaštyti vertėjų žodžiu, bet esu šiek tiek išimtinėje padėtyje. Taip pat galėtumėte išversti, kad stengiausi atsakyti į visus klausimus iki 20.30 val.

Dėl papildomo klausimo. Manau, kad jums reiktų grįžti prie krizės priežasčių jūsų šalyje, t. y. atsižvelgti į tai, jog faktiškai šie pusiausvyros sutrikimai atsirado per tam tikrą laiką. Yra labai didelių konkurencingumo srities pusiausvyros sutrikimų. Darbo užmokestis padidėjo žymiai daugiau nei konkurencingumas, o tai, be abejo, taip pat visų pirma susiję su nacionaline politika šiuo klausimu.

Į klausimą, ar reiktų griežtesnės kontrolės, atsakysiu – taip. Todėl ir siūlome naują sistemą. Nereiktų pamiršti, kad 2002 m. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl auditorių, kuriuos sąskaitų patikrinimui galima būtų siųsti į valstybes nares, bet valstybės narės jam nepritarė. Taigi Komisija visada žinojo, kad kontrolė buvo labai svarbi nacionalinių biudžetų suderinamumo su Europos pinigų sąjunga prielaida (ypač Graikijos atveju).

Pirmininkas. – Viskas, ką galiu pasakyti, yra tai, kad Olli Rehn akivaizdžiai lieka jums labai skolingas! Taigi jūs galite susitarti su juo dėl kito karto, galbūt dėl kitos Klausimų valandos, kai bus jūsų eilė čia stovėti.

Klausimų valanda baigta.

(Klausimai, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą)).

(Posėdis sustabdytas 20.25 val. ir atnaujintas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

13. Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Jeanos Lambert rekomendacija antrajam svarstymui (A7-0118/2010), pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu, dėl Tarybos pozicijos per pirmąjį svarstymą (16626/2/2009 – C7-0049/2010 – 2009/0027(COD)) dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo priėmimo.

Jean Lambert, pranešėja. – Pone pirmininke, nesu tikra, kad bus įkvėpimo pritarti tam, kas siūloma, tačiau tai yra tikrai prieštaringa tema, apie kurią kalbėti pabijoję daugybė šių rūmų narių, todėl tie, kurie esame čia pakankamai drąsūs, turime pasinaudoti šia galimybe.

Pirmiausia labai norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, kurie prisidėjo rengiant šį pranešimą, už jų aktyvų dalyvavimą ir mūsų gebėjimą pasiekti bendrą derybų poziciją ir dirbti kaip viena komanda. Taip pat noriu padėkoti prie to prisidėjusioms dviem pirmininkaujančioms valstybėms narėms – Čekijai ir visų pirma Švedijai – už jų atviresnį požiūrį į tai nei kai kurių derybų metu, nes mums pavyko derėtis, o ne tiesiog jausti, kad darome tai, ko nori Taryba – na, kartais taip nutinka.

Taigi ką pasiekėme? Bendra Europos prieglobsčio paramos sistema siekiama užtikrinti nuoseklų aukštos kokybės sprendimų priėmimą tų žmonių, kuriems reikalinga apsauga, atžvilgiu, o tiems, kuriems ji reikalinga, tai tikrai gali būti gyvybės ar mirties klausimas. Puikiai žinome, kad ši sistema nėra nuosekli visose valstybėse narėse. Kartais skirtumas tarp geriausios ir blogiausios sistemos toks didelis, kad nebepasitikima sistema, o

tai gali lemti, kad tiems, kurie siekia priimti objektyvius sprendimus, pakenks tie, kurie to nedaro. Tačiau galiausiai nukenčia tie, kuriems reikalinga apsauga.

Be to, kai kurios valstybės narės, kurioms daromas tam tikras spaudimas, tvirtai įsitikinusios, kad trūksta solidarumo su kitais, kad jų pagalbos prašymas neturi tikro praktinio rezultato. Pabėgėlių fonde buvo numatytas siekis paremti valstybių narių bendradarbiavimą, ir tai turėjo keletą teigiamų rezultatų, tačiau taip pat tapo aišku, kad šis pavienis požiūris turi ribas.

Todėl Prieglobsčio paramos biuro steigimu siekiama teikti ilgalaikę paramą nuosekliam požiūriui sustiprinti ir suteikti paramą tam tikrą spaudimą patiriančioms šalims. Konkrečios užduotys jau pavedamos jam kitų teisės aktų pagrindu.

Svarbiausi Europos Parlamento klausimai derybų metu buvo paties Europos Parlamento vaidmuo Prieglobsčio paramos biuro atžvilgiu, tai, kaip pasiekti didesnę valstybių narių ir pilietinės visuomenės solidarumą bei UNHCR vaidmuo biuro veikloje.

Su Parlamento vaidmeniu susiję klausimai apima mūsų santykių su direktoriumi, kiek tai susiję su jo ar jos paskyrimu, bei ilgalaikiais ryšiais. Galų gale nustatėme, kad Europos Parlamentas išklaitys rekomenduojamo kandidato, pateiks slaptą nuomonę ir sulauks atsiliepimų apie tai, kaip į tai atsižvelgiama.

Direktorius atitinkamam komitetui pateiks metinę ataskaitą – net negaliu patikėti, kad turėjome dėl to kovoti, bet vis dėlto – taip pat galime paprašyti direktoriaus atsiskaityti už tam tikrų užduočių įvykdymą.

Šiuo metu tarpinstitucinėje darbo grupėje diskutuojamas Parlamento vaidmens agentūrų atžvilgiu klausimas, o aš esu Europos Parlamento grupės šiuo klausimu narys – iš dalies dėl savo patirties ir derybų dėl Prieglobsčio paramos biuro žlugimo nujautimo.

Dėl valstybių narių solidarumo, Parlamentas siekė privalomų priemonių priėmimo, Taryba siekė įtvirtinti neprivalomo bendradarbiavimo idėją, o galutinė versija neutralesnė, tačiau dar turime tikėtis išorinio Prieglobsčio paramos biuro įvertinimo, kuris apims šio biuro poveikį praktiniam bendradarbiavimui prieglobsčio srityje.

Dėl patariamojo forumo, valstybės narės turi plačią tikrą kompetenciją, ir mums atrodo akivaizdu, kad tokia kompetencija gali būti vertinga. Žinome, kad kai kurios valstybės narės aktyviai bendradarbiauja su NVO, o mes dar norėjome užtikrinti, kad vietos valdžios institucijos, kurios dažnai pateikia tai, kas reikalinga, bendrosios sistemos pagrindu, taip pat turėtų galimybę įsitraukti. Taigi džiaugiamės galėję įkvėpti daugiau gyvybės šiai institucijai.

Užbaigdamas pasakysiu, kad jaučiame, jog Prieglobsčio paramos biuras galėtų vaidinti labai vertingą vaidmenį, sukuriant bendrą sistemą. Tikimės, kad tai bus aukšto lygio institucija – nors mums ir nepavyko to įtvirtinti galutiniame tekste – ir jos pagalba bus sukurta tarpusavio pasitikėjimas ir parama. Taip pat norėčiau paprašyti dalyvaujančių valstybių narių, kad jos atviriau priimtų tai, ką gali duoti kitos institucijos, išrinkos valdžios institucijos ir pilietinė visuomenė, nes visa tai susiję su valstybių narių bendradarbiavimu, o tai nėra vien tik tarpvyriausybė institucija. Mes kuriame Europos Sąjungos instituciją.

Cecilia Malmström, *Europos Komisijos narė*. – Pone pirmininke, labai džiaugiuosi, kad jau priartėjome prie galutinio reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos prieglobsčio paramos biuras, priėmimo. Komisija pateikė šį pasiūlymą dar 2009 m. vasario mėn., o Taryba ir Parlamentas labai tam pritarrė.

Jau daugybę metų Europos Sąjunga siekia sukurti bendrą prieglobsčio sistemą, o Komisija ir aš pati labai pritariame šiam siekiui.

Turime sukurti sąžiningą ir veiksmingą, bendrais standartais ir principais pagrįstą sistemą. Ši sistema turėtų būti grindžiama ir solidarumu, o tai reiškia solidarumą su migrantais, kilmės ir tranzito šalimis, taip pat valstybių narių solidarumą. Siekiant sustiprinti valstybių narių solidarumą, praktinis skirtingų institucijų bendradarbiavimas prieglobsčio srityje sudaro svarbią Europos prieglobsčio sistemos kūrimo dalį. Siekiant sustiprinti šį praktinį bendradarbiavimą, 2008 m. Europos imigracijos ir prieglobsčio paktu buvo prašoma, ir 2009 m. Stokholmo programoje tam pritarta, įsteigti Prieglobsčio paramos biurą. Todėl biuras bus kertinis akmuo, kuriant bendrą prieglobsčio sistemą.

Kaip visi žinote, Prieglobsčio paramos biuras bus įkurtas Valetyje. Jis teiks konkrečią ir operatyvinę paramą valstybių narių valdžios institucijoms ir padės sukurti reikalingą valstybių narių bendradarbiavimą ir bendrąją praktiką. Tą bus galima pasiekti, mokant konkrečius asmenis, nagrinėjančius prašymus suteikti prieglobstį, bei keičiantis informacija ir gerąja patirtimi. Be to, Prieglobsčio paramos biuras teiks pagalbą ypatingą

spaudimą patiriančioms valstybėms narėms, išsiųsdamas ekspertų komandas, kurios padės registruoti prašymus suteikti prieglobstį.

Labai norėčiau padėkoti Europos Parlamentui ir visiems už tai atsakingiems pranešėjams – žinoma, Jeanai Lambert, už jos darbą, taip pat C. Moraesui už reikiamus pakeitimus dėl Europos pabėgėlių fondo ir visiems bendrai dirbusiems pranešėjams bei šešėliniams pranešėjams. Jūsų visapusiška ir nuolatinė parama buvo labai vertinga, ir laikiu mūsų bendrų paskutinių darbų prieš atidarant biurą – tikiuosi, labai greitai.

Simon Busuttill, *PPE frakcijos vardu*. – (MT) Pone pirmininke, aš taip pat pirmiausia norėčiau pasveikinti Jeaną Lambert už jos pranešimą ir šio dokumento sėkmę, taip pat už lojalumą, kuriuo remdamasi, ji dirbo šiuo klausimu su mumis, šešėliniais pranešėjais. Europos liaudies partija teigiamai vertina pasiūlymą įsteigti Prieglobsčio paramos agentūrą, nes mano, kad tai svarbus žingsnis į priekį, kuriant ir įgyvendinant bendrą prieglobsčio politiką Europos Sąjungoje. Kaip EP narys iš Maltos, ne tik džiaugiuosi, bet ir didžiuojuosi, kad šis biuras bus įsteigtas mano gimtosios šalies sostinėje Valetėje. Norėčiau pabrėžti, kad šis biuras turi suvokti, kad bendra prieglobsčio politika turi būti pagrįsta vienu žodžiu, t. y. solidarumu, kaip ir buvo minėta: solidarumu su prieglobsčio prašytojais, vykstančiais į Europą, kurie turi teisę į apsaugą, kurią ir turi užtikrinti minėtas biuras, ir, kaip teisingai pasakė Komisija, solidarumu su tomis šalimis, kurios vienos, be jokios pagalbos, užsikrovė našta ant savo pečių. Todėl ši solidarumo sąvoka turi būti suvokiama visa apimtimi; lyg žvelgtume į dvi monetos puses, parodydami solidarumą su tais, kuriems reikalinga apsauga, ir su tomis valstybėmis narėmis, kurios neša neproporcingai didelę naštą. Norėčiau pasakyti, kad iki šiol atrodo, kad žinutė apie solidarumo svarbą yra suvokiama. Tačiau nesiėmėme tolesnių veiksmų. Norėčiau, kad dabar žodžiai virstų veiksmais, o šis principas būtų įgyvendinamas praktiniu lygmeniu. Šis biuras atliks didžiulį vaidmenį – išplėtos šį principą, jį įgyvendins ir užtikrins, kad konkreti biuro įgyvendinama veikla sėkmingai skatintų solidarumą su tais, kuriems jis reikalingas. Todėl tikiuosi, kad šis biuras bus įsteigtas kaip įmanoma greičiau ir norėčiau užtikrinti kitus, kad mes, Parlamento nariai, įdėmiai stebėsime jo veiklos metodus ateinančiais mėnesiais ir metais.

Sylvie Guillaume, *S&D frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, aš taip pat pirmiausia norėčiau pasveikinti J. Lambertą ir C. Moraesą už jų nuostabų darbą, dėl kurio ateinančiomis dienomis – pagerėjus padėčiai oro erdvėje – galėsime oficialiai priimti reglamentą dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo. Todėl manau, kad pritarsime vienam dalykui: skubiam šio biuro įsteigimui.

Ryžtingai siekdamas praktinio bendradarbiavimo, biuras padės sumažinti didžiulius skirtumus, vis dar esančius tarp įvairių valstybių narių praktikos prieglobsčio srityje, nepaisant pirmojo, vadinamojo derinimo etapo, kuris pradėtas Europos Vadovų Taryboje Tamperėje. Šio biuro pagalba užtikrinsime dabartinėje praktikoje trūkstamą nuoseklumą.

Taip pat norėčiau pabrėžti svarbų pilietinės visuomenės vaidmenį šio biuro veikloje, jai dalyvaujant konsultaciniuose forumuose. Pilietinės visuomenės dalyvavimas užtikrins aiškesnį suvokimą apie prieglobsčio prašytojams kylančius sunkumus ir prastą nacionalinių sistemų veikimą.

Tačiau turime pripažinti, kad šis klausimas daro truputį nemalonų įspūdį. Parlamentas apgailestauja negalintis visapusiškai dalyvauti, paskiriant biuro direktorių, pvz., o pats biuras neturi galimybės prisidėti prie privalomo valstybių narių solidarumo sistemos kūrimo, siekiant palengvinti prie Europos Sąjungos sienų esančių šalių naštą.

Praktine prasme šis savanoriškas solidarumas yra tuščia kalba. Jeigu atsisakome net užsiminti apie labiau įpareigojančią sistemą, kaip mes galime ją sukurti? Tai tebėra aktualus mūsų diskusijų klausimas, o mes ir toliau priminsime apie tai savo partneriams, Tarybai ir Komisijai.

Biuro įsteigimas puikiai parodo būtinumą sukurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą. Visos valstybės narės tam labai pritaria, kai reikia priimti tokias deklaracijas kaip 2008 m. Europos imigracijos ir prieglobsčio paktas. Tačiau keista, kad tos pačios valstybės narės praranda atmintį, kai žodžius reikia paversti veiksmais, o jų įsipareigojimus dėl bendrų taisyklių – dokumentais.

Labiausiai apgailėtina matyti, kaip noriai Taryba priima daugybę kovos su nelegalia migracija priemonių, kaip kad padarė 2010 m. vasario mėn. Teisingumo ir Vidaus Reikalų Taryba. Tačiau ji tampa daug atsargesnė per derybas dėl prieglobsčio paketo, kurio klausimas jau keletą mėnesių sustabdytas. Užuoat rodžius aiškią palankią politinę valią, pasiektą represinėmis priemonėmis, kviečiu valstybes narės kurti tikrą solidarumo Europą.

Viena vertus, žinome, kad šios represinės priemonės kelią didžiulę grėsmę asmenų, kurie dėl sustiprinto patikrinimo ir kitų kliūčių leidžiasi į labai pavojingas keliones, teisei į prieglobstį Europoje. Kita vertus, Europa pagaliau galėtų didžiuotis tikrai suderinta prieglobsčio tvarka, kuria prieglobsčio prašytojams suteikiamos tinkamos garantijos.

Matome, kad valstybės narės labai prieštarauja prieglobsčio paketo priėmimui ir linksta laikytis savo vidaus praktikos. Šis pasipriešinimas labai girdimas ir teiginiuose dėl tokios bendros sistemos biudžeto išlaidų, o tai būtų nepriimtina krizės metu. Nepaisant to, Europa turi didžiulę atsakomybę prieglobsčio srityje.

Norime pabrėžti tai, kad labai dažnai mažiau pasiturinčios nei mes trečiosios šalys atlieka puikų vaidmenį apgyvendindamos pabėgėlius. Todėl tikėkimės, kad prieglobsčio paketas bus toks pat sėkmingas kaip ir biuro įsteigimo klausimas ir kad ši sėkmė bus netrukus matoma, nes tai labai skubus reikalas.

Marie-Christine Vergiat, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, teisė į prieglobstį yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos vertybių ir niekas nedrįsta tuo viešai suabejoti sakydami kalbas. Nepaisant to, kyla klausimų dėl Europos Sąjungos ir jos valstybių narių politikos šioje srityje.

1999 m. Europos Sąjunga pradėjo derinti savo politiką šioje srityje, ir šiandien jau matomas didžiulis prieglobsčio prašytojų skaičiaus sumažėjimas. Mes, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji taip pat galime tuo džiaugtis, jeigu šie skaičiai atspindi žmogaus teisių padėties pagerėjimą pasaulyje. Visi žinome, kad taip nėra. Jeigu būtina, galime tai įrodyti per diskusijas, kurios vyks ketvirtadienio popietę.

Ypač nuo 2004 m. matėme vis mažesnę priėmimo tvarkos ir sąlygų derinimą. Šalių praktika labai skiriasi, ir mes žinome, kad kai kurie prašymai buvo perduoti kitoms šalims, o šiandien kai kurie prieglobsčio prašytojai net nebeturi galimybės įregistruoti savo prašymo. Dar kartą paminėsiu, kad apdovanojimas už didžiausią prašymų suteikti prieglobstį skaičiaus sumažinimą atitenka Prancūzijai. Kaip žmogaus teisių aktyvistė Prancūzijoje, puikiai žinau, kas sukėlė tokius rezultatus. Užtenka tik kartą padėti prieglobsčio prašytojui pasinaudoti Prancūzijos pabėgėlių ir asmenų be pilietybės apsaugos tarnybos paslaugomis, kad pamatytum priežastis. Tikrai nepakeliamas stebėti tai, kaip tie vyrai ir moterys kviečiami pateikti įrodymus apie jų patirtus kankinimus.

Todėl šiandien nagrinėjamas pasiūlymas atrodo kaip gryno oro gurkšnis. Juo pagerinamas Europos sistemos dėl teisės į prieglobstį įgyvendinimas. Juo skatinamas praktinis valstybių narių bendradarbiavimas, visų pirma sustiprinant teisę į informaciją apie kilmės šalis, o tai labai teigiamas dalykas. Taryba priėmė daugumą Parlamento per pirmąjį svarstymą pateiktų pasiūlymų. Žinome, kad už tai pirmiausia turime dėkoti pirmininkavusiai Švedijai, ir esame labai dėkingi. Dar pasakysiu, kad, mano nuomone, Švedija buvo ir yra pavyzdys, ir aš labai norėčiau, kad kitos valstybės imtų pavyzdį iš jos šioje srityje.

Pritarėme savo pranešėjai per pirmąjį ir antrąjį svarstymą komitete, ir aš taip pat noriu ją pasveikinti ir padėkoti. Tą patį padarysime ir per plenarinį posėdį ir nuoširdžiai tikimės, kad šis mažas žingsnis į priekį bus naujas posūkio taškas Europos politikoje šioje srityje. Tikimės, kad užuot Europai atsisakius to, ką mes šiuose rūmuose drįstame vadinti tvirtove Europa, galėsime priimti tuos vyrus ir moteris, kurie turi teisę į prieglobstį, kaip numatyta tarptautinėse sutartyse ir Europos žmogaus teisių konvencijoje, kurią netrukus ratifikuosime.

Mario Borghezio, *EFD frakcijos vardu*. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, girdėjau kažką teigiant, kad ši priemonė pagrįsta solidarumu. Mano kuklia nuomone, trūksta kai ko kito – kalbu apie saugumą.

Vis dėlto turite kalbėtis tik su tais, kurie dalyvauja šiuose reikaluose, pvz., policija – šia proga man pasitaikė galimybė keliauti kartu su teisėsaugos pareigūnais, karabinieriais iš Turino tiekimo biuro, norėčiau paminėti ir jų vardus – Romanini ir Tavano. Jie patvirtino, kad daugybe atvejų tie prieglobsčio prašytojai pateikia padirbtas korteles ir dokumentus; apie tokius atvejus pranešė įvairios policijos pajėgos ir kitos institucijos.

Ar nebūtų gerai pažvelgti į šį klausimą ir iš saugumo pusės? Nemanau, kad saugumo klausimas aiškiai įtvirtintas šiame dokumente, tačiau tai labai svarbu, nes negalime leisti teršti šį svarbų principą, svarbų didžiulės humanitarinės vertės institutą, kitaip sakant, teisę į prieglobstį nedorais prekiautojų nelegaliais migrantais interesais, kurie dažnai naudojasi prieglobsčiu kaip būdu infiltruoti žmones, kurie neturi jokių teisių ir jokio ryšio su tais, kurie iš tikrųjų persekiojami.

Antra, reglamento 2 straipsnyje teigiama, kad biuras palengvina, koordinuoja ir sustiprina valstybių narių įvairiapusių praktinį bendradarbiavimą prieglobsčio srityje, siekdamas prisidėti prie geresnio bendros Europos

prieglobsčio sistemos, įskaitant jos išorės aspektus, įgyvendinimo. 7 straipsnis turėtų tai sukonkretinti, tačiau jame tai daroma labai miglotai, teigiant, kad biuras gali užmegzti techninį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

Manau, turime pasiekti daug daugiau, ir aš stebiuosi, kodėl – nepaisant to, kad daugybė žmonių, tarp jų ir mes, tą siūlo – niekas nekalba ar nenagrinėja pasiūlymo įsteigti šiuos biurus ir trečiosiose šalyse? Kas užkerta tam kelią? Manau, labai svarbi filtravimo sistema, iš dalies siekiant sumažinti darbo krūvį ir padėti šalyse, kurios tiesiogiai turi spręsti šiuos klausimus. Kažkas kalbėjo apie šių šalių poreikius, tačiau būtina padėti šioms šalims, ir aš manau, kad reikia įsteigti biurus trečiosiose šalyse, pvz., Šiaurės Afrikoje, teritorijoje į pietus nuo Sacharos, iš kur gaunami prašymai suteikti prieglobstį bei iš kur atvyksta prieglobsčio prašytojai.

Turime naudoti filtravimo sistemą, galbūt pasitelkdami Europos išorės veiksmų tarnybą, į kurios veiklą būtų įtrauktos tam tikros besivystančios šalys, kurios prisiimtų dalį atsakomybės; turime nustatyti tam tikrą jų atsakomybę prieglobsčio klausimais.

Manau, šie klausimai labai svarbūs, ir neturėtume jų pamiršti ar ignoruoti Europai priklausančių Viduržemio jūros regiono šalių, kurioms aktualūs šie klausimai, vien tik kalbėdami apie jas ar nusiųsdami keletą pareigūnų; jau turime savų biurokratų Italijoje. Tam, kad išspręstume šią problemą, mums reikia pinigų, išteklių ir tikros pagalbos.

Buvo pasakyta, kad Švedijoje viskas klostosi gerai. Gali taip būti, tačiau Švedijos problemos labai skiriasi nuo Maltos, Italijos, Prancūzijos ir Viduržemio jūros regiono problemų: būtent dėl to ir kyla problema, kurią reikia spręsti – Europos Sąjungos šalys turi būti atsakingos už tai. Privilegijos ir našta visada būna kartu, kadangi mums teko našta, turime turėti ir priemonių jai panaikinti.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pone pirmininke, vienodų taisyklių prieglobsčio srityje taikymas, siekiant sumažinti šalutinę imigraciją į ES ir padėti toms valstybėms narėms, į kurias masiškai vyksta prieglobsčio prašytojai, tikrai nėra bloga mintis. Tačiau kyla rimtų abejonių dėl to, ar būtina įsteigti šį biurą, siekiant pagerinti padėtį, ir dėl to, ar biuras ne per daug įsikiš į valstybių narių veikimo sritį.

Šios agentūros įkūrimas yra dar vienas žingsnis į priekį, centralizuojant ES prieglobsčio politiką. Siekiama užtikrinti aukštą apsaugos lygį, pasitelkiant dosniausias valstybes nares, pvz., Austriją. Būtina pašalinti dabartinius skirtumus, vienodu mastu įtraukiant palankesnes šalis, o kitoms šalims vykdant reikiamus pokyčius. Visa tai labai gerai, tačiau daugybės ES agentūrų steigimas (nuo 2000 m. jų skaičius patrigubėjo) ir jų kompetencijos išplėtimas aiškiai prieštarauja Lisabonos sutartyje numatytiems siekiams kuo labiau panaikinti reguliavimą ir užtikrinti subsidiarumą.

Manau, plačiai diskutuojamos apykaitinės migracijos – truputį čia, truputį ten, kartais dar kitur – tikslas yra visiškai netinkamas. Jis neveikia praktikoje, o apykaitinė migracija dažnai tampa nuolatine migracija. Žinoma, galime pateikti ir daugiau kritikos. Nerealistiškos laikymo sąlygos, laukiant deportacijos, nustatomos saugumo ir mūsų vykdomosios valdžios sąskaita. Šeimos sąvokos išplėtimas, apimant visus, tarp jų ir seneles, sukels dar didesnę antplūdį, o teisės į darbo rinką sustiprinimas šio didelio nedarbo laikotarpio yra neužtikrintas.

Neįmanoma finansiškai paremti svarbiausios gerovės padidinimą iki tokio lygio, koks yra tokiose šalyse kaip Austrija ir Vokietija. Todėl naujasis prieglobsčio pramos biuras nepateisina tikslo ir neturėtų būti įsteigtas. Turime nuo pat pradžių kurti bendrą prieglobsčio strategiją, nes tai, ką jūs siūlote, nebus veiksminga šios problemos paliestose šalyse.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pone pirmininke, tikrai labai svarbu įsteigti Europos prieglobsčio paramos biurą, ir, manau, simboliška, kad jis numatytas įsteigti Maltoje, Pietų Europos šalyje, kuri patiria didžiulį prieglobsčio prašytojų spaudimą, taip pat nelegalios migracijos problemų.

Labai svarbu dar labiau sustiprinti ir suderinti valstybių narių bendradarbiavimą prieglobsčio klausimais ir galiausiai bandyti pasiekti vienodą požiūrį, remiantis įvairia šalių praktika, ypač kai visi suvokiame didžiulius skirtumus. Pvz., šią informaciją turi Komisija, bet manau, kad ji jau žino, kad vienoje valstybėje narėje tikimybė, kad prieglobsčio prašytojo iš Irako prašymas bus priimtas, lygi 71 proc., o kitoje tik 2 proc., žinoma, valstybės narės turi skirtingų problemų.

II Dublino reglamentu kai kurioms valstybėms narėms bus neišvengiamai uždėta didesnė našta nei kitoms, o šis biuras, žinoma, parems Europos pabėgėlių fonde numatytas solidarumo priemones. Kalbu apie pabėgėlių pervežimą ir persikirstymą iš trečiųjų šalių į Europą ir į vadinamąjį pabėgėlių vidaus „paskirstymą“.

Dėl persikirstymo iš trečiųjų šalių, žengiame mažus žingsnelius, bet vis dėlto darome pažangą. Tačiau kalbant apie pabėgėlių vidaus persikirstymą, noriu pabrėžti, kad nepaisant to, kad visi pripažįstame, kad kai kurioms valstybėms narėms, visų pirma pietų Europoje, palyginus su kitomis, tenka didesnė našta, nepateikėme jokio konkretaus pasiūlymo; nesiėmėme jokios iniciatyvos šiais klausimais. Laukiame Komisijos pasiūlymų; taip pat šiuo klausimu išsiuntėme laišką Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui ir turime būti drąsesni šiuo klausimu, nes spaudimas tikrai didelis.

Baigdamas noriu pasakyti: labai svarbu sukurti Europos Sąjungos mechanizmą pabėgėliams, prieglobsčio prašytojams priimti ne tik dėl humanitarinių priežasčių ir jau daugybės narių nurodytų priežasčių, bet kad kartu galėtume kovoti su nelegali imigracija. Kiekvienam ieškančiajam turime suteikti geresnę tėvynę, geresnę ateitį, žinia, kad Europoje kiekvienas, pasirinkęs teisėtą kelią, galiausiai turi daugiau galimybių nei tas, kuris pasirenka nelegalios imigracijos kelią, dėl kurios, deja, ir jaučiamas didžiulis spaudimas.

John Bufton (EFD). – Pone pirmininke, Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimas visiškai prieštarauja Didžiosios Britanijos atsisakymui taikyti ES nuostatas ir Šengeno teisyną. Pasiūlymas skirti 40 mln. EUR biurui Maltoje įsteigti ir personalui įdarbinti, kuris spręstų su prieglobsčio prašytojais visoje ES susijusius klausimus, reiškia, kad ši Komisija nori priimti sprendimus, kuriuos turėtų priimti šalių vyriausybės.

Bet kokia bendra Europos prieglobsčio politika kelia grėsmę Jungtinės Karalystės suverenitetui kontroliuoti savo sienas. Pasikartojantys prašymai leisti JK pačiai nuspręsti, kas atvyks ir išvyks iš šalies, kas gali būti joje apgyvendintas, pateikiami dėl to, kad kilo problema dėl didelio gyventojų skaičiaus, skirtingai nei kitur Europoje.

Komisija nesiūlo pagalbos ir paramos, kai JK kovoja su problemomis. Tačiau ji paims pinigus iš Jungtinės Karalystės mokesčių mokėtojų tam, kad padengtų mūsų vardu priimamų sprendimų išlaidas. 40 mln. EUR geriau galėtų būti panaudojami naujoms mokykloms, ligoninėms ir namams JK statyti, taip pat tokioms svarbiausioms paslaugoms kaip švarus vanduo, kuris taip būtinas, jeigu norime ir toliau užtikrinti tinkamą pirmojo pasaulio gyvenimo kokybę kiekvienam.

Kas ketvirta mama, kuri pagimdo vaiką, pati nėra gimusi JK, o tai sudaro 170 tūkst. gimimų per metus. Kur yra tie pinigai, kuriais būtų padedama Jungtinės Karalystės mokesčių mokėtojui tai pakelti? Jūsų kišenėje ar panaudoti naujam prieglobsčio biurui, kuris neabejotinai darys daugiau spaudimo JK, įsteigti?

Mūsų rinkimų kampanijų metu visos JK partijos žada spręsti imigracijos klausimą, nes ten gyvenantys žmonės reikalauja imtis veiksmų. Bet ką gali padaryti Vestminsteris, mums esant ES, kai būtent tuo pačiu metu Europos Komisija nori perimti visas su prieglobsčio prašytojais susijusias teises?

Ši Komisija ne kartą parodė nepagarbą JK žmonių reikmėms ir poreikiams. Ar Komisija siekia panaikinti ir JK atsisakymą taikyti ES nuostatas šioje srityje? Ten gyvenantys žmonės nusipelnė jūsų sąžiningumo, nes jiems šis klausimas labai svarbus. Turėtumėte jiems atstovauti, ir jie nusipelnė žinoti, ką suplanavote.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, negalime apgaubti biuro, kuris turi padėti sukurti tiksliai sąlygas prieglobsčio prašytojams, solidarumu.

Manome, kad tai svarbu ir naudinga, tačiau tai turi užtikrinti, kad viena vertus, tie, kurie iš tikrųjų turi teisę į prieglobstį, ją gautų greičiau, antra vertus, su tais, kurie neturi reikiamų teisių ir bando piktnaudžiauti šia sistema, būtų elgiamasi griežtai, nes akivaizdu, kad ne visiems, kurie turi tokią teisę, suteiktas prieglobstis.

Trumpai norėčiau pakartoti M. Borghezio teiginius: kai kurios šalys, kaip antai Italija, iš kurios aš esu, suteikia natūralius atvykimo kelius imigrantams, o dėl savo istorinių tradicijų priimti imigrantus sulaukia labai daug prašymų suteikti prieglobstį.

Europa turi priimti atsakomybę, o Europos Sąjunga turi sutelkti savo dėmesį ir pastangas, įskaitant ekonomines, ties šiomis sritimis ir priimti daugumą imigrantų.

Cecilia Malmström, Komisijos narė. – Pone pirmininke, dėkoju už tvirtą šio plenarinio posėdžio daugumos paramą dėl šios agentūros įsteigimo. Kaip žinote, valstybės narės vieningai pareikalavo įsteigti šią agentūrą, net ir tos, kurios atsisakė taikyti nuostatas ir žino, kad Komisija neketina daryti pakeitimų dėl to, kad JK atsisakė taikyti nuostatas. Tai JK žmonių sprendimas.

Tačiau plenariniame posėdyje taip pat tvirtai pritarta agentūros steigimui, ir labai džiaugiuosi, kad ji bus įsteigta. Žinome, kad tam tikrais metų laikais Viduržemio jūros regiono šalys sulaukia didžiulio spaudimo,

o ši agentūra gali padėti ir paremti jas. Migrantai vyksta ir į šiaurinę, rytinę, vakarinę ir centrinę Europą, todėl ši agentūra dirbs visos Europos labui, nors tai ir nėra sutapimas, kad ji bus įsteigta Valetyje.

Tai nėra dar viena agentūra. Tiesą sakant, tai kertinis akmuo, kuriant bendrą prieglobsčio sistemą, ir svarbi priemonė, padedant valstybėms narėms sukurti praktiką ir bendrus standartus bei paremiant tas valstybes nares, kurios patiria didžiulį spaudimą. Ji rinks informaciją, pateiks ją savo portale, turės savo ekspertus ir pan. Galiausiai visada būtent valstybės narės nusprendžia, kas gali pasilikti šalyje, tačiau kai kurios procedūros turi būti suderintos.

Kaip kai kurie iš jūsų teigė, tai yra bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo dalis. Tai tik viena dalis: kaip, atrodo, pranešėja sakė, nieko nedaroma dėl likusios prieglobsčio paketo dalies. Komisija tikisi Europos Parlamento pagalbos ir pritrimo, imantis tolesnių veiksmų, kad netolimoje ateityje galėtume iš tikrųjų sukurti bendrą Europos Sąjungos prieglobsčio politiką.

Jean Lambert, pranešėja. – Pone pirmininke, norėčiau pasinaudoti galimybe paaiškinti vieną ar du kilusius klausimus, tačiau gaila, kad kai kurie pateikę klausimus neliko išgirsti atsakymų.

Įsipareigojimai prieglobsčio srityje aiškiai nurodyti tarptautinėse konvencijose, kurias atskirai pasirašė visos valstybės narės. Tai nėra imigracijos politika, ir žmonės tikrai turėtų tai atskirti.

Tiems, kurie nerimauja dėl pinigų – jeigu galiu pateikti politinę partijos ir vidaus politikos argumentą – jeigu kai kurios valstybės narės nutrauktų savo veiksmus, kurių pagrindu daugėja prieglobsčio prašytojų iš Irako ir Afganistano, esu tikra, kad galėtume sutaupyti daug daugiau pinigų ir iš tikrųjų išgelbėti žmones nuo didesnių kančių.

Dėl kai kurių kitų iškeltų klausimų, tikimasi, kad kai kurių valstybių narių sistemos kokybės pagerinimas padės sustiprinti pasitikėjimą tarp valstybių narių ir panaikins kai kuriuos kitus prieglobsčio sistemos trūkumus, taip pat padės valstybėms narėms pajusti, kad jos gali tikėtis pagalbos, kai jas užklups didžiulė našta. Kaip kiti kalbėjusieji paminėjo, nors kai kurios iš mūsų valstybių narių patiria didelį geografinį spaudimą dėl žmonių antplūdžio, daugybė naštos itin slegiamų šalių net nėra Europos Sąjungos narės.

Susidomėjusi klausiausi kolegos, kuris įtikinėjo, kad reikalinga papildoma parama, steigiant Prieglobsčio paramos biurą, tačiau, deja, nebuvau informuota apie pakeitimus, kuriuos jis pateikė šiuo klausimu.

Taip pat noriu paaiškinti, kad Prieglobsčio paramos biuras nenustatys asmenų statuso; jis neperims valstybių narių vaidmens šioje srityje.

Apskritai dėkoju už malonias kolegų pateiktas pastabas, dėkoju tiems, kurie aktyviai man padėjo, rengiant šį pranešimą, esu tikra, kad visi laukiame – bent dauguma mūsų – to momento, kai būsime Valetyje ir perkirpsime kaspiną Prieglobsčio paramos biuro atidarymo proga ir galėsime pradėti dirbti.

Pirmininkas. – Ketinu baigti diskusijas. Tačiau nepadarysiu to su džiaugsmu nepasakęs, kad nesu abejingas tam, kad asmuo, kuris pirmininkavo šioms diskusijoms, pasinaudojo teise į prieglobstį Prancūzijos, Austrijos ir Belgijos vyriausybių ir žmonių, kuriems norėčiau šiandien padėkoti, nes dėkingumui nėra laiko ribų, nors tai ir nutiko prieš 40 metų, dosnumo ir svetingumo dėka.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per mėnesinę sesiją pirmąją gegužės mėn. savaitę.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Ioan Enciu (S&D), raštu. – (RO) Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimas yra labai svarbus žingsnis, kuriant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, kaip numatyta Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte ir Stokholmo programoje.

Biuras padės sustiprinti Europos Sąjungos institucijų, vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimą, nustatys bendrąją praktiką prieglobsčio srityje. Esu tikras, kad tai suartins valstybių narių pozicijas su prieglobstiu susijusiose politikos srityse. Šis klausimas neabejotinai svarbus, turint omenyje, kad kai kurios valstybės narės sulaukia didžiulio prieglobsčio prašytojų antplūdžio. Taip pat reikalingas valstybių narių bendradarbiavimas ir solidarumas ne tik siekiant padėti toms šalims spręsti kilusias problemas, bet ir siekiant pagerinti bendrą Europos prieglobsčio sistemą.

Turiu pasakyti, kad ši sistema teisine ir praktine prasme bus pagrįsta visapusišku Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos taikymu.

14. Bendrosios nuostatos dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo dėl tam tikrų reikalavimų paprastinimo ir tam tikrų su finansiniu valdymu susijusių nuostatų (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Regioninės plėtros komiteto vardu Evgenijaus Kirilovo pateiktas pranešimas (A7-0055/2010) dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, pakeičiančio reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, susijusio su bendrosiomis nuostatomis dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo dėl tam tikrų reikalavimų paprastinimo ir tam tikrų su finansiniu valdymu susijusių nuostatų (COM(2009)0384 – C7-0003/2010 – 2009/0107(COD)).

E. Kirilov, pranešimo pranešėjas, negalėjo atvykti dėl oro erdvės padėties. Žodis suteikiamas C. A. Krehl, jį pakeis E. Kirilovą.

Constanze Angela Krehl, pavaduojanti pranešėją. – (DE) Pone pirmininke, labai apgailestauju, kad E. Kirilov negali pats pristatyti savo pranešimo. Jis daug dirbo, kad parengtų pranešimą Parlamentui šiuo regionams ir Europos Sąjungos piliečiams svarbiu klausimu. Todėl norėčiau perskaityti jo komentarus. Jie pateikti anglų kalba, o tai tikrai netikėtas nario iš Bulgarijos poelgis. Tačiau gerai, kad neturiu kalbėti bulgarų kalba. Labai džiaugiuosi, kad galiu jam atstovauti čia, Parlamente, nes jam nepavyko atskristi iš Sofijos.

pavaduojanti pranešėją. – Pone pirmininke, džiaugiuosi, kad ši vakarą turime galimybę aptarti svarbius bendro struktūrinių fondų reglamentavimo pakeitimus. Šie pakeitimai yra svarbi bendrai Europos Sąjungos ir šalių lygmeniu dedamų pastangų įveikti ekonomikos krizės pasekmes dalis. Jie yra logiškas praėjusiais metais priimtų dokumentų tęsinys.

Be to, kaip pranešėjas dėl sanglaudos politikos vaidmens investicijų ir realiosios ekonomikos atžvilgiu, kviečiau Tarybą ir Komisiją siekti struktūrinių fondų taisyklių paprastinimo ir taip palengvinti naudojimąsi šiais fondais, kai jų labiau reikia valstybėms narėms.

Džiaugiuosi, kad priimtos esminės Parlamento rekomendacijos dėl tolesnio paprastinimo. Esu įsitikinęs, kad verta pritarti naujesiems bendrų taisyklių pakeitimams, kuriais paprastinamos kai kurios dabartinės procedūros. Neįreikalingos administracinės naštos, biurokratizmo ir neaiškių taisyklių sumažinimas užtikrins daugiau skaidrumo, geresnę kontrolę ir mažiau pažeidimų.

Be to, tai užtikrins geresnį įgyvendinimą ir teisingą ES pinigų panaudojimą. Štai vienas pavyzdys. 88 straipsnio pakeitimu valstybės narės toliau skatinamos nustatyti ir ištaisyti pažeidimus dar prieš tai padarant ES kontroliuojančiosioms institucijoms. Šiuo atveju valstybės narės nepraras turimų pinigų ir galės juos vėl naudoti kitiems pagal atitinkamą programą numatytiems projektams.

Antra pakeitimų grupė susijusi su finansinio valdymo taisyklėmis. 2010 m. bus padidinti išankstiniai mokėjimai labiausiai krizės paliestoms šalims. Visos valstybės narės turės daugiau laiko panaudoti 2007 m. patikėtas lėšas projektams, kurie nebuvo patvirtinti arba laiku neįgyvendinti.

Abi priemonių grupės svarbios dėl jomis siunčiamos žinios naudos gavėjams ir dėl jų praktinio naudingumo. Iš antikrizinių priemonių aiškiai matyti, kad jos pagrįstos solidarumu. Jomis valstybėms narėms bus suteikta pinigų krizei įveikti.

Visos priemonės numatys daugiau įgyvendinamų projektų, visų pirma šiuo metu. Tai labai svarbu, siekiant sukurti darbo vietas, taip pat investicijoms ir infrastruktūrai, darbuotojų ir įmonių prisitaikymui prie ekonomikos pokyčių.

Abiejų tipų priemonės bus naudingos ir vertingesnės, jeigu jos bus tinkamu laiku įgyvendintos, tačiau jos vis dar nėra patvirtintos. Deja, Taryba, kai ji vadovavo pakeisto reglamento priėmimui, labai vėlavo priimti susitarimą.

Esu įsitikinęs, kad dabar, kai Parlamentas turi tokių pat galių kaip ir Taryba, daugiau nebeatidėsime šių ilgai lauktų ir reikalingų priemonių patvirtinimo ir įsigaliojimo.

Johannes Hahn, Komisijos narys. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, ponai C. A. Krehl, labai dėkoju už jūsų pranešimą. Dar norėčiau jūsų paprašyti perduoti mano padėką E. Kirilovui. Jis daug dirbo, siekdamas

užtikrinti, kad šiandien galėtume aptarti šiuos siūlomus bendrųjų taisyklių pakeitimus, kurie taip greitai buvo aptarti visuose instituciniuose etapuose, taip pat dėl to, kad, tikiuosi, kad taip įvyks, galėtume juos netrukus priimti Parlamente didžiąja dauguma, kad atitinkamos priemonės būtų skubiai įgyvendinamos. Tai aiškus ženklas, kad Tarybos, Parlamento ir Komisijos dialogas vyksta teigiama linkme, ir geras veiksmingo institucijų bendradarbiavimo pavyzdys.

Ko siekiama šiais pakeitimais? Ilgalaikėje perspektyvoje norime supaprastinti taisykles, o trumpalaikėje perspektyvoje norime padėti toms valstybėms narėms, kurias labiausiai palietė dabartinė ekonomikos krizė. Pritariame kompromisiniam Tarybos pasiūlymui, kuris sulaukė plataus pritarimo Parlamente, nes svarbu suteikti greitą ir kryptingą pagalbą ir įgyvendinti programą.

Šia iniciatyva siekiama paspartinti programų įgyvendinimą. Neseniai pateikėme pirmąją strategijos pranešimą ir nurodėme klausimus, kurių nepavyko tinkamai įgyvendinti, bei sritis, kuriose padaryta teigiama pažanga per pirmuosius dabartinės programos laikotarpio metus. Turime būti savikritiški ir peržiūrėti taisykles, nes kai kurios jų labai sudėtingos. Mano nuomone, dabartine trečia vykdomos programos pakeitimų grupe pavyko išspręsti šią problemą. Be to, norime padėti įveikti krizę.

Ką galima būtų padaryti? Pateiksiu jums keletą pavyzdžių: didelių, 50 mln. EUR vertės projektų ribų standartizavimas, paprastesnės taisyklės veiklos programoms pakeisti, jeigu – ir tai labai svarbu – tai būtina krizei įveikti, subsidijuojant energijos vartojimo efektyvumo priemones statybų ir pastatų renovavimo srityse, o tai ne tik sutaupys energijos, bet ir turės teigiamą poveikį su statybų pramone susijusiam sektoriui.

Dabartiniu reglamentu visų pirma siekiama spręsti likvidumo problemas, kilusias penkiose šalyse – Rumunijoje, Vengrijoje ir trijose Baltijos šalyse – ir, kaip buvo pasakyta, pagreitinti lėšų panaudojimą padidinus lankstumą. Panaudojant pažadėtus 775 mln. EUR, kuriuos bus galima gauti anksčiau, nei planuota, bus įmanoma greičiau įgyvendinti daugybę projektų.

Galiausiai, kalbėdamas apie šią sritį, norėčiau paminėti

6,2 mlrd. EUR, kurie jau buvo iš anksto išmokėti 2009 m. Tai rodo, kad nors struktūriniais fondais iš pradžių nebuvo siekiama suteikti skubią paramą ir neturėtų būti planuojama tą daryti ateityje, jeigu būtina, jie gali būti gana lanksčiai naudojami, siekiant suteikti tinkamą pagalbą krizės metu.

Norėčiau visiems padėkoti ir laukiu diskusijų.

Regina Bastos, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (PT) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kaip Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė, pirmiausia norėčiau pasveikinti E. Kirilovą, nors jo ir nėra ne jo noru, ir pabrėžti tai, koku būdu jam pavyko parengti šį svarbų pranešimą ir paremti jame numatytą svarbiausią tikslą. Taip pat norėčiau padėkoti C. A. Krehl už pristatymą.

Konkrečiai kalbant, pagrindinis jo tikslas – supaprastinti procedūras ir pagreitinti iš Sanglaudos fondo, struktūrinių fondų ir Europos regioninės plėtros fondo finansuojamų programų įgyvendinimą.

Dabartinės finansų, ekonomikos ir socialinės krizės metu daugėja sunkumų dėl šalių finansinių išteklių. Šie sunkumai bus sumažinti, geriau panaudojant Bendrijos finansavimo galimybes ir skubiau suteikiant šių lėšų naudos gavėjams, kuriuos labiausiai paveikė ekonomikos nuosmukis.

Daugiau nei 20 mln. europiečių neturi darbo, o tai yra 4 mln. daugiau nei prieš metus, deja, prognozuojama, kad šie skaičiai ir toliau didės. Esant tokiai padėčiai, turime užtikrinti, kad sanglaudos programos būtų tinkamai įgyvendintos, nes jos yra svarbus, galingas svertas realiajai ekonomikai atgaivinti, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir darbo vietoms sukurti. MVĮ yra Europos ekonomikos variklis ir tvaraus augimo gamintojos, sukuriančios daug geros kokybės darbo vietų.

Tolesnis sanglaudos politiką reguliuojančių taisyklių paprastinimas ir išaiškinimas neabejotinai turės teigiamą poveikį programos įgyvendinimo tempui, visų pirma nustatant aiškesnes ir ne tokias biurokратиškas taisykles šalies, regiono ir vietos valdžios institucijoms, kuriomis bus padidintas lankstumas, siekiant pritaikyti programas prie naujų iššūkių.

Sophie Auconie, *PPE frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, keletą mėnesių konstruktyviai dirbau su pranešėju E. Kirilovu ir noriu nuoširdžiai jam padėkoti.

Taip pat norėčiau paminėti geros kokybės Tarybos darbą, ypač kai pradėjo pirmininkauti Ispanija. Tai juo labiau svarbu, nes šį vakarą diskutuojame dėl reglamento, kuriuo numatytų priemonių laukia tūkstančiai

subjektų. Esu įsitikinusi, kad šiems subjektams regioninė politika yra apčiuopiamiausia Europos Sąjungos išraiška jų regione.

Nepaisant to, nors ir siekiama jiems padėti, regioninė politika per dažnai suvokiama kaip sudėtinga ir ribota. Todėl laikas pakeisti šį įvaizdį, iš esmės supaprastinant jos taikymo taisykles. 350 mlrd. EUR Europos Sąjungos lėšų skiriami Europos Sąjungos piliečių labui. Šiandien, šiais ekonomikos ir socialinės krizės laikais, pateikėme taip lauktą atsaką.

Jeigu turėčiau paminėti tik tam tikrus šio svarbaus dokumento aspektus, pasakyčiau, kad juo suteikiamas didesnis lankstumas ir solidarumas Europoje. Didesnis lankstumas dėl to, kad pasiūlytomis supaprastinimo priemonėmis sumažinamas reikalaujamos pateikti informacijos kiekis, numatoma mažesnė kontrolė bei didesnis lankstumas pajamų duodančių projektų atžvilgiu.

Juo taip pat padidinamas solidarumas, nes numatytos tokios konkrečios priemonės kovai su ekonomikos krize kaip avansinės išmokos – kaip minėjo Komisijos narys ir C. A. Krehl – ir nauja skaičiavimo sistema. Todėl per gegužės mėn. pradžioje vyksiantį galutinį balsavimą galėsime padėti Europos Sąjungos paramos gavėjams ir planavimo departamentams, tačiau nepamirškime, kad dar daug turime nuveikti supaprastinimo srityje.

Karin Kadenbach, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, J. Hahn, ponios ir ponai, manau, J. Hahn jau įvardijo mūsų šio vakaro diskusijų tikslą, t. y. suteikti greitą ir tikslią pagalbą. Turime skubiai paspartinti šių programų įgyvendinimą. Manau, trečiasis bendrojo struktūrinių fondų reglamento pakeitimas yra atsakas į finansų krizę, kurio pagrindu, kaip buvo pasakyta, bus užtikrintas greitas ir visų pirma lengvas priėjimas prie šių lėšų.

Iš patirties žinome, kad iš struktūrinių fondų gauti pinigai padėjo pagerinti gyvenimo kokybę, sukurti darbo vietų ir suteikti ateitį žmonėms regionuose. Manau, tokiais kaip šie laikais būtinas Europos Sąjungos solidarumas, kad būtų suteikta skubi parama. Kaip minėjome, būtinas lankstumas ir solidarumas.

Kovos su krize priemonės yra šio solidarumo ženklas, o mums reikalingos išankstinės išmokos, kad būtų galima įgyvendinti šiuos projektus, kuriais pagerinama gyvenimo kokybė ir sukuriami darbo vietų. Kaip minėjo pranešėjas – ar šiuo atveju šį vakarą C. A. Krehl – beveik nedovanotina, kad buvo taip delsiama priimti šį reglamentą. Visų pirma šiuo požiūriu, kuriant būsimą sanglaudos politiką, būtina užtikrinti, kad nekiltų procesinių ir techninių kliūčių greitam ir veiksmingam regioninės politikos įgyvendinimui.

Todėl pritariu pranešėjo kvietimui skubiai priimti šį struktūrinių fondų reglamento pakeitimą. Turime suteikti skubią ir tikslią pagalbą.

Elisabeth Schroedter, Vets/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, J. Hahn, kalbėjime aiškiai. Supaprastinimas, kuriam visi čia taip pritaria, reiškia, kad Komisija nebeturės patvirtinti – kaip numato dabartinis reglamentas – didžiulių nuotekų valymo įrenginių ir šiukšlių deginimo įrenginių statymų, jeigu investicijos bus didesnės nei 25 mln. EUR, nebent jos viršys 50 mln. EUR. Komisija nebevertins išlaidų ir naudos analizės, jeigu projekto vertė bus mažesnė nei 50 mln. EUR, ir gali būti, kad tokios analizės nebebus teikiamos. Priešingai nei dabar, nebus atliekami jokie patikrinimai, siekiant nustatyti, ar šie projektai atitinka ES teisės aktus aplinkos apsaugos srityje.

Dėl to, kad šie projektai iš dalies finansuojami paskolomis, nebebus atliekami tyrimai, siekiant nustatyti, ar verta užkrauti regiono piliečiams didžiulio skolinimosi našą ir ar kredito našta atitinka projekto naudą piliečiams. Bankai labai susidomėję šiais sandoriais, nes pirmaisiais projekto metais jie gali taikyti didžiulius mokesčius. Būtent todėl praeityje išankstiniai didelių projektų vertinimai buvo svarbūs, siekiant užtikrinti veiksmingą Europos Sąjungos lėšų panaudojimą. Būtent todėl mes, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas, manome, kad būtina sustiprinti, o ne sumažinti, kaip numatyta šiame pasiūlyme, didelių projektų patikrinimus. Todėl nepritariame tam, kad būtų padidinta vertinimo riba.

Be to, norime, kad išlaidų ir naudos analizė ir atitiktis ES teisės aktams būtų matomos visuomenei ir nevilkinamos, kaip kad būdavo praeityje. Struktūrinių fondų reglamento trūkumas tas, kad dideli finansuojami projektai gali būti vykdomi tik penkerius metus nuo tada, kai padaromos investicijos. Todėl mes, žalieji, jau prašėme pailginti laikotarpį iki dešimties metų, siekiant užtikrinti tikrą investicijų tvarumą ir nuolatinių darbo vietų kūrimą regionuose.

Jeigu regionuose projektai bus vykdomi ilgesnį laiką, tai užkirs kelią vykdomiesiems projektams pasisavinti Europos Sąjungos subsidijas ir po penkerių metų tiesiog pranykti. *Nokia* atvejis Šiaurės Reine-Vestfalijoje rodo, kokią žalą regionams gali padaryti plačiai priimtinas subsidijų kilnojimas. Mūsų nuomone, tvarumo

nuostata turėtų būti išsaugota mažųjų ir vidutinių įmonių atžvilgiu penkeriems, o ne trejiems metams, kaip siūloma pakeitime.

Mes, žalieji, taip pat tam nepritariame, nes dėl didesnių investicijų sujungimo, neatlikus patikrinimo ir trumpesnės projektų trukmės pinigai gali būti išmesti į balą. Manome, kad neįmanoma to pateisinti Europos Sąjungos mokesčių mokėtojų atžvilgiu.

Jeigu mūsų pakeitimai nebus priimti, negalėsime balsuoti už pranešimą. Taip pat reikalaujame vardinio balsavimo, kad vėliau piliečiams pradėjus skųstis, kad iššvaistyti pinigai, galėtume jiems parodyti, kaip nariai balsavo.

(Kalbančioji sutiko atsakyti į klausimą, pateiktą, pasinaudojus Darbo tvarkos taisyklių 149(8) straipsnyje numatyta galimybe pateikti klausimą pakeliant mėlynąją kortelę)

Lambert van Nistelrooij (PPE). – (NL) Pone pirmininke, turiu klausimą E. Schroedter. Analizuodama pasiūlymą, ji pasirinko neigiamą požiūrį. Mano klausimas toks: ar netiesa, kad bendrojo finansavimo ir taisyklių dėka valstybėse narėse kiekvienai šaliai numatytos strateginės programos pagrindu programos įgyvendinanti vietos valdžia turi vykdyti savo pareigas? Kodėl ji šiandien taip neigiamai viską pateikia? Nėra jokios priežasties šiandien taip neigiamai vertinti šį pasiūlymą.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Pone pirmininke, džiaugiuosi galėdama atsakyti į šį klausimą. Supaprastinamos investicijos į didelius projektus. Tai taikoma investicijoms iki 50 mln. EUR, kurias iki šiol vertino ES, nes esame atsakingi už mokesčių mokėtojų pinigus. Mano nuomone, ši padėtis neturėtų būti keičiama, nes, kaip rodo mūsų patirtis, į šiuos projektus investuojamos per didelės sumos, o našta galiausiai užkraunama piliečiams.

Oldřich Vlasák, ECR frakcijos vardu. – (CS) Komisijos nary, ponios ir ponai, diskutuojame dėl kompromisinio pasiūlymo pakeisti reglamentą, kuriuo siekiama supaprastinti ir pagreitinti naudojimąsi Europos Sąjungos fondais. Iš tikrųjų turime bendrą interesą pasiekti šį tikslą ir turėtume turėti tai omenyje diskusijų dėl būsimos sanglaudos politikos nuo 2014 m. metu. Siūloma tvarka pirmiausia taikoma dideliems su aplinkosauga, infrastruktūra susijusiems projektams, taip pat projektams, kurie teikia naudą ir kuriais padedama įgyvendinti su energetika ir atsinaujinančiais energijos ištekliais susijusius projektus būstų sektoriuje. Taigi kompromisiniu pasiūlymu nenumatytas joks radikalus kišimasis į Europos Sąjungos fondų struktūrą. Šiuo metu radikalus pokyčiai nėra įmanomi. Galime tik laipsniškai modernizuoti dabartinę sistemą. Pasiūlymas yra kompromisinis.

Taigi norėčiau pareikšti, kad pritariu Vengrijos pateiktai deklaracijai dėl finansų inžinerijos priemonių naudojimo Sanglaudos fondo pagrindu, siekiant ištraukti į energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių sritis. Kita vertus, nerimą kelia grįžtamoji su atsakomybe susijusi priemonė, nes ji nebus patvirtinta iki 2010 m., o lėšos į ES fondus turėjo būti grąžintos 2009 m. pabaigoje. Todėl būtina išaiškinti visas technines šio teisės akto smulkmenas. Vis dėlto kompromisas pasiektas, todėl diskusijos turėtų būti baigtos. Manau, labai svarbu, kad Europos Sąjungos fondų supaprastinimas, kurį šiandien Strasbūre tvirtiname, būtų jaučiamas ir valstybėse narėse. Todėl dar daug ką turime nuveikti savo regionuose.

Turiu pritarti dabartinės Čekijos vietos plėtros ministerijos, kuri metų viduryje patvirtino teisės akto pakeitimą dėl atskirų sumų iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo paėmimo, veiklai. Šis administracinis supaprastinimas daugiausia apima tvirtinimo tvarką, finansų planavimą ir valdymą, įskaitant su kontrole susijusią veiklą ir sprendimus dėl neatitikimų.

Cornelia Ernst, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, kalbu savo kolegos, kuris negalėjo čia atvykti, vardu ir norėčiau pateikti keletą pastabų. Pirmą, labai pritariame struktūrinių fondų supaprastinimui. Iš tikrųjų yra dalykų, kuriuos kritikuotume, ir E. Schroedter juos paminėjo, tačiau nemanau, kad vien tik dėl to turėtume trukdyti eigą. Pritariame supaprastinimui ir manome, kad reikia skubiai įgyvendinti reglamentą. Jau per daug laiko iššvaistyta.

Tačiau turiu kalbėti atvirai. Kompromisas nėra toks, kokio tikėjomės. Kaip visi žino, Komisija pateikė kitą pasiūlymą, susijusį su vienkartinėmis 100 proc. tarpinių dividendų prašymo išmoka už tam tikrą laikotarpį ir su darbo rinkos politikos priemonėmis. Jis nebuvo priimtas dėl įvairių priežasčių, kurias detalai aptarė Regioninės plėtros komitetas. Tačiau kyla klausimas, ar mes pakankamai nuveikėme, kad įgyvendintume tai, ką Komisija savo 2009 m. birželio 3 d. komunikate pavadino bendru įsipareigojimu didinti užimtumą – juk tai padėtų įveikti krizę.

Buvo siekiama palengvinti naudojimąsi struktūriniais fondais, siekiant padėti įveikti krizę, o būtent apie tai dabar ir diskutuojame. Europos Sąjungos struktūriniai fondai visų pirma, kaip visi žino, yra vienas iš

pagrindinių priemonių investuoti į piliečius, įveikti krizę ir sukurti darbo vietų. Kalbant apie Europą, aišku, kad krizė turėjo didžiulį poveikį darbo rinkoms valstybėse narėse ir kad būtina imtis veiksmų. Masiškai augo nedarbas ne tik penkiose šalyse, bet ir visose valstybėse narėse, jeigu kalbėsime konkrečiai. Be to, nedarbo vaidmuo, neatsižvelgiant į krizę, labai svarbus. Europoje vyrauja labai aukštas nedarbo lygis, kuris vis dar didėja ir nėra susijęs su krize.

Komisijos pateiktas alternatyvus pasiūlymas iš tikrųjų yra žingsnis į priekį, jam pritariame, nes mažiausiai penkioms valstybėms narėms, kurių BVP nuo 2008 m. sumažėjo 10 proc., bus suteiktos gana didelės subsidijos. Šios valstybės narės turės naudos iš jų ir iš papildomų išankstinių išmokų iš Sanglaudos ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Visa tai gerai, tačiau norėtume matyti daugiau nuveiktų darbų. Jūs žinote mūsų poziciją iš to, ką pasakėme komitete. Viena vertus, džiaugiamės, kita vertus, ne tiek džiaugiamės, tačiau kiekvienas žingsnis pirmyn veda mus į priekį, o būtent taip ir turėtume judėti.

(Kalbančioji sutiko atsakyti į klausimą, pateiktą, pasinaudojus Darbo tvarkos taisyklių 149(8) straipsnyje numatyta galimybe pateikti klausimą pakeliant mėlynąją kortelę)

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Pone pirmininke, kyla vienintelis klausimas, kodėl jūsų frakcija, ponio C. Ernst, nepateikė pakeitimo per plenarinį posėdį? Buvo suteikta galimybė pateikti pasiūlymus, kad Komisijos pradinis pasiūlymas galėtų vėl būti panaudotas. Taip pat būtų buvę įmanoma iš naujo derėtis su Taryba dėl 100 proc. finansavimo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

Cornelia Ernst (GUE/NGL). – (DE) Pone pirmininke, E. Schroedter, manau, mes manėme, kad turime tik ribotą galimybę, ir todėl nusprendėme nepritari. Manau, mano kolega manė taip pat. Susijaudinau, perskaičiusi Komisijos pasiūlymą. Tačiau po pastarosiomis dienomis vykusių ilgų diskusijų šiais klausimais sužinojau keletą dalykų. Būčiau norėjusi sužinoti daugiau. Tiesa ta, kad būtume galėję pateikti pakeitimą, jūs esate teisi. Tačiau kalbant atvirai, žinome, kas būtų atsitikę, todėl mūsų frakcija nusprendė neteikti pakeitimo. Turiu pati atkreipti į tai dėmesį.

Lambert van Nistelrooij (PPE). – (NL) Pone pirmininke, ypatingas metas reikalauja ypatingų priemonių. Šiandien šių rūmų ilgai puoselėta svajonė supaprastinti tvarką ir pasiekti greitesnių rezultatų tapo tikrove. Galiausiai norime išlaikyti darbo vietas ir jų dar sukurti, o šią savaitę, kaip nurodė J. Hahn, iš kai kurių skaičių tapo aišku, ką pavyko pasiekti sanglaudos politika: 1,4 mln. daugiau darbo vietų praėjusiu laikotarpiu. Dabar Europos Sąjungos lėšos gali būti suteiktos greitesniu ir paprastesniu būdu ne tik dideliems, bet ir mažesniems projektams finansuoti, kad galėtume ir toliau skatinti naujoves, pažangą aplinkosaugos, miesto plėtros srityse ir pan.

Vienam dalykui Parlamentas nepritarė, ir tai buvo pasiūlymas atsisakyti bendro finansavimo. Dabar tai keltų grėsmę vienam iš kertinių mūsų sistemos punktų, kurio pagrindu šalių administracija, vietos valdžios institucijos ir, kai tai įmanoma, fiziniai asmenys, prisideda prie bendrų regionų ir miesto plėtros projektų. Taigi dabar turime galvoti apie lėšų išlaikymą kiek ilgesniam laikotarpiui, trejiems, o ne dvejiems metams, o tai yra dar vienas klausimas, kuriam jūs jau pritarėte. Tai užtikrintų pinigų išlaikymą, būtų prieinamas bendras finansavimas, o iš viso to geras dalykas yra tai, kad vėlavimo atveju mes vis dar galėsime užtikrinti šių projektų įgyvendinimą. Tai nereiškia, kad regionai neteks pinigų: tikrai ne, tai reiškia, kad pinigai bus panaudoti. Tai sistema, kurią naudojome 2007 m. Turiu klausimą J. Hahnui: ar jis nenori panaudoti šio gero pavyzdžio kitais metais? Kodėl negalime vėl panaudoti šios sistemos 2008 ir 2009 m.? Tai būtų labai teigiamas žingsnis. Ar galite man atsakyti?

Baigdamas pasakysiu, kad mes taip pat galėtume parodyti solidarumą. Yra šalių, kurios nepanaudoja visų joms suteiktų ESF lėšų, kurių lieka apie 30 ar 40 proc. Kodėl neparodėme solidarumo ir nepervedėme šių lėšų kitoms šalims? Leidžiama tai padaryti, taip padėtume kitoms šalims atsistoti ant kojų. Tai būtų tikras solidarumo parodymas, deja, taip nenutiko. Todėl jaučiuosi gana gerai, bent prieš pranešėją. Šis procesas jau trunka devynis mėnesius, ir man įdomu, kaip kad susidomėjo ir C. A. Krehl, ar būtų įmanoma jį užbaigti per kitą bendrą Parlamento, Tarybos ir Komisijos derybų raundą?

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Pone pirmininke, nuo 1973 m. mano šaliai buvo suteikta maždaug 18 mlrd. EUR iš Europos struktūrinių ir Sanglaudos fondų. Daugybę metų sanglaudos politika vaidino svarbų vaidmenį, kuriant ir gaivinant Airijos ekonomiką. Europos socialinis fondas labai svarbus, nes bandomė įveikti nedarbo lygį Airijoje ir, žinoma, visoje Europoje.

Airija prisijungė prie Europos Sąjungos 1973 m., ir nuo tada sulaukė daugiau nei 7 mlrd. EUR finansinės paramos iš Europos socialinio fondo.

Šie pinigai pirmiausia buvo naudojami kovai su jaunimo ir ilgalaikiu nedarbu. ES žmogiškųjų išteklių veiklos programos Airijai 2007–2013 m. pagrindu Europos Sąjunga suteikė Airijai 375 mln. EUR iš Europos socialinio fondo. Bendras šios programos biudžetas sudaro 1,36 mlrd. EUR.

Šie pinigai naudojami surengti mokymams tiems, kurie neturi darbo, žmonėms su negalia, anksti palikusiems mokyklą ir atskirtiesiems mūsų visuomenėje. Gyvename globalizacijos laikotarpiu. Siekiant reaguoti į globalizacijos iššūkius, kurių kyla Airijos darbo jėgai, ir jos teikiamas galimybes, iš Europos socialinio fondo Airijoje finansuojami visą gyvenimą trunkantys mokymai, kurie gali būti priderinti prie globalizuotos darbo rinkos tikrovės. Taigi per dabartinę ekonomikos ir finansų krizę paaiškėjo šio svarbaus fondo – Europos socialinio fondo – svarba ir vertė.

Kay Swinburne (ECR). – Pone pirmininke, iš esmės šiame pranešime numatyti keli labai geri tikslai, kuriais Europos Sąjungos lėšomis būtų padedama ES valstybėms narėms, kurias labai paveikė ekonomikos ir finansų krizė. Jame numatytas pagirtinas tikslas sumažinti valstybių narių biudžetinę naštą, joms iš visur sulaukiant tik reikalavimų. Projektų ribų sumažinimas ir proceso supaprastinimas, taip pat ir patvirtintų projektų išankstinis finansavimas padės greitai atgaivinti ekonomiką.

Europoje nedarbo lygiui padidėjus 10 proc., o daugelyje valstybių narių dar daugiau, ir kai atrodo, kad ekonomika tik dabar lėtai pradeda atsigaivinti, yra daugybė dalykų, kuriuos valstybės narės turėtų padaryti, kad atkurtų savo valstybinius finansus. Tačiau šis pranešimas gana ribotas ir neapima daugelio šių klausimų.

Kad ir kaip būtų, būtina perspėti: mintis, kad valstybės narės nebeturėtų bendrai iš savo pinigų finansuoti projektų, atrodo gana pavojinga. Jau dabar dėl netinkamos priežiūros tvarkos nėra tinkamai atsiskaitoma už didelę dalį Europos Sąjungos lėšų, naudojamų projektams. Valstybių narių suinteresuotumo užtikrinti, kad jų pačių pinigai panaudoti tinkamai, panaikinimas neturėtų būti kvietimas piktnaudžiauti.

Turime užtikrinti, kad bendro finansavimo kriterijų sušvelninimas nesumažina atskaitomybės. Tačiau ši problema neturėtų kelti rūpesčių mano rinkėjams Velse, nes, jeigu Europos Sąjunga numatys savo būdą, po 2013 m. nebeturėsime pinigų vykdomiems projektams, kurie šiuo metu dosniai bendrai finansuojami Europos Sąjungos lėšomis, finansuoti. Nors ir teisinga sakyti, kad kai kurios naujosios valstybės narės yra skurdesnės nei senosios, todėl joms reikalinga speciali parama, tikėkimės, kad didžiulė JK skola ir labai mažas BVP vienam gyventojui mano regione Velse, kuris neseniai ne mūsų labui buvo palygintas su Ruandos ekonomikos veikla, nebus pamiršti. Man žodžiu buvo pasakyta, kad toks regionas kaip Velsas gali būti pripažintas neturintis teisės prašyti finansavimo, taigi tikiuosi, kad ateityje atitiksime reikalavimus pereinamajam finansavimui gauti.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Komisijos nary, visų pirma noriu pasveikinti E. Kirilovą, parengusį šį pranešimą. Pritariu ir remiu visus veiksmus, padedančius užtikrinti ir palengvinančius teisėtą Europos solidarumo fondų panaudojimą. Europos Sąjunga negali sau leisti, kad ES piliečiai ją lygintų su ugnikalniu, iš kurio besiveržiantys biurokratiniai pelenai slopina troškimą sumažinti Europos regionų skirtumus. Sudėtinga, netgi neįmanoma panaudoti struktūrinių fondų, kuriais norime siekti ekonominių, socialinių ir politinių tikslų. Manau, kad su procedūrų supaprastinimu susiję pokyčiai turi būti aptariami ne tik dabartinės krizės aplinkybėmis, tačiau jie taip pat turi sudaryti geresnes galimybes pasinaudoti Europos Sąjungos solidarumo priemonėmis ilgalaikėje perspektyvoje.

Manau, kad, nepaisant vėlavimo, Europos Komisijos pateiktas pasiūlymas ir šiame pranešime numatyti pokyčiai sudarys valstybėms narėms ir galutiniams paramos gavėjams geresnę galimybę pagerinti savo padėtį dabartinės krizės sąlygomis. Noriu atkreipti dėmesį į pakeitimo, susijusio su 2007 m. lėšų plane numatytomis būsimųjų laikotarpių (atidėtyjų) išlaidomis, svarbą. Dėl šio pakeitimo visoms valstybėms narėms, įskaitant Bulgariją, kuriose šių lėšų panaudojimo lygis vis dar labai žemas, bus suteikta antra proga įgyvendinti projektus naudojant lėšas, kurios priešingu atveju būtų prarastos. Turime kreiptis į regionų ir vietos valdžios institucijas, taip pat į visus suinteresuotuosius asmenis ir raginti juos pasinaudoti šia antra proga. Manau, kad pranešime numatytas lankstumas, susijęs su lėšų panaudojimą didinančių programų įgyvendinimu, yra teisinga pozicija rengiant būsimą privatizavimo politiką.

Reglamentų, kuriuose nustatyta struktūrinių fondų administravimo tvarka, supaprastinimo požiūriu pranešimas yra teigiamas žingsnis siekiant rasti kuo didesnio iš Europos lėšų įgyvendinamų projektų koordinavimo palengvinimo ir šių lėšų panaudojimo kontrolės pusiausvyrą. Reglamentų reforma turi būti naudinga siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą Europos piliečiams ir mokesčių mokėtojams, taip pat padėti nustatyti sąlygas, kurias valstybės narės būtų pajėgios įgyvendinti. Per visą procesą neturime pamiršti pagrindinio tikslo, t. y. sukurti vienodas socialines ir ekonomines sąlygas visoje Europos Sąjungoje.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Nuo ekonomikos krizės proveržio Europos Sąjunga ne kartą buvo kritikuojama dėl nesugebėjimo tinkamai reaguoti į krizės sukeltus padarinius. Šiuo klausimu laikausi nuomonės, kad dabartinės diskusijos ir puikus E. Kirilovo pranešimas akivaizdžiai tai paneigia ir parodo, kad Europos Sąjunga sugebėjo reaguoti į šiuos procesus. Nesuprantu nerimaujančių kolegų, kurie mano, kad dėl dabartinių supaprastinimų išnyks procesų stebėseną, nes sanglaudos politika labai vertinga tuo, kad joje taikomas labai tikslus priežiūros mechanizmas. Todėl niekas neturėtų nerimauti, ir jeigu kolegos nariai dėl to nerimauja, tikiuosi, kad tai nėra trūkumas jų solidarumo su tomis valstybėmis narėmis – pvz., su mano šalimi Vengrija – kurios, jų nuomone, nepanaudos šių lėšų tinkamai. Mes iš tikrųjų panaudosime jas labai tinkamai. Šios diskusijos taip pat labai svarbios siekiant atkreipti dėmesį į sanglaudos politikos būtinybę. Esu patenkintas, kad Parlamente yra J. Hahn ir D. Ciolos. Esu labai sunerimęs dėl to, kad pirmajame J. M. Barroso dokumente nėra neužsimenama apie bendrąją žemės ūkio politiką ir net apie sanglaudos politiką užsimenama labai paviršutiniškai, nors tai yra labai svarbios sanglaudos ir Bendrijos politikos sritys, būtinos ekologiškam augimui, inovacijoms ir darbo vietų kūrimui, kitais žodžiais tariant, siekiant įgyvendinti naujuosius „ES 2020“ strategijos tikslus. Todėl, užuot silpninę sanglaudos politiką, turėtume ją stiprinti.

Iosif Matula (PPE). – (RO) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, dėl visų Bendrijos ir nacionalinių lygmeniu atliktų teisinių sistemų pakeitimų, kurių tikslas – išspręsti krizės sukeltus padarinius, šiuo metu smarkiai jaučiame krizės įtaką visos Europos Sąjungos realiajai ekonomikai. Didelis nedarbas sukelia sunkius padarinius valstybių narių ekonomikoms, tačiau vis dar susiduriame su dideliais finansavimo užtikrinimo sunkumais.

Veiksmingas sanglaudos politikos programų įgyvendinimas yra labai svarbus, nes iš jų 2007–2013 m. laikotarpiu skirti 347 mlrd. EUR gerokai pagreitina pagalbos teikimą realiajai ekonomikai. Siekiant pagreitinti lėšų srautus finansuojant investicijas valstybių narių regionuose, reikia imtis papildomų veiksmų dėl labiausiai nukentėjusių paramos gavėjų. Manau, kad vienas svarbus padarytas pakeitimas – tai galimybė finansuoti vieną didelį projektą iš įvairių programų, kai projektas įgyvendinamas daugiau nei viename regione.

Noriu padėkoti pranešėjui už jo atliktą darbą. Tačiau turiu pateikti vieną pastabą – nors pranešimo buvo nekantriai laukiama, jis buvo rengiamas per lėtai. Manau, kad turime rasti sprendimus ir suteikti daug didesnę pirmenybę tikslams, siekdami išvengti atvejų, kai per ilgai delsiama įgyvendinti puikias priemones. Administravimo procedūrų supaprastinimas iš esmės padės pagreitinti gebėjimą įsisavinti šias lėšas, įskaitant su šia problema susiduriančias šalis, kitais žodžiais tariant, mano šalį Rumuniją. Ugnikalnio išsiveržimas apvertė pasaulį aukštyn kojom per penkias dienas ir gali sukelti kitą krizę. Kiek laiko prireiks, kad gebėtume reaguoti? Vienas dalykas yra aiškus – nuo šiol sprendimus turime priimti daug greičiau.

(Plojimai)

Monika Smolková (S&D). – (SK) Norėčiau pradėti pagirdama pranešėjo E. Kirilovo darbą. Labai gerai, kad siekdamas reaguoti į ekonomikos krizę Europos institucijos nusprendė pagreitinti regioninės plėtros projektų finansavimo procesą ir taip pat supaprastinti struktūrinių fondų panaudojimą reglamentuojančias taisykles. Taip pat planuojama pratęsti 2007 m. patvirtintų lėšų panaudojimo laikotarpį, siekiant suteikti valstybėms narėms daugiau laiko jas panaudoti.

Slovakijoje yra posakis, kad greitai suteikta pagalba yra dvigubai veiksmingesnė. Labiausiai nuo ekonomikos krizės nukentėjusios valstybės narės laukia reglamento, apie kurį šiandien diskutuojame. Komisija pirmąjį projektą pateikė jau praėjusių metų liepos mėn. Sprendimo nepriimsime iki gegužės mėn. Visa teisėkūros procedūra iki šiol užtruko devynis mėnesius. Galbūt laikas pradėti galvoti apie paprastesnę ir trumpesnę teisėkūros procedūrą, kuri būtų naudojama konkrečiais specifiniais atvejais.

Krizė, nedarbas, skurdas ir didėjantys regionų skirtumai yra būtent tos sritys, kuriose reikia veikti greičiau ir lanksčiau. Sunkiai rasime paaiškinimą bedarbiams, dėl ko mums prireikė daugiau nei trijų ketvirčių, kad priimtume teisės aktą, kuris turi būti naudingas jiems dabar, kai jiems jo reikia.

Pascale Gruny (PPE). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šiandien visi pritariame E. Kirilovo pranešime pasiūlytomis priemonėms, supaprastinančioms struktūrinių fondų paramos skyrimą.

Nepaisant to, kaip Parlamento Europos socialinio fondo darbo grupės pirmininkas esu pasipiktinęs dėl ilgai užtrukusios šiuo metu vykdomos peržiūros procedūros. Komisija pradinį pasiūlymą pateikė 2009 m. birželio mėn. Net jeigu šios peržiūros tikslas buvo padėti valstybėms narėms kovoti su ekonomikos ir socialine krize, Tarybai prireikė šešių mėnesių, kad sudarytų susitarimą. Tai nepriimtina. Tiesa, kad teisėkūros procedūra buvo pakeista taip, kad suteiktų Parlamentui tokias pat galias, kokias turi Taryba. Tačiau būdami išrinktais Europos Sąjungos atstovais šiandien negalime dėl šių vėlavimų pasiteisinti visuomenei.

Dabar trumpai nukrypsiu, kad padėkočiau Parlamentui už atsakingą elgesį, kai jis, siekdamas pernelyg neuždelsti procedūros, be esminių pastabų pritarė Tarybos pozicijai. Tačiau norėčiau dar kartą išreikšti savo nusivylimą. Mums reikia Europos Sąjungos, gebančios greitai priimti tikrą poveikį valstybėms narėms turinčius sprendimus.

Dabar trumpai pažvelkime į ateitį. Šiandien pasiūlytos kovos su ekonomikos krize priemonės yra tinkamos, tačiau norėčiau pridurti, kad jos galėjo būti dar platesnio užmojo, jeigu dabartinio 2007–2013 m. programavimo laikotarpio priemonės nebūtų tokios painios ir sudėtingos.

Dėl to laukdamas derybų dėl 2014–2020 m. daugiamečių teisinės sistemos raginu Europos Parlamentą būti drąsiam teikiant pasiūlymus dėl struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo administravimo ir taikymo supaprastinimo.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, taip pat reiškiu savo padėką E. Kirilovo pranešimui ir apgailestauju, kad jis šiandien negali būti kartu su mumis.

Tolesnis mechanizmų, susijusių su Regioninės plėtros fondu, Europos socialiniu fondu ir Sanglaudos fondu, supaprastinimas yra geras sumanymas, ir tai atneš naudos išlaidų požiūriu. Naudodami šiuos fondus kovai su krize, tuo pat metu taip pat turime padėti mokėjimo agentūroms išleisti visus jų pinigus; tačiau ši mūsų priemonė taip pat reiškia, kad vienu pasiteisinimu bus mažiau.

Vienu pasiteisinimu mažiau, tačiau kam? Regionams, kurie, pvz., leidžia Sanglaudos fondo lėšas ir kurie dažnai negali išleisti visų savo pinigų, nes nesugeba to padaryti, tačiau vis dar išsaugo chaotiškas Europos procedūras ir per didelį biurokratizmą, dėl kurių neišleidžiamos visos lėšos...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Ekonomikos krizės padarinius jaučiame nuo 2008 m. Pagrindinės problemos, su kuriomis dabar susiduriame, yra nedarbas, gyvenimo lygio nuosmukis ir skurdas. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos politikos sritis, nuolat stengiamasi plėsti ir didinti prieinamas kovos su šiais padariniais priemones, kurios taip pat prisideda prie Europos ekonomikos augimo skatinimo. E. Kirilovo pranešimas yra geras šių pastangų pavyzdys. Pranešimas buvo parengtas remiantis kai kuriais puikiais, palankiai vertinamais Komisijos pasiūlymais, kuriais siekiama supaprastinti taikymo procedūrą, sudarančią galimybes valstybėms narėms gauti atitinkamas lėšas.

Palankiai vertinu ir pritariu E. Kirilovo parengtame pranešime išdėstytiems siūlymams daugiau lėšų skirti didelės apimties projektams ir nustatyti konkrečius techninius kriterijus ir sąlygas, siekiant palengvinti turimų lėšų valdymą. Šie pakeitimai atitinka „Europa 2020“ strategiją, kurioje skatinamas darbo vietų kūrimas ir remiamos investicijos į aplinkos apsaugą.

Sidonia Elżbieta Jędrzejewska (PPE). – (PL) Pone pirmininke, pone J. Hahn, ką tik kalbėję du nariai jau užsiminė apie sanglaudos politikos naudą ir nenoriu to kartoti. Tik noriu atkreipti dėmesį, kad mano šaliai Lenkijai ir mano Didžiosios Lenkijos (lenk. *Wielkopolska*) regionui sanglaudos politika taip pat yra naudinga. Esu dėl to labai patenkinta ir būtent taip suprantu reglamento pakeitimus. Esu patenkinta nuolatinėmis pastangomis geriau įsisavinti lėšas – geresnis lėšų įsisavinimas kaip sudėtinė sanglaudos politikos dalis. Siekiant geresnio įgyvendinimo ir įsisavinimo, svarbu nuolat paprastinti ir liberalizuoti teisės aktus, reglamentuojančius sanglaudos politikos įgyvendinimą. Dėl to manau, kad reglamentas yra kitas žingsnis siekiant paprastesnio įgyvendinimo. Esu dėl to patenkinta. Taip pat norėčiau pasakyti, kad šios pastangos turi būti nuolatinės. Turime nuolat kovoti su įsigalėjusiu biurokratizmu ir nuolat stengtis užtikrinti, kad teisės aktai būtų palankūs paramos gavėjams.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pone pirmininke, pone J. Hahn, sanglaudos politika yra svarbi politinė priemonė. Ji suteikia mums galimybę lengviau kovoti su krize, didinti paklausą trumpuoju laikotarpiu ir tuo pat metu investuoti į ilgalaikį augimą ir konkurencingumą. Svarbu labai aiškiai nurodyti, kad sanglaudos politika ir visų pirma avansiniai mokėjimai ir spartesnis įgyvendinimas vietos lygiu 2009 m. labai prisidėjo didinant perkamąją galią, o tai buvo naudinga ekonomikai ir padėjo sumažinti namų ūkių vartojimo nuosmukį. Sanglaudos politika taip pat yra labai svarbi „Europa 2020“ strategijos sudedamoji dalis. Todėl nesuprantu, kodėl jūsų kolega Komisijos narys O. Rehn susiejo bendrosios finansų rinkos reglamentuose už jų nesilaikymą nustatytus sankcijų mechanizmus su regioninės politikos apribojimais.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Marie-Thérèse Sanchez-Schmid (PPE). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, balsavimas dėl E. Kirilovo pranešimo vyks per artimiausias keletą savaitių ir dėl to džiaugiuosi, nes reikalas yra skubus.

Visuomenė ir mūsų išrinkti atstovai jau beveik metus laukia aiškių ir nuolatinių su sanglaudos politika susijusių reagavimo į krizę priemonių; nacionaliniai ir vietos veikėjai ištisus metus prašė daugiau lankstumo ir gebėjimo prisitaikyti skiriant Europos lėšas.

Šiandien, kai Parlamentas svarsto naujas priemones, kurių tikslas – padidinti Sanglaudos fondo naudojimo skaidrumą, labiau nei kada nors anksčiau turime sėkmingai supaprastinti šiuos reikalavimus. E. Kirilovo pranešimas yra pirmasis žingsnis siekiant šio supaprastinimo. Po jo turi būti žengti kiti žingsniai, nes kasdienės Europos veiklos patikimumas ir pastebimumas atsidūrė pavojuje.

Šis pranešimas taip pat patvirtina Europos solidarumą, kai šiais abejonių mūsų vieningumu laikais jis gali būti naudingas toms valstybėms narėms, kurioms reikia tik joms pritaikytų priemonių. Šiais tamsiais ir niūriais laikais E. Kirilovo pranešimas gali būti gaivaus oro gurkšnis. Tikiuosi, kad šis pranešimas bus tik pirmasis žingsnis.

Johannes Hahn, Komisijos narys. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau padėkoti kiekvienam, kuris iš arčiau ar toliau atvyko į šiuos rūmus, už jų parodytą atsidavimą diskusijoms. Norėčiau jums padėkoti, nes jūs suteikėte didelę paramą sanglaudos politikai ir supratimui, kad ji leidžia mums padėti regionams ir šiuose regionuose esantiems žmonėms. Čekijos narė minėjo posakį, kad greitai suteikta pagalba yra dvigubai veiksmingesnė. Sakyčiau, kad tai – europinė išvalga. Nepaisydami visų sunkumų ir klaidų laikmės šio principo rengdami iniciatyvą.

Trumpai atsakydamas į E. Schroedter kalbą pasakysiu, kad nereikia nerimauti dėl to, kad kontrolės mechanizmai nukentės paprasčiausiai dėl to, jog nustatėme ribų standartą, kad galėtume vienodai vertinti projektus, kurie dažnai yra susiję su abiem sritimis. Taip pat esama vietos ir nacionaliniu lygmeniu nustatytų kontrolės mechanizmų. Tai yra koncepcija, kuri slypi už pasidalijamojo valdymo sampratos. Mes taip pat turime laikytis kitų reglamentų, pvz., susijusių su viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos sistema. Juose taip pat yra nustatyti tam tikri terminai, kurių mes kaip regionų politikai paprasčiausiai negalime nepaisyti.

Reglamento N + 3 taikymo pratęsimo požiūriu, manau, kad turėtume laikytis labai konkrečios pozicijos. Turėtume užtikrinti, kad taisyklės nebūtų sušvelnintos ir kad regionai nemanytų, kad galima tik sėdėti sudėjus rankas ir nieko nedaryti. Vietoj to jie turi išsipareigoti naudoti prieinamas lėšas.

Ar galėtumėte, prašau, perduoti K. Swinburne, kad nėra jokių požymių, jog atsitiks tai, ko ji baiminasi, jeigu biudžetas bus pakankamas. Ateityje teiksime regionams skirtas lėšas Airijai ir visiems kitiems regionams. Dėl šios priežasties nepritariu struktūrinių fondų pinigų naudojimui sunkiu metu, siekiant taikyti tariamas sankcijas, kurios neturi jokio poveikio.

Dar kartą dėkoju jums už didelę paramą. Taip pat dėkoju Regioninės politikos generalinio direktorato personalo darbuotojams, kurie labai sunkiai dirbo šioje srityje.

Karin Kadenbach, pavaduojanti pranešėja. – (DE) Pone pirmininke, būsiu laiminga, galėdama skirti visas šios dienos diskusijų pagyras ir teigiamus vertinimus E. Kirilovui. Dar kartą norėčiau atkreipti dėmesį į kelis aspektus.

Išlaidoms turime tik Europos mokesčių mokėtojų pinigus ir todėl privalome padaryti taip, kad galimybė pasinaudoti lėšomis būtų kuo paprastesnė ir skaidresnė. Tai yra šio pranešimo tikslas. Tačiau taip pat manau – ir šis prašymas yra skirtas E. Schroedter, – kad neturėtume leisti susidaryti nuomonės, kad pavienės valstybės narės nepadaro visko, ko reikia norint laikytis Europos teisės. Būtent tokią nuomonę susidariau skaitydama tarp eilučių ir nematau, kad turėtume leisti susidaryti tokią nuomonę apie ką nors. Remiuosi prielaida, kad visos valstybės narės ir visos institucijos imasi visų įmanomų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą ir teisėtą Europos lėšų naudojimą.

Norėčiau pateikti antrą pastabą K. Swinburne, tačiau ne tik jai vienai. Tai nėra vien tik labdaros dalijimas skurdiams regionams. Teikiame subsidijas regionams, kad padidintume perkamąją galią ir sukurtume darbo vietų, nes perkamoji galia šiuose regionuose yra sudėtinė finansavimo, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Europa galėtų vėl pradėti gaminti ir parduoti produktus, dalis. Tai sustiprins vidaus rinką. Kitais žodžiais tariant, tai nėra paprasčiausiai visuotinio solidarumo veiksmas. Visi, kurie turi bent kiek žinių apie ekonomiką ir verslo pasaulį, ne tik socialiniu, tačiau taip pat verslo ir ekonomikos požiūriu supras, kodėl mums reikalinga regioninė politika ir kodėl mes visų pirma per krizę galime ją panaudoti kaip skubią ir veiksmingą priemonę siekdami skatinti Europos ekonomiką visuose Europos regionuose.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks mėnesinės sesijos pirmąją gegužės mėn. savaitę.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Băsescu (PPE), raštu. – (RO) Šis pranešimas, kuriame siūlomi bendrojo reglamento dėl struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo įgyvendinimo pakeitimai, yra labai svarbus Europos Sąjungos piliečiams. Dauguma valstybių narių, įskaitant Rumuniją, iki šiol panaudojo nedidelę Europos lėšų dalį. Dauguma piliečių, įmonių ir vietos valdžios institucijų kritikavo sudėtingas procedūras, trukdančias jiems iš karto, kai tik jie bando gauti finansavimą savo projektams.

Šis pranešimas patvirtina Europos Parlamento siekį išspręsti kilusias šios srities problemas. Pritariu siūlymams, kuriais siekiama supaprastinti Europos lėšų gavimo procedūras. Sumažintas nereikalingų administracinių procedūrų skaičius ir biurokratizmas bei tuo pat metu priimtose aiškesnės taisyklės padės padidinti Europos lėšų įsisavinimo lygį.

Palankiai vertinu šias priemones, ypač šiuo metu, kai valstybės narės susiduria su ekonomikos krize. Penkios Europos šalys, įskaitant Rumuniją, dalyvaus Europos lėšų įsisavinimo paspartinimo procese. Įgyvendinus naują avansinių mokėjimų procedūrą bus sudarytos galimybės greičiau užbaigti daugiau projektų. Be to, Rumunijai bus naudingas taisyklių, susijusių su lėšų praradimo dėl nepakankamai greito panaudojimo rizika, pakeitimas.

Alain Cadec (PPE), raštu. – (FR) Ekonomikos krizė atskleidė viešų veiksmų, skirtų sunkumus patiriančiai privačiai veiklai paremti, būtinybę. Europos Sąjungos sanglaudos politika šiuo atžvilgiu atlieka labai svarbų vaidmenį. Nuo ekonomikos nuosmukio nukentėjusiems iš struktūrinių fondų teikiama finansinė parama yra svertas, padedantis skatinti veiklą.

Nepaisant to, daugumai paramos gavėjų vis dar sudėtinga gauti lėšas. Procedūros yra sudėtingos ir vėlavimai per ilgį, nors atsižvelgiant į krizės sukeltą kritinę padėtį reikia paprastų ir greitų priemonių.

Atsižvelgdamas į šį aiškumo poreikį, palankiai vertinu Komisijos iniciatyvą, kuria siekiama supaprastinti struktūrinių fondų finansinį valdymą. Įvairūs pasiūlymai atitinka veiksmingesnę sanglaudos politiką, tačiau tokią, kuri neturi pernelyg didelio poveikio Bendrijos biudžetui. Palankiai vertinu šią pragmatiską poziciją.

Tačiau Komisija neturi sustoti pakeliui. Ši krizės nulemta reforma turi būti pirmasis žingsnis siekiant daug paprasčiau valdyti Europos lėšas. Siekiant suteikti tikrą paramą ekonominei veiklai, sanglaudos politika turi tapti veiksmingesne vieša intervencine priemone.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), raštu. – (RO) Pone pirmininke, ponios ir ponai, noriu padėkoti pranešėjui už jo atliktą darbą. Taip pat palankiai vertinu Tarybos ir Regioninės plėtros komiteto galiausiai patvirtintą susitarimą. Manau, kad labai svarbu kuo skubiau patvirtinti šį pranešimą, kad galėtume pasiūlyti labiausiai nuo krizės nukentėjusioms valstybėms narėms ekonomikai atgaivinti būtiną finansinę paramą. Vienas iš pagrindinių šiame pranešime aptartų aspektų – procedūrų, susijusių su galimybe gauti Europos lėšų, ir jų įgyvendinimo supaprastinimas. Mums reikia greitą atsigavimą palengvinančių priemonių, ypač dabar, ekonomikos krizės metu.

Dėl to manau, kad 2 proc. avansinis mokėjimas iš Europos socialinio fondo ir 4 proc. avansinis mokėjimas iš Sanglaudos fondo yra puikus sprendimas valstybėms narėms, susiduriančioms su didelėmis likvidumo problemomis, taip leidžiant joms gauti naudos iš nuolatinės paramos. Europos socialinio fondo lėšos turėtų veiksmingai prisidėti prie labiausiai nuo krizės nukentėjusių valstybių narių ekonomikos atgaivinimo, padėti joms išsaugoti darbo vietas, tobulinti kvalifikaciją ir, be to, užkirsti kelią nedarbui ir kovoti su juo.

Georgios Stavrakakis (S&D), raštu. – (EL) Norėčiau pradėti pasveikindamas pranešėją Evgenijų Kirilovą ir visus mūsų komiteto narius, nes dėl jų atkaklumo ir ryžto sugebėjome šiandien surengti diskusijas ir iš karto pereiti prie šio išimtinai svarbaus pranešimo patvirtinimo ilgiau nešvaistydami brangaus laiko. Noriu atkreipti dėmesį į lemiamą pakeitimų, kuriais didinamas asignavimų įsisavinimas, sumažinamas biurokratizmas ir supaprastinamos taisyklės, maksimaliai padidinančių visos ekonomikos finansavimo poveikį ir taip padidinančių naudą piliečiams, svarbą. Išklausydamas mus Komisijos narys J. Hahn visai teisingai nurodė, kad, nepaisant fakto, jog tai galbūt pati sėkmingiausia Europos politikos sritis, politinė sanglauda turi ne tik priešų, bet ir draugų. Šių pakeitimų, kuriuos šiandien aptariame, patvirtinimas yra svarbus žingsnis, tačiau dar svarbiau, kad Europos Komisija nedelsdama imtųsi kito žingsnio, t. y. pateiktų savo viziją dėl būsimos

politinės sanglaudos kartu su idėjomis ir pasiūlymais dėl būtinų sistemos, veikimo ir kompetencijos sričių pakeitimų, naujų priemonių ir t. t.

, raštu. –Dabar pats laikas žengti šį kitą žingsnį, kol nepasirodė nauji nepriskirti dokumentai.

15. Specialiosios priemonės žemės ūkio rinkoms (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl žodinio klausimo dėl specialiųjų priemonių žemės ūkio rinkoms Komisijai (O-0036/2010 – B7-0208/2010), kurį Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vardu pateikė Paolo De Castro.

Kadangi P. De Castro nėra, kalbės jį pavaduojantis S. Le Foll.

Stéphane Le Foll, pavaduojantis autorių. – (FR) Pone pirmininke, šį vakarą mums tenka užbaigti diskusijas, ir jau yra vėlu. Visų pirma norėčiau atsiprašyti už Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirmininką P. De Castro, kuris šį vakarą negali dalyvauti dėl jums žinomų priežasčių. Kaip ir kiti šių rūmų nariai, jis negalėjo išvykti iš savo šalies ir dalyvauti mūsų diskusijose Strasbūre.

Klausimas, kuriuo esame susirūpinę, kilo dėl visuotinės krizės, kurią patiria visas žemės ūkio sektorius. Šiandien žinome, kad patiriame krizę, ir, svarbiausia, matome kainų ir pajamų iš žemės ūkio produkcijos kritimą, sukeliantį padarinių javų, gyvulių augintojams, ar tai būtų kiaulių, ar jaučių augintojai, ir taip pat – tai sakau P. De Castro vardu – alyvuogių aliejaus gamintojams, o ypač skaudžiai ši krizė smogia ir smogė pieno gamintojams.

Neabejotina, kad Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas, susidūręs su šia krize ir šiuo kainų kritimu, nori sužinoti iš Komisijos, ką galime padaryti tuojau pat ir ateityje siekdami įveikti šią krizę ir, svarbiausia, kokių priemonių galėtume imtis artimiausiais mėnesiais, kad padėtume ūkininkams ir užtikrintume didesnę žemės ūkio rinkų stabilumą.

Pirmasis klausimas, kurį norėčiau užduoti Komisijos nariui, yra, konkrečiau tariant, susijęs su pieno sektoriaus krize: kaip sekasi įgyvendinti Parlamento ir Tarybos pavirtintas priemones, susijusias su šia pieno sektoriaus krize, ir, svarbiausia, panaudoti garsųjį 300 mln. EUR vertės pieno fondą, dėl kurio buvo susitarta? Tai pirmasis klausimas, nes manau, kad jeigu ketiname priimti sprendimą dėl teisės aktų, tuomet turime žinoti, kaip jie yra taikomi.

Kaip minėjau, šiuo metu visų rūšių produkcija kenčia nuo kainų kritimo ir gilios rinkų krizės. Tai verčia mus ieškoti atsakymų į klausimą, ką galėtume vadinti rinkos reguliavimu ir kokiais priemonėmis galime riboti šį gėdingą kainų nestabilumą.

Kainoms kylant niekas, o ypač ūkininkai, nesiskundžia. Žemės ūkio produktų kainų kilimo baiminasi Europos vartotojai, nes tai riboja jų perkamąją galią ir daro poveikį jų galimybėms pirkti žemės ūkio produktus.

Būtent tuomet, kai kainos yra žemos ir kai jos krinta ilgą laiką, gamintojai nukenčia negaudami pajamų ir, be to, ir tai yra svarbiausia Europos žemės ūkio sektoriui, jie negali planuoti investicijų ir pasirengti ateičiai. Žemės ūkis yra sunkioji pramonė; investicijos yra nemažos ir jos atsiperka per ilgą laiką. Turime stabilizuoti kainas.

Komisijos nary, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto ir jo pirmininko P. De. Castro klausimą sudaro dvi dalys.

Pirma, jūs pranešėte apie daugybę su pieno sektoriumi susijusių priemonių, kurios turi būti įgyvendintos iki metų pabaigos. Tai yra svarbu. Ar galite pateikti daugiau informacijos apie šias priemones? Antra, esama konkrečių priemonių, kurios turi būti taikomos ne tik pieno, bet ir visose rinkose.

Galiausiai klausimas, kurį norėjome jums užduoti, – kaip Komisija planuoja numatyti tokių kainų kritimą ir užkirsti jam kelią vidutinės trukmės laikotarpiu? Kokį rinkos reguliavimo mechanizmą galima naudoti siekiant sumažinti staigą padidėjusias ir, svarbiausia, nukritusias kainas? Ką dabar daro Komisija ir kokia jos pozicija šiuo klausimu?

Tai yra trys aspektai, kuriuos norėjau paminėti: pieno fondas, pieno sektoriaus krizės perspektyvos ir apskritai, kaip Komisija ketina spręsti šį kainų nestabilumo ir kainų kritimo klausimą.

Dacian Cioloș, *Komisijos narys.* – (FR) Pone pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nariams P. De Castro ir S. Le Folliui, iškėlusiems šias problemas, kad jos būtų aptartos šiuose rūmuose.

Tiesa, taip pat turiu pripažinti, kad ūkininkų pajamos 2009 m. išpūdingai sumažėjo ir tai nieko nauja, nes ši tendencija tęsėsi nuo 2008 m. Tačiau tai yra padėtis, su kuria retai susidurdavome Europos rinkoje. Ji sutampa su didėjančiu šios rinkos atsivėrimu pasaulio rinkai ir susidarė įgyvendinus naujausias bendrosios žemės ūkio politikos reformas.

Pieno sektorius ypač nukentėjo nuo šios krizės. Praėjusiais metais matėme, kaip šio sektoriaus gamintojai, visų pirma kaimo regionuose, kuriuose pieno gamyba yra labai svarbi ne tik žemės ūkio sektoriui, tačiau taip pat ekonominei veiklai ir užimtumui apskritai, atlaikė sudėtingą padėtį.

Būtent šiomis aplinkybėmis Europos Komisija praėjusiais metais ėmėsi priemonių, visų pirma mobilizuodama rinkų intervencijos mechanizmus, kad sustabdytų kainų kritimą. Ji skyrė daug lėšų, daugiau nei 400 mln. EUR, šioms rinkos intervencijos priemonėms finansuoti. Tačiau, kaip nurodė S. Le Foll, taip pat buvo skirta 300 mln. EUR įsteigtam fondui, kad valstybės narės galėtų pagelbėti labiausiai nukentėjusiems pieno sektoriaus gamintojams.

Šis sprendimas tuomet buvo priimtas praėjusiais metais. Jis suteikė valstybėms narėms galimybę nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų skirstomos lėšos, skiriant jas visų pirma tiems gamintojams, kuriems jų labiausiai reikia.

Taip pat turiu paaiškinti, kad šiuos kriterijus nustatė valstybės narės ir nereikėjo, kad juos tvirtintų Komisija. Valstybės narėms buvo paprasčiausiai nustatyta pareiga informuoti Komisiją, kokius kriterijus jos pasirinko.

Galiu jums pranešti, kad, kiek man žinoma, visos valstybės narės informavo Komisiją apie savo sprendimą taikyti priemones. Dėl to jos nustatė kriterijus, kuriais remdamosi jos skirstys šias lėšas, ir pagalbos skirstymo procesas prasidės. Valstybės narės turi paskirstyti šias lėšas iki birželio mėnesio.

Taigi, kaip minėjau, pirmiausia buvo rinkų intervencijos, siekiant jų stabilumo, etapas. Manau, kad atsižvelgdami į dabartinę padėtį galime teigti, kad ši intervencija buvo sėkminga, nes kainos stabilizavosi. Žinoma, esama tam tikrų svyravimų, tačiau jie priimtini ir neperžengia įprastų rinkos normų. Antra, esama paramos priemonių, kurios greitai pasieks gamintojus. Be to, tai yra priemonės, kurių jau buvo imtasi.

Džiaugiuosi galėdamas šia proga vėl pareikšti tai, ką neseniai sakiau Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete: kaip Komisijos narys, tikiuosi išmokti praėjusiais metais susidariusios ypatingosios padėties pamokas. Nenoriu laukti po 2013 m. būsimos bendrosios žemės ūkio politikos reformos, kai iš tikrųjų visam žemės ūkio sektoriui galėsime pateikti rimtesnius atsakymus. Nelauksiu, kol bus baigta 2013 m. bendrosios žemės ūkio politikos reforma, kad pateikčiau konkrečius pasiūlymus pieno sektoriui remdamasis aukšto lygio darbo grupės, kuri buvo sudaryta dėl šios krizės praėjusiais metais ir kuri šiuo metu dirba, išvadomis. Ši darbo grupė pateiks savo išvadą birželio mėnesį.

Netrukus po to, liepos mėn., pasiūlysiu Žemės ūkio ministrų tarybai ir Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui surengti diskusijas dėl šių išvadų. Taigi nuo šiol ir rudens iki metų pabaigos atvyksiu čia su pasiūlymais, kurie leis numatyti ir pagal galimybes užkirsti kelią šios rūšies krizei – visų pirma pieno sektoriuje, nes šis sektorius atsidūrė sunkiausioje padėtyje, – ir taip pasiūlyti ne tik trumpalaikius, tačiau taip pat vidutinės ir ilgalaikės trukmės jos sprendimo būdus.

Žinoma, šio sektoriaus išmoktos pamokos padės prireikus atlikti intervenciją į kitus žemės ūkio sektorius. Galbūt dabar galėčiau pasinaudoti galimybe pateikti jums šiek tiek informacijos, kuri bus naudinga tęsiant šios dienos diskusijas.

Komisija atidžiai stebi, kaip plėtojasi kitų sektorių rinkos. Taikydami šiuo metu turimus intervencijos būdus – rinkų intervencijos mechanizmus, kurie visų pirma naudojami kaip saugumo tinklai, – dėsime visas pastangas, kad nepasikartotų tokios aplinkybės, kurios susidarė pieno sektoriuje.

Labai jums ačiū. Atidžiai išklausysiu klausimus ir problemas, kurias iškelsite, ir dar kartą kalbėdamas diskusijų pabaigoje užsiminsiu apie keletą dalykų.

Peter Jahr, *PPE frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, pone D. Ciološ, ponios ir ponai, esminis žemės ūkio politikos perorientavimas daugiau dėmesio skiriant rinkos ekonomikai yra tinkama pozicija, kurios turime laikytis. Sprendimas sustiprinti Europos žemės ūkio ir pasaulio rinkos ryšius taip pat yra teisingas. Iš pradžių šią politikos sritį iki 2007 m. ar 2008 m. pradžios lydėjo akivaizdi sėkmė. Europos žemės ūkio politika lėmė

geresnę kainos ir kokybės santykį. Vargu ar buvo kokių nors rinkos intervencijų ir ūkininkai turėjo stabilias, augančias pajamas. Tačiau dabar matome neigiamą šio perorientavimo aspektą, kuris išsiskiria dideliu kainų nepastovumu ir mažėjančiomis pajamomis iš ūkio. Tiek ūkininkai, tiek ir žemės ūkio politikos kūrėjai turi sugebėti ateityje suderinti pagrindinius gamintojų kainų svyravimus visose srityse, ne tik pieno sektoriuje.

Siekiant veiksmingiau valdyti didelius rinkos nuosmukius, žemės ūkio politikos srityje reikalingos priemonės, kurios leistų reaguoti greitai, nuosekliai ir be didelio biurokratizmo. Dėl to raginu, kad tokios priemonės kaip intervencija arba eksporto subsidijos nebūtų visos kartu uždraustos, tačiau būtų įtrauktos į biudžetą nenumatant joms skirtų lėšų. Šios priemonės turėtų būti naudojamos tik išimtinėmis aplinkybėmis, o ne nuolatinių rinkos intervencijų tikslais. Tačiau, atsiradus poreikiui, priemonės turi būti parengtos taikyti. Taip pat turime nustatyti ūkininko amatui skirtas priemones, kurios padėtų sukurti vienodas rinkos sąlygas. Tai visų pirma apima gamintojų grupių teisinės padėties stiprinimą.

Tikiuosi, kad Komisija laikysis savo pažado apsvarstyti geresnes pagrindines teises sąlygas ir tuomet prireikus nedelsdama imsis priemonių užtikrinti, kad ūkininkai ir vartotojai nepatirtų didelės žalos.

Marc Tarabella, S&D frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, aš, kaip už žemės ūkį ir kaimo plėtrą atsakingas Komisijos narys, pritariu jūsų pirmiesiems žingsniams, nes nuo jūsų kandidatavimo ir kitomis progomis buvo malonu girdėti jus reiškiant savo norus, kadangi jūs supratote, kad visiškas kainų nestabilumas kelia rimtą grėsmę žemės ūkiui ir jo ateičiai. Tą patį galima pasakyti apie ūkininkus, kurie jau nebegali sudaryti ilgalaikių planų, nes, akivaizdu, kad investicijos – ypač jauniausiems ūkininkams – apskaičiuotos 20 arba 30 metų laikotarpiui.

Prieš šešis mėnesius tą pačią dieną kartu su S. Le Folliu ir keletu kitų kolegų pasirašėme pakeitimą dėl šio klausimo ir didelio nestabilumo, kurio tikslas – sumažinti 1 proc. padidintą gamybos apimtį, kuri buvo nustatyta visų pirma pieno gamybai, nes faktiškai atsidūrėme padėtyje, kai gaminama per daug. Pakeitimui nepritarė beveik 250 balsų iš 350 dalyvavusiųjų.

Sakėte, kad ateityje svarstytume galimybę priimti reglamentą. Šiuo metu vyksta aukšto lygio darbo grupės susitikimas ir jos nariai, kaip suprantu, yra aukšto rango asmenys – atstovaujami ne tik gamintojai, bet ir platintojai.

Nenorėčiau, kad tarp jų, t. y. gamintojų ir platintojų, esantys veikėjai, būtų perdirbėjai, būtų pamiršti. Tikiuosi, kad jų nepamiršime, nes taip pat, ir tai svarbiausia, dėl jų gaunamas pelnas; mano nuomone, jų dėka gaunama didesnė pelno dalis negu platintojų dėka. Taigi norėčiau patikinimo, kad diskutuodami jų nepamiršime.

Be pieno sektoriaus, visuose žemės ūkio sektoriuose susiduriama su nestabilumu, ir būčiau įžūlus, jeigu sakyčiau, kad kainos yra didelės. Būkime atsargūs; tai nebūtinai yra naudinga žemės ūkiui, nes perdirbėjai – vartotojai – krypta prie alternatyvių produktų. Kainoms grįžus į įprastesnę arba žemesnę lygį, šie vartotojai nebūtinai vėl rinksis pradinį produktą.

Tokiu atveju, Komisijos nary, norėčiau žinoti – net jeigu tai dar per anksti – ar jūs iš tikrųjų ketinate ateityje visuose kituose gamybos sektoriuose įgyvendinti reguliavimo mechanizmus, kurių nekantriai laukia gamintojai.

Martin Häusling, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, pone D. Ciološai, kaime šiuo metu yra sąlygiškai ramu ne dėl to, kad ūkininkai patenkinti, tačiau dėl to, kad dauguma ūkininkų dabar yra labai suirzę. Negalime visų jų apgauti sakydami, kad 2013 m. rasime svarbų sprendimą, kaip įveikti žemės ūkio krizę. Atsakymus jiems turime pateikti dabar. Šiuo požiūriu sutariame. Protestai galėtų labai greitai persikelti į Briuselį, taigi turime pateikti kai kuriuos atsakymus.

Būtina iš esmės pakeisti pieno sektoriaus politiką. Lankiausi aukšto lygio darbo grupės konferencijoje ir išgirdau įdomių atsakymų, susijusių su pieno sektoriaus krize, tačiau tai jokiais būdais nebuvo pakankami atsakymai. Jeigu turi būti padaryti pokyčiai politikos srityje, tuomet turime suabejoti naujausio sprendimo panaikinti reglamentus tikslingumu. Užbaigę šį procesą galėtume sakyti, kad kvotų panaikinimas lėmė labai kietą, o ne švelnų, nusileidimą. Dabar nedelsdami turime apsvarstyti, kaip galime pradėti įgyvendinti naują politiką, kaip galime nustatyti naujus kriterijus ir kaip galime grąžinti valstybę, kitais žodžiais tariant, Europos Sąjungą, atgal į žaidimą, kad ji nustatytų aiškesnes rinkos reguliavimo taisykles. Rinkos negali veikti be paramos. Tai yra atsakymas į finansų krizę ir taip pat į žemės ūkio sektoriaus krizę. Turime nustatyti taisykles.

Šiuo metu susiduriame su beprotišku koncentracijos žemės ūkio sektoriuje procesu. Jaučiu didelį nerimą, kai dokumente skaitau, kad ūkiai, kuriose bus auginama 8 000 karvių, bus kuriami Pietų Anglijoje. Kita

vertus, daug smulkių ūkių, esančių neišsivysčiusiuose regionuose, yra priversti baigti savo veiklą. Būtent tokie pokyčiai lems ne europinio, o amerikietiškojo žemės ūkio modelio su vis didesnėmis įmonėmis sukūrimą ir dėl to galiausiai neteksime daugybės mažų pieno ūkių Europoje. Turime nepamiršti, kad tai taip pat reiškia darbo vietų praradimą.

Pone P. Jahrai, vienu klausimu sutariame, net jeigu nesutariame, kad mūsų žemės ūkio politikos orientavimas į pasaulio rinką yra teisingas požiūris. Dėl ūkininkų turime laikytis aiškos teisinės pozicijos. Jie yra silpniausia verslo grandinės jungtis. Jie pirmieji nukentčia dėl dempingo kainų, kurios vis dažniau pasitaiko daugelyje sričių. Sutariame, kad nedelsiant reikia aiškaus politinio pareiškimo dėl to, kaip ateityje galime geriau reguliuoti rinkas.

Turime pažvelgti už Europos sienų, kad sužinotume, kaip ši problema sprendžiama kituose regionuose. Niekas mums nepasakys, kaip ir kada reguliuoti savo rinkas. Pastaraisiais metais nuėjome per toli šalindami daugybę rinkos reguliavimo priemonių. Pažvelkime į kitas šalis – aukšto lygio darbo grupė turėtų padaryti tą patį, – kad pamatytume, kokios taisyklės taikomos kitur. Akivaizdu, kad Kanadoje veikia, daugumos ūkininkų ir vartotojų nuomone, išbandytas ir patikrintas modelis. Neturėtume vengti apie tai kalbėti diskusijų pradžioje. Vietoj to taip pat turėtume pateikti kai kuriuos atsakymus.

Keisdami savo politikos kryptį turime užtikrinti, kad įgyvendinsime regioninių rinkų politiką. Dėmesį visada turėtume atkreipti į regionus, o ne į 5 proc. produkcijos, kuri parduodama pasaulio rinkoje. Eksporto subsidijos ir intervencija ateityje negali būti laikomos įprastomis įtakos rinkai darymo priemonėmis. Galiausiai turime padaryti galą šiam procesui.

James Nicholson, ECR frakcijos vardu. – Pone pirmininke, visų pirma džiaugiuosi galimybe diskutuoti šiuo klausimu. Manau, kad diskusijos rengiamos tinkamu laiku, ir paskutinė krizė pieno sektoriuje, paralyžiavusi daugybę mūsų ūkininkų visoje Europos Sąjungoje, iš tikrųjų atskleidė didelį nestabilumą, kuris gali sukrėsti mūsų žemės ūkio rinkas. Pastebimi kainų svyravimai vyksta kasmet, o iš tikrųjų kas mėnesį, ir dažnai dėl nuo mūsų nepriklausančių aplinkybių, pvz., pasaulio finansų krizės ir iš tikrųjų naftos kainų svyravimų.

Dramatiškus pieno kainų kritimo padarinius 2009 m. apsunkino ES nesugebėjimas pakankamai greitai reaguoti į susidariusią padėtį. Ilgainiui, kol buvome pajėgūs įgyvendinti įvairias rinkos valdymo ir pajamų užtikrinimo priemones, pvz., intervenciją į pieno fondą ir eksporto grąžinamąsias išmokas, kurios tam tikru aspektu sumažino skausmą, dauguma pienininkystė užsiimančių ūkininkų galiausiai nutraukė savo verslą ir dauguma patiria didelius finansinius nuostolius.

Mano nuomone, turime laikytis dviejų kryptų požiūrio, siekdami bandyti sumažinti nukritusių kainų padarinius mūsų ūkininkams. Pirmą, turime susitarti dėl minimalaus saugumo tinklo visiems dėl kainų svyravimų pažeidžiamiems sektoriams sukūrimo. Antra, turime užtikrinti, kad, nepaisant to, kokias priemones nustatysime, galėsime greitai ir veiksmingai reaguoti į bet kokią kilusią krizę.

Šiuo metu Parlamente ir už jo ribų daug diskutuojama apie ūkininkus, gaunančius sąžiningas ir stabilias pajamas už savo gaminamą produkciją. Maisto tiekimo ir maisto tiekimo grandinės aspektai iš esmės yra tiek su ūkininkais, tiek su vartotojais susijusi tema. Neišvengiama BŽŪP reforma suteikia mums tikrą galimybę spręsti šiuos klausimus. Žinoma, svarbu nepažeisti Europos žemės ūkio maisto pramonės konkurencingumo. Tačiau po reformos BŽŪP priemonėmis turi būti gebama reaguoti į įvairias žemės ūkio krizes siekiant stabilizuoti rinkas ir užtikrinti sąžiningas mūsų ūkininkų pajamas.

Georgios Papastamkos (PPE). – (EL) Pone pirmininke, kalbą pradedu remdamasis prielaida, kad žemės ūkio rinkose esama daug nestabilumo. Pagrindinių žemės ūkio produktų kainos ženkliai nukrito. Tuo pat metu padidėjo vartotojų kainos ir iš esmės sumažėjo pajamos iš žemės ūkio produkcijos.

Mano nuomone, atsižvelgiant į reformas ir atmetus pagalbą, BŽŪP yra pakankamai orientuota į rinką. Mano pagrindinis siūlymas – noriu, kad jis būtų aiškus, – yra tai, kad žemės ūkio sektoriaus negalima palikti vien tik rinkos savireguliacijai. Jis gamina viešąsias prekes ir jam reikalinga Europos finansinė parama. Negaliu suprasti argumentų narių, kurie siūlo laikytis į rinką orientuoto požiūrio čia, t. y. šalyse, kuriose saugomas, propaguojamas ir skatinamas vartotojų etnocentriškumas, patriotizmas. Tačiau dabartinės rinkos valdymo priemonės nesudaro būtino saugumo tinklo, kaip minėjo prieš tai kalbėjęs J. Nicholson. Mums reikia papildomų priemonių, lankstesnių ir veiksmingesnių priemonių, priemonių, kurios padėtų užtikrinti rinkos stabilumą krizės metu. Mano nuomone, taip pat turime „apginkluoti“ BŽŪP finansiniu mechanizmu, padedančiu įveikti krizes, kuo nors panašaus į krizės valdymo fondą. Gamintojų pajamų užtikrinimas visų pirma priklauso nuo skaidrumo užtikrinimo maisto tiekimo grandinėje.

Baigdamas noriu pasakyti, kad negalime apsiriboti rinkos priemonių kūrimu laikotarpiui po 2013 m. Žinome, kad padėtis – pieno ir su juo susijusiuose sektoriuose – taip pat yra kritinė ir kituose gyvybiškai svarbiuose sektoriuose, kurie skiriasi vienas nuo kito geografiniu požiūriu visoje Europoje.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Ši diskusijų dalis parodė, kad tai labai sudėtinga problema. Tam tikra prasme M. Tarabella, J. Nicholson ir kiti paminėjo, kad, viena vertus, problema yra susijusi su visa maisto grandine, kuri taip pat aptariama José Bové pranešime, t. y. kad Europos Sąjunga iki šiol nesugebėjo rasti tinkamos pusiausvyros tarp gamintojų, perdirbėjų ir mažmenininkų. Atsižvelgdamas į D. Ciołošo kalbą visiškai sutinku, kad būtų gerai rasti vidutinės ir ilgalaikės trukmės sprendimą. Esama keturių teorinių galimybių.

Viena, kurią taip pat paminėjo P. Jahr, yra ištirti neoliberalų požiūrį, kuriuo iki šiol nepripažįstamos intervencinės sistemos ir jas bandoma sunaikinti. Taigi visiškai sutinku, kad turime pamąstyti, ar galima atsakyti šių intervencinių sistemų, ar jos faktiškai gali būti naudojamos rinkai reguliuoti.

Antroji galimybė, kurią pasiūlė Prancūzijos vyriausybė remdamasi amerikietiškuoju modeliu, yra anticiklinis reguliavimas. Klausimas, ar tai veikia Europoje, tačiau turime tai taip pat išbandyti, nes visa rinka yra tokia nestabili, kad turime apsvarstyti kiekvieną galimybę.

Trečioji – akcijų rinkos galimybė. Neseniai vyko konferencija dėl *Borsa Mercati Telematica Italiana* – elektroninės akcijų rinkos sistemos – ir dėl to turime išnagrinėti, kokia apimtimi galima naudoti prekybos biržoje sistemas. Taip pat pritardamas D. Ciołošui pasakysiu, kad Rytų Europoje ir Baltijos šalyse akcijų rinkos sistema, deja, nėra labai veiksminga.

Europos Sąjungai pirmininkaujanti Prancūzija taip pat iškėlė klausimą dėl galimybės sukurti Europos Sąjungos kainų stebėsenos sistemą. Apie tai taip pat turime pamąstyti – tai yra kažkas, jeigu neklystu, panašus į D. Ciołošo mintis – galimybę sukurti tam tikros rūšies fondą pagal vaisių ir daržovių reformos modelį, kuris galėtų būti naudojamas rizikos valdymo srityje. Deja, javų atveju tai pareikalautų milžiniškų sumų. Kitais žodžiais tariant, visiškai sutinku su Komisijos nariu, kad turime pamąstyti apie kiekvieną galimybę, nes dabar ES nėra pajėgi tinkamai reguliuoti rinkų.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, kaip puikiai žinote, žemės ūkis yra ekonomikos sektorius, turintis specifinių bruožų, dėl kurių retkarčiais gali būti, jei ne pageidautina, tai būtina viešoji intervencija siekiant apsaugoti gamintojų, vartotojų ir visuomenės interesus. Esama mažiausiai trijų priežasčių, dėl kurių viešoji intervencija į šį ekonomikos sektorių yra pateisinama Europos Sąjungoje lygiai taip pat, kaip ir kitose pasaulio šalyse.

Žemės ūkio produktų pasiūlos ir maisto prekių paklausos požymiai lemia žemės ūkio rinkos nestabilumą. Žemės ūkyje taip pat gaminamos ne rinkai skirtos prekės, ir jis padeda užtikrinti tam tikro laipsnio socialinį stabilumą mūsų šalyse ir kaimuose dėl žemės ūkio sektoriuje sukuriamų darbo vietų. Svarbiausia, kad žemės ūkis yra gausaus, įvairaus ir sveiko maisto pasiūlos pagrindas. Ar tokiu atveju galime būti patenkinti dabartine mūsų kaimo vietovių ir ūkininkų ekonomine padėtimi?

Komisijos nary, prieš keletą dienų vyresnysis pareigūnas pateikė man šiuos skaičius iš savo *département* – taip jau atsitiko, kad tai yra jums gerai pažįstamas Prancūzijos *département*, kuriame auginami galvijai. Administraciniame centre yra 2 500 žemės ūkio pobūdžio sąskaitų. Iš jų 800 sąskaitų turi 80 proc. viršijantį skolos koeficientą ir 20 proc. turi 100 proc. arba didesnę skolos koeficientą.

Pamatę tokius skaičius, kurie, prisipažinsiu, nustebino net mane, šiandien turime spręsti ne tik pajamų klausimą, tačiau taip pat ir Europos žemės ūkio kapitalo mažėjimo klausimą. Mažiau pagalbos, mažiau viešosios intervencijos ir daugiau ribojimų produkcijai – tai iš tikrųjų sprogstamasis mišinys.

Tiesa, kad visuotinė ekonomikos krizė apsunkina padėtį. Tačiau, Komisijos nary, taip pat turime kritiškai vertinti Komisijos priimtus sprendimus, tam tikrus jūsų kolegų priimtus sprendimus. Sudarant prekybos susitarimus žemės ūkis išlieka ta sritimi, kurioje deramasi dėl nuolaidų. Nepaisant padėties Europoje, mėsa, tam tikros javų rūšys, vaisiai ir daržovės – viskas nukenčia. Naujausiuose Europos Sąjungos ir Andų valstybių susitarimuose, visų pirma Peru ir Kolumbijos, bus paaukoti atokiausių regionų gamintojai. Negalime toliau laikyti tokios politikos.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, esu kilęs iš Pietų Italijos. Mano regione, mūsų regionuose gaminama produkcija – tai Viduržemio jūros kultūros, aliejus, lauko kultūros ir daržovės. Apie tai buvo mažai kalbama, nes Europa ir Komisija daugiausia dėmesio skyrė pieno ūkiams ir gyvulininkystei; tačiau taip pat turime atkreipti dėmesį į Viduržemio jūros kultūras.

Patikinu jus, kad esame mūsų vietovių, regionų kaimo vietovių apleidimo liudininkai dėl klimato kaitos ir dykumėjimo sukeltų padarinių. Mums dykumėjimas reiškiasi piktžolėmis, kurios auga tose vietose, kur kadaise buvo auginami javai, daržovės ir vaisiai, kur nebeauginamos alyvuogių giraitės ir nebeariama dirva.

Galiu jums pasakyti, kad 1995 m., prieš pasirodant eurui, alyvuogių aliejaus gamintojams buvo mokama 170 000 ITL (Italijos lirų), tai yra maždaug 90 EUR. Šiais metais alyvuogių aliejaus gamintojams už 100 kilogramų buvo mokama 30 EUR. Praėjo trylika ar keturiolika metų ir dabartinė kaina yra trečdalis anksčiau buvusios kainos. Mūsų gamintojai parduoda didmenininkams aliejų už 2 EUR už litrą; tokios pajamos net neleidžia jiems padengti savo išlaidų ir priverčiame ūkius įsiskolinti, nes jų produkcija parduodama mažesne kaina nei savikaina.

Taip pat pastebime keistą reiškinį: alyvuogių aliejaus didmeninė pardavimo kaina yra 2 EUR ir matome, kad šio aliejaus mažmeninė kaina prekybos centruose yra 2 EUR arba mažesnė. Akivaizdu, kad reikia nustatyti daugiau kontrolės mechanizmų. Būčiau laimingas galėdamas jus susitikti, kad išdėstytumėte Reglamento (EB) Nr. 2568/1991 atnaujinimo problemą; esama naujų kontrolės sistemų, ir siekdami naudoti vartotojams bei gamintojams turime kovoti su sudėtingu ir painiu reglamentavimu.

Negalime svarstyti nacionalizavimo pagalbos kitą BŽŪP etapą, taip pat negalime svarstyti tiesioginės pagalbos sumažinimo, nes tiesioginės pagalbos nebuvimas arba jos lėšų sumažinimas sukeltų žemės ūkio krizę Pietų Italijoje ir Viduržemio jūros regione.

Komisijos nary, baigdamas pasakysiu, kad dabartiniai žemės savininkai ją turi ne dėl to, kad ją laimėjo loterijoje, tačiau dėl to, kad tą žemę jiems perdavė jų tėvai ir protėviai, kurie dirbo tą žemę, liejo joje savo prakaitą ir kraują ir paliko ją savo sūnams.

Šiandien tie, kurie palieka ūkius savo vaikams, rizikuoja palikti jiems daugybę skolų. Europa turi aktyviai ir tvirtai reaguoti padėdama ir pagelbėdama atgaivinti mūsų žemės ūkio sektorį.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Pone pirmininke, rinkos stabilizavimas turi būti vienas iš bendrų pagrindinių ekonominės politikos tikslų. Atrodo, kad šiuo klausimu šiuose rūmuose laikomos vienodos nuomonės. Bendrosios žemės ūkio politikos srityje mums reikia rinkos priemonių saugumo tinklo, kad apsaugotume ūkininkus ir visus tuos, kurie dalyvauja maisto grandinėje.

Laikotarpis po 2013 m. atrodo keliantis ypač didelį nerimą, dėl, pvz., panaikintų eksporto subsidijų ir pieno kvotų, taip pat padidėjusio importo iš kitų šalių. Dėl to atrodo puiku, kai Komisijos narys šiuo etapu sako, kad jis planuoja imtis priemonių iki 2013 metų.

Dabar turime išnagrinėti, kaip sugebėsime praktiškai pritaikyti naujas administracines rinkos priemones: pvz., daugybę skirtingų pajamų draudimo sistemos plėtros priemonių, sustiprinant gamintojų ir ūmonių padėtį ir didinant rinkos skaidrumą.

Ulrike Rodust (S&D). – (DE) Pone pirmininke, pone D. Ciołošai, prieš mano akis – Vokietijos žemės ūkio sektoriaus ekonominės padėties analizė. Analizėje pateikiama 19 100 sąskaitų rūšių iš visą dieną bei pusę dienos dirbančių ūkių vertinimas. Išvados buvo rengiamos remiantis 2007 m. ūkio struktūros tyrime patektu ūkių pasiskirstymu.

2008–2009 finansiniais metais bendra padėtis ženkliai suprastėjo. 18 200 visą dieną dirbančių pieno ir ariamosios žemdirbystės ūkių sąskaitų skaičiai nukrito nuo 45 400 EUR iki 34 400 EUR. Tai sudaro 24 proc. sumažėjimą. Ypač dideli nuostoliai atsirado 2008–2009 m. Einamieji rezultatai nukrito iki 29 300 EUR (minus 45 proc.) ir iki 43 000 EUR (minus 18 proc.).

Priešingai – mišrūs galvijų ūkiai ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Dacian Ciołoş, Komisijos narys. – (FR) Pone pirmininke, manau, kad ką tik girdėtos diskusijos rodo, kokių mastų turėtume išmokyti šios pieno sektoriaus krizės pamokas. Be to, kaip minėjo S. Le Foll savo kalbos pradžioje, turėtume apsvarstyti rinkų reguliavimo mechanizmų įgyvendinimą, atsižvelgdami į bendrąją žemės ūkio politiką po 2013 metų.

Esu įsitikinęs, kad BŽŪP srityje, išsaugant pagarbą Europos žemės ūkio įvairovei, turi būti nustatytos su bendraisiais Europos lygmens tikslais susijusios priemonės, kurios leistų mums įgyvendinti Lisabonos sutartyje nustatytas BŽŪP gaires. Kitais žodžiais tariant, BŽŪP turi garantuoti stabilias ūkininkų pajamas ir

užtikrinti pakankamą pasiūlą rinkose. Dėl to ateities BŽŪP priemonės turėtų sudaryti galimybes, be kita ko, siekti šių tikslų. Žinoma, esama ir kitų tikslų, tačiau šie tikslai yra esminiai, į juos turime atkreipti dėmesį.

Rinkų reguliavimo priemonės, padėsiančios išvengti kainų arba rinkos nestabilumo atvejų arba sudarysiančios galimybes naudoti rinkos intervencijos priemones tokiais atvejais, bus pagrindinis Komisijos teikiamų pasiūlymų dėl BŽŪP po 2013 m. klausimas. Galiu jus patikinti, kad dabar šiuo klausimu dirbame. Esu tvirtai įsitikinęs ir suprantu faktą, kad rinkos valdymo mechanizmai turi atlikti vaidmenį kartu su tiesiogine pagalba, kurią turime išsaugoti, pvz., nustatydami šių mechanizmų taikymo kriterijus. Žinoma, rinka turi būti pajėgi veikti. Turime leisti rinkai veikti, kai ji tam pajėgi, tačiau taip pat sutinku su M. Dantino nuomone, kad viešoji intervencija yra pateisinama dėl specifinio žemės ūkio sektoriaus pobūdžio. Žinoma, tokios intervencijos tikslas turi būti – rinkos veikimo problemų sprendimas ir tinkamo jos veikimo užtikrinimas. Būtent į tai atsižvelgdami teiksime pasiūlymus dėl BŽŪP po 2013 metų.

Visiškai suprantu, kad šiuo metu ne tik pieno sektorius patiria sunkumus. Dėl to vaisių ir daržovių sektorius taip pat dažnai susiduria su rinkos svyravimais – kainų ir rinkoje pateikiamų arba parduodamų produktų kiekio svyravimus. Prieš keletą metų buvo atlikta šio sektoriaus reforma. Taip pat išmoksime tos reformos, kuri suteikė didesnius derybinius įgaliojimus gamintojams gamintojų organizacijose, taikymo pamokas. Manau, kad šiuo etapu taip pat galėtume išmokti kai kurias pamokas, kurios galėtų būti taikomos kituose sektoriuose.

Iš tikrųjų laikausi nuomonės, kad, be viešosios intervencijos, gamintojams taip pat turi būti sudaroma galimybė derėtis dėl geresnių sutarčių ir kainų, tuo pat metu privačiomis sutartimis užtikrinant tam tikrą stabilumą dėl to, kokie produktai pateikiami rinkai. Dėl to manau, kad, be viešosios intervencijos, galime rasti kitų būdų, kaip sudaryti galimybes rinkai gerai veikti, tuo pat metu suteikiant valdžios institucijoms intervencinius įgaliojimus, kai rinka negali atlikti savo vaidmens, nes žemės ūkis turi ne tik aprūpinti rinkas, tačiau toliau gaminti viešąsias prekes. Šiuo klausimu sutariame. Dėl to norėdami, kad žemės ūkio sektorius atliktų visas savo funkcijas, turime jam padėti.

Kalbant apie klausimus, susijusius su maisto grandine, visų pirma – įgaliojimus derėtis dėl geresnio pridėtinės vertės pasiskirstymo, Parlamentas atliko tam tikrą darbą, Komisija priėmė komunikatą ir buvo surengtos diskusijos šiuo klausimu Taryboje. Remdamasis visais šiais faktais manau, kad pateiksime keletą pasiūlymų siekdami nustatyti mechanizmus, leisiančius gamintojams derėtis dėl didesnio pelno.

Manau, kad daugiau ar mažiau atsižvelgiau į visas kalbas ir visas iškeltas problemas. Dar kartą noriu jums padėkoti už suteiktą galimybę pateikti paaiškinimus. Diskusijos tik prasideda. Taip pat pradėjau viešąsias diskusijas prieš pateikiant pasiūlymus dėl BŽŪP reformos po 2013 m. Manau, kad, atsižvelgdami į tas diskusijas ir Parlamento atliekamą darbą, turėsime galimybę nuo dabar iki rudens, kai grįšiu su Komisijos komunikatu dėl būsimos BŽŪP, pateikti pasiūlymus, kurie suteiks ūkininkams daugiau pasitikėjimo savo veikla. Mums reikalingi šie ūkininkai – ne tik dėl to, ką jie teikia rinkai, tačiau ir dėl to, ką jie daro savo žemėje.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Pastaraisiais mėnesiais įvairiose žemės ūkio rinkose dėl ES paveikusių ekonomikos ir finansų krizės, kuri turėjo padarinių šių produktų paklausai, krito kainos. Mažesnės kainos yra naudingos vartotojams ir vidutinės trukmės laikotarpiu padidins paklausą, tačiau tuo pat metu dauguma gamintojų sunkiai nukentėjo. Dėl to svarbu sukurti Europos žemės ūkio politiką, kuri padėtų išspręsti pagrindinį klausimą: poreikį užtikrinti tvarią maisto saugą pagrįstomis rinkos kainomis. Reikalingas konkurencingas ir ekonomiškai gyvybingas žemės ūkio sektoriaus modelis, tenkinantis piliečių maisto, aplinkos apsaugos ir socialinius poreikius. Net jeigu bendroji žemės ūkio politika yra orientuota į rinką, joje turi būti daugybė priemonių, padedančių spręsti valstybinio turto, už kurį rinkoje nemokamas atlyginimas, gamybos kompensavimo ir didelio rinkos nestabilumo kontrolės poreikį. Šis modelis taip pat turi būti tinkamai reglamentuojamas, turėti tvirtą saugumo tinklą ir jautrų rizikos valdymą. Jis taip pat turi pagerinti maisto teikimo grandinės veikimą dėl skaidresnės ir geresnės sutartinės praktikos, kuri nedaro žalos gamintojams. Apibendrinant galima pasakyti, kad labai svarbu užtikrinti vienodą požiūrį į importuotas žemės ūkio žaliavas ir gaminius.

Alan Kelly (S&D), raštu. – Pirmiausia leiskite pasakyti, kad palankiai vertinu savo kolegų, ypač P. De. Castro, kuris ėmėsi iniciatyvos pradėti diskusijas šiuo klausimu, veiksmus. Faktas, kad šiandien mūsų ūkininkai susiduria su neįveikiamomis kliūtimis, kai kalbame apie sąžiningą jų produkcijos kainą. Poveikis kainoms per dabartinę pieno sektoriaus krizę yra tik vienas iš pavyzdžių. Intervencinės atsargos atliko savo vaidmenį

stabilizuojant rinką, kaip ir neatidėliotinos pagalbos pieno sektoriui fondas. Tačiau, tiesą sakant, dar neišsprendėme visų problemų. Didieji prekybos centrai sudaro kliūtis, kai kalbama apie sąžiningą požiūrį į ūkininkus. Gerai žinome, kaip vidutinis prekybos centras mėgsta pristatyti save kaip kainų mažintoją. Tačiau turime būti atsargūs, kad prekybos centras toliau nemažintų kainų taip, kad nukentėtų mūsų ūkininkai. Jeigu leistume dabartinei padėčiai tęstis neribotą laiką, nebūtų jokios motyvacijos ūkininkauti ir kur tuomet atsidurtų mūsų kaimo visuomenė. Tai turi pasikeisti. Tikiuosi, kad Komisija dėl to susirūpinusi ne mažiau negu Parlamento nariai.

Czesław Adam Siekierski (PPE), raštu. – (PL) 2009 m. Europos ūkininkai patyrė didelių sunkumų. Beveik ketvirtadaliu sumažėjo pajamos ir nuo krizės nukentėjo dauguma žemės ūkio rinkų, įskaitant pieno, jāvų, kiaulienos, jautienos, alyvuogių ir t. t. Be abejo, su didžiausiais sunkumais susidūrė pieno sektorius. Dėl pasaulinio kainų nuosmukio Europos pieno gamintojai patyrė didelių nuostolių. Ūkininkai skelbė apie sudėtingą savo padėtį daugybėje susitikimų, taip pat daugelyje šalių buvo rengiami masiniai ūkininkų protestai. Dabar kainų svyravimai jau nėra tokie dideli, tačiau tai nereiškia, kad problemos dingę. Daugumoje žemės ūkio sektorių vis dar susiduriame su maža paklausa ir kainų svyravimais. Dabartiniai intervenciniai mechanizmai į pieno sektorių ir pieno fondo įsteigimas pasirodė esantys nepakankami. Jau galime įsivaizduoti, kas atsitiks, kai baigsis šių priemonių galiojimas. Iš tikrųjų galime tikėtis tolesnio pajamų smukimo ir rinkos sukrėtimų. Pritariu D. Ciołošo pareiškimui, kad sudėtinga pieno rinkos padėtis turi būti sprendžiama nedelsiant ir kad neturėtume laukti 2013 m., kai planuojama esminė BŽŪP reforma. Birželio mėn. tikimės aukšto lygio darbo grupės sprendimo, kuriame bus pateikti jos apmąstymai ir mintys dėl padėties pieno sektoriuje pagerinimo. Tikiuosi, kad šis organas pateisins mūsų lūkesčius ir pateiks subalansuotą stabilizavimo priemonių programą. Esu patenkintas, kad D. Ciołoš suprantą mūsų nerimą ir atsižvelgė į mūsų siūlymus.

16. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

17. Posėdžio pabaiga

Pirmininkas. – Kitas posėdis vyks rytoj, balandžio 21 d. Diskusijos vyks nuo 9.00 iki 13.00 val. ir nuo 15.00 iki 19.00 val. Nesu tikras, ar visi žinote, kad rytoj posėdis bus baigtas 19.00 val.

(Posėdis baigtas 23.25 val.)